

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

21

Temeljem članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PS BiH broj 01,02-05-2-2683/16 od 22. studenoga 2016. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 32. redovitoj sjednici, održanoj 20. prosinca 2016. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE KRALJEVINE MAROKO O UZAJAMNOM UKIDANJU VIZA ZA NOSITELJE DIPLOMATSKIH, SLUŽBENIH I POSEBNIH PUTOVNICA

Članak 1.

Ratificira se se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Kraljevine Maroko o uzajamnom ukidanju viza za nosioce diplomatskih, službenih i posebnih pasoša, potpisan 3. kolovoza 2016. godine u Sarajevu, na hrvatskome, bosanskom, srpskom, arapskom i francuskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma glasi:

**SPORAZUM
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I
HERCEGOVINE I VLADE KRALJEVINE MAROKO O
UZAJAMNOM UKIDANJU VIZA ZA NOSITELJE
DIPLOMATSKIH, SLUŽBENIH I POSEBNIH
PUTOVNICA**

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Kraljevine Maroko, u daljnjem tekstu: "ugovorne strane";
cijeneći interes ugovornih strana za unapređenjem prijateljskih odnosa između dvije zemlje;
u želji za ohrabivanjem razmjene zvaničnih delegacija u okviru dinamizacije bilateralne suradnje;
u želji za olakšavanjem putovanja državljana ugovornih strana nositelja diplomatskih, službenih ili posebnih putovnica;
sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

1. Državljeni Bosne i Hercegovine koji su nositelji važećih diplomatskih ili službenih putovnica mogu ući, tranzitirati ili

boraviti na teritoriju Kraljevine Maroko bez vize za period u trajanju do devedeset (90) dana, od dana prvog ulaska.

2. Državljeni Kraljevine Maroko koji su nositelji važećih diplomatskih, službenih ili posebnih putovnica mogu ući, tranzitirati ili boraviti na teritoriju Bosne i Hercegovine bez vize za period u trajanju do devedeset (90) dana, od dana prvog ulaska.

Članak 2.

Državljeni ugovornih strana nositelji putovnica iz članka 1. ovog Sporazuma mogu ući na teritorij druge ugovorne strane bez vize, u službene ili turističke svrhe ili u cilju tranzita u treću zemlju.

Članak 3.

Državljeni ugovornih strana koji su nositelji važećih diplomatskih, službenih ili posebnih putovnica, a koji su na teritoriju druge ugovorne strane članovi diplomatske misije, konzularnog ureda ili međunarodne organizacije, kao i članovi njihovih porodica koji s njima žive u zajedničkom domaćinstvu i koji su nositelji diplomatskih, službenih ili posebnih putovnica, mogu tokom trajanja cjelokupnog perioda važenja njihovih

акредитива ући, боравити или напустити териториј друге уговорне стране без визе.

Чланак 4.

Држављани уговорних страна из чланка 1. и 3. овог Споразума могу ући или напустити териториј друге уговорне стране на сваком граничном пријелазу отвореном за међународни путнички промет, суkladно њиховом важећем законодавству.

Чланак 5.

Уговорне стране ће дипломатским путем, без одлагања, извјестити једна другу о свакој промјени у своме законодавству, у погледу уласка, кретања и боравка странаса.

Чланак 6.

Овај Споразум не ослобађа држављане једне уговорне стране обавезе поштивања закона и прописа на снази на територију друге уговорне стране.

Чланак 7.

Овај Споразум не ограничава право надлежних тијела уговорних страна да забране улазак или откажу боравак носитељима дипломатских, службених или посебних путовница друге уговорне стране из чланка 1. и 3. овога Споразума, уколико се те особе сматрају непожељним или *persona non grata*.

Чланак 8.

1. Уговорне стране ће размјенити узорке важећих дипломатских, службених или посебних путовница на које се односе одредбе овога Споразума, на дан потписивања овога Споразума.

2. У случају увођења нових дипломатских, службених или посебних путовница или измјене постојећих, уговорне стране ће размјенити њихове узорке дипломатским путем најкасније тридесет (30) дана прије њиховог пуштања у промет.

Чланак 3.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на хрватском, српском и босанском језику и ступа на снагу даном објаве.

Број 01-50-1-5080-46/16
20. просинца 2016. године
Сарајево

Предсједатељ
Др. Младен Иванић, в. р.

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука ПС БиХ број 01,02-05-2-268316 од 22. новембра 2016. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 32. редовној сједници, одржаној 20. децембра 2016. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ КРАЉЕВИНЕ МАРОКО О УЗАЈАМНОМ УКИДАЊУ ВИЗА ЗА НОСИОЦЕ ДИПЛОМАТСКИХ, СЛУЖБЕНИХ И ПОСЕБНИХ ПАСОША

Члан 1.

Ратификује се Споразум између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Краљевине Мароко о узајамном укидању виза за носиоце дипломатских, службених и посебних пасоша, потписан 03. августа 2016. године у Сарајеву, на српском, хрватском, босанском, арапском и француском језику.

Члан 2.

Текст Споразума гласи:

СПОРАЗУМ ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ КРАЉЕВИНЕ МАРОКО О УЗАЈАМНОМ УКИДАЊУ ВИЗА ЗА НОСИОЦЕ ДИПЛОМАТСКИХ, СЛУЖБЕНИХ И ПОСЕБНИХ ПАСОША

Савјет министара Босне и Херцеговине и Влада Краљевине Мароко, у даљем тексту: "уговорне стране";

Чланак 9.

Овај Споразум уговорне стране могу измјенити или допунити путем писаних приједлога размјенијених дипломатским путем. Те измјене или допуне ступит ће на снагу размјеном дипломатских nota.

Чланак 10.

Свака разлика или спор који настану у вези са тумачењем или примјеном одредби овога Споразума рјешаваће се пријатељски дипломатским путем.

Чланак 11.

1. Овај Споразум ступа на снагу тридесет (30) дана од дана пријема задње обавјести којом се уговорне стране извјешћују дипломатским путем да су испуњене све унутарње procedure неопходне за његово ступање на снагу.

2. Овај се Споразум склапа на неодређено вријеме.

3. Свака уговорна страна може у било које вријеме отказати важење овога Споразума, с тим да о отказу извјести дипломатским путем другу уговорну страну.

У том случају Споразум престаје важити деvedесет (90) дана након што друга уговорна страна прими обавјест о томе.

Наčinjeno у Сарајеву, дана 03. колoвоза 2016. године, у два изворника, сваки на хрватском, српском, босанском, арапском и француском језику, од којих су сви текстови једнако вјеродостојни. У случају разлика у тумачењу, мјеродаван је француски текст.

**ЗА ВИЈЕЋЕ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**
министар ванјских послова

Босне и Херцеговине
Igor Crnadak

**ЗА ВЛАДУ
КРАЉЕВИНЕ МАРОКО**
veleposlanik

Његовог величанства краља
Марока
Moulay Abbès El Kadiri

Члан 1.

1. Држављани Босне и Херцеговине који су носиоци важећих дипломатских или службених пасоша могу ући, транзитирати или боравити на територији Краљевине Мароко без визе за период у трајању до деведесет (90) дана, од дана првог уласка.

2. Држављани Краљевине Мароко који су носиоци важећих дипломатских, службених или посебних пасоша могу ући, транзитирати или боравити на територији Босне и Херцеговине без визе за период у трајању до деведесет (90) дана, од дана првог уласка.

Члан 2.

Држављани уговорних страна носиоци пасоша из члана 1. овог Споразума могу ући на територију друге уговорне стране без визе, у службене или туристичке сврхе или у циљу транзита у трећу земљу.

Члан 3.

Држављани уговорних страна који су носиоци важећих дипломатских, службених или посебних пасоша, а који су на територији друге уговорне стране чланови дипломатске мисије, конзуларног уреда или међународне организације, као и чланови њихових породица који с њима живе у заједничком домаћинству и који су носиоци дипломатских, службених или посебних пасоша, могу током трајања цјелокупног периода важења њихових акредитива ући, боравити или напустити територију друге уговорне стране без визе.

Члан 4.

Држављани уговорних страна из члана 1. и 3. овог Споразума могу ући или напустити територију друге уговорне стране на сваком граничном прелазу отвореном за међународни путнички саобраћај, у складу са њиховим важећим законодавством.

Члан 5.

Уговорне стране ће дипломатским путем без одлагања обавијестити једна другу о свакој промјени у свом законодавству у погледу уласка, кретања и боравка странаца.

Члан 6.

Овај Споразум не ослобађа држављане једне уговорне стране обавезе поштивања закона и прописа на снази на територији друге уговорне стране.

Члан 7.

Овај Споразум не ограничава право надлежних органа уговорних страна да забране улазак или откажу боравак носиоцима дипломатских, службених или посебних пасоша друге уговорне стране из члана 1. и 3. овог Споразума,

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-5080-46/16
20. децембра 2016. године
Сарајево

уколико се те особе сматрају непожељним или *persona non grata*.

Члан 8.

1. Уговорне стране ће размијенити узорке важећих дипломатских, службених или посебних пасоша на које се односе одредбе овог Споразума, на дан потписивања овог Споразума.

2. У случају увођења нових дипломатских, службених или посебних пасоша или измјене постојећих, уговорне стране ће размијенити њихове узорке дипломатским путем најкасније тридесет (30) дана прије њиховог пуштања у промет.

Члан 9.

Овај Споразум уговорне стране могу измијенити или допунити путем писаних приједлога размијењених дипломатским путем. Те измјене или допуне ступиће на снагу размјеном дипломатских нота.

Члан 10.

Свака разлика или спор који настану у вези са тумачењем или примјеном одредби овог Споразума рјешаваће се пријатељски дипломатским путем.

Члан 11.

1. Овај Споразум ступа на снагу тридесет (30) дана од дана пријема задњег обавјештења којим се уговорне стране обавјештавају дипломатским путем да су испуњене све унутрашње процедуре неопходне за његово ступање на снагу.

2. Овај Споразум се закључује на неодређено вријеме.

3. Свака уговорна страна може у било које вријеме отказати важење овог Споразума, с тим да о отказу обавијести дипломатским путем другу уговорну страну.

У том случају Споразум престаје важити деведесет (90) дана након што друга уговорна страна прими обавјештење о томе.

Сачињено у Сарајеву, дана 03. августа 2016. године, у два оригинала, сваки на српском, босанском, хрватском, арапском и француском језику, од којих су сви текстови једнако вјеродостојни. У случају разлика у тумачењу, мјеродаван је француски текст.

ЗА САВЈЕТ МИНИСТАРА **ЗА ВЛАДУ**
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ **КРАЉЕВИНЕ МАРОКО**
министар иностраних послова амбасадор

Босне и Херцеговине Његовог величанства краља
Игор Црнадак Марока
Мулај Абес Ел Кадири

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE KRALJEVINE MAROKO O UZAJAMNOM UKIDANJU VIZA ZA NOSIOCE DIPLOMATSKIH, SLUŽBENIH I POSEBNIH PASOŠA

Član 1.

Ratifikuje se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Kraljevine Maroko o uzajamnom ukidanju viza za nosioce diplomatskih, službenih i posebnih pasoša, potpisan 3. augusta 2016. godine u Sarajevu, na bosanskom, srpskom, hrvatskom, arapskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM

IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE KRALJEVINE MAROKO O UZAJAMNOM UKIDANJU VIZA ZA NOSIOCE DIPLOMATSKIH, SLUŽBENIH I POSEBNIH PASOŠA

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Kraljevine Maroko, u daljem tekstu: "ugovorne strane";

cijeneći interes ugovornih strana za unapređenjem prijateljskih odnosa između dvije zemlje;

u želji za ohrabivanjem razmjene zvaničnih delegacija u okviru dinamizacije bilateralne suradnje;

u želji za olakšavanjem putovanja državljana ugovornih strana nosilaca diplomatskih, službenih ili posebnih pasoša; sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1.

1. Državljan Bosne i Hercegovine koji su nosioci važećih diplomatskih ili službenih pasoša mogu ući, tranzitirati ili boraviti na teritoriji Kraljevine Maroko bez vize za period u trajanju do devedeset (90) dana, od dana prvog ulaska.

2. Državljan Kraljevine Maroko koji su nosioci važećih diplomatskih, službenih ili posebnih pasoša mogu ući, tranzitirati ili boraviti na teritoriji Bosne i Hercegovine bez vize za period u trajanju do devedeset (90) dana, od dana prvog ulaska.

Član 2.

Državljan ugovornih strana nosioci pasoša iz člana 1. ovog Sporazuma mogu ući na teritoriju druge ugovorne strane bez vize, u službene ili turističke svrhe ili u cilju tranzita u treću zemlju.

Član 3.

Državljan ugovornih strana koji su nosioci važećih diplomatskih, službenih ili posebnih pasoša, a koji su na teritoriji druge ugovorne strane članovi diplomatske misije, konzularnog ureda ili međunarodne organizacije, kao i članovi njihovih porodica koji s njima žive u zajedničkom domaćinstvu i koji su nosioci diplomatskih, službenih ili posebnih pasoša, mogu tokom trajanja cjelokupnog perioda važenja njihovih akreditiva ući, boraviti ili napustiti teritoriju druge ugovorne strane bez vize.

Član 4.

Državljan ugovornih strana iz člana 1. i 3. ovog Sporazuma mogu ući ili napustiti teritoriju druge ugovorne strane na svakom graničnom prelazu otvorenom za međunarodni putnički saobraćaj, u skladu sa njihovim važećim zakonodavstvom.

Član 5.

Ugovorne strane će diplomatskim putem, bez odlaganja, izvijestiti jedna drugu o svakoj promjeni u svome zakonodavstvu, u pogledu ulaska, kretanja i boravka stranaca.

Član 6.

Ovaj Sporazum ne oslobađa državljane jedne ugovorne strane obaveze poštivanja zakona i propisa na snazi na teritoriji druge ugovorne strane.

Član 7.

Ovaj Sporazum ne ograničava pravo nadležnih tijela ugovornih strana da zabrane ulazak ili otkazu boravak nosiocima diplomatskih, službenih ili posebnih pasoša druge ugovorne strane iz člana 1. i 3. ovoga Sporazuma, ukoliko se te osobe smatraju nepoželjnim ili *persona non grata*.

Član 8.

1. Ugovorne strane će razmijeniti uzorke važećih diplomatskih, službenih ili posebnih pasoša na koje se odnose odredbe ovoga Sporazuma, na dan potpisivanja ovoga Sporazuma.

2. U slučaju uvođenja novih diplomatskih, službenih ili posebnih pasoša ili izmjene postojećih, ugovorne strane će razmijeniti njihove uzorke diplomatskim putem najkasnije trideset (30) dana prije njihovog puštanja u promet.

Član 9.

Ovaj Sporazum ugovorne strane mogu izmijeniti ili dopuniti putem pisanih prijedloga razmijenjenih diplomatskim putem. Te izmjene ili dopune stupiče na snagu razmjenom diplomatskih nota.

Član 10.

Svaka razlika ili spor koji nastanu u vezi sa tumačenjem ili primjenom odredbi ovoga Sporazuma rješavaće se prijateljski diplomatskim putem.

Član 11.

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu trideset (30) dana od dana prijema zadnje obavijesti kojom se ugovorne strane obavještavaju diplomatskim putem da su ispunjene sve unutrašnje procedure neophodne za njegovo stupanje na snagu.

2. Ovaj Sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme.

3. Svaka ugovorna strana može u bilo koje vrijeme otkazati važenje ovoga Sporazuma, s tim da o otkazu izvijesti diplomatskim putem drugu ugovornu stranu.

U tom slučaju Sporazum prestaje važiti devedeset (90) dana nakon što druga ugovorna strana primi obavijest o tome.

Sačinjeno u Sarajevu, dana 03. augusta 2016. godine, u dva originala, svaki na bosanskom, hrvatskom, srpskom, arapskom i francuskom jeziku, od kojih su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju razlika u tumačenju, mjerodavan je francuski tekst.

**ZA VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

minister vanjskih poslova

Bosne i Hercegovine

Igor Crnadak

**ZA VLADU
KRALJEVINE MAROKO**

ambasador

Njegovog veličanstva kralja

Maroka

Moulay Abbès El Kadiri

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-5080-46/16
20. decembra 2016. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Dr. Mladen Ivanić, s. r.

22

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-2243/16. od 22. studenoga 2016. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 32. redovitoj sjednici, održanoj 20. prosinca 2016. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O FINANCIRANJU - PROGRAM RAZVOJA KONKURENTNOSTI U RURALNIM PODRUČJIMA (RCDP) IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNOG FONDA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ

Članak 1.

Ratificira se Sporazum o financiranju - Program razvoja konkurentnosti u ruralnim područjima (RCDP) između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj, potpisan 3. ožujka 2016. godine u Rimu i 23. ožujka 2016. godine u Sarajevu, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

ZAJAM BR. 2000001440
GRANT BR. 2000001441

**SPORAZUM O FINANCIRANJU
PROGRAM RAZVOJA KONKURENTNOSTI U
RURALNIM PODRUČJIMA (RCDP) IZMEĐU BOSNE I
HERCEGOVINE I MEĐUNARODNOG FONDA ZA
POLJOPRIVREDNI RAZVOJ POTPISAN U RIMU,
ITALIJA, I SARAJEVU, BOSNA I HERCEGOVINA
SPORAZUM O FINANCIRANJU**

Broj Zajma: 2000001440

Broj Granta: 2000001441

Naziv programa: Program razvoja konkurentnosti u ruralnim područjima ("Program")

Bosna i Hercegovina ("Zajmoprimac/Primatelj")

i

Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj ("Fond" ili "IFAD") (pojedinačno "Ugovorna strana", zajednički "Ugovorne strane")

sporazumjele su se kako slijedi:

Dio A

1. Sljedeći dokumenti zajednički čine ovaj sporazum: ovaj dokument, Opis programa i Provedbeni aranžmani (Prilog 1.) i Tabela alokacije (Prilog 2.).

2. Opći uvjeti za financiranje poljoprivrednog razvoja Fonda za poljoprivredni razvoj od 29.04.2009. godine, izmijenjeni u travnju 2014. godine, s mogućim daljnjim izmjenama ("Opći uvjeti"), priloženi su ovom sporazumu, a na ovaj sporazum se primjenjuju sve odredbe Općih uvjeta. Za potrebe ovog sporazuma, uvjeti definirani u Općim uvjetima imaju značenje koje je utvrđeno u tom dokumentu.

3. Fond Zajmoprimcu/Primatelju odobrava Zajam i Grant ("financiranje") koje će Zajmoprimac/Primatelj koristiti za provedbu Programa u skladu s uvjetima i odredbama ovog sporazuma. Dio A Projekta provodi Federacija Bosne i Hercegovine ("Federacija"), a Dio B Projekta provodi Republika Srpska ("RS") (pojedinačno "entitet", zajednički "entiteti"), i, u ovu svrhu, Zajmoprimac/Primatelj Federaciji i RS-u na raspolaganje stavlja odnosne dijelove sredstava financiranja pod uvjetima i odredbama definiranim u ovom sporazumu i u skladu

s odredbama Supsidijarnih sporazuma između Zajmoprimca/Primatelja i Federacije, odnosno RS-a.

Dio B

1. A. Iznos Zajma je jedanaest milijuna sto i dvadeset tisuća eura (11.120.000,00 eura).

B. Iznos Granta je četiri stotine sedamdeset tisuća eura (470.000,00 eura).

2. Zajam podliježe kamatama na neotplaćenu glavnicu po stopi koja je jednaka referentnoj kamatnoj stopi IFAD-a, plativoj polugodišnje u valuti otplate zajma, s razdobljem dospelosti od osamnaest (18) godina, uključujući razdoblje poštude od tri (3) godine od datuma na koji je Fond utvrdio da su svi Opći uvjeti, čije je ispunjenje uvjet za povlačenje sredstava, ispunjeni u skladu s poglavljem 4.02(b).

3. Valuta otplate Zajma je euro.

4. Prvi dan važeće fiskalne godine je 1. siječanj.

5. Glavnica i kamate su plative svakog 15. veljače i 15. kolovoza.

6. Iznosi unaprijed povučeni s računa Zajma i s računa Granta čuvaju se na specijalnim računima u eurima koje Zajmoprimac/Primatelj ima i vodi u bankama koje su prihvatljive Fondu. Za oba entiteta postoje zasebni računi.

7. U bankama prihvatljivim Fondu Zajmoprimac/Primatelj otvara četiri projektna računa u lokalnoj valuti (zasebni računi za sredstva Zajma i za sredstva Granta za svaki od dva entiteta) kojima upravljaju odnosne Jedinice za koordinaciju programa.

8. Komplementarno financiranje osigurava se za Dio A Programa u ukupnom iznosu do oko 0,81 milijun eura, a za Dio B Programa u ukupnom iznosu do oko 0,72 milijuna eura.

Dio C

1. Vodeće programske agencije su Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u Federaciji i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u RS-u.

2. Datum za završetka Programa je petnaesta obljetnica od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma.

Dio D

Financiranje i nadzor nad Programom vrši Fond.

Dio E

1. Kao dodatni opći preduvjet za povlačenje definirano je sljedeće: za Dio A, potpisan Supsidijarni sporazum između Zajmoprimca/Primatelja i Federacije i potpisan Projektni

sporazum između Fonda i Federacije, a za Dio B potpisan Supsidijarni sporazum između Zajmoprimca/Primatelja i RS-a i potpisan Projektni sporazum između Fonda i RS-a.

2. Ovaj sporazum podliježe ratifikaciji od strane Zajmoprimca/Primatelja.

3. Predstavnici i adrese koje će biti korištene za svu komunikaciju u vezi s ovim sporazumom su sljedeći:

Za Zajmoprimca:

Zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara i ministar financija i trezora

Bosne i Hercegovine

Trg Bosne i Hercegovine 1

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Za Fond:

Predsjednik

Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj

Via Paolo di Dono 44

00142 Rim, Italija

Ovaj sporazum je pripremljen na engleskom jeziku u dva (2) istovjetna primjerka, jedan (1) za Fond i jedan (1) za Zajmoprimca.

Bosna i Hercegovina

/vlastoručni potpis/

Vjekoslav Bevanda

Ministar financija i trezora

Datum: 23. ožujka 2016. godine

Međunarodni fond za

poljoprivredni razvoj

/vlastoručni potpis/

Kanayo F. Nwanze

Predsjednik

Datum: 03. ožujka 2016. godine

Prilog 1.

Opis Programa i provedbeni aranžmani

I. Opis Programa

1. **Ciljana populacija.** Programom će biti obuhvaćene tri ciljane skupine: **jako siromašno, siromašno i stanovništvo na granici siromaštva**, uz analizu posebnih ograničenja i izazova u pristupanju odabranim podsektorima, uz pažnju posebno posvećenu ograničenjima s kojima se suočavaju **žene i mladi**. Ciljani napori i strategija će odgovarati ovim izazovima, uz poduzimanje posebnih mjera. Programom će biti obuhvaćeni siromašni, nekomercijalni poljoprivrednici koji još uvijek nisu povezani (ili su nedovoljno povezani) s tržištem, uz istovremenu potporu njihovom ulasku u lance isporuke kako bi postali konkurentni komercijalni poljoprivrednici. Izravni korisnici bit će siromašni u ruralnim područjima, i muškarci i žene, mladi i odrasli okupljeni u Udrugama proizvođača (PA) i zadrugama u odabranim lancima vrijednosti (LV).

2. Programom će izravno biti obuhvaćeno 16.000 korisnika kroz provedbu poslovnih ponuda (PP). Kada je u pitanju faza proizvodnje nakon obavljanja žetvi, tijekom provedbe Programa bit će otvoreno 3150 radnih mjesta (najmanje 20% radnih mjesta bit će otvoreno za žene). Neizravni korisnici imat će koristi od unaprijedenih lanaca vrijednosti i privatnih ulaganja u agrobiznis, unaprijedenog upravljanja podsektorom i unaprijedene zajedničke tržišne infrastrukture. Procijenjeni broj neizravnih korisnika je najmanje 5000 (oko 30% ukupnog broja korisnika).

3. Program će biti fokusiran na voće, povrće i sekundarne šumske proizvode i, najkasnije godinu dana nakon što Projekt postane efektivan razmatrat će se dodatni

sektor s potencijalom za smanjenje siromaštva i mogućnošću rasta, npr. stočarstvo. Kako bi se postigle potrebne strukturalne promjene za održivi razvoj podsektora, Program je osmišljen kao dugoročna intervencija koja će biti provedena u dva ciklusa od po pet godina. Prije kraja prvog ciklusa bit će provedena Misija revizije između ciklusa s ciljem ocjene napredovanja (u odnosu na određene "okidače" učinka) i pripreme sljedećeg ciklusa.

4. Program će biti proveden na državnoj razini kroz klasterne lanaca vrijednosti. Isprva je prethodno definirano dvanaest klastera koji predstavljaju Programsko područje za prvi ciklus. Najkasnije godinu dana nakon što Projekt postane efektivan, dodatni klasteri stoke iz potencijalnog podsektora bit će razmotreni kako bi osigurali pokriće. S obzirom na cilj Programa, odnosno pružanje potpore najugroženijim skupinama (siromašnim poljoprivrednicima, ženama i mladima), Program će promovirati inkluziju siromašnih općina u kontekstu većih općinskih klastera. Općenito, ove općine će biti ili blizu područja koja su trenutno aktivna u odabranim lancima vrijednosti ili će se raditi o općinama u kojima je siromaštvo još uvijek visoko. Klasteri će biti utvrđeni na temelju zajedničkih karakteristika u smislu socijalno-ekonomskih i institucionalnih potencijala.

5. **Cilj.** Cilj Programa će biti doprinos održivom smanjenju siromaštva u ruralnim područjima u Bosni i Hercegovini.

6. **Cilj.** Razvojni ciljevi Programa će omogućiti malim posjednicima da iskoriste razvoj podsektora voća, povrća i sekundarnih šumskih proizvoda i drugih potencijalnih podsektora za održivo unaprjeđenje njihove socijalne i ekonomske situacije i situacije drugih siromašnih skupina u ruralnim područjima.

7. **Komponente.** Program se sastoji od sljedećih komponenti:

Komponenta 1: Pozitivno okruženje za inkluzivni razvoj podsektora

Rezultat Komponente 1. će biti: "Unaprijeđena politika i institucionalno okruženje privlači male posjednike i ulagače u odabrane podsektore." Pet elemenata pristupa Programa razvoju podsektora bit će provedeno kroz komponentu: (i) upravljanje podsektorom od strane svih zainteresiranih privatnih i javnih subjekata kroz konzultacije i zajedničko strateško planiranje intervencija; (ii) razvoj kapaciteta relevantnih institucija u podsektorima kako bi se osiguralo postojanje odgovarajućih službi; i (iii) pozitivan okvir politika kako bi se riješili povezani problemi vezani za trgovinu i politike, kao i institucionalna pitanja, i promovirao lokalni ekonomski razvoj, (iv) praćenje i odgovornost učinka podsektora i (v) jačanje kapaciteta relevantnih institucija.

Očekivani rezultati su: (i) platforme za zainteresirane subjekte na razini klastera i podsektorskoj razini unapređuju koordiniranje lancem vrijednosti i podsektorskim upravljanjem, usmjeravanje javnih politika i ulaganja kako bi garantirale dugoročnu konkurentnost podsektora; i (ii) prikladne tehničke usluge i usluge razvoja poslovanja dostupne su na lokalnoj i entitetskoj razini.

Javna sredstva će biti korištena kako bi potpomogla ulaganja iz privatnog sektora u partnerstva od obostrane koristi, što će agrobiznisima omogućiti da prošire polje djelovanja, a malim proizvođačima da prošire proizvodnju, uz istovremeno povećanje profitabilnosti. Kao dio napora s ciljem stvaranja pozitivnog okruženja za inkluzivni i održivi razvoj podsektora, Program će pomoći osigurati pružanje odgovarajućih javnih i privatnih usluga za potporu.

Komponenta 2.: Održiva inkluzija malih posjednika u uspješnim/naprednim lancima vrijednosti

Rezultat Komponente 2. će biti "Održiva inkluzija siromašnih malih posjednika i ugroženih skupina u odabranim

podsektorima". Očekivani rezultati su sljedeći: (i) razvijene su i provedene inkluzivne poslovne ponude; i (ii) jako siromašni i siromašni poljoprivrednici, žene i mladi su uspješno integrirani u konkurentne i produktivne lance vrijednosti.

Namjera ove komponente je da: (i) pomogne unaprjeđenju životnih uvjeta malih proizvođača i siromašnih sakupljača kroz održivu i profitabilnu poljoprivrednu proizvodnju; (ii) konsolidira njihove udruge i kapacitete kako bi im pomogla u prepoznavanju budućih poslovnih prilika (u smislu tržišta, načina plasiranja na tržište, novih proizvoda, itd.) s ciljem širenja njihovog poslovanja; i (iii) osigura zastupljenost i aktivnu ulogu u platformama za koordinaciju koje obuhvaćaju više zainteresiranih strana, i na razini klastera i na razini podsektora. Program će iskoristiti postojeću dinamiku odabranih lanaca vrijednosti u kojima privatni sektor (odnosno, trgovci poljoprivrednim sirovinama, sakupljači, prerađivači, trgovci, trgovci na malo i na veliko) aktivno surađuje s malim posjednicima, bilo da su oni organizirani ili da djeluju samostalno.

Poslovne ponude koje poslovnim partnerima (proizvođačima i agrobiznisu) omogućavaju planiranje, koordiniranje i provedbu ulaganja od obostrane koristi bit će glavni programski instrument u okviru Komponente 2. Poslovne ponude će biti glavni instrument poslovnih partnera (malih proizvođača i sakupljača i njihovih dinamičkih udruga, kompanija koje se bave agrobiznisom) pomoću kojeg će se promovirati održivi razvoj njihovog zajedničkog poslovanja u odabranim podsektorima i lancima vrijednosti. Poslovne ponude će također predstavljati okvir potreba partnera za razvojem kapaciteta i dijela ulaganja koje će biti pokrivena javnim (projektnim) sredstvima.

II. Provedbeni aranžmani

8. *Vodeće programske agencije.* Vodeće programske agencije su Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS-a. Koordiniranje Programom kao i fiducijarno upravljanje povjerava se postojećoj Jedinici za koordinaciju poljoprivrednih projekata (APCU) u RS-u i Jedinici za koordinaciju projekata (PCU) u Federaciji. U smislu promoviranja strukturalnih promjena i održivog razvoja podsektora, bit će razvijen strog sustav praćenja i ocjenjivanja rezultata za koji će zainteresirane strane u Programu biti zajednički odgovorne. APCU i PCU će, osim općeg koordiniranja, snositi i krajnju odgovornost za navedeni sustav praćenja i ocjenjivanja rezultata. Nadalje, priroda Programa koja je rezultat potražnje, kao i pristup koji garantira uključenost, osigurat će korisnicima da preuzmu vodeću ulogu prilikom odabira, praćenja i ocjene učinka pružatelja usluga. Ovo zahtijeva da udruge proizvođača i članovi zadruga postanu dio procesa praćenja i ocjenjivanja rezultata Programa.

9. Upravni odbori Programa (UOP)

9.1 Državno Ministarstvo financija i trezora (MFT) će koordinirati rad s entitetskim Ministarstvima financija kako bi osiguralo nesmetanu provedbu projekta.

9.2 Upravni odbor Programa (UOP) kojim će predsjedati entitetsko Ministarstvo poljoprivrede ili njegov imenovani predstavnik bit će uspostavljen u svakom entitetu s ciljem ukupnog upravljanja programom na entitetskoj razini. Upravni odbor programa sastajat će se jednom ili dva puta godišnje. Svaki Upravni odbor će: (i) osigurati da programske aktivnosti budu u skladu s državnim strategijama i politikama i strategijama i politikama IFAD-a i s ciljevima Programa definiranim prilikom osmišljavanja Programa; (ii) podupirati strateške ciljeve definirane Programom; (iii) revidirati godišnje planove rada i proračune na entitetskoj razini; (iv) nadgledati transparentan

odabir pružatelja usluga i partnerskih institucija; (v) osigurati da intervencije u okviru Programa budu izvršene u koordinaciji s drugim razvojnim programima i projektima i (vi) osigurati poštovanje najviših standarda financijskog upravljanja i revizije. Upravni odbor treba pozvati predstavnike privatnog sektora, udruga proizvođača i zadruga da se pridruže Odboru.

9.3 Godišnji međuentitetski sastanak (radionica) poslužit će za ocjenu trenutnog stanja Programa, naročito kada su u pitanju održivi razvoj podsektora, učinci i upravljanje s ciljem razmjene iskustava i uzajamnog učenja.

10. APCU i PCU

10.1 APCU i PCU su već uspostavljene i provode druge projekte u zemlji financirane sredstvima IFAD-a. Radom APCU-a i PCU-a upravljaju direktori koje su imenovala odnosna Ministarstva poljoprivrede, a njihovo imenovanje je prihvatljivo IFAD-u. U oba entiteta, APCU i PCU su odgovorne za koordiniranje Programa i suradnji s općinama, klasterima i partnerima u provedbi, kao i za ukupno upravljanje Programom i nadzor, organiziranje početnih i godišnjih radionica, pripremu revizije godišnjih planova rada i proračuna, te za fiducijarno upravljanje. Ove jedinice će, također, demonstrirati jasnu posvećenost ciljanom pristupu i socijalnoj inkluziji. Direktori APCU-a i PCU-a će naročito biti zaduženi za dijalog politika i olakšavanje provedbe procesa u okviru Podsektorske platforme za zainteresirane strane.

10.2 *Unaprijeđena funkcija koordinacije.* Budući da Program zahtijeva stalnu prisutnost dobro razvijenih kapaciteta na terenu za omogućavanje, praćenje i analizu utjecaja, i od APCU-a i od PCU-a će se zahtijevati da razviju nova partnerstva s državnim i drugim pružateljima usluga prilikom izgradnje vlastitih kapaciteta za upravljanje u nekoliko područja. APCU i PCU će jačati svoje funkcije koordinacije i angažirati pružatelje usluga i partnere u provedbi kako bi dale potporu provedbi aktivnosti i usluga u okviru Programa. APCU i PCU će putem natječaja angažirati sljedeće: poslovne partnere za provedbu; tehničke savjetodavne usluge, usluge razvoja poslovanja i razvoja organizacijske strukture, te definirati popis pružatelja usluga koji će onda biti dostupan svim partnerima koji daju poslovne prijedloge putem internetske stranice ili ekvivalentne platforme. Partneri koji daju poslovne prijedloge će odabrati i zaključivati sporazume s pružateljima usluga po svom izboru.

10.3 *Osoblje.* Plaće zaposlenih u obje Jedinice već su osigurane u okviru drugih projekata koje financira IFAD, a isto će vrijediti tijekom naredne četiri godine. Samo dodatno osoblje, posebno angažirano za posebne potrebe u okviru ovog Programa bit će financirano kroz sam Program. Učinak osoblja obje Jedinice ocjenjivat će se na godišnjoj razini u odnosu na opis poslova.

11. *Priručnik za provedbu Programa (PPP).* Obje vodeće programske agencije će pripremiti nacrt Priručnika za provedbu Programa najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog sporazuma. Nacrt Priručnika za provedbu Programa sastojat će se od 3 toma:

Tom 1: Priručnik za poslovanje. Priručnik za poslovanje sadrži, između ostalog: (i) provedbene aranžmane i modalitete za sve programske komponente; (ii) projektni zadatak i provedbenu odgovornost svih zaposlenih na Programu; (iii) kriterije za odabir ciljanih skupina i mehanizme definiranja ciljeva; (iv) modalitete za odabir pružatelja usluga i nacrt njihovog projektnog zadatka; i (v) modele sporazuma za financiranje Poslovnih ponuda; kriterije kvalificiranosti i načine poslovanja.

Tom 2: Priručnik za financijske i administrativne procedure

Tom 3: Priručnik za nadzor i procjenu. U Priručniku za nadzor i procjenu opisani su, između ostalog: (i) Programski ciklus i logički okvir; (ii) osnovna situacija i pokazatelji procesa

nadzora; (iii) sustav praćenja i ocjenjivanja rezultata; i (iv) smjernice.

Vodeće programske agencije dostavljaju Priručnik za provedbu Programa Fondu na suglasnost. Priručnici za provedbu Programa mogu biti izmijenjeni amandmanima ili na drugi način samo uz prethodnu suglasnost Fonda.

Prilog 2.

Tabela za alokaciju

1. Alokacija sredstava za financiranje. (a) Tabela u daljnjem tekstu definira kategorije kvalificiranih izdataka koji će biti financirani sredstvima Zajma i Granta i alokaciju iznosa Zajma i Granta za svaku kategoriju i postotke izdataka za stavke koje će biti financirane u svakoj kategoriji:

Kategorija	Alocirani iznos Zajma (izraženo u EUR)	Alocirani iznos Granta (izraženo u EUR)	Postotak izdataka koji će biti financirani (neto, nakon oporezivanja i doprinosa države i korisnika)
A. Dio A Projekta u Federaciji			
1. Robe, usluge i sirovine	5.035.000,00		100%
2. Konzultantske usluge	465.000,00	270.000,00	100%

3. Oprema	70.000,00		100%
4. Operativni troškovi	545.000,00		100%
Nealocirano	325.000,00		
B. Dio B Projekta u RS-u			
1. Robe, usluge i sirovine	3.620.000,00		100%
2. Konzultantske usluge	345.000,00	200.000,00	100%
3. Operativni troškovi	480.000,00		100%
Nealocirano	235.000,00		
Ukupno	11.120.000,00	470.000,00	

(b) Izrazi korišteni u gornjoj Tabeli su definirani kako slijedi:

(i) "Robe, usluge i sirovine" se odnosi na financiranje Poslovnih ponuda.

(ii) "Konzultantske usluge" obuhvaćaju institucionalne sporazume i ugovore o pružanju usluga i radionice.

(iii) "Operativni troškovi" uključuju plaće za zaposlene u koordinacijskim jedinicama. U slučaju Dijela A, ovo uključuje plaće za kalendarsku godinu 2020. i naredne godine.

2. *Početni troškovi.* Povlačenja koja se odnose na izdatke za početne troškove uključene u kategoriju "Konzultantske usluge", nastale prije ispunjavanja općih preduvjeta za povlačenje neće biti veća od ukupnog iznosa od 25.000,00 EUR za svaki dio Programa.

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Број 01-50-1-5080-54/16
20. просина 2016. године
Сарајево

Председатељ
Др. Младен Иванић, в. р.

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број 01,02-05-2-2243/16 од 22. новембра 2016. године), Председништво Босне и Херцеговине на 32. редовној сједници, одржаној 20. децембра 2016. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА О ФИНАНСИРАЊУ - ПРОГРАМ РАЗВОЈА КОНКУРЕНТНОСТИ У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈИМА (РЦДП) ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И МЕЂУНАРОДНОГ ФОНДА ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ

Члан 1.

Ратификује се Споразум о финансирању - Програм развоја конкурентности у руралним подручјима (РЦДП) између Босне и Херцеговине и Међународног фонда за пољопривредни развој, потписан 03. марта 2016. године у Риму и 23. марта 2016. године у Сарајеву, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у преводу гласи:
ЗАЈАМ БР. 2000001440
ГРАНТ БР. 2000001441

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ ПРОГРАМ РАЗВОЈА КОНКУРЕНТНОСТИ У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈИМА (РЦДП) ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И МЕЂУНАРОДНОГ ФОНДА ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ ПОТПИСАН У РИМУ, ИТАЛИЈА, И САРАЈЕВУ, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ

Број Зајма: 2000001440
Број Гранта: 2000001441
Назив програма: Програм развоја конкурентности у руралним подручјима ("Програм")
Босна и Херцеговина ("Зајмопримац/Прималац")
и
Међународни фонд за пољопривредни развој ("Фонд" или "ИФАД")

(појединачно "Уговорна страна", заједнички "Уговорне стране"),

споразумјеле су се како сљеједи:

Део А

1. Сљедећи документи заједнички чине овај споразум: овај документ, Опис програма и Сprovedбени аранжмани (Прилог 1) и Табела алокације (Прилог 2).

2. Општи услови за финансирање пољопривредног развоја Фонда за пољопривредни развој од 29.4.2009. године, измијењени у априлу 2014. године, с могућим даљњим измјенама ("Општи услови"), приложени су овом споразуму, а на овај споразум се примјењују све одредбе Општих услова. За потребе овог споразума, услови дефинисани у Општим условима имају значење које је утврђено у том документу.

3. Фонд Зајмопримцу/Примаоцу одобрава Зајам и Грант ("финансирање") које ће Зајмопримац/Прималац користити за спровођење Програма у складу са условима и одредбама овог споразума. Део А Пројекта спроводи

Федерација Босне и Херцеговине ("Федерација"), а Дио Б Пројекта спроводи Република Српска ("РС"), (појединачно "ентитет", заједнички "ентитети"), и, у ову сврху, Зајмопримац/Прималац Федерацији и РС-у на располагање ставља односне дијелове средстава финансирања под условима и одредбама дефинисаним у овом споразуму и у складу са одредбама супсидијарних споразума између Зајмопримца/Примаоца и Федерације, односно РС-а.

Дио Б

1. А. Износ Зајма је једанаест милиона и стотину и двадесет хиљада евра (11.120.000,00 евра).

Б. Износ Гранта је четири стотине и седамдесет хиљада евра (470.000,00 евра).

2. Зајам подлијеже каматама на неплаћену главницу по стопи која је једнака референтној каматној стопи ИФАД-а, плативој полугодишње у валути отплате Зајма, са периодом доспијећа од осамнаест (18) година, укључујући период поштеде од три (3) године од датума на који је Фонд утврдио да су сви Општи услови, чије је испуњење услов за повлачење средстава, испуњени у складу са поглављем 4.02(б).

3. Валута отплате Зајма је евро.

4. Први дан важеће фискалне године је 1. јануар.

5. Главница и камате су плативе сваког 15. фебруара и 15. августа.

6. Износи унапријед повучени с рачуна Зајма и са рачуна Гранта чувају се на специјалним рачунима у еврима које Зајмопримац/Прималац има и води у банкама које су прихватљиве Фонду. За оба ентитета постоје засебни рачуни.

7. У банкама прихватљивим Фонду Зајмопримац/Прималац отворио четири пројектна рачуна у локалној валути (засебни рачуни за средства Зајма и за средства Гранта за сваки од два ентитета), којима управљају односне Јединице за координацију програма.

8. Комплементарно финансирање обезбјеђује се за Дио А Програма у укупном износу до око 0,81 милион евра, а за Дио Б Програма у укупном износу до око 0,72 милиона евра.

Дио Ц

1. Водеће програмске агенције су Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства у Федерацији и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у РС-у.

2. Датум завршетка Програма је петнаеста годишњица од датума ступања на снагу овог споразума.

Дио Д

Финансирање и надзор над Програмом врши Фонд.

Дио Е

1. Као додатни општи предуслов за повлачење дефинисано је сљедеће: за Дио А, потписан Супсидијарни споразум између Зајмопримца/Примаоца и Федерације и потписан Пројектни споразум између Фонда и Федерације, а за Дио Б потписан Супсидијарни споразум између Зајмопримца/Примаоца и РС-а и потписан Пројектни споразум између Фонда и РС-а.

2. Овај споразум подлијеже ратификацији од стране Зајмопримца/Примаоца.

3. Представници и адресе које ће бити кориштене за сву комуникацију у вези с овим споразумом су сљедећи:

За Зајмопримца:

Замјеник председavajuћег Савјета министара и министар финансија и трезора

Босне и Херцеговине

Трг Босне и Херцеговине 1

71000 Сарајево

Босна и Херцеговина

За Фонд:

Предсједник

Међународног фонда за пољопривредни развој

Via Paolo di Dono 44

00142 Roma, Italy

Овај споразум припремљен је на енглеском језику у два (2) истоветна примјерка, један (1) за Фонд и један (1) за Зајмопримца.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

/својеручни потпис/

Вјеслав Беванда

Министар финансија и трезора

Датум: 23. марта 2016. године

МЕЂУНАРОДНИ ФОНД ЗА

ПОЉОПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ

/својеручни потпис/

Kanayo F. Nwanze

Предсједник

Датум: 3. марта 2016. године

Прилог 1.

Опис Програма и спроведбени аранжмани

I Опис Програма

1. Циљана популација. Програмом ће бити обухваћене три циљане групе: **јак** сиромашно, сиромашно и **становништво на граници сиромаштва**, уз анализу посебних ограничења и изазова у приступању изабраних подсекторима, уз пажњу посебно посвећену ограничењима са којима се суочавају **жене и млади**. Циљани напори и стратегија одговарајуће новим изазовима, уз предузимање посебних мјера. Програмом ће бити обухваћени сиромашни, некомерцијални пољопривредници који још увијек нису повезани (или су недовољно повезани) с тржиштем, уз истовремену подршку њиховом уласку у ланце испоруке како би постали конкурентни комерцијални пољопривредници. Директни корисници биће сиромашни у руралним подручјима, и мушкарци и жене, млади и одрасли окупљени у Удружењима произвођача (ПА) и задругама у изабраним ланцима вриједности (ЛВ).

2. Програмом ће директно бити обухваћено 16.000 корисника кроз спровођење пословних понуда (ПП). Када је у питању фаза производње након обављања жетви, током спровођења Програма биће отворено 3150 радних мјеста (најмање 20% радних мјеста биће отворено за жене). Индиректни корисници имаће користи од унапријеђених ланаца вриједности и приватних улагања у агробизнис, унапријеђеног управљања подсектором и унапријеђене заједничке тржишне инфраструктуре. Процијењени број индиректних корисника је најмање 5000 (око 30% укупног броја корисника).

3. **Програм ће бити фокусиран на воће, поврће и секундарне шумске производе и, најкасније годину дана након што Пројекат постане ефективан разматраће се додатни сектор с потенцијалом за смањење сиромаштва и могућношћу раста, нпр. сточарство.** Како би се постигле неопходне структуралне промјене за одрживи развој подсектора, Програм је осмишљен као дугорочна интервенција која ће бити спроведена у два циклуса од пет година. Прије краја првог циклуса биће спроведена Мисија ревизије између циклуса с циљем оцјене напредовања (у односу на одређене "окидаче" учинка) и припреме сљедећег циклуса.

4. Програм ће бити спроведен на државном нивоу кроз кластере ланаца вриједности. Испрва је претходно дефинисано дванаест кластера који представљају Програмско подручје за први циклус. Најкасније годину дана након што Пројекат постане ефективан, додатни кластери стоке из потенцијалног подсектора биће размотрени како би обезбиједили покриће. С обзиром на циљ Програма, односно пружање подршке најугроженијим групама (сиромашним пољопривредницима, женама и младима), Програм ће промовисати инклузију сиромашних општина у контексту већих општинских кластера. Уопштено, ове општине биће или близу подручја која су тренутно активна у изабраним ланцима вриједности или ће се радити о општинама у којима је сиромаштво још увијек високо. Кластери ће бити утврђени на основу заједничких карактеристика у смислу социјално-економских и институционалних потенцијала.

5. *Циљ.* Циљ Програма биће допринос одрживом смањењу сиромаштва у руралним подручјима у Босни и Херцеговини.

6. *Циљ.* Развојни циљеви Програма омогућиће малим посједницима да искористе развој подсектора воћа, поврћа и секундарних шумских производа и других потенцијалних подсектора за одрживо унапређење њихове социјалне и економске ситуације и ситуације других сиромашних група у руралним подручјима.

7. *Компоненте.* Програм се састоји од следећих компоненти:

Компонента 1: Позитивно окружење за инклузивни развој подсектора

Резултат Компоненте 1 ће бити: "Унапријеђена политика и институционално окружење привлачи мале посједнике и улагаче у одабране подсекторе." Пет елемената приступа Програма развоју подсектора биће спроведено кроз ову компоненту: (I) управљање подсектором од стране свих заинтересованих приватних и јавних субјеката кроз консултације и заједничко стратешко планирање интервенција; (II) развој капацитета релевантних институција у подсекторима како би се обезбиједило постојање одговарајућих служби; и (III) позитиван оквир политика како би се ријешили повезани проблеми у вези са трговином и политиком, као и институционална питања, и промовисао локални економски развој, (IV) праћење и одговорност учинка подсектора и (V) јачање капацитета релевантних институција.

Очекивани резултати су: (I) платформе за заинтересоване субјекте на нивоу кластера и под секторском нивоу унапређују координацију ланцем вриједности и подсекторским управљањем, усмјеравање јавних политика и улагања како би гарантовале дугорочну конкурентност подсектора; и (II) прикладне техничке услуге и услуге развоја пословања доступни су на локалном и ентитетском нивоу.

Јавна средства биће коришћена како би потпомогла улагања из приватног сектора у партнерства од обостране користи, што ће агробизнисима омогућити да прошире поље дјеловања, а малим произвођачима да прошире производњу, уз истовремено повећање профитабилности. Као дио напора с циљем стварања позитивног окружења за инклузивни и одрживи развој подсектора, Програм ће помоћи обезбиједити пружање одговарајућих јавних и приватних услуга за подршку.

Компонента 2: Одржива инклузија малих посједника у успјешним/напредним ланцима вриједности

Резултат Компоненте 2 ће бити: "Одржива инклузија сиромашних малих посједника и угрожених група у изабраним подсекторима". Очекивани резултати су следећи: (I) развијене су и спроведене инклузивне пословне понуде; и (II) јако сиромашни и сиромашни пољопривредници, жене и млади су успјешно интегрисани у конкурентне и продуктивне ланце вриједности.

Намјера ове компоненте је да: (I) помогне унапређењу животних услова малих произвођача и сиромашних сакупљача кроз одрживу и профитабилну пољопривредну производњу; (II) консолидује њихова удружења и капацитете како би им помогла у препознавању будућих пословних прилика (у смислу тржишта, начина пласирања на тржиште, нових производа, итд), с циљем ширења њиховог пословања; и (III) обезбиједи заступљеност и активну улогу у платформама за координацију које обухватају више заинтересованих страна, и на нивоу кластера и на нивоу подсектора. Програм ће искористити постојећу динамику изабраних ланаца вриједности у којима приватни сектор (односно, трговци пољопривредним сировинама, колекционари, прерађивачи, трговци, трговци на мало и на велико) активно сарађује са малим посједницима, било да су они организовани или да дјелују самостално.

Пословне понуде које пословним партнерима (произвођачима и агробизнису) омогућавају планирање, координацију и спровођење улагања од обостране користи биће главни програмски инструмент у оквиру Компоненте 2. пословне понуде биће главни инструмент пословних партнера (малих произвођача и сакупљача и њихових удружења, компанија које се баве агробизнисом), помоћу којег ће се промовисати одрживи развој њиховог заједничког пословања у изабраним подсекторима и ланцима вриједности. Пословне понуде ће, такође, представљати оквир потреба партнера за развојем капацитета и дијела улагања који ће бити покривен јавним (пројектним) средствима.

II Спроведбени аранжмани

8. *Водеће програмске агенције.* Водеће програмске агенције су Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Федерације и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС-а. Координација Програмом као и фидуцијарно управљање повјерава се постојећој Јединици за координацију пољопривредних пројеката (АПЦУ) у РС-у и Јединици за координацију пројеката (ПЦУ) у Федерацији. У смислу промовисања структуралних промјена и одрживог развоја подсектора, биће развијен строг систем праћења и оцјењивања резултата за који ће заинтересоване стране у Програму бити заједнички одговорне. АПЦУ и ПЦУ ће, осим општег координисања, сносити и крајњу одговорност за наведени систем праћења и оцјењивања резултата. Надаље, природа Програма која је резултат потражње, као и приступ који гарантује укљученост, обезбиједиће корисницима да преузму водећу улогу приликом избора, праћења и оцјене учинка пружалца услуга. Ово захтијева да удружења произвођача и чланови задруга постану дио процеса праћења и оцјењивања резултата Програма.

9. Управни одбори Програма (УОП)

9.1 Државно Министарство финансија и трезора (МФТ) координисаће рад са ентитетским Министарствима финансија како би обезбиједило несметано спровођење пројекта.

9.2 Управни одбор Програма (УОП) којим ће предсједавати ентитетско Министарство пољопривреде или

његов именовани представник биће успостављен у сваком ентитету са циљем укупног управљања Програмом на ентитетском нивоу. Управни одбор Програма састајаће се једном или два пута годишње. Сваки Управни одбор ће: (I) обезбиједити да програмске активности буду у складу са државним стратегијама и политикама и стратегијама и политикама ИФАД-а и са циљевима Програма дефинисаним приликом осмишљавања Програма; (II) подржавати стратешке циљеве дефинисане Програмом; (III) ревидирати годишње планове рада и буџете на ентитетском нивоу; (IV) надгледати транспарентан избор пружалаца услуга и партнерских институција; (V) обезбиједити да интервенције у оквиру Програма буду извршене у координацији са другим развојним програмима и пројектима и (VI) обезбиједити поштовање највиших стандарда финансијског управљања и ревизије. Управни одбор треба позвати представнике приватног сектора, удружења произвођача и задруга да се придруже Одбору.

9.3 Годишњи међуентитетски састанак (радионица) послужиће за оцјену тренутног стања Програма, нарочито када су у питању одрживи развој подсектора, ефекти и управљање са циљем размјене искустава и узајамног учења.

10. АПЦУ и ПЦУ

10.1 АПЦУ и ПЦУ су већ успостављене и спроводе друге пројекте у земљи финансиране средствима ИФАД-а. Радам АПЦУ-а и ПЦУ-а управљају директори које су именovala односна Министарства пољопривреде, а њихово именовање је прихватљиво ИФАД-у. У оба ентитета, АПЦУ и ПЦУ су одговорне за координацију Програма и сарадњу са општинама, кластерима и партнерима у спровођењу, као и за укупно управљање Програмом и надзор, организовање почетних и годишњих радионица, припрему ревизије годишњих планова рада и буџета, те за фидуцијарно управљање. Ове јединице ће, такође, демонстрирати јасну посвећеност циљаном приступу и социјалној инклузији. Директори АПЦУ-а и ПЦУ-а ће нарочито бити задужени за дијалог политика и олакшавање спровођења процеса у оквиру подсекторске платформе за заинтересоване стране.

10.2 *Унапријеђена функција координације.* Будући да Програм захтијева сталну присутност добро развијених капацитета на терену за омогућавање, праћење и анализу утицаја, и од АПЦУ-а и од ПЦУ-а ће се захтијевати да развију нова партнерства с државним и другим пружаоцима услуга приликом изградње сопствених капацитета за управљање у неколико подручја. АПЦУ и ПЦУ ће јачати своје функције координације и ангажовати пружаоце услуга и партнере у спровођењу како би дале подршку спровођењу активности и услуга у оквиру Програма. АПЦУ и ПЦУ ће путем конкурса ангажовати сљедеће: пословне партнере за спровођење; техничке савјетодавне услуге, услуге развоја пословања и развоја организационе структуре, те дефинисати списак пружалаца услуга који ће онда бити доступан свим партнерима који дају пословне приједлоге путем интернетске странице или еквивалентне платформе. Партнери који дају пословне приједлоге одабраће и закључивати споразуме са пружаоцима услуга по свом избору.

10.3 *Особље.* Плате запослених у обје Јединице већ су обезбијеђене у оквиру других пројеката које финансира ИФАД, а исто ће важити током наредне четири године. Само додатно особље, посебно ангажовано за посебне потребе у оквиру овог програма биће финансирано кроз сам Програм. Уинак особља обје Јединице оцјењиваће се на годишњем нивоу у односу на опис послова.

11. *Приручник за спровођење Програма (ППП).* Обје водеће програмске агенције припремиће нацрт Приручника за спровођење Програма најкасније шест мјесеци након ступања на снагу овог споразума. Нацрт Приручника за спровођење Програма састојаће се од 3 тома:

Том 1: Приручник за пословање. Приручник за пословање садржи, између осталог: (I) спроведбене аранжмане и модалитете за све програмске компоненте; (II) пројектни задатак и спроведбену одговорност свих запослених на Програму; (III) критеријуме за избор циљних група и механизме дефинисања циљева; (IV) модалитете за избор пружалаца услуга и нацрт њиховог пројектног задатка; и (V) моделе споразума за финансирање Пословних понуда; критеријуме квалификованости и начине пословања.

Том 2: Приручник за финансијске и административне процедуре.

Том 3: Приручник за надзор и процјену. У Приручнику за надзор и процјену описани су, између осталог: (I) Програмски циклус и логички оквир; (II) основна ситуација и показатељи процеса надзора; (III) систем праћења и оцјењивања резултата; и (IV) смјернице.

Водеће програмске агенције достављају Приручник за спровођење Програма Фонду на сагласност. Приручници за спровођење Програма могу бити измијењени амандманима или на други начин само уз претходну сагласност Фонда.

Прилог 2.

Табела за алокацију

1. *Алокација средстава за финансирање.* (а) Табела у даљем тексту дефинише категорије квалификованих издатака који ће бити финансирани средствима Зајма и Гранта и алокацију износа Зајма и Гранта за сваку категорију и проценте издатака за ставке које ће бити финансиране у свакој категорији:

Категорија	Алоцирани износ Зајма (изражено у EUR)	Алоцирани износ Гранта (изражено у EUR)	Процент издатака који ће бити финансирани (нето, након опорезивања и доприноса државе и корисника)
А. Део А Пројекта у Федерацији			
1. Робе, услуге и сировине	5.035.000,00		100%
2. Консултантске услуге	465.000,00	270.000,00	100%
3. Опрема	70.000,00		100%
4. Оперативни трошкови	545.000,00		100%
Неалоцирано	325.000,00		
Б. Део Б Пројекта у РС-у			
1. Робе, услуге и сировине	3.620.000,00		100%
2. Консултантске услуге	345.000,00	200.000,00	100%
3. Оперативни трошкови	480.000,00		100%
Неалоцирано	235.000,00		
Укупно	11.120.000,00	470.000,00	

(б) Изрази коришћени у горњој табели дефинисани су како слиједи:

(I) "Робе, услуге и сировине" односи се на финансирање Пословних понуда.

(II) "Консултантске услуге" обухватају институционалне споразуме и уговоре о пружању услуга и радионице.

(III) "Оперативни трошкови" укључују плате за запослене у координационим јединицама. У случају Дијела А, ово укључује плате за календарску годину 2020. и наредне године.

2. Почетни трошкови. Повлачења која се односе на издатке за почетне трошкове укључене у категорију "Консултантске услуге", настале прије испуњавања општих

предуслова за повлачење неће бити већа од укупног износа од 25.000,00 EUR за сваки дио Програма.

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-5080-54/16
20. децембра 2016. године
Сарајево

Председавајући
Др Младен Иванић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-2243/16 od 22. novembra 2016. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 32. redovnoj sjednici, održanoj 20. decembra 2016. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O FINANSIRANJU-PROGRAM RAZVOJA KONKURENTNOSTI U RURALNIM PODRUČJIMA (RCDP) - IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNOG FONDA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ

Члан 1.

Ratifikuje se Sporazum o finansiranju - Program razvoja konkurentnosti u ruralnim područjima (RCDP) - između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj, potpisan 3. marta 2016. godine u Rimu i 23. marta 2016. godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Члан 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

ZAJAM BR. 2000001440
GRANT BR. 2000001441

SPORAZUM O FINANSIRANJU PROGRAM RAZVOJA KONKURENTNOSTI U RURALNIM PODRUČJIMA (RCDP) IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNOG FONDA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ POTPISAN U RIMU, ITALIJA, I SARAJEVU, BOSNA I HERCEGOVINA SPORAZUM O FINANSIRANJU

Број Зјаме: 2000001440
Број Гранта: 2000001441

Назив програма: Програм развоја конкурентности у руралним подручјима ("Програм")
Босна и Херцеговина ("Зјамопримач/Прималас")

i

Међународни фонд за пољопривредни развој ("Фонд" или "IFAD") (појединачно "Уговорна страна", заједнички "Уговорне стране"),

споразумјеле су се како сљеди:

Део А

1. Сљедећи документи заједнички чине овај споразум: овај документ, Опис програма и Проведбени аранжмани (Прилог 1.) и Табела алокације (Прилог 2.).

2. Опћи услови за финансирање пољопривредног развоја Фонда за пољопривредни развој од 29.04.2009. године, измјенјени у априлу 2014. године, с могућим даљњим измјенама ("Опћи услови"), приложени су овом споразуму, а на овај споразум се примјенјују све одредбе Опћих услова. За потребе овог споразума, услови дефинирани у Опћим условима имају значење које је утврђено у том документу.

3. Фонд Зјамопримцу/Прималасу одобрава Зјам и Грант ("финансирање") које ће Зјамопримач/Прималас користити за provedбу Програма у складу с условима и одредбама овог споразума. Део А Пројекта проводи Федерација Босне и Херцеговине ("Федерација"), а Део В Пројекта проводи Република Српска ("RS"), (појединачно "ентитет", заједнички "ентитети"), и, у

ову сврху, Зјамопримач/Прималас Федерацији и RS-у на расподјелу ставља односне дијелове средстава финансирања под условима и одредбама дефинираним у овом споразуму и у складу с одредбама Супсидијарних споразума између Зјамопримца/Прималаса и Федерације, односно RS-а.

Део В

1.А. Износ Зјаме је једанаест милиона и стотину и двадесет хиљада еура (11.120.000,00 еура).

В. Износ Гранта је четири стотине и седамдесет хиљада еура (470.000,00 еура).

2. Зјам подлијеже каматима на неотплаћену главницу по стопи која је једнака референтној каматној стопи IFAD-а, плативој полугодишње у валути отплате Зјаме, с раздобљем доспијећа од осамнаест (18) година, укључујући раздобље поштеде од три (3) године од датума на који је Фонд утврдио да су сви Опћи услови, чије је испуњење услов за повлачење средстава, испуњени у складу с поглављем 4.02 (b).

3. Валута отплате Зјаме је евро.

4. Први дан важеће фискалне године је 1. јануар.

5. Главница и камате су плативе сваког 15. фебруара и 15. августа.

6. Износи унапријед повучени с рачуна Зјаме и с рачуна Гранта чувају се на специјалним рачунима у еурима које Зјамопримач/Прималас има и води у банкима које су прихватљиве Фонду. За оба ентитета постоје засебни рачуни.

7. У банкима прихватљивим Фонду Зјамопримач/Прималас отвара четири пројектна рачуна у локалној валути (засебни рачуни за средства Зјаме и за средства Гранта за сваки од два ентитета), којима управљају односне Јединице за координацију програма.

8. Комплементарно финансирање обезбјеђује се за Део А Програма у укупном износу до око 0,81 милион еура, а за Део В Програма у укупном износу до око 0,72 милиона еура.

Део С

1. Водече програмске агенције су Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства у Федерацији и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у RS-у.

2. Datum završetka Programa je petnaesta godišnjica od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma.

Dio D

Finansiranje i nadzor nad Programom vrši Fond.

Dio E

1. Kao dodatni opći preduslov za povlačenje definirano je sljedeće: za Dio A, potpisan Supsidijarni sporazum između Zajmoprimca/Primaoca i Federacije i potpisan Projektni sporazum između Fonda i Federacije, a za Dio B potpisan Supsidijarni sporazum između Zajmoprimca/Primaoca i RS-a i potpisan Projektni sporazum između Fonda i RS-a.

2. Ovaj sporazum podliježe ratifikaciji od strane Zajmoprimca/Primaoca.

3. Predstavnici i adrese koje će biti korištene za svu komunikaciju u vezi s ovim sporazumom su sljedeći:

Za Zajmoprimca:

Zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara i ministar finansija i trezora Bosne i Hercegovine

Trg Bosne i Hercegovine 1

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Za Fond:

Predsjednik

Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj

Via Paolo di Dono 44

00142 Rim, Italija

Ovaj sporazum je pripremljen na engleskom jeziku u dva (2) istovjetna primjerka, jedan (1) za Fond i jedan (1) za Zajmoprimca.

Bosna i Hercegovina

/svojeručni potpis/

Vjekoslav Bevanda

Ministar finansija i trezora

Datum: 23. marta 2016. godine

Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj

/svojeručni potpis/

Kanayo F. Nwanze

Predsjednik

Datum: 03. marta 2016. godine

Prilog 1.

Opis Programa i provedbeni aranžmani

I Opis Programa

1. **Ciljana populacija.** Programom će biti obuhvaćene tri ciljane skupine: **jako siromašno, siromašno i stanovništvo na granici siromaštva**, uz analizu posebnih ograničenja i izazova u pristupanju odabranim podsektorima, uz pažnju posebno posvećenu ograničenjima s kojima se suočavaju **žene i mladi**. Ciljani naponi i strategija će odgovarati ovim izazovima, uz poduzimanje posebnih mjera. Programom će biti obuhvaćeni siromašni, nekomercijalni poljoprivrednici koji još uvijek nisu povezani (ili su nedovoljno povezani) s tržištem, uz istovremenu podršku njihovom ulasku u lance isporuke kako bi postali konkurentni komercijalni poljoprivrednici. Direktni korisnici bit će siromašni u ruralnim područjima, i muškarci i žene, mladi i odrasli okupljeni u Udrugama proizvođača (PA) i zadrugama u odabranim lancima vrijednosti (LV).

2. Programom će direktno biti obuhvaćeno 16.000 korisnika kroz provedbu poslovnih ponuda (PP). Kada je u pitanju faza proizvodnje nakon obavljanja žetvi, tokom provedbe Programa bit će otvoreno 3150 radnih mjesta (najmanje 20% radnih mjesta bit će otvoreno za žene). Indirektni korisnici imat će koristi od unaprijeđenih lanaca vrijednosti i privatnih ulaganja u agrobiznis, unaprijeđenog upravljanja podsektorom i

unaprijeđene zajedničke tržišne infrastrukture. Procijenjeni broj indirektnih korisnika je najmanje 5000 (oko 30% ukupnog broja korisnika).

3. **Program će biti fokusiran na voće, povrće i sekundarne šumske proizvode i, najkasnije godinu dana nakon što Projekat postane efektivan razmatrat će se dodatni sektor s potencijalom za smanjenje siromaštva i mogućnošću rasta, npr. stočarstvo.** Kako bi se postigle potrebne strukturalne promjene za održivi razvoj podsektora, Program je osmišljen kao dugoročna intervencija koja će biti provedena u dva ciklusa od po pet godina. Prije kraja prvog ciklusa bit će provedena Misija revizije između ciklusa s ciljem ocjene napredovanja (u odnosu na određene "okidače" učinka) i pripreme sljedećeg ciklusa.

4. Program će biti proveden na državnom nivou kroz klasterne lanaca vrijednosti. Isprva je prethodno definirano dvanaest klastera koji predstavljaju Programsko područje za prvi ciklus. Najkasnije godinu dana nakon što Projekat postane efektivan, dodatni klasteri stoke iz potencijalnog podsektora bit će razmotreni kako bi osigurali pokrivenje. S obzirom na cilj Programa, odnosno pružanje podrške najugroženijim skupinama (siromašnim poljoprivrednicima, ženama i mladima), Program će promovirati inkluziju siromašnih općina u kontekstu većih općinskih klastera. Općenito, ove općine će biti ili blizu područja koja su trenutno aktivna u odabranim lancima vrijednosti ili će se raditi o općinama u kojima je siromaštvo još uvijek visoko. Klasteri će biti utvrđeni na temelju zajedničkih karakteristika u smislu socijalno-ekonomskih i institucionalnih potencijala.

5. **Cilj.** Cilj Programa će biti doprinos održivom smanjenju siromaštva u ruralnim područjima u Bosni i Hercegovini.

6. **Cilj.** Razvojni ciljevi Programa će omogućiti malim posjednicima da iskoriste razvoj podsektora voća, povrća i sekundarnih šumskih proizvoda i drugih potencijalnih podsektora za održivo unaprjeđenje njihove socijalne i ekonomske situacije i situacije drugih siromašnih skupina u ruralnim područjima.

7. **Komponente.** Program se sastoji od sljedećih komponenti:

Komponenta 1: Pozitivno okruženje za inkluzivni razvoj podsektora

Rezultat Komponente 1 će biti: "Unaprijeđena politika i institucionalno okruženje privlači male posjednike i ulagače u odabrane podsektore." Pet elemenata pristupa Programa razvoju podsektora bit će provedeno kroz ovu komponentu: (i) upravljanje podsektorom od strane svih zainteresiranih privatnih i javnih subjekata kroz konsultacije i zajedničko strateško planiranje intervencija; (ii) razvoj kapaciteta relevantnih institucija u podsektorima kako bi se osiguralo postojanje odgovarajućih službi; i (iii) pozitivan okvir politika kako bi se riješili povezani problemi vezani za trgovinu i politike, kao i institucionalna pitanja, i promovirao lokalni ekonomski razvoj, (iv) praćenje i odgovornost učinka podsektora i (v) jačanje kapaciteta relevantnih institucija.

Očekivani rezultati su: (i) platforme za zainteresirane subjekte na nivou klastera i podsektorskom nivou unaprjeđuju koordiniranje lancem vrijednosti i podsektorskim upravljanjem, usmjeravanje javnih politika i ulaganja kako bi garantirale dugoročnu konkurentnost podsektora; i (ii) prikladne tehničke usluge i usluge razvoja poslovanja dostupne su na lokalnom i entitetskom nivou.

Javna sredstva će biti korištena kako bi potpomogla ulaganja iz privatnog sektora u partnerstva od obostrane koristi, što će agrobiznisima omogućiti da prošire polje djelovanja, a malim proizvođačima da prošire proizvodnju, uz istovremeno povećanje profitabilnosti. Kao dio napora s ciljem stvaranja pozitivnog okruženja za inkluzivni i održivi razvoj podsektora,

Program će pomoći osigurati pružanje odgovarajućih javnih i privatnih usluga za podršku.

Komponenta 2: Održiva inkluzija malih posjednika u uspješnim/naprednim lancima vrijednosti

Rezultat Komponente 2 će biti: "Održiva inkluzija siromašnih malih posjednika i ugroženih skupina u odabranim podsektorima". Očekivani rezultati su sljedeći: (i) razvijene su i provedene inkluzivne poslovne ponude; i (ii) jako siromašni i siromašni poljoprivrednici, žene i mladi su uspješno integrirani u konkurentne i produktivne lance vrijednosti.

Namjera ove komponente je da: (i) pomogne unaprjeđenju životnih uslova malih proizvođača i siromašnih sakupljača kroz održivu i profitabilnu poljoprivrednu proizvodnju; (ii) konsolidira njihove udruge i kapacitete kako bi im pomogla u prepoznavanju budućih poslovnih prilika (u smislu tržišta, načina plasiranja na tržište, novih proizvoda, itd.), s ciljem širenja njihovog poslovanja; i (iii) osigura zastupljenost i aktivnu ulogu u platformama za koordinaciju koje obuhvaćaju više zainteresiranih strana, i na nivou klastera i na nivou podsektora. Program će iskoristiti postojeću dinamiku odabranih lanaca vrijednosti u kojima privatni sektor (odnosno, trgovci poljoprivrednim sirovinama, sakupljači, prerađivači, trgovci, trgovci na malo i na veliko) aktivno saraduje s malim posjednicima, bilo da su oni organizirani ili da djeluju samostalno.

Poslovne ponude koje poslovnim partnerima (proizvođačima i agrobiznisu) omogućavaju planiranje, koordiniranje i provedbu ulaganja od obostrane koristi bit će glavni programski instrument u okviru Komponente 2. Poslovne ponude će biti glavni instrument poslovnih partnera (malih proizvođača i sakupljača i njihovih udruge, kompanija koje se bave agrobiznisom), pomoću kojeg će se promovirati održivi razvoj njihovog zajedničkog poslovanja u odabranim podsektorima i lancima vrijednosti. Poslovne ponude će također predstavljati okvir potreba partnera za razvojem kapaciteta i dijela ulaganja koji će biti pokriven javnim (projektnim) sredstvima.

II. Provedbeni aranžmani

8. *Vodeće programske agencije.* Vodeće programske agencije su Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS-a. Koordiniranje Programom kao i fiducijarno upravljanje povjerava se postojećoj Jedinici za koordinaciju poljoprivrednih projekata (APCU) u RS-u i Jedinici za koordinaciju projekata (PCU) u Federaciji. U smislu promoviranja strukturalnih promjena i održivog razvoja podsektora, bit će razvijen strog sistem praćenja i ocjenjivanja rezultata za koji će zainteresirane strane u Programu biti zajednički odgovorne. APCU i PCU će, osim općeg koordiniranja, snositi i krajnju odgovornost za navedeni sistem praćenja i ocjenjivanja rezultata. Nadalje, priroda Programa koja je rezultat potražnje, kao i pristup koji garantira uključenost, osigurat će korisnicima da preuzmu vodeću ulogu prilikom odabira, praćenja i ocjene učinka pružalaca usluga. Ovo zahtijeva da udruge proizvođača i članovi zadruga postanu dio procesa praćenja i ocjenjivanja rezultata Programa.

9. Upravni odbori Programa (UOP)

9.1 Državno Ministarstvo finansija i trezora (MFT) će koordinirati rad s entitetskim Ministarstvima finansija kako bi osiguralo nesmetanu provedbu projekta.

9.2 Upravni odbor Programa (UOP) kojim će predsjedati entitetsko Ministarstvo poljoprivrede ili njegov imenovani predstavnik bit će uspostavljen u svakom entitetu s ciljem ukupnog upravljanja Programom na entitetskom nivou. Upravni odbor Programa sastajat će se jednom ili dva puta godišnje. Svaki

Upravni odbor će: (i) osigurati da programske aktivnosti budu u skladu s državnim strategijama i politikama i strategijama i politikama IFAD-a i s ciljevima Programa definiranim prilikom osmišljavanja Programa; (ii) podupirati strateške ciljeve definirane Programom; (iii) revidirati godišnje planove rada i budžete na entitetskom nivou; (iv) nadgledati transparentan odabir pružalaca usluga i partnerskih institucija; (v) osigurati da intervencije u okviru Programa budu izvršene u koordinaciji s drugim razvojnim programima i projektima i (vi) osigurati poštovanje najviših standarda finansijskog upravljanja i revizije. Upravni odbor treba pozvati predstavnike privatnog sektora, udruga proizvođača i zadruga da se pridruže Odboru.

9.3 Godišnji međuentitetski sastanak (radionica) poslužit će za ocjenu trenutnog stanja Programa, naročito kada su u pitanju održivi razvoj podsektora, učinci i upravljanje s ciljem razmjene iskustava i uzajamnog učenja.

10. APCU i PCU

10.1 APCU i PCU su već uspostavljene i provode druge projekte u zemlji finansirane sredstvima IFAD-a. Radom APCU-a i PCU-a upravljaju direktori koje su imenovala odnosna Ministarstva poljoprivrede, a njihovo imenovanje je prihvatljivo IFAD-u. U oba entiteta, APCU i PCU su odgovorne za koordiniranje Programa i saradnji s općinama, klasterima i partnerima u provedbi, kao i za ukupno upravljanje Programom i nadzor, organiziranje početnih i godišnjih radionica, pripremu revizije godišnjih planova rada i budžeta, te za fiducijarno upravljanje. Ove jedinice će, također, demonstrirati jasnu posvećenost ciljanom pristupu i socijalnoj inkluziji. Direktori APCU-a i PCU-a će naročito biti zaduženi za dijalog politika i olakšavanje provedbe procesa u okviru Podsektorske platforme za zainteresirane strane.

10.2 *Unaprijeđena funkcija koordinacije.* Budući da Program zahtijeva stalnu prisutnost dobro razvijenih kapaciteta na terenu za omogućavanje, praćenje i analizu utjecaja, i od APCU-a i od PCU-a će se zahtijevati da razviju nova partnerstva s državnim i drugim pružaocima usluga prilikom izgradnje vlastitih kapaciteta za upravljanje u nekoliko područja. APCU i PCU će jačati svoje funkcije koordinacije i angažirati pružaoce usluga i partnere u provedbi kako bi dale podršku provedbi aktivnosti i usluga u okviru Programa. APCU i PCU će putem konkursa angažirati sljedeće: poslovne partnere za provedbu; tehničke savjetodavne usluge, usluge razvoja poslovanja i razvoja organizacijske strukture, te definirati spisak pružalaca usluga koji će onda biti dostupan svim partnerima koji daju poslovne prijedloge putem internetske stranice ili ekvivalentne platforme. Partneri koji daju poslovne prijedloge će odabrati i zaključivati sporazume s pružaocima usluga po svom izboru.

10.3 *Osoblje.* Plaće zaposlenih u obje Jedinice već su osigurane u okviru drugih projekata koje finansira IFAD, a isto će vrijediti tokom naredne četiri godine. Samo dodatno osoblje, posebno angažirano za posebne potrebe u okviru ovog programa bit će finansirano kroz sam Program. Učinak osoblja obje Jedinice ocjenjivat će se na godišnjem nivou u odnosu na opis poslova.

11. *Priručnik za provedbu Programa (PPP).* Obje vodeće programske agencije će pripremiti nacrt Priručnika za provedbu Programa najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog sporazuma. Nacrt Priručnika za provedbu Programa sastojat će se od 3 toma:

Tom 1: Priručnik za poslovanje. Priručnik za poslovanje sadrži, između ostalog: (i) provedbene aranžmane i modalitete za sve programske komponente; (ii) projektni zadatak i provedbenu odgovornost svih zaposlenih na Programu; (iii) kriterije za odabir ciljanih skupina i mehanizme definiranja ciljeva; (iv) modalitete za odabir pružalaca usluga i nacrt njihovog

projektnog zadatka; i (v) modele sporazuma za finansiranje Poslovnih ponuda; kriterije kvalificiranosti i načine poslovanja.

Tom 2: Priručnik za finansijske i administrativne procedure.

Tom 3: Priručnik za nadzor i procjenu. U Priručniku za nadzor i procjenu opisani su, između ostalog: (i) Programski ciklus i logički okvir; (ii) osnovna situacija i pokazatelji procesa nadzora; (iii) sistem praćenja i ocjenjivanja rezultata; i (iv) smjernice.

Vodeće programske agencije dostavljaju Priručnik za provedbu Programa Fondu na saglasnost. Priručnici za provedbu Programa mogu biti izmijenjeni amandmanima ili na drugi način samo uz prethodnu saglasnost Fonda.

Prilog 2.

Tabela za alokaciju

1. Alokacija sredstava za finansiranje. (a) Tabela u daljnjem tekstu definiše kategorije kvalificiranih izdataka koji će biti finansirani sredstvima Zajma i Granta i alokaciju iznosa Zajma i Granta za svaku kategoriju i postotke izdataka za stavke koje će biti finansirane u svakoj kategoriji:

Kategorija	Alocirani iznos Zajma (izraženo u EUR)	Alocirani iznos Granta (izraženo u EUR)	Postotak izdataka koji će biti finansirani (neto, nakon oporezivanja i doprinosa države i korisnika)
------------	--	---	--

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-5080-54/16
20. decembra 2016. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Dr. Mladen Ivanić, s. r.

23

Temeljem članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01.02.05.2.2905/16 od 15. prosinca 2016. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 32. redovitoj sjednici, održanoj 20. prosinca 2016. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O ZAJMU (PROJEKT VODOVOD VISOKO) IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Članak 1.

Ratificira se Ugovor o zajmu (Projekt vodovod Visoko) između Bosne i Hercegovine i Europske banke za obnovu i razvoj, 31. kolovoza 2016. godine u Sarajevu, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora u prijevodu glasi:
POTPISANI PRIMJERAK
(Broj operacije 47809)

UGOVOR O ZAJMU (PROJEKT VODOVOD VISOKO) IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Datum: 31. kolovoza 2016. godine

UGOVOR O ZAJMU

UGOVOR zaključen 31. kolovoza 2016. godine između BOSNE I HERCEGOVINE ("Zajmoprimac") i EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ ("Banka").

PREAMBULA

BUDUĆI DA je Banka ustanovljena radi financiranja posebnih projekata čiji je cilj poticanje prelaska na otvorenu, tržišno orijentiranu ekonomiju i promoviranje privatne i

A. Dio A Projekta u Federaciji			
1. Robe, usluge i sirovine	5.035.000,00		100%
2. Konsultantske usluge	465.000,00	270.000,00	100%
3. Oprema	70.000,00		100%
4. Operativni troškovi	545.000,00		100%
Nealocirano	325.000,00		
B. Dio B Projekta u RS-u			
1. Robe, usluge i sirovine	3.620.000,00		100%
2. Konsultantske usluge	345.000,00	200.000,00	100%
3. Operativni troškovi	480.000,00		100%
Nealocirano	235.000,00		
Ukupno	11.120.000,00	470.000,00	

(b) Izrazi korišteni u gornjoj tabeli su definirani kako slijedi:

(i) "Robe, usluge i sirovine" se odnosi na finansiranje Poslovnih ponuda.

(ii) "Konsultantske usluge" obuhvaćaju institucionalne sporazume i ugovore o pružanju usluga i radionice.

(iii) "Operativni troškovi" uključuju plaće za zaposlene u koordinacijskim jedinicama. U slučaju Dijela A, ovo uključuje plaće za kalendarsku godinu 2020. i naredne godine.

2. Početni troškovi. Povlačenja koja se odnose na izdatke za početne troškove uključene u kategoriju "Konsultantske usluge", nastale prije ispunjavanja općih preduslova za povlačenje neće biti veća od ukupnog iznosa od 25.000,00 EUR za svaki dio Programa.

4.500.000 eura, pod uvjetima određenim ili navedenim u ovom ugovoru, u ugovoru o podršci projekta kojeg zaključuju Općina Visoko i Banka ("Ugovor o podršci projekta"), i u ugovoru o implementaciji projekta s datumom ili oko datuma ovog ugovora između Projektne kompanije i Banke ("Ugovor o implementaciji projekta").

OVIM strane dogovaraju sljedeće:

ČLANAK I - STANDARDNI UVJETI; DEFINICIJE

Odjeljak 1.01. Uključivanje standardnih uvjeta

Sve odredbe Standardnih uvjeta Banke od 01. prosinca 2012. godine ovim se uključuju i primjenjuju na ovaj ugovor s istom snagom i djelovanjem kao da su u cijelosti ovdje navedene, koje, međutim, podliježu sljedećim izmjenama (tako izmijenjene odredbe se u nastavku nazivaju "Standardni uvjeti") i nazivima:

(a) Definicija "cura", "EUR" ili "€" u odjeljku 2.02 Standardnih uvjeta se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi:

"euro", "EUR" ili "€" označava zakonitu valutu država članica Europske unije koje usvajaju jedinstvenu valutu u skladu sa zakonskim propisima Europske unije koji se odnose na ekonomsku i monetarnu uniju."

(b) Definicije "prinudne prakse" "nedopuštene prakse", "korumpirane prakse", i "prijevarne prakse" u odjeljku 2.02 Standardnih uvjeta se u svrhe ovog ugovora u potpunosti brišu.

(c) Definicija "zabranjene prakse" u odjeljku 2.02 Standardnih uvjeta se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi:

"Zabranjena praksa" označava svaku prisilnu, nedopuštenu, koruptivnu, prijevartnu praksu, zloupotrebu sredstava Banke, opstruktivnu praksu ili krađu, na način na koji je svaki od ovih pojmova definiran u dokumentu Banke Politika i postupci za provedbu od 05. studenog 2015. godine, te su dodatno rastumačeni u Smjernicama o zabranjenim radnjama za EBRD iz veljače 2016. godine.

(d) Definicija "referenta stranica" u odjeljku 2.02 Standardnih uvjeta se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi:

"referenta stranica" označava prikaz, (i) za zajmove denominirane u valutama USD ili £, londonske međubankarske stope (LIBOR) velikih banaka za depozite u valuti Zajma označeno kao stranica LIBOR01 na uslugama Thomson Reuters (ili druga stranica koja može zamijeniti LIBOR01 na uslugama Thomson Reuters u svrhu prikaza londonske međubankarske stope za depozite u valuti Zajma), i (ii) za zajmove denominirane u eurima, prikaz europske međubankarske stope za depozite u valuti Zajma označeno kao stranica EURIBOR01 na uslugama Thomson Reuters (ili druga stranica koja može zamijeniti EURIBOR01 na uslugama Thomson Reuters u svrhu prikaza europske međubankarske stope za depozite u valuti Zajma)."

(e) Definicija izraza "TARGET dan" u odjeljku 2.02 Standardnih uvjeta se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi:

"TARGET dan" označava svaki dan kada je transeuropski automatizirani sustav ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu otvoren za rješavanje plaćanja u eurima."

(f) Odjeljak 3.04 Standardnih uvjeta se izmjenjuje u svrhe ovog ugovora kako bi se dodao novi odjeljak 3.04(e), koji glasi kako slijedi:

"(e) Ukoliko dođe do događaja navednog u odjeljku 7.06. Standardnih uvjeta i isti se nastavlja događati, Banka može odlučiti da zahtijeva od Zajmoprimca da kamatu na dio Zajma, ukoliko postoji, koji podliježe fiksnoj kamatnoj stopi ne plati po takvoj fiksnoj kamatnoj stopi nego po promjenjivoj kamatnoj stopi."

(g) Odjeljak 3.10(b)(2) Standardnih uvjeta se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi: "svaki dio Zajma koji podliježe fiksnoj kamatnoj stopi se ubrzava u skladu s odjeljkom 7.06 ili dospijeva prije utvrđenog dospijeća ili podliježe promjenjivoj kamatnoj stopi u skladu s odjeljkom 3.04(e) Standardnih uvjeta, ili"

(h) Svaki ugovor o podršci projekta i ugovor o implementaciji projekta se ovim označava kao Projektni ugovor u svrhe Standardnih uvjeta.

(g) Općina Visoko i Projektna kompanija se svaka ovim označava kao Projektni entitet u svrhe odjeljka 2.02 Standardnih uvjeta.

Odjeljak 1.02. Definicije

Gdje god su korišteni u ovom ugovoru (uključujući Preambulu i Priloge), osim ako nije drukčije navedeno ili kontekst drugačije nalaže, izrazi definirani u Preambuli imaju značenje kakvo im je tamo pripisano, izrazi definirani u Standardnim uvjetima imaju značenja koja su im tamo pripisana, a sljedeći izrazi imaju sljedeća značenja:

"Ovlašteni predstavnik Zajmoprimca" označava ministra financija i trezora Zajmoprimca.

"Supsidijarni sporazum FBiH" označava ugovor koji potpisuju Federacija Bosne i Hercegovine i Zajmoprimac u skladu s odjeljkom 3.01(a), i koji se može mijenjati s vremena na vrijeme.

"Fiskalna godina" označava fiskalnu godinu Zajmoprimca koja počinje 01. siječnja svake godine.

"Supsidijarni sporazum Općine" označava sporazum koji potpisuju Općina Visoko i Federacija Bosne i Hercegovine u skladu s odjeljkom 3.01(b), koji se može mijenjati s vremena na vrijeme.

"Dio" ima značenje koje mu je pripisano u Prilogu 1.

"Supsidijarni sporazum Projektne kompanije" označava sporazum koji potpisuju Projektna kompanija i Općina Visoko u skladu s odjeljkom 2.01(b) Ugovora o podršci projekta, koji se može mijenjati s vremena na vrijeme.

"Tranša 1" ima značenje navedeno u odjeljku 2.01(b)(1).

"Tranša 2" ima značenje navedeno u odjeljku 2.01(b)(2).

Odjeljak 1.03. Tumačenje

U ovom ugovoru, svako pozivanje na određeni članak, odjeljak ili prilog, osim ako je u ovom ugovoru drugačije navedeno, se smatra pozivanjem na taj određeni članak, odjeljak ili prilog ovog ugovora.

ČLANAK II - OSNOVNI UVJETI ZAJMA

Odjeljak 2.01. Iznos i valuta

(a) Banka pristaje Zajmoprimcu pozajmiti iznos od 4.500.000 eura, prema uvjetima utvrđenim ili navedenim u ovom ugovoru.

(b) Zajam se sastoji od dvije sljedeće tranše:

(1) Tranša 1 u iznosu od 3.000.000 eura, i

(2) Tranša 2 u iznosu od 1.500.000 eura.

Odjeljak 2.02. Ostali financijski uvjeti Zajma

(a) Minimalni iznos povlačenja sredstava je 250.000 eura.

(b) Minimalni iznos prijevremenog otplaćivanja je 1.000.000 eura.

(c) Minimalni iznos otkazivanja je 500.000 eura.

(d) Datumi plaćanja kamate su 01. veljače i 01. kolovoza svake godine.

(e) (1) Zajmoprimac će otplatiti Zajam u 24 jednake (ili onoliko jednake koliko je moguće) polugodišnje rate na dan 01. veljače i 01. kolovoza svake godine, s tim da je prvi datum otplate zajma 01. veljače 2020. godine, a zadnji datum otplate zajma je 01. kolovoza 2031. godine.

(2) Bez obzira na gore navedeno, u slučaju da (i) Zajmoprimac ne povuče ukupan iznos Zajma prije prvog datuma

otplate Zajma naveden u odjeljku 2.02(e), i (ii) Banka produži zadnji datum raspolaganja sredstvima definiran u odjeljku 2.02(f) niže u tekstu na datum koji pada nakon takvog prvog datuma otplate zajma, onda će se iznos svakog povlačenja sredstava koje se izvrši na dan ili nakon prvog datuma otplate Zajma raspodijeliti na jednake iznose za otplatu na nekoliko datuma otplate Zajma koji dolaze nakon datuma tog povlačenja sredstava (Banka će po potrebi prilagođavati tako raspodijeljene iznose kako bi u svakom pojedinačnom slučaju postigla cijele brojeve). Banka će, s vremena na vrijeme, obavještavati Zajmoprimca o tako raspodijeljenim sredstvima.

(f) Posljednji datum raspolaganja sredstvima Zajma je 15. prosinca 2019. godine, ili neki drugi kasniji datum koji Banka može utvrditi po svom nahođenju i o tome obavijestiti Zajmoprimca. Ukoliko raspoloživi iznos zajma, ili neki njegov dio, podliježe fiksnoj kamatnoj stopi, i Banka odgodi posljednji datum raspolaganja sredstvima, Zajmoprimac odmah Banci plaća iznos tekućih troškova o kojem će Banka, s vremena na vrijeme, pismenim putem obavijestiti Zajmoprimca.

(g) Visina provizije na neiskorištena sredstva je 0,5% godišnje.

(h) Zajam je podložan promjenljivoj kamatnoj stopi. Bez obzira na gore navedeno, Zajmoprimac može, kao alternativu plaćanja kamate po promjenljivoj kamatnoj stopi na cijeli Zajam ili bilo koji preostali dio Zajma, odabrati da plati kamatu po fiksnoj kamatnoj stopi na taj dio Zajma u skladu s odjeljkom 3.04(c) Standardnih uvjeta.

Odjeljak 2.03. Povlačenja sredstava

U skladu s odjeljkom 5.02, raspoloživi iznos se može povlačiti s vremena na vrijeme u skladu s odredbama Priloga 2 za financiranje (1) izdataka napravljenih (ili, ako se Banka složi s tim, koji će se napraviti) u vezi s razumnim troškovima materijala, radova i usluga potrebnih za Projekt (osim u skladu s Dijelom C) i (2) jednokratne provizije, u skladu s odjeljkom 3.05(c) Standardnih uvjeta.

ČLANAK III - IZVOĐENJE PROJEKTA

Odjeljak 3.01. Pozitivne projektne obveze

Kao dodatak općim obvezama navedenim u člancima IV i V Standardnih uvjeta, Zajmoprimac treba, ukoliko se Banka ne složi drugačije:

(a) u svrhe Projekta staviti na raspolaganje Federaciji Bosne i Hercegovine, u skladu sa sporazumom koji će po obliku i sadržaju biti prihvatljiv za Banku, sredstva Zajma pod uvjetima prihvatljivima za Banku;

(b) u svrhe Projekta, osigurati da Federacija Bosne i Hercegovine, u skladu sa sporazumom koji će po obliku i sadržaju biti prihvatljiv za Banku, Općini Visoko stavi na raspolaganje sredstva Zajma prema uvjetima prihvatljivim za Banku;

(c) osigurati da Federacija Bosne i Hercegovine koristi svoja prava po Supsidijarnom sporazumu Općine na način koji štiti interese Zajmoprimca i Banke, poštuje odredbe ovog ugovora i ispunjava svrhu Zajma;

(d) koristiti svoja prava u okviru Supsidijarnog sporazuma FBiH na način koji štiti interese Zajmoprimca i Banke, poštuje odredbe ovog ugovora i ispunjava svrhu Zajma;

(e) ne treba ustupiti, ispravljati, opozvati ili se odreći bilo koje odredbe Supsidijarnog sporazuma FBiH, osim ukoliko se Banka ne složi drugačije;

(f) osigurati da Federacija Bosne i Hercegovine ne ustupa, ispravlja, opoziva ili se odriče bilo koje odredbe Supsidijarnog sporazuma Općine, osim ukoliko se Banka ne složi drugačije;

(g) osigurati da Federacija Bosne i Hercegovine ispunjava sve svoje obveze po Supsidijarnom sporazumu Općine; i

(h) osigurati da Općina Visoko ispunjava sve svoje obveze po Ugovoru o podršci projekta.

Odjeljak 3.02. Oslobođanje od poreza

Zajmoprimac osigurava da svi radovi, robe i usluge (uključujući, bez ograničenja, građevinske radove) koje Projektna kompanija nabavi u svrhe Projekta i koje se financiraju iz sredstava Zajma, jesu te da će isti ostati, oslobođeni od poreza (kao što je navedeno u Standardnim uvjetima).

ČLANAK IV - SUSPENZIJA; UBRZANJE DOSPIJEĆA; OTKAZIVANJE

Odломak 4.01. Suspenzija

Sljedeće je specificirano za potrebe odjeljka 7.01(a)(xvii) Standardnih uvjeta:

(a) ako dođe do izmjene, suspenzije, ukidanja, opoziva ili odricanja od zakonodavnog i regulatornog okvira koji je primjenjiv na sektor vodoopskrbe na teritoriji Zajmoprimca na način koji Banka nije odobrila u pisanom obliku;

(b) ako dođe do izmjene, suspenzije, ukidanja, opoziva ili odricanja od Statuta Projektne kompanije;

(c) ako je kontrola nad Projektnom kompanijom prenesena na neku stranu koja nije Općina Visoko;

(d) ako Federacija Bosne i Hercegovine ne ispunji svoje obveze po Supsidijarnom sporazumu FBiH;

(e) ako Općina Visoko ne ispunji svoje obveze po Supsidijarnom sporazumu Općine; ili

(f) ako Projektna kompanija ne ispunji svoje obveze po Supsidijarnom sporazumu Projektne kompanije.

Odjeljak 4.02. Ubrzanje dospjeća

Sljedeće je određeno za potrebe odjeljka 7.06(f) Standardnih uvjeta:

(a) ako se bilo koji od događaja navedenih u odjeljku 4.01 dogodi i nastavi trajati tijekom trideset (30) dana nakon što je Banka o tome dostavila obavijest Zajmoprimcu.

ČLANAK V - PRAVOSNAŽNOST

Odjeljak 5.01. Uvjeti koji prethode pravosnažnosti

Sljedeće je specificirano za svrhu odjeljka 9.02.(c) Standardnih uvjeta kao dodatni uvjeti za pravosnažnost ovog ugovora i svakog projektnog ugovora:

(a) Supsidijarni sporazum FBiH, po obliku i sadržaju zadovoljavajući za Banku, je izvršen i potpisan i svi uvjeti koji prethode njegovoj pravosnažnosti, osim jedino pravosnažnosti ovog ugovora, su ispunjeni;

(b) Supsidijarni sporazum Općine, po obliku i sadržaju zadovoljavajući za Banku, je izvršen i potpisan i svi uvjeti koji prethode njegovoj pravosnažnosti, osim jedino pravosnažnosti ovog ugovora, su ispunjeni;

(c) Supsidijarni sporazum Projektne kompanije, po obliku i sadržaju zadovoljavajući za Banku, je izvršen i potpisan i svi uvjeti koji prethode njegovoj pravosnažnosti, osim jedino pravosnažnosti ovog ugovora, su ispunjeni;

(d) Banka je od Projektne kompanije primila ažurirani plan za otkup zemljišta za Projekt, koji je po obliku i sadržaju prihvatljiv za Banku; i

(e) kopija ugovora, koji je po obliku i sadržaju zadovoljavajući za Banku, koji dokazuje mobilizaciju odgovarajućih kvalificiranih savjetnika s relevantnim stručnim znanjem i opisom poslova prihvatljivim za Banku radi izvršenja radova nadzora i provedbe za Projekt.

Odjeljak 5.02. Pravna mišljenja

(a) U svrhu odjeljka 9.03(a) Standardnih uvjeta, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika se daju u ime Zajmoprimca od strane ministra pravde Bosne i Hercegovine i sljedeća pitanja su navedena kao dodatna pitanja koja trebaju biti obuhvaćena u mišljenju ili mišljenjima koja se dostavljaju Banci:

(1) Supsidijarni sporazum FBiH je propisno odobren ili ratificiran od strane, te potpisan u ime, Zajmoprimca te predstavlja važeću i zakonsku obvezu Zajmoprimca, provedivu u skladu sa svojim uvjetima.

(b) U svrhu odjeljka 9.03(c) Standardnih uvjeta, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika se daju u ime Federacije Bosne i Hercegovine od strane ministra pravde Federacije Bosne i Hercegovine te predstavlja važeću i zakonsku obvezu Federacije Bosne i Hercegovine, provedivu u skladu sa svojim uvjetima; i

(1) Supsidijarni sporazum FBiH je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Federacije Bosne i Hercegovine te predstavlja važeću i zakonsku obvezu Federacije Bosne i Hercegovine, provedivu u skladu sa svojim uvjetima; i

(2) Supsidijarni sporazum Općine je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Federacije Bosne i Hercegovine te predstavlja važeću i zakonsku obvezu Federacije Bosne i Hercegovine, provedivu u skladu sa svojim uvjetima.

(c) U svrhu odjeljka 9.03(c) Standardnih uvjeta, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika se daju u ime Općine Visoko od strane državnog odvjetnika Općine Visoko i sljedeća pitanja su navedena kao dodatna pitanja koja trebaju biti obuhvaćena u mišljenju ili mišljenjima koja se dostavljaju Banci:

(1) Supsidijarni sporazum Općine je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Općine Visoko te predstavlja važeću i zakonsku obvezu Općine Visoko, provedivu u skladu sa svojim uvjetima; i

(2) Supsidijarni sporazum Projektne kompanije je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Općine Visoko te predstavlja važeću i zakonsku obvezu Općine Visoko, provedivu u skladu sa svojim uvjetima.

(d) U svrhu odjeljka 9.03(c) Standardnih uvjeta, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika se daju u ime Projektne kompanije od strane direktora pravnog odjela Projektne kompanije i sljedeća pitanja su navedena kao dodatna pitanja koja trebaju biti obuhvaćena u mišljenju ili mišljenjima koja se dostavljaju Banci:

(1) Supsidijarni sporazum Projektne kompanije je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Projektne kompanije te predstavlja važeću i zakonsku obvezu Projektne kompanije, provedivu u skladu sa svojim uvjetima.

Odjeljak 5.03. Raskid ugovora zbog neostvarivanja pravosnažnosti

Datum koji pada 180 dana nakon datuma ovog ugovora određen je za svrhu odjeljka 9.04 Standardnih uvjeta.

ČLANAK VI - RAZNO

Odjeljak 7.01. Obavijesti

Sljedeće adrese su navedene u svrhu odjeljka 10.01 Standardnih uvjeta:

Za Zajmoprimca:
Bosna i Hercegovina
Trg Bosne i Hercegovine, 1

71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Na pažnju: ministra financija i trezora
Fax: +387 33 202 930
Za Banku:
European Bank for Reconstruction and Development
One Exchange Square
London EC2A 2JN
United Kingdom
Attention: Operation Administration Department
Fax: +44-20-7338-6100

KAO DOKAZ da su strane preko svojih pravosnažno opunomoćenih predstavnika, potpisale ovaj ugovor u četiri primjerka u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, na dan i godinu kao što je prvi put ovdje navedeno.

BOSNA I HERCEGOVINA

/vlastoručni potpis/

Ime: **VJEKOSLAV BEVANDA**

Funkcija: **MINISTAR FINANCIJA I TREZORA**

EUROPSKA BANKA

ZA OBNOVU I RAZVOJ

/vlastoručni potpis/

Ime: Sumantra Chakrabarti

Funkcija: predsjednik

PRILOG 1 - OPIS PROJEKTA

1. Svrha Projekta je pružiti pomoć Zajmoprimcu i Općini Visoko u proširivanju vodovodne mreže pitke vode Projektne kompanije i poboljšanju kvalitete i pouzdanosti postojećeg vodoopskrbnog sustava.

2. Projekt se sastoji od sljedećih dijelova (svaki "Dio"), podložnih onim promjenama koje Banka i Zajmoprimac mogu dogovoriti s vremena na vrijeme:

Dio A: Građevinski radovi na proširenju vodoopskrbnog sustava uključujući primarnu i sekundarnu mrežu u naselju Gračanica, primarnu mrežu u naselju Moštre i početni dio rekonstrukcije postojeće distribucijske mreže u gradu Visokom.

Dio B: Građevinski radovi na proširenju vodoopskrbnog sustava uključujući sekundarnu mrežu u naselju Moštre, primarnu mrežu u naselju Porječani i preostali dio rekonstrukcije postojeće distribucijske mreže u gradu Visokom.

Dio C: Konzultantske usluge

3. Očekuje se da će Projekt biti završen do 15. prosinca 2019. godine.

Dodatak uz Prilog 2

Kategorija	Iznos zajma u valuti zajma	Postotak troškova koji će se financirati
(1) Radovi za Dio A	2.955.000 eura	100% vrijednosti ugovora isključujući bilo kakve poreze
(2) Radovi za Dio B	1.500.000 eura	100% vrijednosti ugovora isključujući bilo kakve poreze
(3) Jednokratna provizija	45.000 eura	100%
Ukupno	4.500.000 eura	

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-05-1-5080-58/16
20. prosinca 2016. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Dr. **Mladen Ivanić**, v. r.

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број 01,02-05-2-2905/16 од 15. децембра 2016. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 32. редовној сједници, одржаној 20. децембра 2016. године, донијело је

ОДЛУКУ **О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА О ЗАЈМУ (ПРОЈЕКАТ ВОДОВОД ВИСОКО) ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЕВРОПСКЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ**

Члан 1.

Ратификује се Уговор о зајму (Пројекат водовод Високо) између Босне и Херцеговине и Европске банке за обнову и развој, потписан 31. августа 2016. године у Сарајеву, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Уговора у преводу гласи:
ПОТПИСАНИ ПРИМЈЕРАК
(Број операције 47809)

УГОВОР О ЗАЈМУ **(ПРОЈЕКАТ ВОДОВОД ВИСОКО) ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЕВРОПСКЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ**

Датум: 31. августа 2016. године

УГОВОР О ЗАЈМУ

УГОВОР закључен 31. августа 2016. године између **БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ** ("Зајмопримац") и **ЕВРОПСКЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ** ("Банка").

ПРЕАМБУЛА

БУДУЋИ ДА је Банка установљена ради финансирања специјалних пројеката чији је циљ подстицање преласка на отворену, тржишно оријентисану економију и промовисање приватне и предузетничке иницијативе у земљама централне и источне Европе које поштују и примењују принципе вишестраначке демократије, плурализма и тржишне економије;

БУДУЋИ ДА Зајмопримац намјерава спровести Пројекат описан у Прилогу 1 ("Пројекат"), који је изражен с циљем пружања помоћи Јавном комуналном предузећу "Високо" д. о. о. ("Пројектна компанија") и Опћини Високо у проширењу мреже за снабдијевање пијаћом водом Пројектне компаније и побољшању квалитета и поузданости постојећег водоводног система;

БУДУЋИ ДА ће Пројектна компанија извршавати Пројекат;

БУДУЋИ ДА је Зајмопримац захтијевао помоћ Банке у финансирању дијела Пројекта;

БУДУЋИ ДА је Банка у поступку уговарања средстава за техничку сарадњу у облику гранта за пружање помоћи у спровођењу Пројекта; и

БУДУЋИ ДА се Банка сложила да на основу, између осталог, горе наведеног, Зајмопримцу одобри зајам у износу од 4.500.000 евра, под условима одређеним или наведеним у овом уговору, у уговору о подршци пројекта којег закључују Општина Високо и Банка ("Уговор о подршци пројекта"), и у уговору о имплементацији пројекта са датумом или око датума овог уговора између Пројектне компаније и Банке ("Уговор о имплементацији пројекта").

ОВИМ стране договарају сљедеће:

ЧЛАН I - СТАНДАРДНИ УСЛОВИ; ДЕФИНИЦИЈЕ

Одјељак 1.01. Укључивање стандардних услова

Све одредбе Стандардних услова Банке од 1. децембра 2012. године овим се укључују и примјењују на овај уговор истом снагом и дјеловањем као да су у потпуности овдје наведене, које, међутим, подлијежу сљедећим измјенама (тако измијењене одредбе се у наставку називају "Стандардни услови") и називима:

(а) Дефиниција "евра", "EUR" или "€" у одјељку 2.02. Стандардних услова се у сврхе овог уговора измјењује да гласи како слиједи:

"евро", "EUR" или "€" означава закониту валуту држава чланица Европске уније које усвајају јединствену валуту у складу са законским прописима Европске уније који се односе на економску и монетарну унију.

(б) Дефиниције "принудне праксе", "недозвољене праксе", "корумпиране праксе" и "преварне праксе" у одјељку 2.02. Стандардних услова се у сврхе овог уговора у потпуности бришу.

(ц) Дефиниција "забрањене праксе" у одјељку 2.02. Стандардних услова се у сврхе овог уговора измјењује да гласи како слиједи:

"Забрањена пракса" означава сваку принудну, недозвољену, коруптивну, преварну праксу, злоупотребу средстава Банке, опструктивну праксу или крађу, на начин на који је сваки од ових појмова дефинисан у документу Банке Политика и поступци за спровођење од 5. новембра 2015. године, те су додатно растумачени у Смјерницама о забрањеним радњама за ЕБРД из фебруара 2016. године.

(д) Дефиниција "референта страница" у одјељку 2.02. Стандардних услова се у сврхе овог уговора измјењује да гласи како слиједи:

"референта страница" означава приказ, (I) за зајмове деноминирани у валутама USD или £, лондонске међубанкарске стопе (ЛИБОР) великих банака за депозите у валути Зајма означено као страница ЛИБОР01 на услугама "Томсон Ројтерс" (или друга страница која може замијенити ЛИБОР01 на услугама "Томсон Ројтерс" у сврху приказа лондонске међубанкарске стопе за депозите у валути Зајма), и (II) за зајмове деноминирани у еврима, приказ европске међубанкарске стопе за депозите у валути Зајма означено као страница ЕУРИБОР01 на услугама "Томсон Ројтерс" (или друга страница која може замијенити ЕУРИБОР01 на услугама "Томсон Ројтерс" у сврху приказа европске међубанкарске стопе за депозите у валути Зајма)."

(е) Дефиниција израза "ТАРГЕТ дан" у одјељку 2. 02. Стандардних услова се у сврхе овог уговора измјењује да гласи како слиједи:

"ТАРГЕТ дан" означава сваки дан када је трансевропски аутоматизовани систем експресних новчаних трансакција у реалном времену на бруто начелу отворен за рјешавање плаћања у еврима."

(ф) Одјељак 3.04. Стандардних услова се измјењује у сврхе овог уговора како би се додао нови одјељак 3.04.(е), који гласи како слиједи:

"(г) Уколико дође до догађаја наведеног у одјељку 7.06. Стандардних услова и исти се наставља догађати, Банка може одлучити да захтијева од Зајмопримца да камату на дио Зајма, уколико постоји, који подлијеже фиксној

каматној стопи не плати по таквој фиксној каматној стопи него по промјењивој каматној стопи."

(х) Одјелјак 3.10.(б)(2) Стандардних услова се у сврхе овог уговора измјењује да гласи како слиједи: "сваки дио Зајма који подлијеже фиксној каматној стопи се убрзава у складу са одјелјком 7.06. или доспијева прије утврђеног доспијећа или подлијеже промјењивој каматној стопи у складу са одјелјком 3.04.(е) Стандардних услова, или"

(и) Сваки уговор о подршци пројекта и уговор о имплементацији пројекта се овим означава као Пројектни уговор у сврхе Стандардних услова.

(ј) Општина Високо и Пројектна компанија се свака овим означава као Пројектни ентитет у сврхе одјелјака 2.02. Стандардних услова.

Одјелјак 1.02. Дефиниције

Гдје год су коришћени у овом уговору (укључујући Преамбулу и Прилоге), осим ако није другачије наведено или контекст другачије налаже, изрази дефинисани у Преамбули имају значење какво им је тамо приписано, изрази дефинисани у Стандардним условима имају значења која су им тамо приписана, а следећи изрази имају следећа значења:

"Овлашћени представник Зајмопримца" означава министра финансија и трезора Зајмопримца.

"Супсидијарни споразум ФБиХ" означава уговор који потписују Федерација Босне и Херцеговине и Зајмопримца у складу са одјелјком 3.01.(а), и који се може мијењати с времена на вријеме.

"Фискална година" означава фискалну годину Зајмопримца која почиње 1. јануара сваке године.

"Супсидијарни споразум

Општине" означава споразум који потписују Општина Високо и Федерација Босне и Херцеговине у складу са одјелјком 3.01.(б), који се може мијењати с времена на вријеме.

"Дио" има значење које му је приписано у Прилогу 1.

"Супсидијарни споразум Пројектне компаније" означава споразум који потписују Пројектна компанија и Општина Високо у складу са одјелјком 2.01.(б) Уговора о подршци пројекта, који се може мијењати с времена на вријеме.

"Транша 1" има значење наведено у одјелјку 2.01.(б)(1).

"Транша 2" има значење наведено у одјелјку 2.01.(б)(2).

Одјелјак 1.03. Тумачење

У овом уговору, свако позивање на одређени члан, одјелјак или прилог, осим ако је у овом уговору другачије наведено, се сматра позивањем на тај одређени члан, одјелјак или прилог овог уговора.

ЧЛАН II - ОСНОВНИ УСЛОВИ ЗАЈМА

Одјелјак 2.01. Износ и валута

(а) Банка пристаје да Зајмопримцу позајми износ од 4.500.000 евра, према условима утврђеним или наведеним у овом уговору.

(б) Зајам се састоји од двије следеће транше:

(1) Транша 1 у износу од 3.000.000 евра, и

(2) Транша 2 у износу од 1.500.000 евра.

Одјелјак 2.02. Остали финансијски услови Зајма

(а) Минимални износ повлачења средстава је 250.000 евра.

(б) Минимални износ пријевременог отплаћивања је 1.000.000 евра.

(ц) Минимални износ отказивања је 500.000 евра.

(д) Датуми плаћања камате су 1. фебруара и 1. августа сваке године.

(е) (1) Зајмопримца ће отплатити Зајам у 24 једнаке (или онолико једнаке колико је могуће) полугодишне рате на дан 1. фебруара и 1. августа сваке године, с тим да је први датум отплате Зајма 1. фебруара 2020. године, а последњи датум отплате Зајма је 1. августа 2031. године.

(2) Без обзира на горе наведено, у случају да (I) Зајмопримца не повуче укупан износ Зајма прије првог датума отплате Зајма наведен у одјелјку 2.02.(е), и (II) Банка продужи последњи датум располагања средствима дефинисан у одјелјку 2.02.(ф) ниже у тексту на датум који пада након таквог првог датума отплате Зајма, онда ће се износ сваког повлачења средстава које се изврши на дан или након првог датума отплате Зајма расподијелити на једнаке износе за отплату на неколико датума отплате Зајма који долазе након датума тог повлачења средстава (Банка ће по потреби прилагођавати тако расподијељене износе како би у сваком појединачном случају постигла цијеле бројеве). Банка ће, с времена на вријеме, обавјештавати Зајмопримца о тако расподијељеним средствима.

(ф) Последњи датум располагања средствима Зајма је 15. децембра 2019. године, или неки други каснији датум који Банка може утврдити по свом нахођењу и о томе обавијестити Зајмопримца. Уколико расположиви износ Зајма, или неки његов дио, подлијеже фиксној каматној стопи, и Банка одгоди последњи датум располагања средствима, Зајмопримца одмах Банци плаћа износ текућих трошкова о којем ће Банка, с времена на вријеме, писменим путем обавијестити Зајмопримца.

(г) Висина провизије на неискоришћена средства је 0,5% годишње.

(х) Зајам је подложен промјењивој каматној стопи. Без обзира на горе наведено, Зајмопримца може, као алтернативу плаћања камате по промјењивој каматној стопи на цијели Зајам или било који преостали дио Зајма, одабрати да плати камату по фиксној каматној стопи на тај дио Зајма у складу са одјелјком 3.04.(ц) Стандардних услова.

Одјелјак 2.03. Повлачења средстава

У складу са одјелјком 5.02, расположиви износ се може повлачити с времена на вријеме у складу са одредбама Прилога 2 за финансирање (1) издатака направљених (или, ако се Банка сложи с тим, који ће се направити) у вези са разумним трошковима материјала, радова и услуга потребних за Пројекат (осим у складу са Дијелом Ц) и (2) једнократне провизије, у складу са одјелјком 3.05.(ц) Стандардних услова.

ЧЛАН III - ИЗВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Одјелјак 3.01. Позитивне пројектне обавезе

Као додаток општим обавезама наведеним у члановима IV и V Стандардних услова, Зајмопримца треба, уколико се Банка не сложи другачије:

(а) у сврхе Пројекта ставити на располагање Федерацији Босне и Херцеговине, у складу са споразумом који ће по облику и садржају бити прихватљив за Банку, средства Зајма под условима прихватљивим за Банку;

(б) у сврхе Пројекта, обезбиједити да Федерација Босне и Херцеговине, у складу са споразумом који ће по облику и садржају бити прихватљив за Банку, Општини Високо стави на располагање средства Зајма према условима прихватљивим за Банку;

(ц) обезбиједити да Федерација Босне и Херцеговине користи своја права по супсидијарним споразуму Општине на начин који штити интересе Зајмопримца и Банке, поштују одредбе овог уговора и испуњава сврху Зајма;

(д) користити своја права у оквиру Супсидијарног споразума ФБиХ на начин који штити интересе

Займопримца и Банке, поштује одредбе овог уговора и испуњава сврху Зајма;

(е) не треба уступити, исправљати, опозвати или се одрећи било које одредбе Супсидијарног споразума ФБиХ, осим уколико се Банка не сложи другачије;

(ф) обезбиједити да Федерација Босне и Херцеговине не уступа, исправља, опозива или се одриче било које одредбе Супсидијарног споразума Општине, осим уколико се Банка не сложи другачије;

(г) обезбиједити да Федерација Босне и Херцеговине испуњава све своје обавезе по супсидијарним споразуму Општине; и

(х) обезбиједити да Општина Високо испуњава све своје обавезе по Уговору о подршци пројекта.

Одјељак 3.02. Ослобађање од пореза

Займопримац обезбјеђује да сви радови, робе и услуге (укључујући, без ограничења, грађевинске радове) које Пројектна компанија набави у сврхе Пројекта и које се финансирају из средстава Зајма, јесу те да ће исти остати, ослобођени од пореза (као што је наведено у Стандардним условима).

ЧЛАН IV - СУСПЕНЗИЈА; УБРЗАЊЕ ДОСПИЈЕЊА; ОТКАЗИВАЊЕ

Одјељак 4.01. Суспензија

Сљедеће је спецификовано за потребе одјељка 7. 01. (а) (XVII) Стандардних услова:

(а) ако дође до измјене, суспензије, укидања, опозива или одрицања од законодавног и регулаторног оквира који је примјенив на сектор водоснабдијевања на територији Займопримца на начин који Банка није одобрила у писаном облику;

(б) ако дође до измјене, суспензије, укидања, опозива или одрицања од Статута Пројектне компаније;

(ц) ако је контрола над Пројектном компанијом пренесена на неку страну која није Општина Високо;

(д) ако Федерација Босне и Херцеговине не испуни своје обавезе по Супсидијарном споразуму ФБиХ;

(е) ако Општина Високо не испуни своје обавезе по Супсидијарном споразуму Општине; или

(ф) ако Пројектна компанија не испуни своје обавезе по Супсидијарном споразуму Пројектне компаније.

Одјељак 4.02. Убрзање доспијења

Сљедеће је одређено за потребе одјељка 7. 06. (ф) Стандардних услова:

(а) ако се било који од догађаја наведених у одјељку 4. 01. догоди и настави трајати током тридесет (30) дана након што је Банка о томе доставила обавјештење Займопримцу.

ЧЛАН V - ПРАВОСНАЖНОСТ

Одјељак 5.01. Послови који претходе правоснажности

Сљедеће је спецификовано за сврху одјељка 9.02.(ц) Стандардних услова као додатни услови за правоснажност овог уговора и сваког пројектног уговора:

(а) Супсидијарни споразум ФБиХ, по облику и садржају задовољавајући за Банку, је извршен и потписан и сви услови који претходе његовој правоснажности, осим једино правоснажности овог уговора, су испуњени;

(б) Супсидијарни споразум Општине, по облику и садржају задовољавајући за Банку, је извршен и потписан и сви услови који претходе његовој правоснажности, осим једино правоснажности овог уговора, су испуњени;

(ц) Супсидијарни споразум Пројектне компаније, по облику и садржају задовољавајући за Банку, је извршен и потписан и сви услови који претходе његовој

правоснажности, осим једино правоснажности овог уговора, су испуњени;

(д) Банка је од Пројектне компаније примила ажурирани план за откуп земљишта за Пројекат, који је по облику и садржају прихватљив за Банку; и

(е) копија уговора, који је по облику и садржају задовољавајући за Банку, који доказује мобилизацију одговарајућих квалификованих савјетника са релевантним стручним знањем и описом послова прихватљивим за Банку ради извршења радова надзора и спровођења за Пројекат.

Одјељак 5.02. Правна мишљења

(а) У сврху одјељка 9.03.(а) Стандардних услова, мишљење или мишљења правног савјетника се дају у име Займопримца од стране министра правде Босне и Херцеговине и сљедећа питања су наведена као додатна питања која требају бити обухваћена у мишљењу или мишљењима која се достављају Банци:

(1) Супсидијарни споразум БиХ је прописно одобрен или ратификован од стране, те потписан у име, Займопримца те представља важећу и законску обавезу Займопримца, спроведиву у складу са својим условима.

(б) У сврху одјељка 9.03.(ц) Стандардних услова, мишљење или мишљења правног савјетника се дају у име Федерације Босне и Херцеговине од стране министра правде Федерације Босне и Херцеговине и сљедећа питања су спецификована као додатна питања која требају бити обухваћена у мишљењу или мишљењима која ће се доставити Банци:

(1) Супсидијарни споразум ФБиХ је прописно одобрен или ратификован од стране, те склопљен и потписан у име, Федерације Босне и Херцеговине те представља важећу и законску обавезу Федерације Босне и Херцеговине, спроведиву у складу са својим условима; и

(2) Супсидијарни споразум Општине је прописно одобрен или ратификован од стране, те склопљен и потписан у име, Федерације Босне и Херцеговине те представља важећу и законску обавезу Федерације Босне и Херцеговине, спроведиву у складу са својим условима.

(ц) У сврху одјељка 9.03.(ц) Стандардних услова, мишљење или мишљења правног савјетника се дају у име Општине Високо од стране државног адвоката Општине Високо и сљедећа питања су наведена као додатна питања која требају бити обухваћена у мишљењу или мишљењима која се достављају Банци:

(1) Супсидијарни споразум Општине је прописно одобрен или ратификован од стране, те склопљен и потписан у име, Општине Високо те представља важећу и законску обавезу Општине Високо, спроведиву у складу са својим условима; и

(2) Супсидијарни споразум Пројектне компаније је прописно одобрен или ратификован од стране, те склопљен и потписан у име, Општине Високо те представља важећу и законску обавезу Општине Високо, спроведиву у складу са својим условима.

(д) У сврху одјељка 9.03.(ц) Стандардних услова, мишљење или мишљења правног савјетника се дају у име Пројектне компаније од стране директора правног одјељења Пројектне компаније и сљедећа питања су наведена као додатна питања која требају бити обухваћена у мишљењу или мишљењима која се достављају Банци:

(1) Супсидијарни споразум Пројектне компаније је прописно одобрен или ратификован од стране, те склопљен и потписан у име, Пројектне компаније те представља важећу и законску обавезу Пројектне компаније, спроведиву у складу са својим условима.

Одјељак 5. 03. Раскид уговора због неостваривања правоснажности

Датум који пада 180 дана након датума овог уговора одређен је за сврху одјељка 9.04. Стандардних услова.

ЧЛАН VI - РАЗНО

Одјељак 6. 01. Обавјештења

Сљедеће адресе наведене су у сврху одјељка 10. 01. Стандардних услова:

За Зајмопримца:

Босна и Херцеговина

Трг Босне и Херцеговине, 1

71000 Сарајево

Босна и Херцеговина

На пажњу: министра финансија и трезора

Факс: +387 33 202 930

За Банку:

European Bank for Reconstruction and Development

One Exchange Square

London EC2A 2JN

United Kingdom

Attention: Operation Administration Department

Факс: +44-20-7338-6100

КАО ДОКАЗ да су стране, преко својих правоснажно опуномоћених представника, потписале овај уговор у четири примјерка у Сарајеву, Босна и Херцеговина, на дан и годину као што је први пут овдје наведено.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

/својеручни потпис/

Име: **ВЈЕКОСЛАВ БЕВАНДА**

Функција: **МИНИСТАР ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА**

ЕВРОПСКА БАНКА

ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

/својеручни потпис/

Име: *Sumantra Chakrabarti*

Функција: председник

ПРИЛОГ 1 - ОПИС ПРОЈЕКТА

1. Сврха Пројекта је пружити помоћ Зајмопримцу и Општини Високо у проширивању водоводне мреже пијаће воде Пројектне компаније и побољшању квалитета и поузданости постојећег система водоснабдијевања.

2. Пројекат се састоји од сљедећих дијелова (сваки "Дио"), подложних овим промјенама које Банка и Зајмопримац могу договорити с времена на вријеме:

Дио А: Грађевински радови на проширењу система водоснабдијевања укључујући примарну и секундарну мрежу у насељу Грачаница, примарну мрежу у насељу Моштре и почетни дио реконструкције постојеће дистрибутивне мреже у граду Високом.

Дио Б: Грађевински радови на проширењу система водоснабдијевања укључујући секундарну мрежу у насељу Моштре, примарну мрежу у насељу Порјечани и преостали дио реконструкције постојеће дистрибутивне мреже у граду Високом.

Дио Ц: Консултантске услуге.

3. Очекује се да ће Пројекат бити завршен до 15. децембра 2019. године.

Додатак уз Прилог 2

Категорија	Износ зајма у валути зајма	Процент трошкова који ће се финансирати
(1) Радови за Дио А	2.955.000 евра	100% вриједности уговора искључујући било какве порезе
(2) Радови за Дио Б	1.500.000 евра	100% вриједности уговора искључујући било какве порезе
(3) Једнократна провизија	45.000 евра	100%
Укупно	4.500.000 евра	

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-5080-58/16
20. децембра 2016. године
Сарајево

Председавајући
Др **Младен Иванић**, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-2905/16 od 15. decembra 2016. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 32. redovnoj sjednici, održanoj 20. decembra 2016. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA O ZAJMU (PROJEKAT VODOVOD VISOKO) IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Члан 1.

Ratifikuje se Ugovor o zajmu (Projekat vodovod Visoko) između Bosne i Hercegovine i Europske banke za obnovu i razvoj, potpisan 31.08.2016. godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Члан 2.

Текст Уговора у пријеводу гласи:
ПОТПИСАНИ ПРИМЈЕРАК
(Број операције 47809)

**UGOVOR O ZAJMU
(PROJEKAT VODOVOD VISOKO) IZMEĐU BOSNE I
HERCEGOVINE I EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I
RAZVOJ**

Datum: 31. augusta 2016. godine

UGOVOR O ZAJMU

UGOVOR zaključen 31. augusta 2016. godine između **BOSNE I HERCEGOVINE** ("Zajmoprimac") i **EUROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ** ("Banka").

PREAMBULA

BUDUĆI DA je Banka ustanovljena radi finansiranja posebnih projekata čiji je cilj poticanje prelaska na otvorenu, tržišno orijentiranu ekonomiju i promoviranje privatne i poduzetničke inicijative u zemljama središnje i istočne Europe koje poštuju i primjenjuju načela višestranačke demokracije, pluralizma i tržišne ekonomije;

BUDUĆI DA Zajmoprimac namjerava provesti Projekat opisan u Prilogu 1 ("Projekat"), koji je izrađen s ciljem pružanja pomoći Javnom komunalnom poduzeću "Visoko" d. o. o. ("Projektna kompanija") i Općini Visoko u proširenju mreže za snabdijevanje pitkom vodom Projektne kompanije i poboljšanju kvaliteta i pouzdanosti postojećeg vodovodnog sistema;

BUDUĆI DA će Projektna kompanija izvršavati Projekat; **BUDUĆI DA** je Zajmoprimac zahtijevao pomoć Banke u finansiranju dijela Projekta;

BUDUĆI DA je Banka u postupku dogovaranja sredstava za tehničku saradnju u obliku granta za pružanje pomoći u provedbi Projekta; i

BUDUĆI DA se Banka složila da na osnovu, između ostalog, gore navedenog, Zajmoprimcu odobri zajam u iznosu od 4.500.000 eura, pod uslovima određenim ili navedenim u ovom ugovoru, u ugovoru o podršci projekta kojeg zaključuju Općina Visoko i Banka ("Ugovor o podršci projekta"), i u ugovoru o implementaciji projekta s datumom ili oko datuma ovog ugovora između Projektne kompanije i Banke ("Ugovor o implementaciji projekta").

OVIM strane dogovaraju sljedeće:

ČLAN I - STANDARDNI USLOVI; DEFINICIJE

Odjeljak 1.01. Uključivanje standardnih uslova

Sve odredbe Standardnih uslova Banke od 01. decembra 2012. godine ovim se uključuju i primjenjuju na ovaj ugovor s istom snagom i djelovanjem kao da su u cijelosti ovdje navedene, koje, međutim, podliježu sljedećim izmjenama (tako izmijenjene odredbe se u nastavku nazivaju "Standardni uslovi") i nazivima:

(a) Definicija "eura", "EUR" ili "€" u odjeljku 2.02. Standardnih uslova se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi:

"euro", "EUR" ili "€" označava zakonitu valutu država članica Europske unije koje usvajaju jedinstvenu valutu u skladu sa zakonskim propisima Europske unije koji se odnose na ekonomsku i monetarnu uniju."

(b) Definicije "prinudne prakse" "nedopuštene prakse", "korumpirane prakse", i "prevarne prakse" u odjeljku 2.02. Standardnih uslova se u svrhe ovog ugovora u potpunosti brišu.

(c) Definicija "zabranjene prakse" u odjeljku 2.02. Standardnih uslova se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi:

"Zabranjena praksa" označava svaku prisilnu, nedopuštenu, koruptivnu, prevarnu praksu, zloupotrebu sredstava Banke, opstruktivnu praksu ili krađu, na način na koji je svaki od ovih pojmova definiran u dokumentu Banke Politika i postupci za provedbu od 05. novembra 2015. godine, te su dodatno rastumačeni u Smjernicama o zabranjenim radnjama za EBRD iz februara 2016. godine.

(d) Definicija "referenta stranica" u odjeljku 2.02. Standardnih uslova se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi:

"referenta stranica" označava prikaz, (i) za zajmove denominirane u valutama USD ili £, londonske međubankarske stope (LIBOR) velikih banaka za depozite u valuti Zajma označeno kao stranica LIBOR01 na uslugama Thomson Reuters (ili druga stranica koja može zamijeniti LIBOR01 na uslugama

Thomson Reuters u svrhu prikaza londonske međubankarske stope za depozite u valuti Zajma), i (ii) za zajmove denominirane u eurima, prikaz europske međubankarske stope za depozite u valuti Zajma označeno kao stranica EURIBOR01 na uslugama Thomson Reuters (ili druga stranica koja može zamijeniti EURIBOR01 na uslugama Thomson Reuters u svrhu prikaza europske međubankarske stope za depozite u valuti Zajma)."

(e) Definicija izraza "TARGET dan" u odjeljku 2.02. Standardnih uslova se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi:

"TARGET dan" označava svaki dan kada je transeuropski automatizirani sistem ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu otvoren za rješavanje plaćanja u eurima."

(f) Odjeljak 3.04. Standardnih uslova se izmjenjuje u svrhe ovog ugovora kako bi se dodao novi odjeljak 3.04.(e), koji glasi kako slijedi:

"(g) Ukoliko dođe do događaja navedenog u odjeljku 7.06. Standardnih uslova i isti se nastavlja događati, Banka može odlučiti da zahtijeva od Zajmoprimca da kamatu na dio Zajma, ukoliko postoji, koji podliježe fiksnoj kamatnoj stopi ne plati po takvoj fiksnoj kamatnoj stopi nego po promjenjivoj kamatnoj stopi."

(h) Odjeljak 3.10.(b) (2) Standardnih uslova se u svrhe ovog ugovora izmjenjuje da glasi kako slijedi: "svaki dio Zajma koji podliježe fiksnoj kamatnoj stopi se ubrzava u skladu s odjeljkom 7.06. ili dospijeva prije utvrđenog dospijeća ili podliježe promjenjivoj kamatnoj stopi u skladu s odjeljkom 3.04.(e) Standardnih uslova, ili"

(i) Svaki ugovor o podršci projekta i ugovor o implementaciji projekta se ovim označava kao Projektni ugovor u svrhe Standardnih uslova.

(j) Općina Visoko i Projektna kompanija se svaka ovim označava kao Projektni entitet u svrhe odjeljka 2.02. Standardnih uslova.

Odjeljak 1.02. Definicije

Gdje god su korišteni u ovom ugovoru (uključujući Preambulu i Priloge), osim ako nije drukčije navedeno ili kontekst drugačije nalaže, izrazi definirani u Preambuli imaju značenje kakvo im je tamo pripisano, izrazi definirani u Standardnim uslovima imaju značenja koja su im tamo pripisana, a sljedeći izrazi imaju sljedeća značenja:

"Ovlašteni predstavnik Zajmoprimca" označava ministra finansija i trezora Zajmoprimca.

"Supsidijarni sporazum FBiH" označava ugovor koji potpisuju Federacija Bosne i Hercegovine i Zajmoprimac u skladu s odjeljkom 3.01.(a), i koji se može mijenjati s vremena na vrijeme.

"Fiskalna godina" označava fiskalnu godinu Zajmoprimca koja počinje 01. januara svake godine.

"Supsidijarni sporazum Općine" označava sporazum koji potpisuju Općina Visoko i Federacija Bosne i Hercegovine u skladu s odjeljkom 3.01.(b), koji se može mijenjati s vremena na vrijeme.

"Dio" ima značenje koje mu je pripisano u Prilogu 1.

"Supsidijarni sporazum Projektne kompanije" označava sporazum koji potpisuju Projektna kompanija i Općina Visoko u skladu s odjeljkom 2.01.(b) Ugovora o podršci projekta, koji se može mijenjati s vremena na vrijeme.

"Tranša 1" ima značenje navedeno u odjeljku 2.01.(b)(1).

"Tranša 2" ima značenje navedeno u odjeljku 2.01.(b)(2).

Odjeljak 1.03. Tumačenje

U ovom ugovoru, svako pozivanje na određeni član, odjeljak ili prilog, osim ako je u ovom ugovoru drugačije navedeno, se smatra pozivanjem na taj određeni član, odjeljak ili prilog ovog ugovora.

ČLAN II - OSNOVNI USLOVI ZAJMA

Odjeljak 2.01. Iznos i valuta

(a) Banka pristaje da Zajmoprimcu pozajmi iznos od 4.500.000 eura, prema uslovima utvrđenim ili navedenim u ovom ugovoru.

(b) Zajam se sastoji od dvije sljedeće tranše:

(1) Tranša 1 u iznosu od 3.000.000 eura, i

(2) Tranša 2 u iznosu od 1.500.000 eura.

Odjeljak 2.02. Ostali finansijski uslovi Zajma

(a) Minimalni iznos povlačenja sredstava je 250.000 eura.

(b) Minimalni iznos prijevremenog otplaćivanja je 1.000.000 eura.

(c) Minimalni iznos otkazivanja je 500.000 eura.

(d) Datumi plaćanja kamate su 01. februara i 01. augusta svake godine.

(e) (1) Zajmoprimac će otplatiti Zajam u 24 jednake (ili onoliko jednake koliko je moguće) polugodišnje rate na dan 01. februara i 01. augusta svake godine, s tim da je prvi datum otplate Zajma 01. februara 2020. godine, a posljednji datum otplate Zajma je 01. augusta 2031. godine.

(2) Bez obzira na gore navedeno, u slučaju da (i) Zajmoprimac ne povuče ukupan iznos Zajma prije prvog datuma otplate Zajma naveden u odjeljku 2.02.(e), i (ii) Banka produži posljednji datum raspolaganja sredstvima definiran u odjeljku 2.02(f) niže u tekstu na datum koji pada nakon takvog prvog datuma otplate Zajma, onda će se iznos svakog povlačenja sredstava koje se izvrši na dan ili nakon prvog datuma otplate Zajma raspodijeliti na jednake iznose za otplatu na nekoliko datuma otplate Zajma koji dolaze nakon datuma tog povlačenja sredstava (Banka će po potrebi prilagođavati tako raspodijeljene iznose kako bi u svakom pojedinačnom slučaju postigla cijele brojeve). Banka će, s vremena na vrijeme, obavještavati Zajmoprimca o tako raspodijeljenim sredstvima.

(f) Posljednji datum raspolaganja sredstvima Zajma je 15. decembra 2019. godine, ili neki drugi kasniji datum koji Banka može utvrditi po svom nahođenju i o tome obavijestiti Zajmoprimca. Ukoliko raspoloživi iznos Zajma, ili neki njegov dio, podliježe fiksnoj kamatnoj stopi, i Banka odgodi posljednji datum raspolaganja sredstvima, Zajmoprimac odmah Banci plaća iznos tekućih troškova o kojem će Banka, s vremena na vrijeme, pismenim putem obavijestiti Zajmoprimca.

(g) Visina provizije na neiskorištena sredstva je 0, 5% godišnje.

(h) Zajam je podložan promjenljivoj kamatnoj stopi. Bez obzira na gore navedeno, Zajmoprimac može, kao alternativu plaćanja kamate po promjenljivoj kamatnoj stopi na cijeli Zajam ili bilo koji preostali dio Zajma, odabrati da plati kamatu po fiksnoj kamatnoj stopi na taj dio Zajma u skladu s odjeljkom 3.04.(c) Standardnih uslova.

Odjeljak 2.03. Povlačenja sredstava

U skladu s odjeljkom 5.02, raspoloživi iznos se može povlačiti s vremena na vrijeme u skladu s odredbama Priloga 2 za finansiranje (1) izdataka napravljenih (ili, ako se Banka složi s tim, koji će se napraviti) u vezi s razumnim troškovima materijala, radova i usluga potrebnih za Projekat (osim u skladu s Dijelom C) i (2) jednokratne provizije, u skladu s odjeljkom 3.05.(c) Standardnih uslova.

ČLAN III - IZVOĐENJE PROJEKTA

Odjeljak 3.01. Pozitivne projektne obaveze

Kao dodatak općim obavezama navedenim u članovima IV i V Standardnih uslova, Zajmoprimac treba, ukoliko se Banka ne složi drugačije:

(a) u svrhe Projekta staviti na raspolaganje Federaciji Bosne i Hercegovine, u skladu sa sporazumom koji će po obliku i sadržaju biti prihvatljiv za Banku, sredstva Zajma pod uslovima prihvatljivima za Banku;

(b) u svrhe Projekta, osigurati da Federacija Bosne i Hercegovine, u skladu sa sporazumom koji će po obliku i sadržaju biti prihvatljiv za Banku, Općini Visoko stavi na raspolaganje sredstva Zajma prema uslovima prihvatljivim za Banku;

(c) osigurati da Federacija Bosne i Hercegovine koristi svoja prava po Supsidijarnom sporazumu Općine na način koji štiti interese Zajmoprimca i Banke, poštujući odredbe ovog ugovora i ispunjava svrhu Zajma;

(d) koristiti svoja prava u okviru Supsidijarnog sporazuma FBiH na način koji štiti interese Zajmoprimca i Banke, poštujući odredbe ovog ugovora i ispunjava svrhu Zajma;

(e) ne treba ustupiti, ispravljati, opozvati ili se odreći bilo koje odredbe Supsidijarnog sporazuma FBiH, osim ukoliko se Banka ne složi drugačije;

(f) osigurati da Federacija Bosne i Hercegovine ne ustupa, ispravlja, opoziva ili se odriče bilo koje odredbe Supsidijarnog sporazuma Općine, osim ukoliko se Banka ne složi drugačije;

(g) osigurati da Federacija Bosne i Hercegovine ispunjava sve svoje obaveze po Supsidijarnom sporazumu Općine; i

(h) osigurati da Općina Visoko ispunjava sve svoje obaveze po Ugovoru o podršci projekta.

Odjeljak 3.02. Oslobođanje od poreza

Zajmoprimac osigurava da svi radovi, robe i usluge (uključujući, bez ograničenja, građevinske radove) koje Projektna kompanija nabavi u svrhe Projekta i koje se finansiraju iz sredstava Zajma, jesu te da će isti ostati, oslobođeni od poreza (kao što je navedeno u Standardnim uslovima).

ČLAN IV - SUSPENZIJA; UBRZANJE DOSPIJEĆA; OTKAZIVANJE

Odjeljak 4.01. Suspenzija

Sljedeće je specificirano za potrebe odjeljka 7.01.(a) (xvii) Standardnih uslova:

(a) ako dođe do izmjene, suspenzije, ukidanja, opoziva ili odricanja od zakonodavnog i regulatornog okvira koji je primjenjiv na sektor vodosnabdijevanja na teritoriji Zajmoprimca na način koji Banka nije odobrila u pisanom obliku;

(b) ako dođe do izmjene, suspenzije, ukidanja, opoziva ili odricanja od Statuta Projektne kompanije;

(c) ako je kontrola nad Projektom kompanijom prenesena na neku stranu koja nije Općina Visoko;

(d) ako Federacija Bosne i Hercegovine ne ispuni svoje obaveze po Supsidijarnom sporazumu FBiH;

(e) ako Općina Visoko ne ispuni svoje obaveze po Supsidijarnom sporazumu Općine; ili

(f) ako Projektna kompanija ne ispuni svoje obaveze po Supsidijarnom sporazumu Projektne kompanije.

Odjeljak 4.02. Ubrzanje dospjeća

Sljedeće je određeno za potrebe odjeljka 7.06.(f) Standardnih uslova:

(a) ako se bilo koji od događaja navedenih u odjeljku 4.01. dogodi i nastavi trajati tokom trideset (30) dana nakon što je Banka o tome dostavila obavještenje Zajmoprimcu.

ČLAN V - PRAVOSNAŽNOST

Odjeljak 5.01. Uslovi koji prethode pravosnažnosti

Sljedeće je specificirano za svrhu odjeljka 9.02.(c) Standardnih uslova kao dodatni uslovi za pravosnažnost ovog ugovora i svakog projektnog ugovora:

(a) Supsidijarni sporazum FBiH, po obliku i sadržaju zadovoljavajući za Banku, je izvršen i potpisan i svi uslovi koji prethode njegovoj pravosnažnosti, osim jedino pravosnažnosti ovog ugovora, su ispunjeni;

(b) Supsidijarni sporazum Općine, po obliku i sadržaju zadovoljavajući za Banku, je izvršen i potpisan i svi uslovi koji prethode njegovoj pravosnažnosti, osim jedino pravosnažnosti ovog ugovora, su ispunjeni;

(c) Supsidijarni sporazum Projektne kompanije, po obliku i sadržaju zadovoljavajući za Banku, je izvršen i potpisan i svi uslovi koji prethode njegovoj pravosnažnosti, osim jedino pravosnažnosti ovog ugovora, su ispunjeni;

(d) Banka je od Projektne kompanije primila ažurirani plan za otkup zemljišta za Projekat, koji je po obliku i sadržaju prihvatljiv za Banku; i

(e) kopija ugovora, koji je po obliku i sadržaju zadovoljavajući za Banku, koji dokazuje mobilizaciju odgovarajućih kvalificiranih savjetnika s relevantnim stručnim znanjem i opisom poslova prihvatljivim za Banku radi izvršenja radova nadzora i provedbe za Projekat.

Odjeljak 5.02. Pravna mišljenja

(a) U svrhu odjeljka 9.03.(a) Standardnih uslova, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika se daju u ime Zajmoprimca od strane ministra pravde Bosne i Hercegovine i sljedeća pitanja su navedena kao dodatna pitanja koja trebaju biti obuhvaćena u mišljenju ili mišljenjima koja se dostavljaju Banci:

(1) Supsidijarni sporazum FBiH je propisno odobren ili ratificiran od strane, te potpisan u ime, Zajmoprimca te predstavlja važeću i zakonsku obavezu Zajmoprimca, provedivu u skladu sa svojim uslovima.

(b) U svrhu odjeljka 9.03.(c) Standardnih uslova, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika se daju u ime Federacije Bosne i Hercegovine od strane ministra pravde Federacije Bosne i Hercegovine i sljedeća pitanja su specificirana kao dodatna pitanja koja trebaju biti obuhvaćena u mišljenju ili mišljenjima koja će se dostaviti Banci:

(1) Supsidijarni sporazum FBiH je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Federacije Bosne i Hercegovine te predstavlja važeću i zakonsku obavezu Federacije Bosne i Hercegovine, provedivu u skladu sa svojim uslovima; i

(2) Supsidijarni sporazum Općine je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Federacije Bosne i Hercegovine te predstavlja važeću i zakonsku obavezu Federacije Bosne i Hercegovine, provedivu u skladu sa svojim uslovima.

(c) U svrhu odjeljka 9.03.(c) Standardnih uslova, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika se daju u ime Općine Visoko od strane državnog odvjetnika Općine Visoko i sljedeća pitanja su navedena kao dodatna pitanja koja trebaju biti obuhvaćena u mišljenju ili mišljenjima koja se dostavljaju Banci:

(1) Supsidijarni sporazum Općine je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Općine Visoko te predstavlja važeću i zakonsku obavezu Općine Visoko, provedivu u skladu sa svojim uslovima; i

(2) Supsidijarni sporazum Projektne kompanije je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Općine Visoko te predstavlja važeću i zakonsku obavezu Općine Visoko, provedivu u skladu sa svojim uslovima.

(d) U svrhu odjeljka 9.03.(c) Standardnih uslova, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika se daju u ime Projektne kompanije od strane direktora pravnog odjela Projektne

kompanije i sljedeća pitanja su navedena kao dodatna pitanja koja trebaju biti obuhvaćena u mišljenju ili mišljenjima koja se dostavljaju Banci:

(1) Supsidijarni sporazum Projektne kompanije je propisno odobren ili ratificiran od strane, te sklopljen i potpisan u ime, Projektne kompanije te predstavlja važeću i zakonsku obavezu Projektne kompanije, provedivu u skladu sa svojim uslovima.

Odjeljak 5.03. Raskid ugovora zbog neostvarivanja pravosnažnosti

Datum koji pada 180 dana nakon datuma ovog ugovora određen je za svrhu odjeljka 9.04. Standardnih uslova.

ČLAN VI - RAZNO

Odjeljak 7.01. Obavještenja

Sljedeće adrese su navedene u svrhu odjeljka 10. 01. Standardnih uslova:

Za Zajmoprimca:

Bosna i Hercegovina
Trg Bosne i Hercegovine, 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Na pažnju: ministra finansija i trezora
Fax: +387 33 202 930

Za Banku:

European Bank for Reconstruction and Development
One Exchange Square
London EC2A 2JN
United Kingdom
Attention: Operation Administration Department
Fax: +44-20-7338-6100

KAO DOKAZ da su strane, preko svojih pravosnažno opunomoćenih predstavnika, potpisale ovaj ugovor u četiri primjerka u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, na dan i godinu kao što je prvi put ovdje navedeno.

BOSNA I HERCEGOVINA

/svojeručni potpis/

Ime: **VJEKOSLAV BEVANDA**

Funkcija: **MINISTAR FINANSIJA I TREZORA**

EUROPSKA BANKA

ZA OBNOVU I RAZVOJ

/svojeručni potpis/

Ime: Sumantra Chakrabarti

Funkcija: predsjednik

PRILOG 1 - OPIS PROJEKTA

1. Svrha Projekta je pružiti pomoć Zajmoprimcu i Općini Visoko u proširivanju vodovodne mreže pitke vode Projektne kompanije i poboljšanju kvaliteta i pouzdanosti postojećeg sistema vodosnabdijevanja.

2. Projekat se sastoji od sljedećih dijelova (svaki "Dio"), podložnih onim promjenama koje Banka i Zajmoprimac mogu dogovoriti s vremena na vrijeme:

Dio A: Građevinski radovi na proširenju sistema vodosnabdijevanja uključujući primarnu i sekundarnu mrežu u naselju Gračanica, primarnu mrežu u naselju Moštre i početni dio rekonstrukcije postojeće distribucijske mreže u gradu Visokom.

Dio B: Građevinski radovi na proširenju sistema vodosnabdijevanja uključujući sekundarnu mrežu u naselju Moštre, primarnu mrežu u naselju Porječani i preostali dio rekonstrukcije postojeće distribucijske mreže u gradu Visokom.

Dio C: Konsultantske usluge.

3. Očekuje se da će Projekat biti završen do 15. decembra 2019. godine.

Dodatak uz Prilog 2

Kategorija	Iznos zajma u valuti zajma	Postotak troškova koji će se finansirati
(1) Radovi za Dio A	2.955.000 eura	100% vrijednosti ugovora isključujući bilo kakve poreze

(2) Radovi za Dio B	1.500.000 eura	100% vrijednosti ugovora isključujući bilo kakve poreze
(3) Jednokratna provizija	45.000 eura	100%
Ukupno	4.500.000 eura	

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-5080-58/16
20. decembra 2016. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Dr. Mladen Ivanić, s. r.

24

Temeljem članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PS BiH broj 01,02-05-2-2638/16 od 15. prosinca 2016. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 32. redovitoj sjednici održanoj 20. prosinca 2016. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE O SURADNJI U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA I ODRŽIVOG RAZVOJA

Članak 1.

Ratificira se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o suradnji u području zaštite okoliša i održivog razvoja, potpisan 27. travnja 2016. godine u Zagrebu, na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku, te službenom jeziku Republike Hrvatske-hrvatskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma glasi:

SPORAZUM IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE O SURADNJI U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA I ODRŽIVOG RAZVOJA

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: "stranke"),

svjesni regionalnih i globalnih pitanja vezanih za prirodu i okoliš, važnosti pronalazjenja trajnih i racionalnih rješenja putem međunarodne suradnje, potrebe jačanja nacionalnih, institucionalnih i kadrovskih kapaciteta putem učinkovite međunarodne suradnje na svim razinama, kao i značaja koordinacije zajedničkih aktivnosti dviju država;

na temelju ciljeva i načela navedenih u "Agendi 21", usvojenoj na Konferenciji Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju, održanoj 1992. godine u Rio de Janeiru, Deklaraciji iz Johannesburga o održivom razvoju i Planu provedbe Svjetskog sastanka na vrhu o održivom razvoju, kao i završnom dokumentu Konferencije Ujedinjenih naroda o održivom razvoju "Rio+20";

uvjereni da je suradnja između stranaka u području zaštite okoliša od obostrane koristi i da će omogućiti razvoj prijateljskih odnosa između dviju država;

svjesni odgovornosti osiguravanja uvjeta za zdrav i očuvan okoliš za sadašnju i buduće generacije;

uzimajući u obzir činjenicu da posljedice događaja mogu imati prekogranični utjecaj;

sporazumjeli su se kako slijedi:

Članak 1.

Cilj Sporazuma

Stranke će, u skladu s njihovim mogućnostima, razvijati dvostranu suradnju u području zaštite okoliša i održivog razvoja, temeljem jednakosti i obostrane koristi.

Članak 2.

Područja suradnje

Stranke će u okviru ovog Sporazuma surađivati u sljedećim područjima:

- postupak približavanja i pristupanja Europskoj uniji;
- razmjena iskustava u provedbi međunarodnih konvencija i sporazuma u području zaštite okoliša;
- zaštita klime;
- zaštita zraka, voda i tla;
- gospodarenje otpadom;
- gospodarenje i tretman otpadnih voda;
- gospodarenje i tretman kemikalija;
- očuvanje i zaštita prirode;
- obrazovanje u području zaštite okoliša;
- svakom drugom području zaštite okoliša, koje obje stranke smatraju odgovarajućim.

Članak 3.

Oblici suradnje

Suradnja između stranaka u okviru ovog Sporazuma odvijat će se kroz sljedeće oblike:

- razmjena iskustava o usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije i provedbi zakonodavstva Europske unije;
- priprema i realizacija zajedničkih projekata;
- razmjena odgovarajućih znanstveno-tehničkih informacija i materijala o istraživanjima i razvojnim aktivnostima, kao i najboljim načinima upravljanja okolišem;
- razmjena stručnjaka, znanstvenika, izaslanstava i vježbenika;
- zajednička organizacija seminara, radionica i sastanaka uz sudjelovanje znanstvenih, stručnih i drugih zainteresiranih osoba;
- ostali oblici suradnje, prihvatljivi za obje stranke, koji će se zajednički dogovoriti.

Članak 4.

Poticanje suradnje

U cilju provedbe ovog Sporazuma, stranke će poticati institucije, organizacije i poduzeća za zaštitu okoliša u svojim državama na uspostavu i razvijanje međusobnih izravnih kontakata.

Članak 5.

Tijela za provedbu suradnje

Za provedbu suradnje koja će se odvijati u okviru ovog Sporazuma nadležna su ministarstva za zaštitu okoliša i prirode u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj.

U cilju koordinacije provedbe aktivnosti temeljem ovog Sporazuma stranke će osnovati Zajedničko povjerenstvo u čiji će sastav svaka od stranaka imenovati po tri člana i to iz: Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i entitetskih ministarstava nadležnih za zaštitu okoliša, s jedne strane, te Ministarstva zaštite okoliša i prirode Republike Hrvatske, s druge strane.

Zajedničko povjerenstvo će održavati sastanke najmanje jednom godišnje, naizmjenično u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj.

Ministarstva iz stavka 1. ovog članka će razmijeniti popise svojih stručnjaka koji rade u određenim područjima zaštite okoliša, s ciljem uspostave izravne komunikacije.

Članak 6.

Financiranje

Svaka stranka snosit će svoje troškove u vezi s provedbom Sporazuma, osim ako se stranke ne dogovore drukčije.

Članak 7.

Razmjena informacija

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim obvezama stranaka, rezultati i informacije nastali suradnjom proizašlom iz ovog Sporazuma, mogu biti dostupni trećim stranama uz prethodnu suglasnost stranaka.

Članak 8.

Prava i obveze stranaka

Ovaj Sporazum ne utječe na prava i obveze stranaka koje proizlaze iz drugih dvostranih ili mnogostranih međunarodnih ugovora koji ih obvezuju.

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH-Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-5080-63/16
20. prosinca 2016. godine
Sarajevo

Stranke se obvezuju suzdržavati od svakog postupanja koje bi dovelo do povrede ljudskih prava državljana bilo koje od stranaka.

Članak 9.

Rješavanje sporova

Sporovi u vezi s tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma rješavat će se izravnim pregovorima između stranaka.

Članak 10.

Izmjene i dopune

Ovaj Sporazum može se izmijeniti i dopuniti u svako doba uzajamnim pisanim pristankom stranaka.

Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu s postupkom propisanim člankom 11. stavkom 1. ovog Sporazuma.

Članak 11.

Stupanje na snagu, trajanje i prestanak

Ovaj Sporazum stupa na snagu datumom primitka posljednje pisane obavijesti kojom se stranke međusobno obavještavaju, diplomatskim putem, o ispunjenju njihovih unutarnjih pravnih uvjeta potrebnih za njegovo stupanje na snagu.

Ovaj Sporazum se sklapa na neodređeno vrijeme.

Svaka stranka može u svako doba otkazati ovaj Sporazum pisanim obaviješću drugoj stranci, diplomatskim putem. U tom slučaju ovaj Sporazum prestaje važiti nakon šest (6) mjeseci od datuma primitka obavijesti o otkazu.

Prestanak Sporazuma ne utječe na dovršenje aktivnosti i obveza započelih sukladno odredbama Sporazuma, a koje u trenutku prestanka nisu dovršene, osim ako se stranke ne dogovore drukčije.

Sastavljeno u Zagrebu, dana 27.04.2016. godine, u dva izvornika, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (srpskom, hrvatskom i bosanskom jeziku) i hrvatskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

Za Vijeće ministara
Bosne i Hercegovine
Mirko Šarović

Za Vladu
Republike Hrvatske
Dr. sc. Slaven Dobrović

Predsjedatelj
Dr. Mladen Ivanić, v. r.

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број 01,02-05-2-2638/16 од 15. децембра 2016. године), Председништво Босне и Херцеговине, на 32. редовној сједници одржаној 20. децембра 2016. године, донијело је

**ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ
РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОДРЖИВОГ
РАЗВОЈА**

Члан 1.

Ратификује се Споразум између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о сарадњи у области заштите животне средине и одрживог развоја, потписан 27. априла 2016. године у Загребу, на српском, босанском и хрватском језику, те службеном језику Републике Хрватске-хрватском језику.

Члан 2.

Текст Споразума гласи:

СПОРАЗУМ ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Савјет министара Босне и Херцеговине и Влада Републике Хрватске (у даљем тексту: "стране"),

свјесни регионалних и глобалних питања везаних за природу и животну средину, важности проналажења трајних и рационалних рјешења путем међународне сарадње, потребе јачања националних, институционалних и кадровских капацитета путем ефикасне међународне сарадње на свим нивоима, као и значаја координације заједничких активности двију држава;

на основу циљева и начела наведених у "Агенди 21", усвојеној на Конференцији Уједињених народа о животној средини и развоју, одржаној 1992. године, у Рио де Жанеиру, Декларацији из Јоханесбурга о одрживом развоју и Плану спровођења Свјетског састанка на врху о одрживом развоју, као и завршном документу Конференције Уједињених народа о одрживом развоју "Рио+20";

увјерени да је сарадња између страна у подручју заштите животне средине од обостране користи и да ће омогућити развој пријатељских односа између двије државе; свјесни одговорности осигуравања услова за здраву и очувану животну средину за садашњу и будуће генерације; узимајући у обзир чињеницу да посљедице догађаја могу да имају прекогранични утицај;

споразумјели су се како слиједи:

Члан 1.

Циљ Споразума

Стране ће, у складу са њиховим могућностима, да развијају двострану сарадњу у подручју заштите животне средине и одрживог развоја, на основу једнакости и обостране користи.

Члан 2.

Подручја сарадње

Стране ће у оквиру овог Споразума сарађивати у сљедећим подручјима:

- поступак приближавања и приступања Европској унији;
- размјена искустава у спровођењу међународних конвенција и споразума у подручју заштите животне средине;
- заштита климе;
- заштита ваздуха, вода и тла;
- управљање отпадом;
- управљање и третман отпадних вода;
- управљање и третман хемикалија;
- очување и заштита природе;
- образовање у подручју заштите животне средине;
- сваком другом подручју заштите животне средине, које обје стране сматрају одговарајућим.

Члан 3.

Облици сарадње

Сарадња између страна у оквиру овог Споразума одвијаће се кроз сљедеће облике:

- размјена искустава о усклађивању националног законодавства са правном стечвином Европске уније и спровођењу законодавства Европске уније;
- припрема и реализација заједничких пројеката;
- размјена одговарајућих научно-техничких информација и материјала о истраживањима и развојним

активностима, као и најбољим начинима управљања животном средином;

- размјена стручњака, научника, делегација и вјешбеника;

- заједничка организација семинара, радионица и састанака уз учешће научних, стручних и других заинтересованих лица;

- остали облици сарадње, прихватљиви за обје стране, који ће се заједнички договорити.

Члан 4.

Подстицање сарадње

У циљу спровођења овог Споразума, стране ће да подстичу институције, организације и предузећа за заштиту животне средине у својим државама на успостављање и развијање међусобних директних контаката.

Члан 5.

Тијела за спровођење сарадње

За спровођење сарадње која ће се одвијати у оквиру овог Споразума надлежна су министарства за заштиту животне средине и природе у Босни и Херцеговини и Републици Хрватској.

У циљу координације спровођења активности на основу овог Споразума стране ће основати Заједничку комисију у чији ће састав свака од страна да именује по три члана и то из: Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине и ентитетских министарстава надлежних за заштиту животне средине, с једне стране, те Министарства заштите околиша и природе Републике Хрватске, с друге стране.

Заједничка комисија ће одржавати састанке најмање једном годишње, наизмјенично у Босни и Херцеговини и Републици Хрватској.

Министарства из става 1. овог члана ће размијенити спискове својих стручњака који раде у одређеним подручјима заштите животне средине, с циљем успостављања директне комуникације.

Члан 6.

Финансирање

Свака страна сносиће своје трошкове у вези са спровођењем Споразума, осим ако се стране не договоре другачије.

Члан 7.

Размјена информација

У складу са националним законодавством и међународним обавезама страна, резултати и информације настали сарадњом на основу овог Споразума, могу бити доступни трећим странама уз претходну сагласност страна.

Члан 8.

Права и обавезе страна

Овај Споразум не утиче на права и обавезе страна које произлазе из других двостраних или многостраних међународних уговора који их обавезују.

Стране се обавезују да ће се суздржавати од сваког поступања које би довело до повреде људских права држављана било које од страна.

Члан 9.

Рјешавање спорова

Спорови у вези са тумачењем или примјеном овог Споразума рјешаваће се директним преговорима између страна.

Члан 10.

Измјене и допуне

Овај Споразум може да се измијени и допуни у свако доба узајамним писаним пристанком страна.

Измјене и допуне ступају на снагу у складу са поступком прописаним чланом 11. став 1. овог Споразума.

Члан 11.

Ступање на снагу, трајање и престанак

Овај Споразум ступа на снагу датумом пријема последњег писаног обавјештења којим се стране међусобно обавјештавају, дипломатским путем, о испуњењу њихових унутрашњих правних услова потребних за његово ступање на снагу.

Овај Споразум се склапа на неодређено вријеме.

Свака страна може у свако доба да откаже овај Споразум писаним обавјештењем другој страни,

Члан 3.

Ова Одлука се објављује у "Службеном гласнику БиХ-Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-5080-63/16
20. децембра 2016. године
Сарајево

дипломатским путем. У том случају овај Споразум престаје да важи након шест (6) мјесеци од датума примања обавјештења о отказу.

Престанак Споразума не утиче на довршење активности и обавеза започетих у складу са одредбама Споразума, а које у тренутку престанка нису довршене, осим ако се стране не договоре другачије.

Састављено у Загребу, дана 27.04.2016. године, у два оригинала, сваки на службеним језицима Босне и Херцеговине (српском, хрватском и босанском језику) и хрватском језику, при чему су сви текстови једнако вјеродостојни.

За Савјет министара
Босне и Херцеговине
Мирко Шаровић

За Владу
Републике Хрватске
Др сц. **Славен Добровић**

Предсједавајући
Др **Младен Иванић**, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PS BiH broj 01.02-05-2-2638/16 od 15. decembra 2016. godine) Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 32. redovnoj sjednici održanoj 20. decembra 2016. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE O SARADNJI U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA I ODRŽIVOG RAZVOJA

Члан 1.

Ratifikuje se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o saradnji u području zaštite okoliša i održivog razvoja, potpisan 27. aprila 2016. godine u Zagrebu, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, te službenom jeziku Republike Hrvatske-hrvatskom jeziku.

Члан 2.

Текст Споразума гласи:

SPORAZUM IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE O SARADNJI U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA I ODRŽIVOG RAZVOJA

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: "strane"),

svjesni regionalnih i globalnih pitanja vezanih za prirodu i okoliš, važnosti pronalaženja trajnih i racionalnih rješenja putem međunarodne saradnje, potrebe jačanja nacionalnih, institucionalnih i kadrovskih kapaciteta putem efikasne međunarodne saradnje na svim nivoima, kao i značaja koordinacije zajedničkih aktivnosti dviju država;

na osnovu ciljeva i načela navedenih u "Agendi 21", usvojenoj na Konferenciji Ujedinjenih nacija o okolišu i razvoju, održanoj 1992. godine u Rio de Janeiru, Deklaraciji iz Johannesburga o održivom razvoju i Planu provedbe Svjetskog sastanka na vrhu o održivom razvoju, kao i završnom dokumentu Konferencije Ujedinjenih nacija o održivom razvoju "Rio+20";

uvjereni da je saradnja između strana u području zaštite okoliša od obostrane koristi i da će omogućiti razvoj prijateljskih odnosa između dvije države;

svjesni odgovornosti osiguravanja uslova za zdrav i očuvan okoliš za sadašnju i buduće generacije;

uzimajući u obzir činjenicu da posljedice događaja mogu imati prekogranični uticaj;

sporazumjeli su se kako slijedi:

Члан 1.

Циљ Споразума

Strane će, u skladu s njihovim mogućnostima, razvijati dvostranu saradnju u području zaštite okoliša i održivog razvoja, na osnovu jednakosti i obostrane koristi.

Члан 2.

Подручја сарадње

Strane će u okviru ovog Sporazuma sarađivati u sljedećim područjima:

- postupak približavanja i pristupanja Evropskoj uniji;
- razmjena iskustava u provedbi međunarodnih konvencija i sporazuma u području zaštite okoliša;
- zaštita klime;
- zaštita zraka, voda i tla;
- upravljanje otpadom;
- upravljanje i tretman otpadnih voda;
- upravljanje i tretman hemikalija;
- očuvanje i zaštita prirode;
- obrazovanje u području zaštite okoliša;
- svakom drugom području zaštite okoliša, koje obje strane smatraju odgovarajućim.

Члан 3.

Облици сарадње

Saradnja između strana u okviru ovog Sporazuma odvijat će se kroz sljedeće oblike:

- razmjena iskustava o usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Evropske unije i provedbi zakonodavstva Evropske unije;

- priprema i realizacija zajedničkih projekata;
- razmjena odgovarajućih naučno-tehničkih informacija i materijala o istraživanjima i razvojnim aktivnostima, kao i najboljim načinima upravljanja okolišem;
- razmjena stručnjaka, naučnika, delegacija i vježbenika;
- zajednička organizacija seminara, radionica i sastanaka uz sudjelovanje naučnih, stručnih i drugih zainteresiranih lica;
- ostali oblici saradnje, prihvatljivi za obje strane, koji će se zajednički dogovoriti.

Član 4.

Podsticanje saradnje

U cilju provedbe ovog Sporazuma, strane će podsticati institucije, organizacije i preduzeća za zaštitu okoliša u svojim državama na uspostavu i razvijanje međusobnih direktnih kontakata.

Član 5.

Tijela za provedbu saradnje

Za provedbu saradnje koja će se odvijati u okviru ovog Sporazuma nadležna su ministarstva za zaštitu okoliša i prirode u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj.

U cilju koordinacije provedbe aktivnosti na osnovu ovog Sporazuma strane će osnovati Zajedničku komisiju u čiji će sastav svaka od strana imenovati po tri člana i to iz: Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i entitetskih ministarstava nadležnih za zaštitu okoliša, s jedne strane, te Ministarstva zaštite okoliša i prirode Republike Hrvatske, s druge strane.

Zajednička komisija će održavati sastanke najmanje jednom godišnje, naizmjenično u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj.

Ministarstva iz stava 1. ovog člana će razmijeniti popise svojih stručnjaka koji rade u određenim područjima zaštite okoliša, s ciljem uspostavljanja direktne komunikacije.

Član 6.

Finansiranje

Svaka strana snosit će svoje troškove vezane za provedbu Sporazuma, osim ako se strane ne dogovore drugačije.

Član 7.

Razmjena informacija

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim obavezama strana, rezultati i informacije nastali saradnjom

proizašlom iz ovog Sporazuma, mogu biti dostupni trećim stranama uz prethodnu saglasnost strana.

Član 8.

Prava i obaveze strana

Ovaj Sporazum ne utiče na prava i obaveze strana koje proizlaze iz drugih dvostranih ili mnogostranih međunarodnih ugovora koji ih obavezuju.

Strane se obavezuju suzdržavati od svakog postupanja koje bi dovelo do povrede ljudskih prava državljana bilo koje od strana.

Član 9.

Rješavanje sporova

Sporovi vezani za tumačenje ili primjenu ovog Sporazuma rješavat će se direktnim pregovorima između strana.

Član 10.

Izmjene i dopune

Ovaj Sporazum može se izmijeniti i dopuniti u svako doba uzajamnim pisanim pristankom strana.

Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu s postupkom propisanim članom 11. stavom 1. ovog Sporazuma.

Član 11.

Stupanje na snagu, trajanje i prestanak

Ovaj Sporazum stupa na snagu datumom zaprimanja posljednje pisane obavijesti kojom se strane međusobno obavještavaju, diplomatskim putem, o ispunjenju njihovih unutrašnjih pravnih uslova potrebnih za njegovo stupanje na snagu.

Ovaj Sporazum se sklapa na neodređeno vrijeme.

Svaka strana može u svako doba otkazati ovaj Sporazum pisanom obaviješću drugoj strani, diplomatskim putem. U tom slučaju ovaj Sporazum prestaje važiti nakon šest (6) mjeseci od datuma zaprimanja obavijesti o otkazu.

Prestanak Sporazuma ne utiče na dovršenje aktivnosti i obaveza započelih u skladu s odredbama Sporazuma, a koje u trenutku prestanka nisu dovršene, osim ako se strane ne dogovore drugačije.

Sastavljeno u Zagrebu, dana 27.04.2016. godine, u dva originala, svaki na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (srpskom, hrvatskom i bosanskom jeziku) i hrvatskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

Za Vijeće ministara
Bosne i Hercegovine
Mirko Šarović

Za Vladu
Republike Hrvatske
Dr. sc. Slaven Dobrović

Član 3.

Ova Odluka se objavljuje u "Službenom glasniku BiH-Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Број 01-50-1-5080-63/16
20. децембра 2016. године
Сарајево

Председavajući
Др. Младен Иванић, с. р.

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O FINANCIRANJU PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SURADNJE BOSNA I HERCEGOVINA - SRBIJA ZA 2015. GODINU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE, EUROPSKE KOMISIJE I VLADE REPUBLIKE SRBIJE

Članak 1.

Ratificira se Sporazum o financiranju programa aktivnosti prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina-Srbija za 2015. godinu između Bosne i Hercegovine, Europske komisije i Vlade Republike Srbije, potpisan 7. siječnja 2016. godine u Bruxellesu, 25. siječnja 2016. godine u Beogradu i 7. srpnja 2016. godine u Sarajevu, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

SPORAZUM O FINANCIRANJU

POSEBNI UVJETI

Europska komisija, u daljnjem tekstu "**Komisija**" ili "ugovorna strana", koja djeluje u ime Europske unije, u daljnjem tekstu "Unija",

s jedne strane, i

Vlada Republike Srbije, koju predstavlja ministar bez portfelja za Europske integracije, i Bosna i Hercegovina, koju predstavlja Direkcija za europske integracije Vijeća ministara BiH, u daljnjem tekstu zajedno "IPA korisnici", ili pojedinačno "**IPA II korisnik**" ili "ugovorna strana",

s druge strane,

i zajedno označeni kao "ugovorne strane",

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1. - Program aktivnosti

(1) Unija pristaje financirati, a IPA II korisnici prihvaćaju financiranje alokacije za 2015. godinu sljedećeg Programa aktivnosti kako je opisano u Dodatku I:

Program aktivnosti prekogranične suradnje Srbija - Bosna i Hercegovina 2015. -2017., CRIS 2015/038-200

Ovaj Program aktivnosti se financira sredstvima iz proračuna Unije na temelju sljedećeg osnovnog dokumenta: Instrument pretprijetne pomoći (IPA II).¹

(2) Ukupni procijenjeni troškovi za alokaciju 2015. godine ovog Programa aktivnosti iznose 2.352.941 eura, a najveći doprinos Unije ovom Programu aktivnosti definiran je u iznosu od 2.000.000 eura.

Ne zahtijeva se financijski doprinos od IPA II korisnika.

Članak 2.- Razdoblje izvršenja i razdoblje operativne provedbe

(1) Razdoblje izvršenja ovog Sporazuma o financiranju, definirano u članku 1(1) Dodatka II je 12 godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma o financiranju.

(2) Razdoblje operativne provedbe ovog sporazuma o financiranju, definirano u članku 1(2) Dodatka II je 6 godina od stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju.

Članak 3.-Adrese i obavijesti

Sve obavijesti koje se tiču provedbe ovog sporazuma o financiranju su u pismenoj formi i izričito se pozivaju na ovaj Program kako je definirano u članku 1.1. i šalju se na sljedeće adrese:

(1) za Komisiju

gđa. Catherine Wendt

Izvršna direktorica D, zapadni Balkan

Europska komisija

Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju

Rue de la Loi 15,B-1049 Brisel, Belgija

E-mail: NEAR-D2@ec.europa.eu

(2) za IPA II korisnike

Za Srbiju:

Ured gđe. Jadranke Joksimović

Ministrica zadužena za europske integracije

Državni IPA Koordinator (DIPAK)

Nemanjina 40, Beograd, Srbija

E-mail: kabinet@eu.rs

Za Bosnu i Hercegovinu:

Direkcija za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine

Trg Bosne i Hercegovine 3/XVIII

71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

E-mail: kabinet.dei@dei.gov.ba

Članak 4. - Kontakt osoba za OLAF

Kontakt osobe IPA II korisnika s odgovarajućim ovlastima za izravnu suradnju s Europskim uredom za borbu protiv prevara (OLAF), s ciljem olakšavanja operativnih aktivnosti OLAF-a su:

- gđa. Jelena Sedlaček, rukovoditeljica Službe za koordinaciju borbe protiv prevara (AFCOS) Ministarstvo financija, Kneza Miloša 20, Beograd - jelena.sedlacek@mfin.gov.rs - Tel: +381 113642630

- gđa. Sehija Mujkanović, pomoćnica ministra u Sektoru za trezorsko poslovanje, smujanovic@mft.gov.ba - tel +387 33 703 070 (Ministarstvo financija i trezora BiH - e-mail: cfcu@mft.gov.ba)

Članak 5. - Okvirni sporazumi

Program aktivnosti se provodi u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Republike Srbije o aranžmanima za provedbu financijske potpore Unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II) koji je stupio na snagu dana 30. prosinca 2014. godine i sukladno odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Bosne i Hercegovine o aranžmanima za implementaciju financijske pomoći Unije Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II) koji je stupio na snagu 24. kolovoza 2015. godine (u daljnjem tekstu "Okvirni sporazum(i)").

Ovaj sporazum o financiranju dopunjuje odredbe spomenutih okvirnih sporazuma. U slučaju suprotnosti između odredaba ovog sporazuma o financiranju s jedne strane, i odredaba odgovarajućeg okvirnog sporazuma s druge strane, prednost se daje odredbama okvirnog sporazuma.

Članak 6. - Dodaci

(1) Ovaj sporazum o financiranju se sastoji od:

(a) ovih Posebnih uvjeta;

(b) Dodatak I: Program aktivnosti prekogranične suradnje Srbija - Bosna i Hercegovina 2015. - 2017. (C(2015)5239 konačna, od 22.07.2015.);

¹ Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.03.2014. kojom se uspostavlja Instrument pretprijetne pomoći (IPA II), OJ L 77, 15.3.2014., str. 11

(c) Dodatak IA: IPA II Program prekogranične suradnje 2014.-2020. između Srbije - Bosne i Hercegovine (Dodatak II Implementacijskoj odluci Komisije C(2014) 9448 konačna, od 10.12.2014.);

(d) Dodatak II: Opći uvjeti;

(e) Dodatak III: Model godišnjeg izvješća prekogranične suradnje o provedbi IPA II pomoći sukladno članku 80. Okvirnog sporazuma;

(f) Dodatak IIIA: Model godišnjeg izvješća o provedbi IPA II pomoći sukladno članku 58. i 59.1. Okvirnog sporazuma;

(g) Dodatak IV: Model financijskog izvješća prema članku 59.2 Okvirnog sporazuma;

(h) Dodatak V: Minimalna specifikacija sustava računovodstva na obračunskoj osnovi;

(i) Dodatak VI: Uvjeti koji se tiču neizravnog upravljanja.

(2) U slučaju suprotnosti između odredaba Dodataka, s jedne strane, i odredaba ovih Posebnih uvjeta s druge strane, prednost se daje odredbama Posebnih uvjeta. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I i Dodatka IA, s jedne strane, i odredaba Dodatka II, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodatka II. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I, s jedne strane, i odredaba Dodatka IA, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodatka I.

Članak 7. - Stupanje na snagu

Ovaj sporazum o financiranju stupa na snagu na dan kada ga potpiše posljednja ugovorna strana.

Ovaj sporazum o financiranju je sastavljen u tri primjerka na engleskom jeziku, od kojih je jedan predan Komisiji a po jedan IPA II korisnicima.

Za IPA II korisnike:
Za Srbiju:

/vlastoručni potpis/
gđa. Jadranka Joksimović
Ministrica zadužena za
europske integracije
Državni IPA koordinator
(DIPAK)

Srbija, 25.01.2016. godine
Za Bosnu i Hercegovinu:
gosp. Edin Dilberović
Direktor
Direkcija za europske
integracije
Vijeća ministara BiH
Sarajevo, dana 07.07.2016.

Za Komisiju:

/vlastoručni potpis/
Catherine Wendt
Izvršna direktorica D, zapadni
Balkan
Generalna direkcija za
susjedstvo i pregovore o
proširenju
Europska komisija
Brisel 07. 01. 2016. godine

DODATAK 1.

PROGRAM AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SURADNJE SRBIJA - BOSNA I HERCEGOVINA ZA GODINE 2015., 2016. i 2017.

1 IDENTIFIKACIJA

Korisnici	Srbija i Bosna i Hercegovina
CRIS/ABAC Reference obveza	IPA/2015/038-200; EUR 2.000.000,00 BGUE-B2015-22.020401
Doprinos Unije Proračunske stavke	IPA/2016/038-201; EUR 2.000.000,00 BGUE-B2016-22.020401 IPA/2017/038-202; EUR 1.400.000,00 BGUE-B2017-22.020401
Način upravljanja Odgovorne strukture	Neizravno upravljanje Republike Srbije Operativna struktura odgovorna za provedbu aktivnosti je: Ured Srbije za europske integracije - Sektor za prekogranične i transnacionalne programe

	Ugovorno tijelo je Sektor za ugovaranje i financiranje programa iz sredstava Europske unije pri Ministarstvu financija (CFCU). Partnerska operativna struktura u Bosni i Hercegovini je: Direkcija za europske integracije, Vijeće ministara
Krajnji datum za zaključivanje Sporazuma o financiranju sa zemljama korisnicima programa IPA II (tripartitni)	Za proračunsku obvezu za 2015. godinu. najkasnije do 31.12.2016. Za proračunsku obvezu za 2016. godinu. najkasnije do 31.12.2017. Za proračunsku obvezu za 2017. godinu. najkasnije do 31.12.2018.
Krajnji datum za zaključivanje ugovora o nabavi i grantovima	3 godine nakon datuma zaključivanja Sporazuma o financiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum) s iznimkom slučajeva navedenih u članku 189 (2) Financijskog propisa
Krajnji datum za operativnu provedbu	6 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o financiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Krajnji datum za provedbu Sporazuma o financiranju (datum do kojeg program treba biti izvršen i zatvoren) nakon prihvatanja računa	12 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o financiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Programska jedinica	DG NEAR - Dir. D. Jedinica D2 - Srbija
Jedinica za provedbu/Izaslanstvo EU	Izaslanstvo EU-a u Srbiji

2 OPIS PROGRAMA AKTIVNOSTI

2.1 PREGLED PROGRAMA SURADNJE 2014.-2020. I PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SURADNJE 2015. - 2017.

Program prekogranične suradnje Srbija - Bosna i Hercegovina 2014. - 2020. odobren je Provedbenom odlukom Komisije C(2014) 9448 od 10.12.2014. godine. Usvojeni Program 2014. - 2020. uspostavlja strategiju prekogranične suradnje za pogranična područja, i uspostavlja, između ostalog, zemljopisno kvalificirana područja, kontekst područja, tematske prioritete za program i indikativni proračun alociran za razdoblje od 7 godina.

Program prekogranične suradnje 2014. - 2020. ujedno služi i kao referenca za usvajanje programa aktivnosti prekogranične suradnje. Program aktivnosti prekogranične suradnje 2015. - 2017. ima za cilj pružanje pomoći za prekograničnu suradnju u tematskim područjima iznesenim u programu 2014. - 2020. (kako je navedeno u dijelu 2.2).

- Popis zemljopisno kvalificiranih područja

U Bosni i Hercegovini, kvalificirana područja su: Sarajevska regija i sjeveroistočna regija. Sve općine iz ove dvije regije se, prema tome, smatraju kvalificiranim.

U Srbiji, kvalificirana područja su: Sremski, Mačvanski, Zlatiborski i Kolubarski okrug. Sve općine iz ovih okruga se, prema tome, smatraju kvalificiranim.

- Kontekst kvalificiranih područja za prekograničnu suradnju

Analize stanja provedene prilikom pripreme Programa ukazale su na nekoliko ključnih izazova i prilika kojima se treba posvetiti i koje je potrebno poduprijeti u okviru prekogranične suradnje:

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina

Na čitavom području obuhvaćenom programom bilježe se iznadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slabi ekonomski izgledi dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna socijalno ekonomska situacija negativno utječe na položaj

ugroženih skupina, čije su integriranje i inkluzija još uvijek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna struktura

Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i niska razina ulaganja s jedne strane izravno ugrožavaju okoliš, a s druge strane sprječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma

Kada se u obzir uzme ukupna ekonomska situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer, ekstremni sportovi, ruralni turizam) i povezanost s drugim ekonomskim branšama (prerada hrane, bio-poljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Na temelju rezultata gore spomenute analize, tematski prioriteti i strategija programa definirani su u skladu sa sljedećim načelima:

- Relevantnost izazova i očekivani utjecaj;
- Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području;
- Strateški prioriteti na državnoj/entitetskoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
- Prikladnost u kontekstu prekogranične suradnje i očekivani utjecaj prekogranične suradnje;
- Lekcije naučene iz prethodnih programa; i,
- Oslanjanje na ciljeve i aktivnosti definirane u dvjema makroregionalnim Strategijama čije su i Srbija i Bosna i Hercegovina članice.
- Pregled prethodnih i trenutnih iskustava iz programa prekogranične suradnje, uključujući i naučene lekcije

Srbija i Bosna i Hercegovina ostvarile su korist od Programa prekogranične suradnje u okviru programa IPA 1 u ukupnoj vrijednosti od 14 milijuna eura u razdoblju od 2007. do 2013. godine. Ključne preporuke definirane nakon privremenih ocjena i revizija programa prekogranične suradnje u razdoblju od 2007. do 2013. godine razmatrane su prilikom razvoja ovog programa. Prema tome, programi prekogranične suradnje za razdoblje od 2014. do 2020. godine orijentirani su na broj tematskih prioriteta i geografsku kvalificiranost, što pomaže u postizanju boljih rezultata i dovode do većeg utjecaja. Uz to, provedba programa prekogranične suradnje je pojednostavljena, najprije zbog postojanja jedinstvenog ugovornog tijela i jedinstvenog finansijskog okvira za svaki program.

Također, Program bi trebao dograđivati na aktivnostima i izgledu definirani od strane obje zemlje, Srbije i Bosne i Hercegovine, u okviru Jadransko-Jonske makroregionalne strategije EU-a (COM(2014) 357 o Strategiji EU-a za jadransku i jonsku regiju), kao i u okviru Strategiji EU-a za makroregiju Dunava (COM(2010) 715 o Strategiji EU-a za dunavsku regiju).

2.2 OPIS I PROVEDBA AKTIVNOSTI

Aktivnost 1	Prekogranična suradnja	5.400.000 EUR
-------------	------------------------	---------------

(1) Opis aktivnosti, cilj, očekivani rezultati

Programska aktivnost prekogranične suradnje 2015. - 2017. će doprinijeti postizanju općih ciljeva i očekivanih rezultata kao što je navedeno u programu prekogranične suradnje 2014. - 2020. Za više detalja, pogledati dio 3.2. Programa prekogranične suradnje 2014. - 2020. (Dodatak 2 Odluke komisije C(2014) 9448 od 10.12.2014. godine).

Opis Aktivnosti: Prekogranična suradnja u graničnoj regiji u područjima zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije, okoliša, prilagodbe klimatskim promjenama i smanjenja negativnih utjecaja klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje turizmom i kulturnim i prirodnim naslijeđem

Cilj: Socioekonomski razvoj i jačanje susjedskih odnosa u pograničnom području kroz provedbu aktivnosti prekogranične suradnje s ciljem:

- promoviranja zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne prekogranične inkluzije kroz, između ostalog: integriranje prekograničnih tržišta rada, uključujući prekograničnu mobilnost; zajedničke lokalne inicijative zapošljavanja, informiranje i savjetodavne usluge i zajedničke obuke, jednakost spolova, jednake prilike, integriranje zajednica imigranata i ugroženih skupina, ulaganja u javne službe za zapošljavanje i potpora javnim zdravstvenim i socijalnim servisima.

- zaštite okoliša i promoviranja prilagodbi klimatskim promjenama i smanjenje negativnih utjecaja klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje, kroz, između ostalog: zajedničke aktivnosti s ciljem zaštite okoliša, promoviranje održive upotrebe prirodnih resursa, učinkovitost resursa, obnovljive izvore energije i pomak prema sigurnom i održivom gospodarstvu s niskim udjelom ugljika, promoviranje ulaganja s ciljem rješavanja pitanja posebnih rizika, osiguravanje otpornosti na katastrofe i razvijanje sustava za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnost u hitnim situacijama.

- Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu.

Gdje je to moguće, uzimaju se u obzir aktivnosti koje se odnose na gore spomenute ciljeve razvijene u Planu aktivnosti Jadransko-Jonske makroregionalne strategije i Strategije EU-a za dunavsku regiju, u kojoj sudjeluju obje zemlje.

Očekivani rezultati:

Zapošljavanje, mobilnost radne snage i socijalna i kulturna inkluzija:

- Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju u novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području;

- Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotrebom resursa u strateškim sektorima (npr., proizvodnja drveta, prerada hrane i metalna industrija);

- Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice;

- Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijeđeni prekograničnom razmjenom, suradnjom i sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga;

- Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijeđene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva; i,

- Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.

Okoliš, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje

- Učinkovitost javnih usluga i prakse u vezi s upravljanjem krutim i kanalizacijskim otpadom je povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice;

- Promovira se zaštita slivova rijeka Drina i Sava i promovira se njihova bioraznolikost.

- Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sustavu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprijeđen.

Turizam i kulturno i prirodno naslijeđe

- Ponuda i kvaliteta turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama;

- Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice;

- Promiče se održiva kulturna i sportska razmjena preko granica; i,

- Povijesno i prirodno naslijeđe i tradicije pograničnog područja su bolje zaštićene.

(2) Pretpostavke i uvjeti

Kao potreban uvjet za učinkovito upravljanje programom, zemlje sudionice osnivaju Zajednički odbor za nadzor i osiguravaju postojanje prikladnih i operativni ureda i osoblja za Zajedničko tehničko tajništvo (koje će biti osnovano u skladu sa zasebnom Odlukom o financiranju) i ista tijela s druge strane granice, u slučaju uspostavljanja Zajedničkog tehničkog tajništva.

Neispunjavanje gore navedenih uvjeta može dovesti do povrata sredstava u okviru ovog programa i/ili realokacije za buduće programe.

(3) Opis povjerenih zadataka

Operativne strukture Srbije i Bosne i Hercegovine zajednički su pripremile program prekogranične suradnje za razdoblje od 2014. do 2020. godine i usuglasile potrebne aranžmane za upravljanje i provedbu programa, uključujući uspostavljanje sustava za nadzor nad provedbom.

Operativne strukture Srbije organizirat će postupke nabave i dodjele ugovora u odabranim tematskim prioritetnim dijelovima programa. Kada je u pitanju poziv za dostavljanje ponuda, povjereni zadaci uključuju definiranje smjernica za ponuđače, objavljivanje poziva, odabir korisnika grantova i potpisivanje ugovora o grantovima. Povjereni zadaci također uključuju aktivnosti povezane s provedbom i financijskim upravljanjem programom, poput nadzora, ocjenjivanja, plaćanja, povrata, verifikacije izdataka, osiguravanja interne revizije, nepravilnog izvještavanja i definiranje odgovarajućih mjera za sprječavanje prevare.

(4) Ključni elementi aktivnosti

Grant - Poziv za dostavljanje ponuda: 5.400.000 eura

a) Ključni kriteriji za odabir:

Popis kvalificiranih aktivnosti definiran je u dijelu 3.2 Dodatka 2. Odluke Komisije C(2014) 9423 od 10.12.2014. godine. Slijedeći popis je sažetak koji navodi glavne prihvatljive aktivnosti/operacije: obuke i izgradnje kapaciteta, aktivnosti među ljudima, potpore edukaciji, unapređenje zdravstvenih ustanova i socijalnih usluga, tehnička suradnja i sustavne razmjene podataka, zajedničke aktivnosti upravljanja rizicima, itd. Nadalje, u kontekstu provedbe programa, treba preferirati aktivnosti vezane za makroregionalne strategije u kojima sudjeluju obje zemlje.

Korisnici su pravni subjekti koji su osnovani unutar korisnika programa IPA II koji sudjeluje u programu prekogranične suradnje.

Mogući korisnici mogu biti: lokalne vlasti, pravne osobe pod upravom lokalnih vlasti, udruženja općina, razvojne agencije, organizacije za potporu lokalnom poduzetništvu, ekonomski subjekti poput malih i srednjih poduzeća, turistička i kulturna udruženja, nevladine organizacije, javna i privatna tijela koja podupiru radnu snagu, institucije za strukovno i tehničko obrazovanje, tijela i organizacije za zaštitu prirode, javna tijela odgovorna za upravljanje vodama, vatrogasne/hitne službe, škole, koledži, sveučilišta i istraživački centri, uključujući institucije za strukovno i tehničko obrazovanje.

b) Ključni kriterij za odabir su financijski i operativni kapaciteti aplikanta;

c) Ključni kriteriji za dodjelu su relevantnost, učinkovitost i izvodljivost, održivost i ekonomičnost aktivnosti;

d) Najveća stopa sufinanciranja sredstvima Unije u okviru ovog poziva je 85% kvalificiranih troškova aktivnosti;

e) Indikativni iznos poziva: 5.400.000 eura

Odgovorne strukture mogu odlučiti da objave više poziva koji imaju isti cilj, rezultate, ključni kriteriji za odabir, dodjelu kako je gore navedeno. Svaki ugovor o grantu bit će financiran iz jedne proračunske obveze.

f) Indikativni datum pokretanja poziva za dostavljanje ponuda: Prvi kvartal 2016. godine.

3 Proračun

	2015			2016			2017			Ukupni iznos Odluke o financiranju		
	Doprinos Unije*	Korisnici granta/ Kofinan**	Ukupni iznos	Doprinos Unije	Korisnici granta/ Kofinan*	Ukupni iznos	Doprinos Unije	Korisnici granta/ Kofinan*	Ukupni iznos			
Operacije prekograničnog programa suradnje	2.000.000	352.941	2.352.941	Operacije prekograničnog programa suradnje	2.000.000	352.941	2.352.941	Operacije prekograničnog programa suradnje	1.400.000	247.058	1.647.058	5.400.000
u %	85	15	100		85	15	100		85	15	100	
UKUPNO 2015.	2.000.000	352.941	2.352.941	UKUPNO 2016.	2.000.000	352.941	2.352.941	UKUPNO 2017.	1.400.000	247.058	1.647.058	5.400.000

* Doprinos Unije obračunat je u vezi s kvalificiranim izdacima koji se temelje na ukupnim kvalificiranim izdacima uključujući privatne i javne izdatke. Stopa sufinanciranja Unije na razini svakog tematskog prioriteta neće biti manja od 20% niti veća od 85% kvalificiranih izdataka.

**Sufinanciranje tematskih prioriteta osiguravaju korisnici granta. Korisnici granta moraju osigurati minimalno 15% sredstava za ukupne kvalificirane troškove projekta.

4. PROVEDBA

4.1. MODALITETI PROVEDBE I OPĆA PRAVILA NABAVE I PROCEDURE DODJELJIVANJA GRANTOVA

NEIZRAVNO UPRAVLJANJE:

Ovaj program se provodi kroz izravno upravljanje od strane Srbije u skladu s člankom 58(1)(c) Financijskih propisa i odgovarajućih propisa Pravila primjene.

Opća pravila za nabavu i procedure dodjeljivanja grantova definiraju se u Sporazumu o financiranju između Komisije i korisnika programa IPA II koji sudjeluje u programu prekogranične suradnje.

5. ARANŽMANI PRAĆENJA UČINKA

Kao dio okvira za praćenje učinka, Komisija prati i ocjenjuje napredak u ostvarivanju posebnih ciljeva definiranih u Uredbi IPA II na temelju prethodno definiranih, jasnih, transparentnih i mjerljivih pokazatelja. Izvješća o napredovanju

spomenuta u članku 4. Uredbe IPA II uzimaju se kao referentne točke u ocjeni rezultata IPA II pomoći.

Komisija će prikupiti podatke o učinku (postupak, rezultati i indikatore) iz svih izvora koji će biti objedinjeni i analizirani u smislu praćenja napretka u odnosu na ciljeve i prekretnice definirane za svaku aktivnost u ovom programu, kao i Državni strateški dokument.

Državni koordinatori za IPA II (NIPAC) će prikupiti podatke o izvršenju aktivnosti i programa (postupak, rezultati i indikatori) i koordinirati upravljanje i definiranje pokazatelja koji se prikupljaju iz državnih izvora.

Cjelokupni napredak bit će praćen na sljedeće načine: a) Sustav nadzora orijentiran na rezultate (ROM); b) vlastito praćenje korisnika IPA II; c) samonadzor koji vrše Izaslanstva EU-a; d) zajednički nadzor Generalne direkcije za proširenje i korisnika programa IPA II pomoću kojeg će IPA II Odbor za nadzor redovito pratiti usklađenost, koherentnost, učinkovitost i koordiniranje prilikom provedbe financijske pomoći, uz potporu Zajedničkog odbora za nadzor, koji će osigurati postupak praćenja na programskoj razini.

IPA Program prekogranične suradnje 2014. - 2020.

Srbija - Bosna i Hercegovina

Usvojen 10.12.2014.godine

Glosar skraćenica:

BiH Bosna i Hercegovina

UT Ugovorno tijelo

PGS Prekogranična suradnja

PIIPGS Regionalni projekt EU-a za tehničku pomoć u projektu Izgradnja kapaciteta za prekograničnu suradnju (CBIB+)

PDP Poziv za dostavljanje ponuda

OCD Organizacija civilnog društva

EK Europska komisija

EU Europska unija

IEU Izaslanstvo Europske unije

BDP Bruto domaći proizvod

IPA Instrument za pretprijetnu pomoć

ZNO Zajednički nadzorni odbor

ZRG Zajednička radna grupa

ZTT Zajedničko tehničko tajništvo

KM Konvertibilna marka

NVO Nevladina organizacija

OS Operativna struktura

RS Republika Srbija

SSP Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju

MSP Mala i srednja poduzeća

SC Specifični cilj

SSPP Prednosti, slabosti, prilike, prijetnje

TPom Tehnička pomoć

TP Tematski prioritet

Naziv programa	Program prekogranične suradnje između Srbije i Bosne i Hercegovine
Programsko područje	Srbija: Sremski, Mačvanski, Zlatiborski i Kolubarski okrug. Bosna i Hercegovina: Sarajevska regija i sjeveroistočna regija
Opći cilj programa	Unaprjeđenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa
Tematski prioriteti programa:	TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu

	TP 4: Tehnička pomoć
Specifični ciljevi programa	TP 1: Promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije - SC 1: Unaprjeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje više prilika za zapošljavanje - SC 2: Poticanje socijalne i ekonomske inkluzije TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje - SC 1: Unaprjeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promicanje bioraznolikosti - SC 2: Unaprjeđenje sustava upravljanja u hitnim situacijama TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu - SC 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja - SC 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja TP 4: Tehnička pomoć - SC 1: Osiguravanje učinkovite, efikasne, transparentne i pravovremene provedbe programa i podizanje svijesti
Financijska alokacija 2014.-2020.	14.000.000,00 EUR
Način provedbe	Neizravno upravljanje (ovisi o povjerenju zadataka provedbe proračuna)
Ugovorno tijelo	Vlada Republike Srbije, Centralna jedinica za financiranje i ugovaranje (CFCU), Ministarstvo financija Republike Srbije Adresa: Sremska 3-5, 11 000 Beograd, Tel. +381 11 2021 389
Relevantna tijela u zemljama sudionicama	Srbija: Ured za europske integracije, Vlada Republike Srbije, Sektor za prekogranične i transnacionalne programe; Adresa: Nemanjina 34, 11000 Beograd; Tel.: +381 11 3061 18500; Bosna i Hercegovina: Direkcija za europske integracije; Adresa: Trg BiH 1 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina; Tel.: +387 33 703 154
ZTT	ZTT Ured: Užice (Srbija) / ZTT: Tuzla (Bosna i Hercegovina)

DIO 1: SAŽETAK PROGRAMA

Program prekogranične suradnje između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine (BiH) će biti proveden u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II). Program IPA II podupire prekograničnu suradnju u smislu promoviranja dobrosusjedskih odnosa, promoviranja integriranja i socioekonomskog razvoja. Zakonske odredbe za provedbu programa su definirane u sljedećim zakonskim aktima:

- Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.03.2014. godine kojom se uspostavlja Instrument pretprijetne pomoći (IPA II)

- Uredba (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.03.2014. godine kojom se definiraju zajednička pravila i procedure provedbe instrumenata Unije za financiranje vanjskih aktivnosti

- Provedbena uredba Komisije EU br. 477/2014 od 02.05.2014. godine o posebnim pravilima za provedbu Uredbe za IPA II

1.1 Sažetak Programa

Sadašnji program se temelji na detaljnoj analizi izazova i posebnosti programskog područja. Ocjena situacije je predstavljena u dva dodatka: Dokument o analizi situacije i SWOT analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji (Dodatak 1. ovom dokumentu). Analiza situacije predstavlja pregled socioekonomskog statusa programskog područja, s naglaskom na sljedeće elemente: politička situacija, stanovništvo i demografija, geografske karakteristike, infrastruktura, ekonomska i socijalna situacija. Na analizu situacije u određenoj mjeri je utjecala i neujednačena dostupnost statističkih podataka,

odnosno, nisu bili dostupni podaci o popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini iz 2013. godine.

Analiza prednosti, slabosti, prilika, i prijetnji programskog područja utvrdila je glavne prednosti, slabosti, prilike i prijetnje. Analiza je provedena zasebno za svaki programski prioritet, uz korištenje pristupa u tri koraka. Prvi korak je istraživanje o općinama i drugim zainteresiranim stranama (komunalna poduzeća, komore, agencije, ministarstva, nevladine organizacije, škole i socijalne ustanove) iz programskog područja. Približno 30% kvalificiranih općina i dobar dio drugih zainteresiranih strana se odazvao. Drugi korak je bio niz intervjua s ciljem dodatnog pojašnjavanja situacije koji su održani s predstavnicima ključnih općina, regionalnih razvojnih agencija, nevladinih organizacija i ministarstava. Treći korak je bila analiza strateških dokumenata i statističkih podataka. Glavni zaključci za tri odabrana tematska prioriteta (potpuna SWOT analiza svih 8 tematskih prioriteta kako je definirala EU nalazi se u Dodatku 1.) su:

Prednosti:

- U sektoru zapošljavanja uočljiva je dostupnost specifičnih profesionalnih profila koji se temelje na tradicionalnim zanatima i restrukturiranju sustava tradicionalne industrije. Sektor je obuhvaćen velikim brojem strateških dokumenata i bilateralnih sporazuma između obje zemlje.

- Očuvani okoliš i dostupnost prirodnih resursa, uključujući alternativne izvore energije, smatra se jednom od značajnijih prednosti programskog područja. U prošlosti je pokrenut određeni broj zasebnih i zajedničkih inicijativa u sektoru zaštite okoliša/energetskom sektoru.

- Turizam se smatra jednim od prioritetnih sektora u programskom području. Dostupne prirodne, kulturne i povijesne znamenitosti, mogućnosti za povezivanje s poljoprivrednim i ruralnim razvojem i zajedničke inicijative iz prošlosti smatraju se glavnim prednostima.

Slabosti:

- U programskom području postoji visoka razina nezaposlenosti, naročito među mladima. Zabilježene su emigracije iz ruralnih područja, kao i slaba integritetnost ranjivih skupina.

- Slabo razvijena okolišna struktura smatra se glavnom slabošću u okolišnom sektoru. Druge slabosti uključuju nisku razinu svijesti o pitanjima okoliša i nedovoljnu pripremljenost i koordiniranost sustava upravljanja u hitnim situacijama.

- Glavne slabosti u sektoru turizma uključuju: nisku kvalitetu turističkih usluga, ograničen pristup turističkim znamenitostima, ograničeno umrežavanje i nezadovoljavajuća dostupnost prateće infrastrukture.

Prilike:

- Prilike u sektoru za zapošljavanje uključuju bolju primjenu komparativnih aktivnih mjera zapošljavanja EU-a i unaprijeđenje planova za strukovno obrazovanje (za profile za kojima je potražnja na tržištu rada velika).

- Glavna prilika u sektoru okoliša/energetskom sektoru je unaprijeđena upotreba alternativnih izvora energije.

- Programsko područje dozvoljava mogućnosti za razvoj niša. Povećanja suradnje i blizina ključnih tržišta predstavljaju druge mogućnosti.

Prijetnje:

- Prijetnje u sektoru zapošljavanja uključuju administrativne prepreke mobilnosti radne snage i stalni neuspjesi tržišta rada da odgovori na potrebe privatnog sektora.

- Kada je u pitanju sektor okoliša, glavne prijetnje uključuju: slabo ili nekontrolirano upravljanje prirodnim resursima i ograničeno financiranje programa zaštite okoliša i alternativnih izvora energije.

- Prijetnje u sektoru turizma su u velikoj mjeri povezane s okolišnim sektorom. Nezadovoljavajuće upravljanje prirodnim resursima može imati razoran utjecaj na razvoj turizma.

Odabir tri tematska prioriteta koji će se primjenjivati u sklopu programa 2014.-2020. uglavnom se temelji na analizi stanja i SWOT analizi. Utvrđeno je sljedeće:

TP1: Promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.

Ovaj TP je odabran kao odgovor na veliku nezaposlenost i loše izgleda za mlađu populaciju. TP bi trebao doprinijeti boljoj ekonomskoj i socijalnoj integraciji ugroženih i marginaliziranih skupina. Izazovi su slični s obje strane granice, a cjelokupni tematski prioritet pruža solidne mogućnosti za realne zajedničke prekogranične inicijative (npr. zajedničke obuke, zajednički naponi vezani za socijalnu inkluziju).

TP2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.

Očuvani okoliš predstavlja jednu od ključnih komparativnih prednosti programskog područja. Ovaj TP je usko vezan za druge prioritete, na primjer turizam. U slučaju da ovi izazovi ostanu neriješeni, to bi moglo dovesti do značajnih kratkoročnih (prirodne katastrofe) i dugoročnih (uništen okoliš) negativnih posljedica. Tematski prioritet vezuje obje strane granice, posebno širom sliva rijeke Drine. Snažan prekogranični utjecaj može se očekivati u sprječavanju rizika i inicijativama za zaštitu okoliša.

TP3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu.

Turizam se smatra sektorom visokog prioriteta, na temelju mnogobrojnih znamenitosti u tom području. S obzirom na sličnosti i sinergiju teritorija s obje strane granice, u sektoru postoje velike mogućnosti za prekograničnu suradnju. Tipologija projekata (zajedničke aktivnosti, zajednička turistička područja) ukazuju na solidne mogućnosti za istinsku prekograničnu suradnju.

1.2 PRIPREMA PROGRAMA I SUDJELOVANJE PARTNERA

Program je pripremljen u uskoj suradnji sa zainteresiranim stranama na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini u obje zemlje sudionice. U slučaju Bosne i Hercegovine, Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt su ravnopravno sudjelovali u razgovorima.

Cilj procesa javnih konzultacija bio je postići koherentnost programa sa stvarnim potrebama i očekivanjima na lokalnoj razini. Jedan od ključnih zadataka procesa pripreme programa bio je osigurati da su ove potrebe u skladu s proceduralnim aspektima i financijskim mogućnostima programa.

Faze u procesu pripreme programa s najznačajnijim doprinosom zainteresiranih strana su uključivale:

Početno ispitivanje na razini programskog područja i na državnoj razini. Detaljno ispitivanje provedeno je na programskom području kako bi se utvrdili izazovi i očekivanja. Ispitivanje je bilo usmjereno na javne institucije, općine, relevantna ministarstva na državnoj i entitetskim razinama, na organizacije civilnog društva, institucije socijalnog sektora, komore, agencije, turističke organizacije, obrazovne i istraživačke institucije i javna komunalna poduzeća. Ukupan odziv bio je oko 25%. Detaljna analiza prikazana je u **Dodatku 2.**

Intervjui na razini programskog područja i na državnoj razini. Dodatni intervjui s ciljem pojašnjavanja stanja provedeni su na lokalnoj razini s relevantnim državnim/entitetskim ministarstvima. Intervjui su obavljeni s općinama, regionalnim razvojnim agencijama, komorama,

ministarstvima i organizacijama civilnog društva. Detaljna analiza prikazana je u **Dodatku 2**.

Javne konzultacije smatrane su ključnima tijekom pripreme programa. Održana su **dva** javna sastanka. Prvi sastanak je održan u Banji Koviljači 07.11.2014. godine, sa 75 registriranih sudionika, a drugi u Bijeljini 27.11.2014. godine, sa 69 registriranih sudionika. Sudionici na oba sastanka bile su lokalne i regionalne zainteresirane strane iz obje zemlje: predstavnici općina, organizacija civilnog društva, trgovačkih komora, socijalnih i zdravstvenih organizacija, obrazovnih i istraživačkih institucija, javnih komunalnih poduzeća i turističkih organizacija. Na prvom sastanku cilj rasprave bio je predstaviti SWOT analizu i prezentirati i raspravljati o programskoj strategiji. Na sljedećem sastanku cilj je bio prezentirati nacrt programskog dokumenta.

Proces je koordinirala Zajednička radna skupina, koordinacijsko tijelo koje se sastoji od predstavnika objiju zemalja. Sastanci ZRS-a održani su na kraju svake faze projekta, kako bi se potvrdili rezultati prethodne faze i s ciljem usuglašavanja daljnjih intervencija.

Sastanci ZRS-a održani su u obje partnerske zemlje sljedećim redoslijedom:

Vrijeme i mjesto	Aktivnosti i djelokrug
Prvi sastanak ZRS-a (02.10.2013.godine u Beogradu)	- Organiziranje i uvod u metodologiju programa
Drugi sastanak ZRS-a (22.10.2013. godine u Sarajevu)	- Prezentiranje SWOT analize i rasprava o dijelu koji se odnosi na TP
Treći sastanak ZRS-a (06.11.2013. godine u Tuzli)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira i odabranih TP-ova (na temelju provedene analize)
Četvrti sastanak ZRS-a (27.11.2013. godine u Bijeljini)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira (tematski prioriteti, posebni ciljevi, rezultati i pokazatelji nacrt)

Peti sastanak ZRS-a (27.11.2014. godine u Beogradu)	- Prezentacija i rasprava o komentarima EK-a na nacrt programskog dokumenta
Šesti sastanak ZRS-a (21.-26.05.2014. godine)	- Rasprava i odluka o nacrtu konačnog programskog dokumenta
30.05.2014.godine	- Dostavljanje konačnog nacrt programskog dokumenta Europskoj komisiji.

DIO 2: PROGRAMSKO PODRUČJE

2.1 ANALIZA STANJA

Analiza stanja predstavlja procjenu programskog područja, a cilj je utvrditi ključne izazove i prioritete područja (cijeli dokument je dostupan u Dodatku 1). Dokument je bio jedan od glavnih elemenata koji je doveo do utvrđivanja programske strategije. Analiza je temeljena na analizi sekundarnih resursa (uglavnom statističke informacije i postojeće strategije) i potvrdi dodatnih primarnih resursa. Na proces je utjecala promjenjiva dostupnost statističkih podataka.

Opis programskog područja

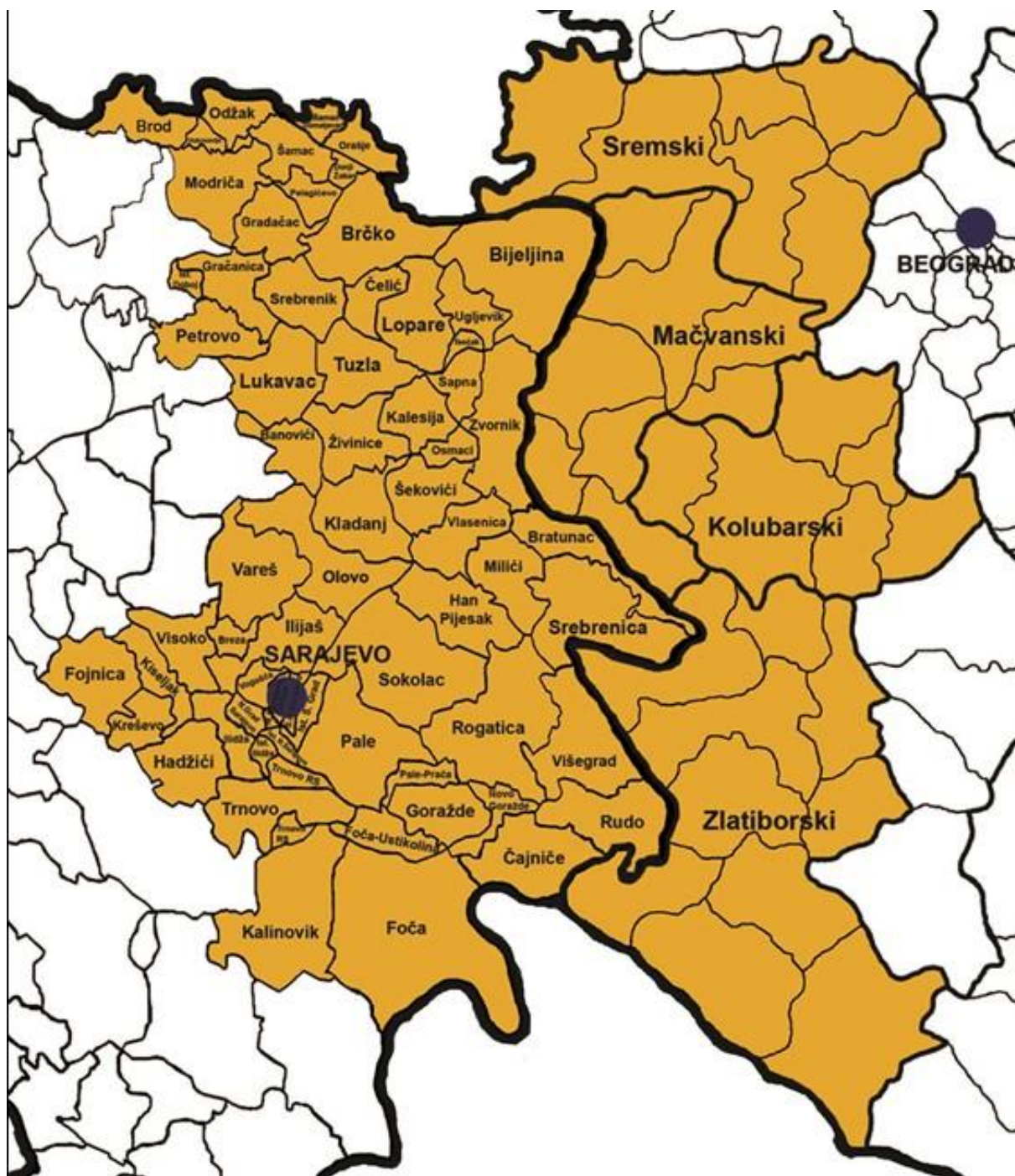
Kvalificirana teritorija u Republici Srbiji obuhvaća 15.370 km², s 1.064.198¹ stanovnika, a kvalificirana teritorija u Bosni i Hercegovini obuhvaća 16.742.34 km² s 1.706.214² stanovnika, odnosno ukupno 2.770.412 stanovnika u kvalificiranom području. Ukupan broj općina u programskom području je 31 sa srbijanske strane, a 67 u Bosni i Hercegovini

Ukupna površina kvalificiranog područja je 32.112.34 km², s ukupno 2.770.412 stanovnika. Ukupna dužina granice između dvije zemlje je 370.9 km, od čega je 109.9 km kopnena granica, a 261 km plava granica (rijeke Drina i Sava). Duž cijele granice postoji četrnaest graničnih prijelaza.

Shema 1: Mapa programskog područja

¹ Na temelju popisa stanovništva iz 2011. (Općine u Srbiji 2012.)

² Izvor: preliminarni rezultati popisa stanovništva iz 2013. godine (http://www.bhas.ba/obavjestenja/Preliminarni_rezultati_bos.pdf)

Politička situacija

Obje zemlje su snažno posvećene integraciji u EU: Srbiji je 01.03.2012. godine dodijeljen status kandidata za članstvo u EU-u. Nakon aktivnih i konstruktivnih koraka poduzetih s ciljem vidljivog i održivog unaprjeđenja odnosa s Kosovom, Europsko vijeće je 28.03.2013. godine odlučilo otvoriti pristupne pregovore sa Srbijom. Dana 16.06.2008.godine, Bosna i Hercegovina i Europska komisija su potpisale Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). Potpisivanjem sporazuma, EU je prepoznala napore koje je Bosna i Hercegovina uložila na

svom putu ka EU-ovim integracijama. SSP s Bosnom i Hercegovinom ratificirale su sve zemlje članice EU-a, ali SSP još uvijek nije stupio na snagu. Obje zemlje su već uložile značajne napore u usvajanje propisa koji su kompatibilni s pravnom stečevinom EU-a. Veliki korak u unapređenju odnosa između Srbije i Bosne i Hercegovine, s jedne strane i EU-a, s druge strane, je vizna liberalizacija. Ova liberalizacija za putovanja u Schengen zonu je na snazi od prosinca 2009. godine za građane Srbije, a od prosinca 2010. godine za građane Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju bilateralna suradnja, obje zemlje pojačano unaprijeđuju političke i socioekonomske odnose. Do sada su Srbija i Bosna i Hercegovina potpisale i provele oko 50 bilateralnih sporazuma, protokola i memoranduma.

Geografski opis i klima

Smješteno u jugoistočnom dijelu Europe, programsko područje između Srbije i Bosne i Hercegovine sastoji se od tri veoma raznolika geografska dijela. Sjeverni dio je plodna ravnica; središnji dio je brdovit, a južni planinski. Na srbijanskoj strani kvalificiranog područja prema sjeveru nalazi se plodna poljoprivredna zemlja - Srem. Jedan dio Srema pripada jednoj od razvijenih poslovnih područja u Srbiji. U proteklih nekoliko godina ova regija se širila i privlačila brojne ulagače u poslovne zone u Indiji i Staroj Pazovi, a Pećinci su najprosperitetnije mjesto, ne samo u Vojvodini, nego i u cijeloj Srbiji. Dalje prema jugu teren prerasta u visoravni u regiji planina Divčibare, Golija, Zlatar i Tara, koja predstavljaju područja mogućeg ekonomskog razvoja zbog postojanja prirodnih resursa, kao i priliku za razvoj turizma.

U Bosni i Hercegovini, u nizinama na sjeveru (300 metara ispod razine mora) nalaze se slivovi rijeka Save i Drine, s dolinama rijeka Tolise, Tinje, Brke, Gnjiće i Janje koje nude najpovoljnije moguće uvjete za poljoprivrednu proizvodnju. Središnji, brdoviti dio Bosne i Hercegovine bogat je raznim mineralima i hidro-električnim potencijalom kao važnim resursima za industrijsku proizvodnju.

Rijeka Drina, s nekoliko visokih brana, predstavlja 185,3 km dugu granicu između Srbije i Bosne i Hercegovine. Spaja se s rijekom Savom na sjeveru. Obje rijeke su bogate prirodnim resursima, s raznolikim vodenim okolišem i drugom faunom.

Klima u kvalificiranom programskom području je kontinentalna, a karakteriziraju je vruća, suha ljeta i jeseni i hladne zime s obilnim snježnim padalinama zbog visokih planina. U posljednje vrijeme, klima se mijenja na način sličan kao u drugim zemljama, s očitim globalnim zatopljenjem i brzim promjenama vremena.

Stanovništvo, demografija i etničke manjine

Na obje strane granice registrirano je smanjenje broja stanovnika. Na srbijanskoj strani, broj stanovnika u programskom području smanjen je za skoro 9,07% između 2002. i 2010. godine, sa 1.171.126 na 1.064.198 u apsolutnim brojkama. Bosna i Hercegovina je u listopadu 2013. godine provela prvi popis stanovništva od 1991. godine. Rezultati navedenog popisa stanovništva će biti uključeni u ovaj program nakon što budu dostupni.

Etnička pripadnost igrala je važnu ulogu u nedavnoj povijesti regije i odrazila se na trenutni profil kvalificiranog područja. U Srbiji, većinu stanovništva regije čine Srbi. Na temelju popisa stanovništva iz 2011. godine, oni čine do 89,39% ukupnog broja stanovnika, što je značajno iznad državnog prosjeka od 82,9%. Međutim, u nekim općinama taj je postotak značajno ispod prosjeka: Priboj (74,1%), Prijepolje (56,8%), Sjenica (23,5%). Područje Zlatibora je, stoga, jedno od najraznolikijih područja zapadne regije u etničkom smislu. U četiri kvalificirana okruga u Srbiji, živi 6,89% svih etničkih manjina u Srbiji. Najveća etnička skupina su Bošnjaci, njih 36,607, i muslimani, njih 8.921. U Bosni i Hercegovini, ne postoje trenutni statistički podaci koji odražavaju etničku pripadnost stanovništva karakterističnu za kvalificirano područje.

Program prekogranične suradnje 2014.-2020. predstavlja mogućnost za istraživanje etničkih i demografskih raznolikosti programskog područja. Demografska slika može predstavljati

osnovu za veliki broj kvalitetnih zajedničkih inicijativa koje će dalje povećati toleranciju i integraciju.

Infrastruktura i okoliš

Cestovna mreža u obje zemlje na kvalificiranom teritoriju je razvijenija na sjeveru, što znači da su zajednice na jugu dijelom izolirane zbog neadekvatne cestovne mreže. Kada je u pitanju kvalificirano područje u Republici Srbiji, ukupna dužina cestovne mreže je ¹ 10.303 km, ali je samo 6.089 km cesta asfaltirano (59%). U Bosni i Hercegovini je 56% cesta lokalne ceste, dok regionalne ceste čine samo 27%, a autoceste manje (17%) od ukupne cestovne mreže.

Željeznička mreža u programskom području je značajno nerazvijena. Nedostatak investicija i ograničeno održavanje dovode do ograničene efikasnosti i povećavaju vrijeme putovanja. Putovanje između Prijepolja i Beograda, na primjer, traje 6 sati.

U kvalificiranom području postoji 15 **graničnih prijelaza** (3 željeznička, 1 pješački i 11 za motorna vozila) između dviju zemalja. Broj graničnih prijelaza je dovoljan, ali kvaliteta infrastrukture i kapacitet trebaju biti unaprijeđeni i modernizirani.

U bosanskohercegovačkom dijelu kvalificiranog područja, postoje dvije potpuno funkcionalne i dobro opremljene međunarodne **zračne luke**: u Tuzli, u Dubravama-Živinicama, 8 km jugoistočno od Tuzle, koji je otvoren za promet 1998. godine, i u Sarajevu, potpuno obnovljen 2005. godine. Na dijelu teritorije u Srbiji, postoji bivša vojna zračna luka Ponikve, koji se nalazi 12 km od Užica i koji se sada koristi u civilne svrhe. Zračna luka je službeno otvorena za upotrebu u listopadu 2013. godine.

Programsko područje se suočava s izazovima u razvoju **okolišne infrastrukture**. Vodoopskrba nije dovoljno razvijena unatoč izvorima vode kojih ima u izobilju. Gubici u vodoopskrbnim mrežama na srbijanskoj strani su između 22 i 46%. Samo mali dio kućanstava je priključen na postrojenja za preradu otpadnih voda. Na primjer, postotak prerađenih otpadnih voda u Bosni i Hercegovini (mjereno kao postotak ukupne količine otpadnih voda) je 4,12% u Federaciji Bosne i Hercegovine (podaci za cijelu Federaciju Bosne i Hercegovine) i 3,66% za Republiku Srpsku. Procjena upravljanja krutim otpadom ukazuje na značajna unaprijeđenja tijekom posljednjih nekoliko godina. Na srbijanskoj strani, operativna su sva izgrađena regionalna odlagališta (uglavnom zahvaljujući sredstvima EU-a). Jedan od regionalnih centara za upravljanje krutim otpadom na programskoj teritoriji je Duboko koji koriste Užice, Bajina Bašta, Požega, Arilje, Čajetina, Kosjerić, Lučani, Ivanjica i Čačak. S bosanskohercegovačke strane, prethodnih godina izvršena su značajna ulaganja financirana sredstvima Svjetske banke. Izgrađeno je regionalno odlagalište u Bijeljini koje koristi pet općina: Bijeljina, Ugljevik, Lopare, Teočak i Čelić. Trenutno su ugroženi radovi na regionalnoj deponiji u Zvorniku koju će koristiti 9 općina.

Neovisno o tome, potrebno je poduzeti daljnje aktivnosti kada su u pitanju razdvajanje i reciklaža krutog otpada. Statistički podaci o upravljanju krutim otpadom u Bosni i Hercegovini pokazuju da se u Republici Srpskoj reciklira samo 0,43% ukupno proizvedenog krutog otpada.

Programsko područje se nalazi između tri rijeke: Bosne na zapadu, Save na sjeveru i Drine, koja čitavo područje dijeli na dva dijela. Planinski i slabo naseljeni južni dio karakterizira velika biološka raznolikost flore i faune. Zlatibor, Fruška Gora, Golija, Tara, Zlatar, Jahorina, Bjelašnica i Igman su planine s gustim šumama, nezagađene i na kojima se nalaze mnogi prirodni resursi. Na programskom području nalazi se i najveći

¹ informacije iz "Općine i regije u 2012."

srbijanski nacionalni park Tara i rezervat biosfere, planina Golija, koja se nalazi na UNESCO-ovoj listi kulturne i prirodne baštine. Dio najstarijeg nacionalnog parka u Bosni i Hercegovini, Sutjeska, nalazi se na programskom području.

U svibnju 2014. godine, Srbija i Bosna i Hercegovina su pogođene ozbiljnim poplavama koje su uzrokovale ljudske žrtve i značajne materijalne štete. Ukupna materijalna šteta u Srbiji mogla bi biti veća od 1 milijarde eura. U obje zemlje se očekuje pomoć donatora i pomoć iz fondova solidarnosti EU-a. Među područjima koja su ozbiljno pogođena poplavama nalaze se i teritoriji i općine koje se nalaze u programskom području. Na srbijanskoj strani programskog područja značajna šteta je zabilježena u općinama Krupanj, Mali Zvornik, Bajina Bašta, Šabac i Sremska Mitrovica. S bosanskohercegovačke strane, programski teritorij Općine Bijeljina, Brčko, Tuzla, Šekovići, Šamac, Bratunac, Olovo i Doboj Istok pretrpjele su velike štete. U programskom području potrebno je poduzeti dodatne napore s ciljem uspješnijeg reagiranja u hitnim situacijama, kao i razvoja infrastrukture za zaštitu od poplava.

Ekonomija

Ekonomija na čitavom programskom području ne daje zadovoljavajuće rezultate zbog marginaliziranja regije i kriznih situacija iz 1990.-ih. Niska razina ulaganja, industrijski giganti koji su propali tijekom godina, neuspješan proces ili privatizacija koja je dovela do gubitka velikog broja radnih mjesta rezultirali su ograničenim ekonomskim rastom. Svjetska ekonomska kriza 2008./2009. godine pogoršala je već tešku ekonomsku situaciju u regiji. Došlo je do oporavka i ponovna izgradnja ekonomije je u tijeku.

Prema metodologiji ILO-a, stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini bila je 27,2% u 2010. godini, 27,6% u 2011. godini, 28% u 2012. godini i 27,5% u 2013. godini (prosječna stopa nezaposlenosti u 2013. godini je: u Federaciji Bosne i Hercegovine 27,6%, u Brčko Distriktu 35,5% i u Republici Srpskoj 27,0%). Stopa nezaposlenosti u programskom području u Srbiji je bila 36,28% u Mačvi, 22,52% u Kolubari, 33,48% na Zlatiboru i 30,96% u Sremu. Prosječna stopa nezaposlenosti u kvalificiranim područjima u Srbiji je 30,81% (državna metodologija, Statistički ured Srbije, podaci iz 2011. godine).

U obje zemlje sudionice zabilježeno je malo povećanje BDP-a. Povećanje BDP-a u 2010. godini u Srbiji iznosilo je 1%, a u Bosni i Hercegovini 0,7%. Povećanje BDP-a u 2011. godini u Srbiji iznosilo je 1,6%, a u Bosni i Hercegovini 1,3%. BDP po glavi stanovnika u 2011. godini bio je oko 3.417 EUR u Bosni i Hercegovini, i 4.415 EUR u Srbiji.

Povoljni uvjeti za **poljoprivrednu proizvodnju** su jedna od prednosti kvalificiranog područja. Procjenjuje se da je između 20 i 25% radno sposobnog stanovništva zaposleno u ovom sektoru. Osim u planinskim područjima na jugu, tlo i klima su idealni za raznovrsnu poljoprivrednu proizvodnju i uzgoj stoke, uključujući i proizvodnju organske hrane.

Industrijski sektor bio je glavni segment bosanskohercegovačke ekonomije u kvalificiranom području i predstavljao je skoro 50% zaposlenosti i ulaganja u razdoblju do 1990. godine. Sada je potrebno ponovno dostići razinu na kojoj je prekogranično kretanje robe bilo do tog razdoblja. Glave aktivnosti u tom području su: industrija, proizvodnja struje i rudarstvo, koncentrirano uglavnom oko Tuzle te industrije temeljene na poljoprivredi u Posavini i Semberiji (u općinama Bijeljina i Brčko) i Zvorniku, u središnjem dijelu. U južnom dijelu nema aktivnosti u sektoru industrije. Slično tome, u Srbiji, industrijsku osnovu u kvalificiranom području karakteriziraju

nedovoljno iskorišteni kapaciteti i zastarjela postrojenja. Postoje sljedeće ključne industrijske aktivnosti: prerada hrane, prerada drveta i proizvodnja namještaja, industrija lakih metala, tekstilna industrija i kemijska industrija.

Razvoj malih i srednjih poduzeća je glavni stup politika obje Vlade kao sredstvo postizanja dinamičnih razina ekonomske ekspanzije potrebne u kvalificiranom području kako bi se postigao ekonomski paritet s europskim susjedima. Međutim, poduzetnička kultura nije razvijena u čitavom kvalificiranom području. Uz to većina MSP-ova su mikro-poduzeća, obiteljski koncerni, uglavnom prodavaonice i mali servisi. Oni ne doprinose značajno ukupnoj ekonomiji i pružaju veoma ograničene mogućnosti za zapošljavanje. U programskom području u Bosni i Hercegovini broj pravnih (poslovnih) subjekata je 34.490.¹ Broj pravnih poslovnih subjekata u srbijanskom dijelu programskog područja je 18.817.

U programskom području postoji veliki potencijal za **razvoj turizma**. U Bosni i Hercegovini, u kvalificiranim kantonima Federacije Bosne i Hercegovine ostvarena su 566.153 noćenja (u čitavim kantonima). Indikativni broj (nepotpuni podaci) turista koji posjećuju programsko područje u Republici Srpskoj u 2011. godini bio je 81.254, a broj noćenja 188.342, dok turisti u tom području u prosjeku borave 2,32 dana. U srbijanskom dijelu programskog područja broj turističkih posjeta u 2011. godini bio je 562.660, broj noćenja 2.326.939, a turisti u tom području u prosjeku borave 4,13 dana.

Sličnosti u socioekonomskoj situaciji i izazovi s obje strane granice predstavljaju dobru osnovu za pokretanje zajedničkih projektnih inicijativa koje će pokazati pravi prekogranični utjecaj. Područja u kojima je moguće definirati zajedničke inicijative su najprije zajednički razvoj tržišta rada, istraživanje turizma i prirodni resursi, te daljnje aktivnosti s ciljem socijalne integracije ranjivih skupina.

Obrazovanje i kultura

Obrazovne ustanove na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini postoje u programskom području u obje zemlje. Tri priznata sveučilišta u Tuzli, Sarajevu i Istočnom Sarajevu nalaze se u tom području. Institucije za strukovno obrazovanje prisutne su u većim gradovima. U Srbiji ne postoji dovoljno specijaliziranih srednjih škola koje zadovoljavaju trenutne standarde, s iznimkom specijalizirane srednje škole i turističkog koledža u Užicama.

U programskom području u Srbiji postoje 684 osnovne i 74 srednje škole. U programskom području u Bosni i Hercegovini postoje 528 osnovne i 162 srednje škole.

Sveučilište u Istočnom Sarajevu povezuje 14 fakulteta, 2 akademije umjetnosti i 1 fakultet vjerskih znanosti (ukupno 84 programa). Sveučilište u Sarajevu ima 23 fakulteta i 3 umjetničke akademije, te 5 znanstvenih/istraživačkih instituta. Sveučilište u Tuzli ima 12 fakulteta i 1 umjetničku akademiju. U srbijanskom dijelu kvalificiranog područja postoji 6 privatnih srednjih škola, 3 privatna fakulteta i 1 javni istraživački institut.

Kulturno naslijeđe obje zemlje sudionice može biti kvalificirano kao heterogeno u najboljem smislu te riječi, uključujući kulturna dobra stvorena tijekom čitave povijesti, od predpovijesnog razdoblja, antike, srednjeg vijeka, Otomanskog carstva do modernih vremena. Ovo je rezultat interakcije četiri glavne kulture (mediteranske, srednje europske, bizantske i orijentalne-islamske). U okviru ovog programa prekogranične suradnje, ovo kulturno bogatstvo može postati sredstvo za razvoj svijesti o kulturi, promoviranje novih inicijativa u institucionalnoj i sferi kulture, za uspostavljanje partnerskih

¹ U Federaciji Bosne i Hercegovine (u svim kvalificiranim općinama), broj pravnih (poslovnih) subjekata je 25.737 (prema statističkim podacima od 31.12.2012.), a u

Republici Srpskoj, u programskom području posluje 8.573 pravnih (poslovnih) subjekata.

odnosa s drugim sektorima i međunarodnih partnerstava, te potaknuti razvoj vrijednosti, očuvanje i revitalizaciju kulturnog naslijeđa.

2.2 OSNOVNI ZAKLJUČCI

Nakon analize stanja, definirano je nekoliko relevantnih ključnih poruka.

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina. Na čitavom području obuhvaćenom programom bilježe se iznadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slabi ekonomski izgledi dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna socioekonomska situacija negativno utječe na položaj ugroženih skupina čije su integriranje i inkluzija još uvijek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna infrastruktura. Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i niska razina ulaganja s jedne strane izravno ugrožavaju okoliš, a s druge strane sprječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma. Kada se uzme u obzir ukupna ekonomska situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer, ekstremni sportovi, ruralni turizam) i povezanost s drugim ekonomskim branšama (prerada hrane, biopoljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Analiza stanja, ispitivanja i intervjui provedeni u programskom području doveli su do pripremanja SWOT analize za sve tematske prioritete. Konsolidirani SWOT za odabrane tematske prioritete nalazi se u nastavku teksta, dok je čitav dokument dostupan u Dodatku 1.

Prednosti	Slabosti
Kvalificirana radna snaga, mali broj profesionalnih profila temeljenih na tradicijama velikih industrijskih sustava	Visoka razina nezaposlenosti, naročito među mladima i u skupinama ljudi s posebnim potrebama
Multikulturalno društvo koje osigurava osnovu za dijalog i suradnju	Stalne migracije iz ruralnih u urbana područja i iz programskog područja
Dobro očuvana bioraznolikost područja, slične specifičnosti na obje strane granice	Ograničena integracija i sudjelovanje u društvu ugroženih i marginaliziranih skupina
Primjeri postojanja dobre prakse u rješavanju okolišnih pitanja na regionalnoj razini, na primjer regionalna odlagališta	Niska razina postojeće okolišne infrastrukture-prerada krutog otpada, postrojenja za otpadne vode, itd.
Očuvana priroda i dostupnost prirodnih znamenitosti, uključujući zaštićena područja	Niska razina svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša, klimatskih promjena, energetske učinkovitosti
Dostupnost povijesnih, etno i kulturnih znamenitosti, na primjer, Stari most na Drini, željeznička pruga na Mokroj Gori.	Niska razina razvijenosti sustava za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnosti u hitnim situacijama
Snažna tradicionalna središta visokog obrazovanja u BiH su dio programskog područja	Nezadovoljavajuća razina pružanja usluga u sektoru turizma
	Ograničen pristup i nepostojanje infrastrukture u slučaju brojnih kulturnih, prirodnih i povijesnih turističkih znamenitosti
	Mali udio BDP-a alociran za istraživanje i razvoj, kao i za inovacije
	Ograničena suradnja između poduzeća u privatnom i istraživačkom sektoru
Prilike	Prijetnje
Unaprjeđenje intervencija u sektoru (na primjer, aktivne mjere zapošljavanja) u skladu sa standardima	Mala prekogranična mobilnost radne snage zbog administrativnih prepreka

i praksama EU-a - povećanje učinkovitosti	
Pokretanje inicijativa za obučavanje i prekvalifikaciju na temelju realne potražnje na tržištu rada	Niska razina spremnosti radne snage da odgovori na nove uvjete na tržištu rada i na nove potrebe
Učinkovita i održiva upotreba prirodnih resursa	Nedovoljna financijska sredstva iz državnog proračuna za financiranje okolišne infrastrukture
Razvoj alternativnih izvora energije temeljenih na prednostima područja - hidro-potencijal, dostupnost biomasa poput drvnih ostataka, itd.	Neučinkovito upravljanje prirodnim resursima
Mogućnosti za aktivnosti u turističkim nišama, na primjer ekološki i etno-turizam, organska hrana	Nezadovoljavajuća razina zaštite prirodnog okoliša, uključujući nepostojanje okolišne infrastrukture
Relativna blizina važnih tržišta, na primjer Austrije, Mađarske, Italije, Njemačke.	Povećana konkurentnost drugih regionalnih destinacija na kojima je turistička ponuda slična

DIO 3: PROGRAMSKA STRATEGIJA

3.1 LOGIČKA PODLOGA - POJAŠNJENJE ODABRANE STRATEGIJE DJELOVANJA

Prilikom odabira tematskih prioriteta i definiranja programske strategije poštivani su sljedeća opća načela:

Relevantnost izazova i očekivani utjecaj. Predloženi strateški okvir je u skladu s izazovima u programskom području i SWOT analizom. Na odabir tematskih prioriteta i definiranje programske strategije utjecale su veličina i relevantnost posebnih izazova (u odnosu na manje relevantne izazove).

Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području. Snažan naglasak stavljen je na interese na lokalnoj i regionalnoj razini tijekom čitavog procesa pripreme programa. Krajnji korisnici programa sudjelovali su u početnom istraživanju i dodatno su konzultirani na javnim konzultacijama.

Strateški prioriteti na državnoj/entitetskoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Predložena programska strategija je uspoređena sa strateškim dokumentima na državnoj/entitetskoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Svaki od predloženih tematskih prioriteta je dobro obuhvaćen strategijama koje jasno potvrđuju predložene smjerove djelovanja.

Poštivanje ciljeva definiranih relevantnim makro-regionalnim strategijama u kojima sudjeluju obje zemlje: Strategija EU-a za Dunavsku regiju i Strategija EU-a za Jadransko-jonsku regiju.

Prikladnost u kontekstu prekogranične suradnje i očekivani prekogranični utjecaj. Prilikom odabira tematskih prioriteta i pripreme programske strategije poštivana je tipologija Programa prekogranične suradnje. Naime, predloženi tematski prioriteti i strategija mogu realistično prikazati prekogranični utjecaj.

Lekcije naučene iz prethodnih programa. S obzirom na to da se trenutno provodi jedan čitav programski ciklus za razdoblje 2007.-2013. godine, novi program svakako treba biti korak naprijed. Kako bi se osigurala veća učinkovitost i bolje iskoristila prethodna iskustva, naučene lekcije su analizirane i uvrštene u program.

Pregled i pojašnjenje odabranih tematskih prioriteta nalaze se u sljedećoj tabeli.

Odabrani tematski prioriteti	Pojašnjenje odabira
TP1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	- Visoka nezaposlenost u programskom području - Ograničena suradnja i komunikacija između tržišta rada i privatnog sektora - Niska razina ulaganja u zdravstveni i društveni sektor, ograničen pristup kvalitetnim uslugama, naročito kada su u pitanju ugrožene skupine.

	- Negativni migracijski trendovi, posebno kada su u pitanju mladi, iz ruralnih područja u urbana i izvan programskog područja (odljev mozгова)
TP2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.	- Očuvan i čist okoliš predstavlja komparativnu prednost programskog područja - Niska razina svijesti i ograničena infrastruktura u sektoru, što programsko područje izlaže okolišnim rizicima - Velika izloženost programskog područja prirodnim katastrofama (SEE posebno pogodena nedavnim klimatskim promjenama) - Razorne poplave koje su pogodile Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, uključujući i programska područja, u svibnju 2014.godine
TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	- Snažni potencijali za razvoj turizma i velika važnost u prekograničnom kontekstu - Dostupnost kulturnog i prirodnog naslijeđa s potencijalnom snažnom povezanošću s razvojem turizma

3.2 OPIS PROGRAMSKIH PRIORITETA

Ukupan cilj programa je:

Unaprjeđenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa

3.2.1 Tematski prioriteti

Posebni ciljevi, rezultati, pokazatelji i tipovi aktivnosti su definirani prema tematskim prioritetima na sljedeći način.

TP1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	
Poseban cilj 1: Unaprjeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje više prilika za zapošljavanje	Poseban cilj 2: Promicanje socijalne i ekonomske inkluzije
Rezultati: - Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području; - Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotrebom resursa u strateškim sektorima (npr., proizvodnja drveta, prerada hrane i metalna industrija); - Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice;	Rezultati: - Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijeđeni prekograničnom razmjenoj, suradnjom i sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga; - Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijeđene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva - Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.
Pokazatelji*: - Najmanje 15 kompanija je unaprijedilo poslovanje, proizvode i/ili procese u okviru zajedničkih inicijativa (osnova: 0) - Najmanje 10 privatnih i/ili subjekata u javnom sektoru razvija mogućnosti i uvjete za praktičnu obuku nezaposlenih (osnova: 0) - Najmanje 100 osoba usvaja nove praktične vještine koje izravno doprinose mogućnosti zapošljavanja (osnova: 0)	Pokazatelji*: - Razvijeno je 5 novih ili unaprijeđeno 5 postojećih programa socijalne podrške (osnova: 0) - Najmanje 100 osoba rješava konkretne socijalne probleme i izazove uz pomoć socijalnih programa (osnova: 0) - Integracija i zapošljavanje pripadnika ugroženih skupina poboljšano je kroz najmanje 5 novih inicijativa, događaja i/ili zajedničkih aktivnosti - Najmanje 3 seminara/radionice s ciljem pružanja potpore novim poslovnim prilikama za ugrožene skupine, uključujući društvene poduzetničke inicijative

	- Najmanje 50 osoba iz ugroženih skupina poboljšalo je svoj socijalni i ekonomski status na temelju sudjelovanja u inicijativama u okviru programa fokusiranim na integraciju i zapošljavanje (osnova: 0)
Aktivnosti: - Zajedničke aktivnosti razvoja poslovanja - Zajednički razvoj novih proizvoda i usluga - Umrežavanje poslovnih subjekata s vanjskim inovatorima, istraživačima i diplomantima - Brendiranje roba i usluga - Certificiranje i unaprjeđenje kvalitetnih sustava - Razvoj i provedba programa strukovnog obučavanja s ciljem odgovaranja na konkretne i dokazane potrebe - Praktične obuke u stvarnom radnom okruženju (subjekti iz javnog ili privatnog sektora) Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme	Aktivnosti: - Definiranje novih socijalnih i zdravstvenih planova, i/ili restrukturiranje postojećih na temelju inovativnih pristupa, metoda i procesa. - Potpora pružanju savjetodavnih usluga ugroženim skupinama - Organiziranje kulturnih događaja s ciljem unaprjeđenja socijalne integracije - Razvoj novih ili unaprjeđenje postojećih inicijativa vezanih za društveno poduzetništvo - Ciljana potpora promoviranju poduzetničkih vještina među ženama, mladima i ljudima s posebnim potrebama - Pomoć u definiranju novih poslovnih inicijativa za ranjive skupine, uključujući društvena poduzeća - Manji radovi na infrastrukturi i nabavka isporučevina

* Osnova za većinu indikatora postignuća je "0". Ograničena dostupnost statističkih podataka i resursa ne dozvoljava precizno definiranje indikatora na osnovnoj razini (na primjer, broj postojećih zajedničkih poslovnih inicijativa, broj postojećih sustava za osiguravanje kvalitete ili ukupan broj postojećih programa socijalne potpore). U pristupu programu se, prema tome, koristi osnova "0" a mjere se pokazatelji koji su rezultat programskih intervencija. Uz indikatore u skladu s ovim pristupom obično se primjenjuju definicije "nove inicijative", "novostečene vještine" ili "novi unaprijeđeni socijalni programi". Isti se pristup primjenjuje na sva tri tematska prioriteta. Napominjemo da gdje god postoje ciljevi, oni mogu biti samo provizorni budući da su iznosi alokacija u okviru programa još uvijek nepoznati.

Kada je u pitanju praktična primjena pokazatelja, sugerira se da su pokazatelji ciljeva unutar svakog poziva za dostavljanje ponuda (smjernice za aplikante) prezentirani tako da potencijalnim aplikantima predstavljaju ciljeve programa i po mogućnosti usmjeravaju njihovo djelovanje u provedbi programa.

Odgovorna tijela i JMC će redovito revidirati indikatore. Kada je to moguće, prilikom planiranja daljnjih ciljanih poziva za dostavljanje ponuda u obzir će se uzimati rezultati prethodnih poziva za dostavljanje ponuda. Na primjer, moguće je da posebni ciljevi za koje će indikatori uglavnom biti ostvareni u ranim fazama programa ne budu odabrani za daljnje ciljne pozive za dostavljanje ponuda.

TP2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.	
Poseban cilj 1: Unaprjeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promoviranje bioraznolikosti	Poseban cilj 2: Unaprjeđenje sustava upravljanja u hitnim situacijama
Rezultati: - Učinkovitost javnih usluga i praksi u vezi s upravljanjem krutim i kanalizacijskim otpadom je povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice - Promovira se zaštita slivova rijeka Drine i Save i promovira njihova bioraznolikost.	Rezultati: - Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sustavu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprijeđen.
Pokazatelji:	Pokazatelji:

<p>- Najmanje 4 javna poduzeća koja se bave krutim otpadom i otpadnim vodama na teritoriji općine unaprijedila su svoje poslovanje u segmentu upravljanja krutim otpadom i otpadnim vodama (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Najmanje 3 nove inicijative koje doprinose unapređenju stanja okoliša i promoviranju bioraznolikosti u području slivova rijeka Drine i Save (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Najmanje jedna platforma za zaštitu slivova rijeka Drine i Save i promoviranje njihove bioraznolikosti postoji i primjenjuje se izvan okvira programskih aktivnosti (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Najmanje 8000 osoba je upoznato s pitanjima zaštite okoliša i bioraznolikosti rijeka Drine i Save (osnovna vrijednost: 0)</p>	<p>- Najmanje 3 hitne službe s obje strane granice povećale su kapacitete uz pomoć zajedničkih inicijativa (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Kapacitet najmanje 100 članova hitnih službi i njihova oprema su povećani (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Najmanje 8000 osoba upoznato je s pitanjima sprječavanja i smanjenja posljedica poplava</p> <p>- Najmanje 10 lokalnih zajednica bile su korisnici aktivnosti izgradnje kapaciteta vezanih za sprječavanje i smanjenje posljedica poplava</p>	<p>kroz inicijative obučavanja (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Broj novih turista koji posjećuju nove lokacije zbog novih usluga koje su rezultat novih programskih aktivnosti je najmanje 1000 (osnovna vrijednost: 0)</p>	
<p>Aktivnosti:</p> <p>- Unaprjeđenje postrojenja i opreme javnih komunalnih poduzeća</p> <p>- Unaprjeđenje postojećih procedura u javnim servisima koji se bave krutim otpadom i upravljanjem otpadnim vodama, uključujući javna komunalna poduzeća i okolišnu inspekciju</p> <p>- Analiza i podizanje svijesti o zagađenju izvora vode, poput onih u poljoprivredi</p> <p>- Informiranje i izgradnja kapaciteta građana i poduzeća za održivo djelovanje u pogledu krutog otpada i područja zaštite vode</p> <p>- Stvaranje administrativnih i prostornih kapaciteta za održivo upravljanje krutim otpadom i otpadnim vodama</p> <p>- Obučavanje i izgradnja kapaciteta osoblja javnih komunalnih poduzeća</p> <p>- Čišćenje i popravak nehigienjskih odlagališta</p>	<p>Aktivnosti:</p> <p>- Obučavanje i izgradnja kapaciteta službi civilne zaštite i drugih hitnih službi, naročito u slučaju poplava i nakon njih, u skladu s međunarodnim standardima.</p> <p>- Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme</p> <p>- Razmjena iskustava i najboljih praksi i umrežavanje</p> <p>- Razvoj i/ili unaprjeđenje sustava planiranja, djelovanja, informiranja, koordiniranja i obavještanja u vezi sa sprječavanjem i smanjivanjem posljedica prirodnih katastrofa i upravljanje na srednjoj i/ili lokalnoj razini u hitnim slučajevima</p> <p>- Podizanje svijesti i izgradnja kapaciteta lokalnih zajednica za reagiranje u hitnim situacijama</p>	<p>Aktivnosti:</p> <p>- Umrežavanje, strukturiranje, pozicioniranje novih turističkih proizvoda i usluga</p> <p>- Uspostavljanje prekograničnih turističkih skupina</p> <p>- Promoviranje, komuniciranje i javne aktivnosti</p> <p>- Organiziranje događaja i kampanja</p> <p>- Razmjena i prijenos iskustava</p> <p>- Obučavanje i izgradnja kapaciteta zaposlenih u turizmu i/ili nezaposlenih</p> <p>- Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme</p> <p>Promoviranje i zaštita prirodnih resursa i zaštićenih područja</p>	<p>Aktivnosti:</p> <p>- Organiziranje događaja, simpozija, radionica, itd.</p> <p>- Posebne profesionalne intervencije s ciljem zaštite i promoviranja povijesnog naslijeđa, kao i kulturnih tradicija</p> <p>- Mali infrastrukturni radovi na restauraciji i zaštiti povijesnih ili umjetničkih znamenitosti i nabava opreme</p> <p>- Razvoj novih i unaprjeđenje postojećih muzejskih zbirki, izložbi i slično</p> <p>- Umrežavanje između različitih sektora s ciljem doprinosa učinkovitosti i atraktivnosti turističke ponude</p>

Provedba tematskih prioriteta i posebnih ciljeva programa će, gdje je to primjenjivo, biti u skladu s ciljevima Strategije EU-a za Dunavsku regiju (COM(2010)715) i Strategije EU-a za Jadransko-jonsku regiju (COM(2014)357).

3.2.2 Tehnička pomoć

Posebni cilj:

Poseban cilj tehničke pomoći je osiguravanje učinkovite, transparentne i pravovremene provedbe Prekograničnog programa suradnje, kao i podizanje svijest o programu na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i, općenito, među stanovništvom u kvalificiranom programskom području. Također podupire aktivnosti podizanja svijesti na razini države kako bi građani u obje zemlje korisnice IPA II programa bili informirani o programu. Nadalje, iskustvo pripreme programskog ciklusa 2007.-2013. pokazuje da će ovaj prioritet također predstavljati potporu administrativnom kapacitetu vlasti i korisnika programa u pogledu unaprijedena vlasništva i prikladnosti programa i projektnih rezultata.

Alokacija za tehničku pomoć će biti upotrijebljena za potporu radu državnih Operativnih struktura (OS) i Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) u osiguravanju učinkovitog uspostavljanja, provedbe, nadzora i evaluacije programa, kao i optimalne upotrebe resursa. Ovo će biti postignuto kroz uspostavljanje i djelovanje Zajedničkog tehničkog tajništva (ZTT) na teritoriji Srbije i Ureda u Bosni i Hercegovini. ZTT će biti odgovoran za svakodnevno upravljanje programom i izvještavati će OS-u i ZNO-u.

Planirani rezultati:

1. Administrativna potpora Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru programa je unaprijedena

Ovaj prioritet će osigurati nesmetanu provedbu programa tijekom svih faza. Uključuje dostupnost financijskih sredstava i angažiranje kvalificiranog osoblja zaduženog za pružanje pomoći Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru, kao i uspostavljanje i provedbu mehanizama i procedura upravljanja, nadzora i kontrole. Ako bude potrebno, doprinijet će i pripremi sljedećeg financijskog ciklusa (2021.-2026.).

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječni udio korisnika zadovoljnih potporom provedbi programa ¹	Postotak	Nema dostupnih podataka	85%

TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	
Poseban cilj 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja	Poseban cilj 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja
<p>Rezultati:</p> <p>- Ponuda i kvaliteta turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama;</p> <p>- Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice;</p>	<p>Rezultati:</p> <p>- Promiče se održiva kulturna i sportska prekogranična razmjena</p> <p>- Povijesno i prirodno naslijeđe i tradicije pograničnog područja su bolje zaštićene.</p>
<p>Pokazatelji:</p> <p>- Najmanje 5 novih zajedničkih turističkih proizvoda/područja je razvijeno ili su unaprijeđeni postojeći proizvodi/područja (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Svijest je podignuta kroz najmanje 3 promotivne kampanje i organizirane događaje (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Najmanje 3 prekogranične veze/mreže/skupine turističkih subjekata</p> <p>- Najmanje 15 turističkih subjekata je povezano u novonastalim zajedničkim aktivnostima (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Kapaciteti najmanje 50 radnika u turizmu i 50 nezaposlenih su povećani</p>	<p>Pokazatelji:</p> <p>- Povezanost subjekata s obje strane granice u najmanje 4 kulturna ili sportska događaja (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Očuvanje povijesnog naslijeđa je povećana kroz najmanje 3 zajedničke inicijative (osnovna vrijednost: 0)</p> <p>- Unaprijeđene mogućnosti umrežavanja i suradnje za najmanje 8000 stanovnika i turista s obje strane granice (osnovna vrijednost: 0)</p>

2. Tehnički i administrativni kapacitet za upravljanje programom i provedbu je povećan

Ovaj prioritet će također pružiti mogućnost unaprjeđenja stručnosti i vještina struktura koje upravljaju programom, kao i mogućih aplikanata i korisnika granta. Posebne aktivnosti izgradnje kapaciteta će biti planirane i izvedene na temelju utvrđenih potreba tijekom provedbe programa. Kao dio lekcija naučenih iz programskog ciklusa 2007.-2013. godine, (i) očekuje se povećano sudjelovanje članova ZNO-a u zadacima definiranim u okviru pravnog okvira IPA II programa; (ii) bit će povećan kapacitet potencijalnih aplikanata za razvoj održivih prekograničnih partnerstava; i (iii) bit će povećan kapacitet korisnika granta u smislu zadovoljavajućeg načina ispunjavanja obveza iz njihovih ugovora.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječno povećanje broja primljenih ponuda u okviru svakog uzastopnog poziva		<i>Nema dostupnih podataka</i>	Nema podataka ¹
Prosječno povećanje broja koncepata projekta koji će biti kvalificirani za daljnju procjenu	Postotak	<i>Nema dostupnih podataka</i>	50%

3. Vidljivost programa i njegovi rezultati su zagarantirani.

Program prekogranične suradnje je veoma popularan u kvalificiranim područjima zahvaljujući, između ostalog, vidljivosti aktivnosti koje su poduzete tijekom programskog ciklusa 2007.-2013. godine. S obzirom na broj aplikanata u naknadnim pozivima, primijećeno je da postoji povećan interes za inicijative suradnje. Ova postignuća treba održati i unaprijediti tijekom provedbe financijske perspektive 2014.-2020. godine. Treba razviti raznovrsne kanale komunikacije i publiciteta kako bi se osigurala redovita razmjena informacija između zainteresiranih strana i šire publike, uključujući sudjelovanje u događajima u vezi makro-regionalnih strategija u kojima sudjeluju obje države.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Ljudi koji sudjeluju u promotivnim događajima	Postotak	2.705	120%
Posjete internetskoj stranici programa	Postotak	37.604	110%

Vrsta aktivnosti:

Nepotpun popis mogućih aktivnosti obuhvaćenih alokacijom za tehničku pomoć uključivat će:

- Uspostavljanje i funkcioniranje Zajedničkog tehničkog tajništva i njegovog Ureda.
- Organiziranje događaja, sastanaka, obuka, studijskih putovanja ili uzajamnih posjeta s ciljem usvajanja novih znanja o najboljim praksama drugih razvojnih inicijativa.
- Sudjelovanje osoba upravljачkih struktura na forumima o zapadnom Balkanu ili o EU
- Pripremanje internih i/ili eksternih priručnika

- Pomoć potencijalnim aplikantima u partnerstvu i razvoju projekata (forumi za pronalaženje partnera, itd.)

- Savjetovanje korisnika granta o pitanjima provedbe projekta

- Nadzor nad provedbom projekata i programa, uključujući uspostavljanje sustava nadzora i povezanog izvještavanja

- Organiziranje aktivnosti ocjenjivanja, analiziranja, ispitivanja i/ili proučavanja pozadine programa

- Informiranje i publicitet, uključujući i pripremu, usvajanje i redovnu reviziju plana vidljivosti i komuniciranja, širenja informacija (info-dani, naučene lekcije, studije najboljih slučajeva, novinski članci i priopćenja), promotivni događaji i tiskani materijal, razvoj komunikacijskih alata, održavanje, ažuriranje i unaprjeđenje internetske stranice programa, itd.

- Potpora radu Zajedničke radne skupine zadužene za pripremu programskog ciklusa 2021.-2026.

- Sudjelovanje na godišnjim forumima i drugim događajima u vezi makro-regionalnih strategija: Strategija EU-a za Jadransko-jonsku regiju i Strategija EU-a za Dunavsku regiju

Ciljane skupine i krajnji korisnici (nepotpuni popis):

- Strukture koje upravljaju programom, uključujući ugovorna tijela

- Potencijalni aplikatni

- Korisnici granta

- Krajnji korisnici projekta

- Opća javnost

3.3 HORIZONTALNA I POPREČNA PITANJA

Posebne mjere potpore predstavljene iznad će biti dopunjene horizontalnim pitanjima koja moraju biti prikladno opisana i uvrštena u svaku intervenciju koja proizlazi iz ovog programa. U ovom smislu će biti razmotreni sljedeći elementi.

Jednake mogućnosti. Uz posebne intervencije predložene za socijalnu integraciju i inkluziju (tematski prioritet 1 "Promoviranje zapošljavanja, mobilnost radne snage, prekogranična socijalna i kulturna inkluzija"), program neće diskriminirati nikoga ni u jednom tematskom prioritetu. Štoviše, ugrožene skupine poput invalida, manjina, djece i mladih, starih i socijalno marginaliziranih će se ohrabrivati da sudjeluju u svim aktivnostima pod jednakim uvjetima. Uz to, jednakost spolova će biti promovirana tijekom čitavog razdoblja provedbe programa.

Zaštita okoliša. Tematski prioritet 2 "Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom" odabran je u okviru ključnih prioriteta programa. Uska povezanost s drugim tematskim prioritetima, turizmom, na primjer, i relevantnost sektora za programsku teritoriju dovele su do odluke da zaštita okoliša bude primijenjena kao horizontalna mjera tijekom čitavog razdoblja provedbe programa. U svim intervencijama u okviru programa će morati postojati pozitivan stav prema zaštiti okoliša i morat će se osigurati da u ovom smislu ne postoje negativni utjecaji.

Projekti pripremljeni u okviru pristupa Razvoju područja s ciljem omogućavanja održivog rasta u definiranim geografskim područjima u pograničnim područjima na zapadnom Balkanu, posebno u ruralnim područjima koje karakteriziraju složeni razvojni problemi, mogu biti razmotreni za financiranje u okviru ovog programa prekogranične suradnje. U obzir će biti uzeti pripreme aktivnosti za Razvoj područja koje su već provedene u pograničnoj regiji koja obuhvaća Srbiju i Bosnu i Hercegovinu.

¹ Napominjemo da su u financijskoj perspektivi 2014.-2020. usklađeni/strateški pozivi za dostavljanje ponuda zamišljeni s jasnim fokusom i/ili određenim uvjetima koji se odnose na potencijalne korisnike. Također, u pozivu za dostavljanje ponuda

moguće je da će se koristiti rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva, a u tom smislu, broj ponuda ne mora nužno biti povećan.

DIO 4: FINANCIJSKI PLAN

Tabela 1 pokazuje indikativni godišnji iznos doprinosa Unije Programu prekogranične suradnje za razdoblje 2014.-2020.godine. Tabela 2 prikazuje indikativnu raspodjelu alokacija

po tematskom prioritetu i najveći iznos sufinansiranja od strane Unije

Tabela 1: Indikativni iznosi godišnje financijske alokacije za Program prekogranične suradnje 2014.-2020.

Godina	IPA II PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE Srbija-Bosna i Hercegovina							Ukupno (EUR)
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2014.-2020.
Operacije u okviru Programa prekogranične suradnje (svi tematski prioriteti)	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.800.000	12.600.000
Tehnička pomoć	600.000	0	0	600.000	0	0	200.000	1.400.000
Ukupno (EUR)	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	14.000.000

Tabela 2.: Indikativni iznosi financijske alokacije i stopa doprinosa EU-a po prioritetu

PRIORITETI	IPA II Program prekogranične suradnje Srbija-Bosna i Hercegovina 2014.-2020.			
	Doprinos Unije	Korisnik/korisnici sufinansiranja	Ukupno financiranje	Stopa doprinosa Unije
	(a)	(b)	(c) = (a)+(b)	(d) = (a)/(c)
TP1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	3.500.000,00	617.647,06	4.117.647,06	85%
TP2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.	4.900.000,00	864.705,88	5.764.705,88	85%
TP 3: Potpora turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	4.200.000,00	741.176,47	4.941.176,47	85%
T-P4: Tehnička pomoć	1.400.000,00	0,00	1.400.000,00	100%
UKUPNO	14.000.000,00	2.223.529,41	16.223.529,41	

DIO 5: PROVEDBENE ODREDBE

Poziv za dostavljanje ponuda:

Odgovorna tijela u zemljama sudionicama planiraju provedbu većeg dijela intervencija kroz grantove temeljene na javnim pozivima za dostavljanje ponuda. Oni će osigurati potpunu transparentnost procesa i pristup različitim javnim i nejavnim subjektima. ZNO će biti odgovoran za utvrđivanje tematskih prioriteta, posebnih ciljeva, ciljanih krajnjih korisnika i posebnog fokusa svakog poziva za dostavljanje ponuda koji će poduprijeti Europska komisija.

Dinamika objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda ovisi o velikom broju faktora, uključujući logistiku, vrijeme ocjene ponuda i razine interesa potencijalnih ponuđača. Prema tome, u ovom trenutku ne može biti utvrđeno koliko će poziva za dostavljanje ponuda biti objavljeno tijekom programskog razdoblja. Odgovorna tijela će u svakom slučaju voditi računa o tome da prilikom objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda izbjegnju preklapanje tematskih prioriteta u okviru različitih programa prekogranične suradnje. Prilikom objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda koristit će se rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva.

Prije objavljivanja poziva (i definiranja tenderske dokumentacije), odgovorna tijela će revidirati trenutne potrebe/perspektive i ostvarivanje indikatora u prethodnim pozivima za dostavljanje ponuda. Na temelju toga će biti predložen popis tematskih prioriteta i posebnih ciljeva koji će biti objavljeni u pozivima za dostavljanje ponuda. Plan će biti

usklađen s drugim programima/pozivima za dostavljanje ponuda koji mogu biti otvoreni/objavljeni u isto vrijeme, kako bi se izbjeglo preklapanje. U naknadnim pozivima za dostavljanje ponuda će biti odabrani oni tematski prioriteti i/ili posebni ciljevi koji nisu prethodno bili objavljeni.

Strateški projekti

Tijekom pripreme programa nisu utvrđeni nikakvi strateški projekti. Međutim, tijekom razdoblja provedbe programa moguće je razmotriti alociranje dijela sredstava za jedan ili više strateških projekata. Utvrđivanje strateških projekata ovisit će o tome je li pokazan poseban interes obje zemlje za rješavanje posebnih strateških prioriteta koji očigledno prate ciljeve obje zemlje i dokazuju jasan prekogranični utjecaj.

Strateški okvir projekata može biti definiran u relevantnim makro-regionalnim strategijama u kojima sudjeluju obje zemlje.

Strateški projekti mogu biti odabrani kroz poziv za strateške projekte ili kroz javni poziv za dostavljanje ponuda. U slučaju javnog poziva, partneri u programu će zajednički utvrditi i usuglasiti sve strateške projekte koje će odobriti ZNO u odgovarajućem trenutku tijekom razdoblja provedbe programa. Nakon što odgovorna tijela i ZNO utvrde i potvrde strateški pristup, relevantne institucije (vodeće institucije za strateške projekte) će biti pozvane da dostave svoje prijedloge u vidu projektnih zadataka, tehničkih specifikacija ili troškovnika. U tom slučaju, nakon što ga predloži i odobri ZNO i podupre Komisija, Program prekogranične suradnje mora biti izmijenjen kako bi sadržavao taj strateški projekt.

U oba slučaja, primljeni prijedlozi će biti ocijenjeni na temelju prethodno definiranih i nediskriminirajućih kriterija za odabir. Strateški projekti će imati jasan prekogranični utjecaj i pozitivan učinak na pogranično područje i njegove stanovnike. U obzir će biti uzeto i sljedeće: relevantnost i doprinos projekta posebnim ciljevima programa i očekivani rezultati, dostijevanje i izvodljivost, te održivost projektnih rezultata.

Tematski prioritet 2 "Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom" čini se najprikladnijom formulacijom strateških projekata. Odgovorne vlasti su posvećene provedbi strateških projekata koji pokazuju značajan utjecaj i jasan prekogranični utjecaj. Projekti pripremnog karaktera, poput pripreme projektne dokumentacije, ne mogu se smatrati strateškim projektima. Samo već spremne institucionalne inicijativne, čiji su jasan cilj zajednički izazovi s obje strane granice i čiji su rezultat održiva i zajednička rješenja, mogu se smatrati strateškim projektima.

U vezi s poplavama u proljeće 2014.godine, zemlje sudionice mogu razmotriti alociranje sredstava programa na dva načina:

1. na ponovljene trenutno aktivne pozive za dostavljanje ponuda i/ili

2. na strateški projekat

Makro-regionalne strategije:

Kako obadviije zemlje sudjeluju u Strategiji EU-a za Dunavsku regiju (COM (2010) 715) i Strategije EU-a za Jadransko-jonsku regiju (COM (2014) 357), definicija i razvoj strateških projekata mogu biti urađeni u okviru prioritarnih oblasti ili tema identificiranih i u planu komunikacije i u akcijskom planu tih strategija. Isto važi i za pozive za podnošenje prijedloga projekata koji mogu biti lansirani u vezi s prioritarnim područjima ili temama makro-regionalnih strategija kojima program pripada.

POPIS DODATAKA

DODATAK 1: Opis i analize programskog područja

Stanje i SWOT analiza

Glavne metode za analizu podataka su takozvane PESTLE (PESTPO-politički, ekonomski, socijalni, tehnološki/, pravni, okolišni faktori) i SWOT (PSPP-analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji). PESTLE se primjenjuje za utvrđivanje vanjskih faktora koji imaju utjecaj na razvoj programskog područja, a SWOT za označavanje prednosti i slabosti regije u smislu razvoja. Ove analize trebaju razmotriti programsko područje kao cjelinu.

DODATAK II. - OPĆI UVJETI

DODATAK II.	OPĆI UVJETI	I
Prvi dio:	Opće odredbe	2
Članak 1.	Razdoblje izvršenja, razdoblje operativne provedbe i rok za ugovaranje	2
Članak 2.	Korisnici IPA II programa i njihove zajedničke dužnosti	2
Članak 3.	Izvjешtavanje	3
Članak 4.	Vidljivost i komuniciranje	3
Članak 5.	Prava intelektualnog vlasništva	3
Članak 6.	Kvalificiranost troškova	3
Drugi dio:	Odredbe koje se primjenjuju na Neizravno upravljanje korisnika IPA II programa	4
Članak 7.	Opća načela	4
Članak 8.	Procedure nabavke i dodjele granta	4
Članak 9.	Ex ante kontrole procedura dodjele granta i nabavke i ex post kontrole ugovora i grantova koje provodi Komisija	6
Članak 10.	Bankovni računi, računovodstveni sustavi i priznati troškovi	7

Članak 11.	Odredbe o plaćanju koje je Komisija izvršila korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo	8
Članak 12.	Prekid plaćanja	9
Članak 13.	Povrat sredstava	9
Treći dio:	Konačne odredbe	10
Članak 14.	Konzultacije između korisnika IPA II programa i Komisije	10
Članak 15.	Amandmani na ovaj sporazum o financiranju	10
Članak 16.	Suspendiranje ovog sporazuma o financiranju	10
Članak 17.	Raskid ovog sporazuma o financiranju	11
Članak 18.	Aranžmani za rješavanje sporova	12

Prvi dio: Opće odredbe

Članak 1.-Razdoblje izvršenja, razdoblje operativne provedbe i rok za ugovaranje

(1) Razdoblje izvršenja je razdoblje tijekom kojeg se Sporazum o financiranju provodi i uključuje razdoblje operativne provedbe kao i završnu fazu. Trajanje razdoblja provedbe je definirano u članku 2(1) Posebnih uvjeta i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o financiranju.

(2) Razdoblje operativne provedbe je razdoblje u kojem se provode i završavaju sve operativne aktivnosti obuhvaćene ugovorima o nabavci i grantu u okviru Programa aktivnosti. Trajanje ovog razdoblja definirano je u članku 2(2) Posebnih uvjeta i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o financiranju.

(3) Ugovorno tijelo poštuje razdoblja izvršenja i operativne provedbe prilikom zaključivanja i provedbe ugovora o nabavci i grantu u okviru ovog sporazuma o financiranju.

(4) Troškovi povezani s aktivnostima u okviru ovog programa aktivnosti kvalificirani su za financiranje sredstvima EU-a samo ako su nastali tijekom razdoblja operativne provedbe.

(5) Ugovori o nabavci i grantu zaključuju se najkasnije tri godine od stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju, osim u slučaju:

- već zaključenih amandmana na ugovore;
 - pojedinačnih ugovora o nabavci koji trebaju biti zaključeni nakon prijevremenog raskida postojećih ugovora o nabavci;
 - ugovora koji se odnose na reviziju i procjenu koji mogu biti potpisani nakon operativne provedbe; (d) promjene subjekta koji je zadužen za obavljanje povjerenih zadataka.
- (6) Ugovor o nabavci ili grantu koji nije rezultirao nikakvim plaćanjem u razdoblju od dvije godine od potpisivanja automatski se raskida, a sredstva za njegovo financiranje se oslobađaju.

Članak 2. - Korisnici IPA II programa i njihove zajedničke dužnosti

(1) Kao što je definirano u članku 76(3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa surađuju, a naročito zajednički obavljaju sljedeće funkcije i preuzimaju sljedeće odgovornosti:

- pripremaju programe prekogranične suradnje u skladu s člankom 68. odnosnih Okvirnih sporazuma ili njihovu reviziju;
- osiguravaju sudjelovanje na sastancima Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) i drugim bilateralnim sastancima;
- nominiraju svoje predstavnike u ZNO-u;
- uspоставljaju Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT) i osiguravaju njegovu adekvatnu popunjenost;
- pripremaju i provode strateške odluke ZNO-a;
- daju potporu radu ZNO-a osiguravaju podatke potrebne za obavljanje njegovih zadataka, naročito podatke koji se odnose na napredovanje operativnog programa u smislu posebnih ciljeva

po tematskim prioritetima, kao što je to definirano u Programu prekogranične suradnje;

g) uspostavljaju sustav za prikupljanje pouzdanih informacija o provedbi Programa prekogranične suradnje;

h) pripremaju godišnja i konačna izvješća o provedbi, kako je navedeno u članku 80. odnosnih Okvirnih sporazuma u skladu s člankom 3.;

i) pripremaju i provode koherentan plan vezan za komuniciranje i vidljivost;

j) pripremaju godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog tajništva, kojeg odobrava ZNO.

Članak 3. - Izvještavanje

(1) Za potrebe izvještavanja definirane u članku 80(1) odnosnih Okvirnih sporazuma, operativne strukture koriste predložke definirane u Dodatku III. Sporazumu o financiranju.

(2) Za potrebe općih uvjeta izvještavanja Komisiji definiranih u članku 58. Okvirnog sporazuma i posebnih uvjeta izvještavanja u okviru neizravnog upravljanja definiranih u člancima 59(1) odnosnih Okvirnih sporazuma o godišnjem izvješću o provedbu pomoći u okviru IPA II programa, NIPAK-ovi koriste predložak definiran u Dodatku III. A ovom sporazumu o financiranju.

(3) Za potrebe određenih uvjeta izvještavanja u okviru neizravnog upravljanja definiranih pod točkom (a) članka 59(2) Okvirnog sporazuma o godišnjim financijskim izvješćima ili izvodima, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, koristi predložke definirane u Dodatku IV. ovom sporazumu o financiranju.

(4) Za potrebe članka 59(4) Okvirnog sporazuma, NIPAK u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, podnosi konačno izvješće o provedbi IPA II pomoći u okviru ovog programa aktivnosti Komisiji, najkasnije četiri mjeseca nakon posljednje isplate izvođačima ili korisnicima granta.

(5) Za potrebe članka 59(6) Okvirnog sporazuma, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, do 15. siječnja. naredne financijske godine dostavlja, u elektronskoj formi, kopiju podataka koji se vode u računovodstvenom sustavu u skladu s člankom 10(5). Ovo treba biti popraćeno potpisanim nerevidiranim sažetim financijskim izvješćem u skladu s točkom (c) Dodatka IV.

Članak 4. - Vidljivost i komuniciranje

(1) Kao što je definirano u odredbama članaka 24(1), 76(3)(k) i 78(8)(f) odnosnih Sporazuma o financiranju, korisnici IPA II programa pripremaju koherentni plan vidljivosti i aktivnosti komuniciranja koji se dostavlja Komisiji na suglasnost u razdoblju od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju.

(2) Ove aktivnosti komuniciranja i vidljivosti u skladu su s Priručnikom za komunikacije i vidljivost za vanjske aktivnosti EU-a koji je definirala i objavila Komisija, a koji je na snazi u vrijeme obavljanja aktivnosti.

Članak 5. - Prava intelektualnog vlasništva

(1) Ugovori financirani u okviru ovog sporazuma o financiranju osiguravaju da korisnici IPA II programa ostvare sva prava intelektualnog vlasništva u pogledu informacijskih tehnologija, studija, nacrti, planova, materijala za objavljivanje i svih drugih materijala pripremljenih za potrebe planiranja, provedbe, nadzora i procjene.

(2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo jamči da Komisija ili bilo tko koga Komisija ovlasti, kao i drugi korisnik IPA II programa imaju pristup i pravo koristiti takav materijal. Komisija će koristiti takve materijale samo za svoje vlastite potrebe.

Članak 6. - Kvalificiranost troškova

(1) Sljedeći izdaci nisu kvalificirani za financiranje u okviru ovog sporazuma o financiranju:

(a) dugovi i troškovi financiranja duga (kamata);

(b) pričuve za gubitke ili potencijalne buduće obveze;

(c) troškovi koje prijavi korisnik (korisnici) i koji se financiraju iz druge aktivnosti ili programa rada koji se financira bespovratnim sredstvima Unije;

(d) gubici zbog deviznog tečaja;

(e) krediti trećim stranama;

(f) novčane kazne, penali i troškovi parničnih postupaka;

(2) Kupovina zemljišta na kojem ne postoje građevine i zemljišta na kojem postoje, u iznosu do 10% ukupnih kvalificiranih izdataka za odnosnu aktivnost kvalificirana je za financiranje u okviru IPA II programa prekogranične suradnje ako je priroda kupovine opravdana prirodom aktivnosti i ako je definirana u Dodatku I.

Drugi dio: Odredbe koje se primjenjuju na neizravno upravljanje korisnika IPA II programa

Članak 7. - Opća načela

(1) Svrha drugog dijela je definiranje pravila za provedbu Programa aktivnosti u okviru neizravnog upravljanja, a naročito pravila koja se odnose na provođenje povjerenih proračunskih zadataka opisanih u Dodatku I, kao i definiranje prava i obveza korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo i Komisije u smislu obavljanja ovih zadataka.

(2) Kao što je definirano u točki (b) članak 76(3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa zajednički pripremaju bilateralni aranžman i osiguravaju njegovu provedbu.

(3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo surađuje s IPA II korisnikom koji jeste Ugovorno tijelo kako bi osigurao obavljanje sljedećih zadataka:

(a) provođenje operativnog praćenja i upravljanje aktivnostima definiranim u točki (b) članak 76(4) Okvirnog sporazuma;

(b) verifikacije u skladu s člankom 76(5) Okvirnog sporazuma;

(c) zaštitu financijskog interesa Unije kako je definirano u članku 51. Okvirnog sporazuma.

Članak 8. - Procedure nabavke i dodjele granta

(1) Zadatke navedene u članku 7(3) obavlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, u skladu s postupcima i standardnim dokumentima koje definira i objavljuje Komisija za dodjelu ugovora o nabavci i ugovore o grantu u vanjskim aktivnostima, koji su na snazi na datum pokretanja odnosno postupka (PRAG), kao i u skladu sa standardima vidljivosti i komuniciranja navedenim u članku 4(2).

(2) U skladu s člankom 18(2) Okvirnog sporazuma, Komisija će IPA II korisniku koji je Ugovorno tijelo osigurati daljnje smjernice koje se odnose na prilagođavanje postupaka i standardnih dokumenata za dodjelu ugovora o nabavci i ugovora o grantu u vanjskim aktivnostima koje definira i objavljuje Komisija pojedinačnim slučajevima prekogranične suradnje.

(3) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo provodi postupak dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu, zaključuje odnosne ugovore i osigurava da je sva relevantna dokumentacija koja predstavlja revizorski trag na jeziku ovog sporazuma o financiranju.

(4) Korisnici IPA II programa u potpunosti surađuju prilikom uspostavljanja komisija za procjenu kao što je definirano u točki (a) članka 76(4) odnosnih Okvirnih sporazuma.

(5) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo obavještava Komisiju kada je kandidat, ponuđač ili podnositelj

zahtjeva isključen iz sudjelovanja u postupcima nabavke i dodjele ugovora o grantu, ili kada je ustanovljeno ozbiljno kršenje njegovih ugovornih obveza.

U tim slučajevima, neovisno o ovlasti Komisije da poduzme mjere protiv takvog subjekta u skladu s važećim Financijskim propisima, ovaj korisnik IPA II programa može izvođačima i korisnicima granta izreći novčane kazne spomenute u odredbama o administrativnim i novčanim kaznama Općih uvjeta za dodjelu ugovora o nabavci i ugovora o grantovima koje zaključio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, pod uvjetom da je ovo dozvoljeno u njegovim državnim zakonima. Takve novčane kazne izriču se nakon dokaznog postupka u kojem je izvođaču ili korisniku grant osigurano pravo na obranu. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo uzima u obzir podatke sadržane u Središnjoj bazi podataka isključenih subjekata prilikom dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantovima. Pristup informacijama može biti osiguran putem kontakt osobe/osoba ili u konzultacijama s Komisijom¹ (Europska komisija, Generalna direkcija za proračun, službenika za računovodstvene poslove Komisije, BRE2-13/505, B-1049 Brisel, Belgija, i putem e-mail adrese BUDG-C01-EXCL DB@ec.europa.eu, uz kopiju na adresu Komisije navedenu u članku 3. Posebnih uvjeta).

(6) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vodi sve relevantne financijske dokumente i prateću ugovornu dokumentaciju od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju ili od ranijeg datuma u slučaju da je postupak nabavke, poziv za dostavljanje ponuda ili postupak izravne dodjele ugovora pokrenut prije stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju:

- (a) Naročito za procedure nabavke:
 - a) Objava najave s dokazom objave najave nabavke i sve ispravke;
 - b) Imenovanje komisije za uži izbor;
 - c) Izvješće komisije za izbor (uključujući dodatke) i prijave;
 - d) Dokaz o objavljivanju obavijesti o užem izboru;
 - e) Pisma kandidatima koji nisu ušli u uži izbor;
 - f) Poziv za sudjelovanje u proceduri nadmetanja ili ekvivalentnoj proceduri;
 - g) Tenderski dosje koji uključuje dodatke, pojašnjenja, zapisnike sa sastanaka, dokaze o objavljivanju;
 - h) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
 - i) Izvješće o proceduri, uključujući dodatke;
 - j) Izvješće o procjeni/pregovorima, uključujući dodatke i primljene ponude²;
 - k) Pismo obavijesti;
 - l) Prateće pismo za dostavljanje ugovora;
 - m) Pisma neuspješnim kandidatima;
 - n) Obavijest o dodjeli/poništanju, uključujući dokaz o objavi;
 - o) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvješća o provedbi i relevantna korespondencija.

(b) Naročito, za pozive za dostavljanje ponuda i izravnu dodjelu grantova:

- a) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
- b) Otvaranje i administrativna izvješća uključujući dodatke i primljene prijave³;

c) Pisma uspješnim i neuspješnim kandidatima nakon čega slijedi procjena koncepta;

- d) Izvješće o procjeni koncepta;
- e) Izvješće o procjeni kompletne aplikacije ili izvješće o pregovaračkom postupku s relevantnim dodacima;
- f) Provjera kvalificiranosti i prateće dokumentacije;
- g) Pisma uspješnim i neuspješnim ponuđačima s odobrenim rezervnim listama nakon procjene potpunih ponuda;
- h) Prateće pismo za dostavljanje ugovora o grantu;
- i) Obavijest o dodjeli/poništanju, uključujući dokaz o objavi;
- j) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvješća o provedbi i relevantna korespondencija.

Nadalje, financijski i ugovorni dokumenti navedeni u stavku 6(a) i (b) ovog članka popraćeni su svim relevantnim pratećim dokumentima zahtijevanih u postupku opisanom u dijelu 1. ovog članka, kao i svom dokumentacijom koja se odnosi na plaćanja, povrate i operativne troškove, na primjer izvješća o projektu i provjerama na terenu, prihvatanje radova i isporuka, garancije, jamstva i izvješća inženjera koji obavljaju nadzor.

Sva relevantna financijska i ugovorna dokumentacija čuva se tijekom istog razdoblja, u skladu s člankom 49. Okvirnog sporazuma.

Članak 9. - Ex ante kontrole procedura dodjele granta i nabavke i ex post kontrole ugovora i grantova koje provodi Komisija

(1) Komisija može izvršiti *ex ante* kontrole postupka nabavke, objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda i postupka dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu tijekom sljedećih faza postupka dodjele ugovora o nabavci ili o grantu:

- (a) odobrenja obavijesti o ugovoru za nabavku, programe rada za pozive za dostavljanje ponuda i njihove izmjene;
 - (b) odobrenja tenderske dokumentacije i smjernica za podnositelje zahtjeva za dodjelu granta;
 - (c) odobrenja imenovanja članova Komisija;
 - (d) odobrenja izvješća o nabavi i odluka o dodjelama⁴;
 - (e) odobrenje ugovornih dosjea i dodataka ugovorima.
- (2) U smislu *ex ante* kontrola, Komisija odlučuje o:
- (a) provođenju *ex ante* kontrola svih spisa, ili
 - (b) provođenju *ex ante* kontrola odabranih spisa, ili
 - (c) potpunom odustajanju od *ex ante* kontrola.

(3) Ako Komisija odluči izvršiti *ex ante* kontrole u skladu sa stavkom 2., točke (a) i (b) ovog članka, korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izvještava o dokumentima izabranim za *ex ante* kontrole. Ovaj korisnik IPA II programa, nakon obavijesti o tome koji je dokument izabran, Komisiji dostavlja svu potrebnu dokumentaciju i informacije, a najkasnije u vrijeme dostavljanja obavijesti o ugovoru ili radnog programa za objavljivanje.

(4) Komisija može u bilo kojem trenutku odlučiti izvršiti *ex post* kontrole bilo kojeg ugovora ili granta koji je dodijelio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, a na temelju ovog sporazuma o financiranju, uključujući reviziju i provjere na licu mjesta. Ovaj korisnik IPA II programa dostavlja Komisiji svu dokumentaciju i potrebne podatke nakon što bude obaviješten da je dokument izabran za *ex post* kontrolu. Komisija

¹ Korisniku IPA II programa će biti dozvoljen izravan pristup Središnjoj bazi isključenih subjekata kroz kontakt osobu kada Korisnik potvrdi odgovornoj službi Komisije da primjenjuje adekvatne mjere zaštite podataka definirane u Uredbi (EC) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18.12.2000. godine o zaštiti pojedinaca u smislu obrade osobnih podataka u institucijama i tijelima Komisije i o slobodnom protoku takvih informacija (OJL8, 12.1.2001. p.1)

² Eliminiranje neuspješne ponude pet godina nakon završetka procedure nabave.

³ Eliminiranje neuspješnih aplikacija tri godine nakon završetka procedure nabave dodjele ugovora o grantu.

⁴ Za ugovore o pružanju usluga ovaj korak uključuje prethodne kontrole koje se odnose na odobravanje užeg izbora.

može ovlastiti osobu ili subjekt da izvrši *ex post* kontrolu u njezino ime.

Članak 10. - Bankovni računi, računovodstveni sustavi i priznati troškovi

(1) Nakon stupanja na snagu ovog sporazuma o financiranju, Državni fond i operativna struktura korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo za Program aktivnosti otvaraju najmanje jedan bankovni račun u eurima. Ukupna bankovna bilanca za Program aktivnosti je zbroj bilanci na svim bankovnim računima Programa aktivnosti čiji su vlasnici Državni fond i sve sudjelujuće operativne strukture korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.

(2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo priprema i dostavlja Komisiji planove prognoze isplata za razdoblje trajanja provedbe Programa aktivnosti. Ove prognoze ažuriraju se za potrebe godišnjeg finansijskog izvješća navedenog u članku 3(2) i za svaki zahtjev za isplatu sredstava. Prognoze se temelje na dokumentiranim detaljnim analizama (uključujući planirani raspored ugovaranja po ugovoru za sljedećih dvanaest mjeseci) koje su na zahtjev dostupne Komisiji.

(3) Početni plan prognoze isplata sadrži sažetak godišnjih prognoza isplata za čitavo razdoblje provedbe i mjesečne prognoze isplata za prvih dvanaest mjeseci Programa aktivnosti. Naknadni planovi sadrže sažetak godišnjih prognoza isplata za bilancu provedbenog razdoblja Programa aktivnosti i mjesečne prognoze isplate za narednih četrnaest mjeseci.

(4) Od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo zahtijeva se da uspostavi i održava računovodstveni sustav u skladu s odredbom 2(3)(b) Dodatka A Okvirnom sporazumu, u kojem se barem prikupljaju podaci o ugovorima u okviru Programa aktivnosti navedenog u Dodatku V.

(5) Troškovi prepoznati u računovodstvenom sustavu koji se koristi u skladu s dijelom 4. ovog članka moraju nastati, biti plaćeni i prihvaćeni, te odgovarati stvarnim troškovima koji se dokazuju pratećom dokumentacijom, a koriste se kada je to potrebno kako bi se pokrilo avansno financiranje koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo po lokalnim ugovorima.

(6) Komisija koristi troškove prepoznate u računovodstvenom sustavu za potrebe svog priznavanja troškova tijekom razdoblja provedbe Programa aktivnosti (uključujući pokriće avansnog financiranja koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo), postupka odobravanja plaćanja, postupka konačnog sravnjivanja računa na kraju Programa aktivnosti, godišnjeg presjeka stanja i za sve druge analize upravljanja i učinka.

(7) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo Komisiji na zahtjev dostavlja sljedeća izvješća:

(a) Izvješće o presjeku stanja-definirano u članku 3(5);

(b) Godišnja izvješća definirana u stavovima od (2) do (4) članka 3.;

(c) Zahtjev za izvješća o sredstvima navedena u članku 11.

Članak 11. - Odredbe o plaćanju koje je Komisija izvršila korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo

(1) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja godišnje prognoze isplate za Program aktivnosti koje su pripremljene u skladu s člankom 10(2) uz prvi zahtjev za avansnu isplatu. Prvi zahtjev za avansnu isplatu iznosi 100% prognoziranih isplata za prvu godinu plana prognoze isplata.

(2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja naknadne zahtjeve za avansnu isplatu kada ukupna bankovna bilanca za Program aktivnosti bude ispod

prognoziranih isplata za sljedećih pet mjeseci Programa aktivnosti.

(3) Svaki zahtjev za dodatnu avansnu isplatu popraćen je sljedećim izvješćima u skladu s točkama (a), (b) i (d) Dodatka IV:

(a) Sažeto izvješće o svim izvršenim isplatama za Program aktivnosti;

(b) Bankovne bilance za Program aktivnosti na datum presjeka stanja zahtjeva;

(c) Prognozu isplata za Program aktivnosti za narednih četrnaest mjeseci na datum presjeka stanja zahtjeva.

(4) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može zatražiti za svako naknadno avansno plaćanje ukupan prognozirani iznos isplata za četrnaest mjeseci nakon datuma presjeka stanja zahtjeva, umanjeno za bilance navedene u dijelu 3(b) ovog članka, na datum presjeka stanja zahtjeva za sredstva, uvećano za bilo koji iznos koji je osigurao korisnik IPA II programa u skladu sa stavom 5. ovog članka, a za koji još uvijek nije izvršen povrat.

Komisija zadržava pravo da umanjeno iznos svake naknadne avansne uplate ako ukupna bankovna bilanca koju ima korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo u okviru ovog Programa aktivnosti i u okviru svih drugih IPA I ili IPA II programa kojima upravlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo premašuje iznos prognoziranih isplata za narednih četrnaest mjeseci.

(5) Kada je iznos isplate umanjeno u skladu sa stavom 4. ovog članka, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo mora financirati Program vlastitim sredstvima do iznosa umanjenja. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo nakon toga može zatražiti refundiranje tog iznosa kao dio sljedećeg zahtjeva za isplatu sredstava kako je navedeno u stavu 4. ovog članka.

(6) Komisija ima pravo izvršiti povrat viška sredstava koja nisu iskorištena tijekom razdoblja duljeg od 12 mjeseci. Prije korištenja ovog prava, Komisija poziva korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo da pojasni zbog čega je došlo do kašnjenja u isplati i da dokaže da i dalje postoji potreba za tim sredstvima u naredna dva mjeseca.

(7) Ne dospijevaju kamate nastale na temelju bankovnih bilanci Programa aktivnosti zbog avansnog financiranja.

(8) Sljedeći članak 33(4) Okvirnog sporazuma, ako prekid vremenskog ograničenja zahtjeva za isplatu bude dulji od dva mjeseca, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može očekivati od Komisije da donese odluku o tome hoće li prekid vremenskog ograničenja biti nastavljen.

(9) NAO podnosi konačno finansijsko izvješće navedeno u članku 37(2) Okvirnog sporazuma najkasnije 16 mjeseci nakon kraja razdoblja operativne provedbe.

Članak 12. - Prekid plaćanja

(1) Neovisno o obustavi ili raskidu ovog sporazuma o financiranju u skladu s člankom 16., odnosno 17., kao i u skladu s člankom 39. Okvirnog sporazuma, Komisija može djelomično ili u cijelosti obustaviti isplate u sljedećim slučajevima:

(a) Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio ozbiljne pogreške, uzrokovao nepravilnosti ili prevaru koja dovodi u pitanje zakonitost ili regularnost transakcija u provedbi Programa aktivnosti, ili nije ispunio svoje obveze u skladu s ovim sporazumom o financiranju;

(b) Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio sustavne ili opetovane pogreške ili nepravilnosti, prevaru ili kršenje obveza u skladu s ovim ili drugim sporazumom o financiranju, pod uvjetom da su ove greške, nepravilnosti,

prevara ili kršenje obveza materijalno utjecale na provedbu ovog sporazuma o financiranju ili su dovele u pitanje pouzdanost sustava interne kontrole korisnika IPA II programa i regularnost nastalih izdataka;

Članak 13. - Povrat sredstava

(1) Uz dva slučaja navedena u članku 41. Okvirnog sporazuma, Komisija može izvršiti povrat sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo kao što je to definirano u Financijskim propisima, a naročito u sljedećim slučajevima:

(a) Komisija je ustanovila da ciljevi Programa aktivnosti definirane u Dodatku I. nisu ispunjeni;

(b) postoje nekvalificirani izdaci;

(c) postoje troškovi nastali kao rezultat pogrešaka, nepravilnosti, prevare ili kršenja obveza u provedbi Programa aktivnosti, a naročito u vezi s postupkom dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o grantu.

(2) U skladu s državnim zakonima, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vrši povrat doprinosa koji je isplaćen korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo od primatelja koji su se našli u bilo kojoj od situacija navedenih u stavu 1. točke (b) ili (c) ovog članka ili koje su navedene u članku 41. Okvirnog sporazuma. Činjenica da korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne uspije izvršiti povrat svih ili dijela sredstava ne sprječava Komisiju da izvrši povrat tih sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.

(3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo poduzima sve potrebne mjere kako bi dao potporu korisniku IPA II programa prilikom postupka povrata sredstava kada je sjedište primatelja na njegovoj teritoriji. Aranžman za povrat definira se u bilateralnom aranžmanu koji se zaključuje u skladu s člankom 69. odnosnih Okvirnih sporazuma.

(4) Iznosi nepravilno isplaćenih ili sredstva čiji je povrat izvršio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, iznosi financijskih garancija ili garancija učinka i avansnog plaćanja koje je izvršeno na temelju postupka dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o dodjeli granta, iz novčanih kazni koje je kandidatima, ponuđačima, podnositeljima zahtjeva, izvođačima ili korisnicima granta, korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izrekao korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, ponovno se koriste za Program aktivnosti ili se vraćaju Komisiji.

Treći dio: Završne odredbe

Članak 14. - Konzultacije između korisnika IPA II programa i Komisije

(1) Korisnici IPA II programa i Komisija konzultiraju jedni druge prije pokretanja bilo kakvog spora koji se odnosi na provedbu ili tumačenje ovog sporazuma o financiranju, u skladu s člankom 18. ovih Općih uvjeta.

(2) Kada Komisija postane upoznata s problemima u provođenju postupaka koji se odnose na provedbu ovog sporazuma o financiranju, ona uspostavlja sve potrebne kontakte s korisnicima IPA II programa kako bi pronašla rješenje nastale situacije i poduzela sve potrebne korake.

(3) Konzultacije mogu dovesti do izmjene, obustave ili raskida ovog sporazuma o financiranju.

(4) Komisija redovito izvještava korisnike IPA II programa o provedbi aktivnosti opisanih u Dodatku I koje ne spadaju pod drugi dio ovih općih uvjeta.

Članak 15. - Amandmani na ovaj sporazum o financiranju

(1) Sve izmjene ovog sporazuma o financiranju vrše se pismenim putem.

(2) Ako korisnici IPA II programa zahtijevaju izmjenu, zahtjev zajednički podnose Komisiji najkasnije šest mjeseci prije planiranog stupanja izmjene na snagu.

(3) Komisija može izmijeniti Modele dokumenata u Dodacima III, IIIA, IV i V a da ovo ne podrazumijeva izmjenu ovog sporazuma o financiranju. Korisnici IPA II programa se pismenim putem obavještavaju o svim takvim izmjenama i njihovom stupanju na snagu.

Članak 16. - Suspendiranje ovog sporazuma o financiranju

(1) Provedba ovog sporazuma o financiranju može biti obustavljena u sljedećim slučajevima:

a) Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši obvezu u okviru ovog sporazuma o financiranju;

b) Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo prekrši bilo koju svoju obvezu definiranu u okviru procedura i standardnih dokumenata navedenih u članku 18(2) odnosnih okvirnih sporazuma neovisno o odredbama članka 8(2);

c) Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne zadovolji uvjete za povjeravanje zadataka proračunske provedbe;

d) Ako korisnici IPA II programa zajednički ne vrše funkcije i odgovornosti definirane u članku 2(1) i, kada je primjenjivo, u neizravnom upravljanju u članku 7(3);

e) Ako korisnik IPA II programa odluči obustaviti ili prekinuti postupak pridruživanja Europskoj uniji;

f) Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši bilo koju obvezu koja se odnosi na poštivanje ljudskih prava, demokratskih načela i vladavinu prava i u ozbiljnim slučajevima korupcije;

g) U slučajevima više sile, kako je definirano u daljnjem tekstu. "Viša sila" znači bilo koju nepredviđenu i iznimnu situaciju ili događaj izvan kontrole ugovornih strana koji bilo koju od njih sprječava u ispunjavanju njezinih obveza, a koji se ne može pripisati njihovoj grešci ili nemaru (ili njihovih izvođača, zastupnika ili zaposlenika) i koji ne može biti riješen unatoč dubinskoj analizi. Kvarovi opreme ili materijala ili kašnjenja u stavljanju na raspolaganje, radnički štrajkovi ili financijske poteškoće ne mogu se smatrati višom silom. Neće se smatrati da ugovorna strana krši svoje obveze ako je u tome sprečava viša sila o kojoj je druga strana uredno obaviještena. Ugovorna strana koja se suočava sa slučajem više sile bez odlaganja obavještava drugu stranu i navodi prirodu, izgledno razdoblje trajanja i predviđene posljedice problema, i poduzima sve mjere kako bi umanjila moguću štetu. Nijedna ugovorna strana ne smatra se odgovornom za kršenje svojih obveza u skladu s ovim sporazumom o financiranju ako je u ispunjavanju obveza sprječava viša sila, pod uvjetom da poduzima mjere da umanjí svu moguću štetu.

(2) Komisija može obustaviti ovaj sporazum o financiranju bez prethodne obavijesti.

(3) Komisija može poduzeti sve prikladne preventivne mjere prije same obustave.

(4) Prilikom davanja obavijesti o obustavi, posljedicama trenutnih postupaka dodjeli ugovora o nabavci ili ugovora o grantu i sporazumima o delegiranju dužnosti, navode se i sporazumi o delegiranju koji će biti potpisani.

(5) Obustava ovog sporazuma o financiranju ne ovisi o raskidu ovog sporazuma o financiranju od strane Komisije u skladu s člankom 17.

(6) Ugovorne strane nastavljaju s provedbom sporazuma o financiranju kada uvjeti to dozvole, uz prethodno pismeno odobrenje Komisije. Ovo ne ovisi o bilo kakvim izmjenama ovog sporazuma o financiranju koje mogu biti potrebne kako bi se Program aktivnosti prilagodio novim uvjetima provedbe, uključujući, ako je moguće, produljenje razdoblja provedbe, ili raskid ovog sporazuma o financiranju, u skladu s člankom 17.

Članak 17. - Raskid ovog sporazuma o financiranju

(1) Ako pitanja koja su dovela do obustave ovog sporazuma o financiranju nisu riješena u razdoblju koje najduže traje 180 dana, bilo koja ugovorna strana može raskinuti Sporazum o financiranju uz obavijest koju daje 30 dana prije raskida.

(2) Ovaj sporazum o financiranju se automatski raskida ako u razdoblju od dvije godine od njegovog potpisivanja:

(a) nije došlo ni do nikakve isplate;

(b) nije potpisan nijedan ugovor o provedbi ili delegiranju nadležnosti.

(3) Prilikom davanja obavijesti o raskidu, navode se posljedice po trenutne postupke dodjele ugovora za nabavku ili ugovora o grantu i ugovora i grantova koji trebaju biti potpisani.

(4) Raskid ovog sporazuma o financiranju ne isključuje mogućnost da Komisija izvrši financijske korekcije u skladu s člancima 43. i 44. Okvirnog sporazuma.

Članak 18. - Aranžmani za rješavanje sporova

(1) Svi sporovi koji se odnose na Financijski sporazum, i koji ne mogu biti riješeni u razdoblju od šest mjeseci putem konzultacija između ugovornih strana koje su definirane u članku 14. mogu se riješiti arbitražnim putem na zahtjev jedne od ugovornih strana.

(2) Svaka ugovorna strana imenuje arbitra u razdoblju od 30 dana od datuma zahtjeva za arbitražu. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana ima pravo zatražiti od generalnog tajnika Stalnog arbitražnog suda (Haag) da imenuje drugog arbitra. Ta dva arbitra imenuju trećeg arbitra u razdoblju od 30 dana. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana može od generalnog tajnika Stalnog arbitražnog suda zatražiti da imenuje trećeg arbitra.

(3) Osim ako arbitri odluče drugačije, primjenjuje se postupak definiran u Fakultativnim pravilima Stalnog arbitražnog suda o arbitražnom postupku u koji su uključene međunarodne organizacije i države. Arbitražne odluke donose se većinom glasova u razdoblju od tri mjeseca.

(4) Svaka ugovorna strana je obvezna poduzeti mjere potrebne za provedbu arbitražne odluke.

MODEL

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI IPA II PROGRAMA PREKOGRANIČNE SURADNJE IZMEĐU KORISNIKA IPA II PROGRAMA (ČLANAK 80. OKVIRNOG SPORAZUMA)

1. IDENTIFIKACIJA

PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE	Naziv programa: Program prekogranične suradnje <zemlja A>-<zemlja B> <godina>/<godina>
	Aproprijacija u 20xx:
	Aproprijacija u 20xx:
	Aproprijacija u 20xx:
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI	Godina izvještavanja (od 1.1. 20xx. godine do 31.12.20xx. godine) Pripremio: - <operativna struktura zemlja X> - <operativna struktura zemlja Y> Datum pregleda Godišnjeg izvješća koji vrši Zajednički nadzorni odbor

Pravna osnova: Članak 80. Okvirnog sporazuma za program IPA II

2. Pregled provedbe Programa prekogranične suradnje 2.1 Opis i analiza napredovanja

- Sažetak provedbe programa tijekom obuhvaćenog razdoblja (izvršene aktivnosti, pokrenuti pozivi, forumi za pronalaženje partnera, sastanci ZNO-a, itd.)

- Ako je relevantno, uvrstite i informacije o pripremi ili reviziji programa za razdoblje 2014.-2020. godine

2.2 Napredak ostvaren u provedbi Programa prekogranične suradnje (članak 80.1 (a) Okvirnog sporazuma za program IPA II)

Ostvareni napredak u provedbi Programa prekogranične suradnje, a naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva po tematskom prioritetu (i prioritetima Tehničke pomoći), uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji ukazuju na napredovanje po ciljevima.

2.2.1 Kvantitativne analize

- Informacije o ostvarenom napretku u provedbi Programa prekogranične suradnje, s brojčanim vrijednostima kada je to potrebno, uz korištenje ciljeva i pokazatelja uvrštenih u program (ispuniti Dodatak 1.)

Analize ostvarenja mjerenih fizičkim i financijskim pokazateljima. Pokazatelji će biti razvrstani po spolu gdje je to moguće.

Ako brojevi (podaci) nisu još dostupni, treba dati informacije o tome kada će biti dostupni i kada će biti uvršteni u Godišnje izvješće o provedbi. Usto, podaci mogu biti prikazani i grafički.

2.2.2 Kvalitativne analize

- Kvalitativne analize ostvarenog napretka u provedbi Prekograničnog programa, uključujući i analize utjecaja programa u programskom području

2.3 Detaljni podaci o financijskoj provedbi Programa prekogranične suradnje (članak 801(d) Okvirnog sporazuma za program IPA II)¹

- Podaci o ugovaranju i isplati godišnjih aproprijacija (**ispuniti Dodatak 2.)

- Analize sljedećih faktora:

- Financijski status

- Podaci o sufinanciranju

- Faktori koji su negativno utjecali na i/ili zbog kojih je došlo do kašnjenja u financijskoj provedbi

- Faktori koji su pozitivno utjecali na financijsku provedbu

2.4 Podaci o koracima koje su operativne strukture i/ili Zajednički nadzorni odbor poduzeli kako bi osigurali kvalitetu i djelotvornost provedbe:

2.4.1 Nadzor i ocjena

- Mjere nadzora koje su poduzele operativne strukture ili Zajednički nadzorni odbor, uključujući aranžmane za prikupljanje podataka.

- U programima koji se provode u okviru neizravnog upravljanja koje poduzima operativna struktura u kojoj se nalazi Ugovorno tijelo (članak 57. Okvirnog sporazuma).

2.4.2 Nastali problemi i korektivne aktivnosti

- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili prilikom provedbe Programa i sve poduzete korektivne mjere.

- Preporuke za (daljnje) korektivne aktivnosti.

2.5 Vidljivost i publicitet

- Mjere koje su poduzete kako bi se osigurala vidljivost i kako bi se Program publicirao (plan vidljivosti), uključujući primjere najbolje prakse i isticanje značajnih događaja.

2.6 Korištenje tehničke pomoći

- Detaljno objašnjenje o načinu korištenja tehničke pomoći

¹ Ovaj odlomak treba biti uvršten u izvješća samo u slučaju neizravnog upravljanja.

- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili tijekom provedbe proračuna za Tehničku pomoć

2.7 Promjene konteksta provedbe Programa prekogranične suradnje (ako je relevantno)

- Opis svih elemenata koji, bez da izravno potječu od pomoći u Programu, imaju izravan utjecaj na provedbu Programa (npr. izmjene propisa, relevantne socijalne i ekonomske promjene, itd.)

***- uvrstiti Dodatak 2.- popis projekata i kratki sažetak

Razdoblje obuhvaćeno izvješćem: 01/01/20XX-31/12/20XX

Izvješće izdano XX/XX/20XX

Model godišnjeg izvješća o provedbi pomoći IPA II u skladu s člankom 58. i 59(1) Okvirnog sporazuma

Godišnje izvješće o provedbi IPA II pomoći u okviru izravnog i neizravnog upravljanja od strane [zemlja] koje podnosi Državni koordinator za IPA-u

I. Završno izvješće

1. pozivanje na ciljeve Državnih strateških dokumenata i kratak pregled izazova po sektorima;

2. Sudjelovanje u programiranju;

3. Odnosi s Europskom komisijom;

4. Problemi prilikom ispunjavanja potrebnih uvjeta za provedbu i osiguravanja održivosti, poduzete/planirane mjere, preporuke za daljnje aktivnosti;

5. Relevantna pitanja koja proističu iz sudjelovanja korisnika IPA II programa u nadzornom odboru IPA-e i sektorski nadzorni odbori (uključujući Zajednički nadzorni odbor za prekograničnu suradnju), ako postoje;

6. Sudjelovanje u aktivnostima koje provodi više država i sva povezana pitanja;

7. Nadzor i ocjena, glavni zaključci i uvažavanje preporuka;

8. Komuniciranje i vidljivost;

9. Koordinacija donatora.

U slučaju neizravnog upravljanja završno izvješće treba obuhvaćati i:

10. cjelokupnu provedbu IPA II pomoći u okviru neizravnog upravljanja (najviše jedna stranica);

11. glavne horizontalne probleme prilikom provedbe IPA II pomoći i naknadne poduzete/planirane mjere (najviše pola stranice);

12. preporuke za daljnje aktivnosti (najviše jedna stranica);

13. revizije - glavne zaključke i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

II. Informacije po Sektoru

Naziv sektora¹: [Promet]

Narativni dio: sažetak po sektoru, uključujući sljedeće informacije:

1. Sudjelovanje u programiranju

Sporazum o financiranju/Referenca programa ⁴	Indikator za sektor [Promet]	Izvor	Osnova	Ključni događaj (2017)	Cilj (2020)	Vrijednost (2014 ⁵)
Državni program 2014.	Smanjenje prosječnog vremena putovanja između glavnih urbanih središta po načinu prijevoza					
2014-20xx višedržavni program	Smanjeni troškovi prijevoza po jedinici rezultata					

¹ Po sektorima u indikativnom Strateškom dokumentu.

² Za Prekograničnu suradnju potrebno je posebno izvještavanje.

³ Ovo uglavnom trebaju biti rezultati, kao i odabrani relevantni pokazatelji rezultata.

2. Pregled rezultata u napredovanju ka postizanju potpuno razvijenog sektorskog pristupa (odnosno, ciljevi ostvareni u odnosu na sektorski akcijski plan u Sektorskom planskom dokumentu).

3. Koordinacija s drugim instrumentima i/ili donatorima/međunarodnim financijskim institucijama unutar sektora.

4. Utjecaj aktivnosti u okviru IPA II programa na razvoj relevantnih državnih administrativnih kapaciteta u sektoru, strateško planiranje i budžetiranje

U okviru neizravnog upravljanja sljedeće informacije trebaju također biti uvrštene:

5. Definirana operativna struktura/strukture i povezane promjene, ako su relevantne: [Ministarstvo prometa]

6. Informacije o provedbi programa u sektoru

7. Glavna dostignuća u sektoru

8. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mjere.

9. Preporuke za daljnje aktivnosti

10. Provedene aktivnosti nadzora i procjene, revizije - glavni nalazi i zaključci, preporuke, praćenje i poduzete korektivne mjere.

Naziv sektora: Prekogranična suradnja²

1. Sudjelovanje u programiranju prema potrebi.

2. Napredak ostvaren u provedbi programa prekogranične suradnje, naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva u smislu tematskih prioriteta (uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji oslikavaju napredovanje u odnosu na ciljeve)

3. Sažetak problema prilikom provedbe Programa prekogranične suradnje i sve poduzete korektivne mjere, kao i preporuke za daljnje korektivne aktivnosti.

4. Nadzor, uključujući aranžmane za prikupljanje informacija i aktivnosti procjene gdje je to moguće.

5. Komuniciranje i vidljivost.

6. Koordinacija s partnerskom zemljom.

U okviru neizravnog upravljanja sljedeće informacije trebaju također biti uvrštene:

1. Definirana operativna struktura i povezane promjene, ako su relevantne.

2. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mjere.

3. Preporuke za daljnje aktivnosti

4. Provedene revizije - glavni zaključci i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

II a. Indikatori učinka u [npr. Promet] sektoru koji obuhvaćaju i izravno i neizravno upravljanje:

Indikatori³ po programu

⁴ Mora biti u skladu s načinom programiranja (godišnje, višegodišnje sa ili bez podjele obveza) i s NAO izvješćem

⁵ Broj kolona treba biti prilagođen za sve godine od 2014. do godine razdoblja izvještavanja. Vrijednosti trebaju biti kumulativne.

Dodatak IV (d) - prognoza isplata

Referenca programa	Plan prognoze isplata (Prema potrebi dodati godine)														Ukupno 1. godina	2. godina	3. godina	
	Mjesečna prognoza isplata (12 mjeseci za prvo avansno financiranje/ 14 mjeseci za sljedeće avansno financiranje)																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14				
NP2010																0		
CBC AA/BB 2010																0		

Računovodstveni sustav korisnika sredstava iz IPA II fonda zadovoljava sljedeće uvjete:

1. Odražava organizacijsku strukturu uspostavljenu za sustave unutarnje kontrole koji odgovaraju obavljanju dužnosti. Posebno se podrazumijeva da prije odobrenja neke operacije, sve aspekte (operativne i financijske) te operacije moraju verificirati djelatnici koji ne pripadaju osoblju koje je tu operaciju pokrenulo. Osoba koja radi na verificiranju ne može biti podređena pokretaču transakcije.

2. Uključuje revizijski postupak za sve transakcije i izmjene.

3. Posjeduje odgovarajuću fizičku i elektroničku sigurnost, uključujući sustave za dodatnu pohranu i povrat podataka.

4. Računovodstveni sustav treba sadržavati najmanje sljedeće informacije za lokalne ugovore kojima se upravlja u okviru svakog programa:

- Broj ugovora;
- Vrijednost ugovora, uključujući sve izmjene;
- Datume potpisivanja ugovora (obje strane);
- Datum početka provedbe ugovora;

Radi se o dodatnom datumu u odnosu na datum potpisivanja ugovora, koji se može razlikovati od tog datuma, kao u situaciji kada se datum početka ugovorenih radova određuje nakon potpisivanja ugovora, upravnim rješenjem.

(e) Datum završetka provedbe ugovora, uključujući sve izmjene;

To je krajnji datum do kojeg mogu nastati kvalificirani troškovi. Njime se ne obuhvaća bilo kakav garancijski rok ili vrijeme dopušteno ugovaraču za pripremu izvješća.

- Ukupno plaćeno (gotovina) po ugovoru;
- Pretfinanciranje plaćeno po ugovoru;

Izričito priznavanje i evidentiranje u bilanci stanja predfinanciranja koje se zahtijeva ugovorom.

- Priznati troškovi - izravno (po ugovoru);

Izričito priznavanje troškova kao obračuna rashoda za datu godinu. Neka plaćanja će izravno pokriti već nastale troškove. Nikakvo predfinanciranje nije uključeno. Ta plaćanja mogu biti konačna kada je neko predfinanciranje već pokriveno, ili međuplaćanja kada je predfinanciranje pokriveno ili kada ugovor ne sadrži odredbu o predfinanciranju.

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-5080-48/16
20. prosinca 2016. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Dr. Mladen Ivanić, v. r.

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број: 01,02-05-2-2643/16 од 22. новембра 2016. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 32. редовној сједници, одржаној 20. децембра 2016. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА О ФИНАНСИРАЊУ ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА-СРБИЈА ЗА 2015. ГОДИНУ ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 1.

Ратификује се Споразум о финансирању програма активности прекограничне сарадње Босна и Херцеговине - Србија за 2015. годину између Босне и Херцеговине, Европске комисије и Владе Републике Србије, потписан 07. јануара 2016. године у Бриселу, 25. јануара 2016. године у Београду и 07. јула 2016. године у Сарајеву, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у преводу гласи:

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ ПОСЕБНИ УСЛОВИ

Европска комисија, у даљњем тексту "**Комисија**" или "уговорна страна", која дјелује у име Европске уније, у даљњем тексту "Унија",

с једне стране, и
влада Републике Србије, коју представља министар без портфеља за Европске интеграције, и Босна и Херцеговина, коју представља Дирекција за европске интеграције Савјета министара БиХ, у даљњем тексту заједно "ИПА корисници", или појединачно "**ИПА II корисник**" или "уговорна страна",

с друге стране,
и заједно означени као "**уговорне стране**",
СПОРАЗУМЈЕЛЕ СУ СЕ КАКО СЛИЈЕДИ:

Члан 1. - Програм активности

(1) Унија пристаје финансирати, а ИПА II корисници прихватају финансирање алокације за 2015. годину следећег програма активности како је описано у Додатку I:

Програм активности прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2015 - 2017, ЦРИС 2015/038-200

Овај програм активности финансира се средствима из буџета Уније на основу следећег основног документа: Инструмент претприступне помоћи (ИПА II).¹

(2) Укупни процијењени трошкови за алокацију 2015. године овог програма активности износе 2.352.941 евра, а највећи допринос Уније овом програму активности дефинисан је у износу од 2.000.000 евра.

Не захтијева се финансијски допринос од ИПА II корисника.

Члан 2. - Период извршења и период оперативног спровођења

(1) Период извршења овог споразума о финансирању, дефинисан у члану 1(1) Додатка II је 12 година од ступања на снагу овог споразума о финансирању.

(2) Период оперативног спровођења овог споразума о финансирању, дефинисан у члану 1 (2) Додатка II је 6 година од ступања на снагу овог споразума о финансирању.

Члан 3. - Адресе и обавјештења

Сва обавјештења које се тичу спровођења овог споразума о финансирању су у писменој форми и изричито се позивају на овај програм како је дефинисано у члану 1. 1. и шаљу се на следеће адресе:

(1) за **Комисију**
гђа Catherine Wendt
Извршна директорица Д, западни Балкан
Европска комисија

Генерална дирекција за сусједство и преговоре о проширењу

Rue de la Loi 15, B-1049 Brussels, Belgium

Е- пошта: NEAR-D2@ec.europa.eu

(2) за **ИПА II кориснике**

За Србију:

Канцеларија гђе Јадранке Јоксимовић

Министарка задужена за европске интеграције

Државни ИПА координатор (ДИПАК)

Немањина 40, Београд, Србија

Е-пошта: kabinet@eu.rs

За Босну и Херцеговину:

Дирекција за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине

Трг Босне и Херцеговине 3/XVIII

71000 Сарајево, Босна и Херцеговина

Е-пошта: kabinet.dei@dei.gov.ba

Члан 4. - Контакт особа за ОЛАФ

Контакт особе ИПА II корисника са одговарајућим овлашћењима за директну сарадњу са Европском канцеларијом за борбу против превара (ОЛАФ), с циљем олакшавања оперативних активности ОЛАФ-а су:

- гђа Јелена Седлачек, руководитељица Службе за координацију борбе против превара (АФЦОС), Министарство финансија, Кнеза Милоша 20, Београд - е - пошта: jelena.sedlacek@mfn.gov.rs - Тел: +381 11 364 2630

- гђа Сехија Муџкановић, помоћница министра у Сектору за трезорско пословање, smujkanovic@mft.gov.ba - Тел: +387 33 703 070 (Министарство финансија и трезора БиХ - е- пошта: cfcu@mft.gov.ba)

Члан 5. - Оквирни споразуми

Програм активности спроводи се у складу са одредбама Оквирног споразума између Европске комисије и Републике Србије о аранжманима за спровођење финансијске подршке Уније Републици Србији у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II), који је ступио на снагу дана 30. децембра 2014. године и у складу са одредбама оквирног споразума између Европске комисије и Босне и Херцеговине о аранжманима за имплементацију финансијске помоћи Уније Босни и Херцеговини у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II), који је ступио на снагу 24. августа 2015. године (у даљњем тексту "Оквирни споразум(и)").

Овај споразум о финансирању допуњује одредбе поменутих оквирних споразума. У случају супротности између одредаба овог споразума о финансирању с једне стране, и одредаба одговарајућег оквирног споразума с друге стране, предност се даје одредбама Оквирног споразума.

¹ Уредба (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Савјета од 11. 3. 2014. којом се успоставља Инструмент претприступне помоћи (ИПА II), ОЈ Л 77, 15. 3. 2014. године, стр. 11

Члан 6. - Додаци

- (1) Овај споразум о финансирању састоји се од:
- (а) ових посебних услова;
- (б) Додатка I: Програм активности прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2015 - 2017. (Ц (2015) 5239 коначна, од 22.7.2015. године);
- (ц) Додатка I А: ИПА II Програм прекограничне сарадње 2014 - 2020. између Србије - Босне и Херцеговине (Додатак II Имплементацијској одлуци Комисије Ц (2014) 9448 коначна, од 10.12.2014. године);
- (д) Додатка II: Општи услови;
- (е) Додатка III: Модел годишњег извјештаја прекограничне сарадње о спровођењу ИПА II помоћи у складу са чланом 80. Оквирног споразума;
- (ф) Додатка III А: Модел годишњег извјештаја о спровођењу ИПА II помоћи у складу са члановима 58. и 59.1. Оквирног споразума;
- (г) Додатка IV: Модел финансијског извјештаја према члану 59.2 Оквирног споразума;
- (х) Додатка V: Минимална спецификација система рачуноводства на обрачунској основи;
- (и) Додатка VI: Услови који се тичу индиректног управљања.
- (2) У случају супротности између одредаба Додатака, с једне стране, и одредаба ових посебних услова с друге стране, предност се даје одредбама Посебних услова. У случају супротности између одредаба Додатка I и Додатка I А, с једне стране, и одредаба Додатка II, с друге стране, предност се даје одредбама Додатка II. У случају супротности између одредаба Додатка I, с једне стране, и одредаба Додатка I А, с друге стране, предност се даје одредбама Додатка I.

Члан 7. - Ступање на снагу

Овај споразум о финансирању ступа на снагу на дан када га потпише посљедња уговорна страна.

Овај споразум о финансирању је састављен у три примјерка на енглеском језику, од којих је један предат Комисији, а по један ИПА II корисницима.

За ИПА II кориснике: За Комисију:

За Србију:

/својеручни потпис/
гђа Јадранка Јоксимовић
Министарка задужена за
европске интеграције
Државни ИПА координатор
(ДИПАК)

*

Србија, 25.1.2016. године
За Босну и Херцеговину:
г. Един Дилберовић
Директор
Дирекција за европске
интеграције
Савјета министара БиХ
Сарајево, дана 07.07.2016.

/својеручни потпис
гђа Catherine Wendt
Извршна директорица Д,
западни Балкан
Генерална дирекција за
сусједство и преговоре о
проширењу
Европска комисија
Брисел 7.1.2016. године

ДОДАТАК I. ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ СРБИЈА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЗА ГОДИНЕ 2015, 2016. И 2017.

1. ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Корисници	Србија и Босна и Херцеговина
ПРИС / АБАЦ Референце	ИПА/2015/038-200; EUR 2.000.000,00
обавеза	БГУЕ-Б 2015-22. 020401
Допринос Уније	ИПА/2016/038-201; EUR 2.000.000,00
Буџетске ставке	БГУЕ-Б 2016-22. 020401 ИПА/2017/038-202; EUR 1.400.000,00 БГУЕ-Б 2017-22. 020401
Начин управљања	Индиректно управљање Републике Србије
Одговорне структуре	Оперативна структура одговорна за спровођење активности је: Канцеларија Србије за европске интеграције - Сектор за прекограничне и транснационалне програме Уговорно тијело је Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније при Министарству финансија (ЦФЦУ) Партнерска оперативна структура у Босни и Херцеговини је: Дирекција за европске интеграције, Савјет министара
Крајњи датум закључивање Споразума о финансирању са земљама корисницима програма ИПА II (трипартитни)	За буџетску обавезу за 2015. годину најкасније до 31. 12. 2016. године За буџетску обавезу за 2016. годину најкасније до 31. 12. 2017. За буџетску обавезу за 2017. годину најкасније до 31. 12. 2018. године
Крајњи датум закључивање Уговора о набавци и грантовима	3 године након датума закључивања Споразума о финансирању (након што посљедња уговорна страна потпише Споразум), с изузетком случајева наведених у члану 189(2) Финансијског прописа
Крајњи датум за оперативно спровођење	6 година након датума закључивања Споразума о финансирању (након што посљедња уговорна страна потпише Споразум)
Крајњи датум за спровођење Споразума о финансирању (датум до којег Програм треба бити извршен и затворен) након прихватања рачуна	12 година након датума закључивања Споразума о финансирању (након што посљедња уговорна страна потпише Споразум)
Програмска јединица	ДГ НЕАР - Дир. Д, Јединица Д2 - Србија
Јединица за спровођење/Делегација ЕУ-а	Делегација ЕУ-а у Србији

2. ОПИС ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ

2.1 ПРЕГЛЕД ПРОГРАМА САРАДЊЕ 2014 - 2020. И ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ 2015 - 2017.

Програм прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2014 - 2020. одобрен је Спроведбеном одлуком Комисије Ц (2014) 9448 од 10. 12. 2014. године. У својени Програм 2014 - 2020. успоставља стратегију прекограничне сарадње за погранична подручја, и успоставља, између осталог, географски квалификована подручја, контекст подручја, тематске приоритете за Програм и индикативни буџет алоциран за период од 7 година.

Програм прекограничне сарадње 2014 - 2020. уједно служи и као референца за усвајање програма активности прекограничне сарадње. Програм активности прекограничне сарадње 2015 - 2017. има за циљ пружање помоћи за прекограничну сарадњу у тематским подручјима изнесеним у Програму 2014 - 2020. (како је наведено у дијелу 2.2).

- Списак географски квалификованих подручја

У Босни и Херцеговини, квалификована подручја су: Сарајевски регион и сјевероисточни регион. Све општине из ова два региона се, према томе, сматрају квалификованим.

У Србији, квалификована подручја су: Сремски, Мачвански, Златиборски и Колубарски округ. Све општине из ових округа се, према томе, сматрају квалификованим.

- Контекст квалификованих подручја за прекограничну сарадњу

Анализе стања спроведене приликом припреме Програма показале су на неколико кључних изазова и прилика којима се треба посветити и које је потребно подупријети у оквиру прекограничне сарадње:

Високе стопе незапослености и слаба социјална инклузија угрожених група

На читавом подручју обухваћеном Програмом биљеже се натпросјечне стопе незапослености. Велики број прекобројних радника из великих индустријских комплекса и слаби економски изгледи доводе до негативних миграционих трендова, нарочито када су у питању млади образовани људи. Неповољна свеукупна социјално-економска ситуација негативно утиче на положај угрожених група, чије су интегрисање и инклузија још увијек ограничени.

Очување животне средине и ограничена еколошка структура

Еколошки потенцијал и доступност алтернативних извора енергије представљају снажну компетитивну предност програмског подручја. Међутим, ограничена инфраструктура и низак ниво улагања с једне стране директно угрожавају животну средину, а са друге стране спречавају ефикасно коришћење доступних извора.

Снажна основа за развој туризма

Када се у обзир узме укупна економска ситуација, туризам представља једну од малобројних реалистичних и непосредних прилика за развој. Доступни природни ресурси, могућности за развој туристичких ниша (на примјер, екстремни спортови, рурални туризам) и повезаност са другим економским браншама (прерада хране, био-пољопривреда) представљају добру основу за развој туризма.

На основу резултата поменуте анализе, тематски приоритети и стратегија Програма дефинисани су у складу са следећим принципима:

- Релевантност изазова и очекивани утицај;
- Интереси и очекивања крајњих корисника у програмском подручју;
- Стратешки приоритети на државном / ентитетском, регионалном и локалном нивоу;
- Прикладност у контексту прекограничне сарадње и очекивани утицај прекограничне сарадње;
- Лекције научене из претходних програма; и,
- Ослањање на циљеве и активности дефинисане у двијема макрорегионалним стратегијама чије су и Србија и Босна и Херцеговина чланице.
- Преглед претходних и тренутних искустава из Програма прекограничне сарадње, укључујући и научене лекције

Србија и Босна и Херцеговина оствариле су корист од Програма прекограничне сарадње у оквиру програма ИПА I у укупној вриједности од 14 милиона евра у периоду од 2007. до 2013. године. Кључне препоруке дефинисане након привремених оцјена и ревизија Програма прекограничне сарадње у периоду од 2007. до 2013. године разматране су приликом развоја овог програма. Према томе, Програми прекограничне сарадње за период од 2014. до 2020. године оријентисани су на број тематских приоритета и географску квалификованост, што помаже у постизању бољих резултата и доводе до већег утицаја. Усто, спровођење Програма прекограничне сарадње је поједностављена, првенствено због постојања јединственог уговорног тијела и јединственог финансијског оквира за сваки програм.

Такође, Програм би требало дограђивати на активностима и изгледу дефинисаним од стране обију земаља, Србије и Босне и Херцеговине, у оквиру Јадранско-јонске макрорегионалне стратегије ЕУ-а (ЦОМ (2014) 357 о Стратегији ЕУ-а за Јадрански и Јонски регион), као и у оквиру Стратегије ЕУ-а за макрорегион Дунава (ЦОМ (2010) 715 о Стратегији ЕУ-а за Дунавски регион).

2.1 ОПИС И СПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ

Активност 1	Прекогранична сарадња	5.400.000 EUR
-------------	-----------------------	---------------

(I) Опис активности, циљ, очекивани резултати

Програмска активност прекограничне сарадње 2015 - 2017. допринијеће постизању општих циљева и очекиваних резултата као што је наведено у Програму прекограничне сарадње 2014 - 2020. За више детаља, погледати дио 3. 2. Програма прекограничне сарадње 2014 - 2020. (Додатак 2 Одлуке комисије Ц (2014) 9448 од 10. 12. 2014. године).

Опис Активности: Прекогранична сарадња у пограничном региону у областима запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије, животне средине, прилагођавања климатским промјенама и смањења негативних утицаја климатских промјена, спречавање ризика и управљање туризмом и културним и природним наслеђем.

Циљ: Социоекономски развој и јачање комшијских односа у пограничном подручју кроз спровођење активности прекограничне сарадње с циљем:

- промовисања запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне прекограничне инклузије кроз, између осталог: интегрисање прекограничних тржишта рада, укључујући прекограничну мобилност; заједничке локалне иницијативе запошљавања, информисање и савјетодавне услуге и заједничке обуке, једнакост полова, једнаке прилике, интегрисање заједница имиграната и угрожених група, улагања у јавне службе за запошљавање и подршка јавним здравственим и социјалним сервисима;
- заштите животне средине и промовисања прилагођавања климатским промјенама и смањење негативних утицаја климатских промјена, спречавање ризика и управљање, кроз, између осталог: заједничке активности с циљем заштите животне средине, промовисање одрживе употребе природних ресурса, ефикасност ресурса, обновљиве изворе енергије и помак према безбједној и одрживој привреди са ниским удјелом угљеника, промовисање улагања с циљем рјешавања питања специјалних ризика, обезбјеђивање отпорности на катастрофе и развијање система за управљање у случају катастрофа и спремност у хитним ситуацијама;
- подршке туризму и културном и природном наслеђу.

Гдје је то могуће, узимају се у обзир активности које се односе на споменуте циљеве развијене у Плану активности Јадранско-јонске макрорегионалне стратегије и Стратегије ЕУ-а за Дунавски регион, у којој учествују обје земље.

Очекивани резултати:

Запошљавање, мобилност радне снаге и социјална и културна инклузија

- Нови производи и услуге, као и индустријски и комерцијални процеси, захваљујући преносу знања и иновативности резултују у новим одрживим приликама за запошљавање у пограничном подручју;

- Повећана конкурентност у комерцијализацији производа и услуга заједничком употребом ресурса у стратешким секторима (нпр. производња дрвета, прерада хране и металска индустрија);

- Незапослене особе стекле су нове практичне вјештине у реалном радном окружењу, на основу потражње на тржишту рада и сличностима са обје стране границе;

- Нови одрживи социјални и здравствени сервиси су развијени и/или постојећи су унапријеђени прекограничном размјеном, сарадњом и синергијама, уз повећање ефикасности у пружању услуга и броја корисника услуга;

- Могућности запошљавања и покретања сопственог пословања унутар угрожених група су унапријеђене заједничким прекограничним напорима, укључујући промовисање одрживог социјалног предузетништва; и,

- Створене су одрживе перспективе за социјалну интеграцију угрожених група, кроз заједничке иницијативе са обје стране границе.

Животна средина, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање

- Ефикасност јавних услуга и праксе у вези са управљањем крутим и канализационим отпадом је повећана кроз заједничке иницијативе са обје стране границе;

- Промовише се заштита сливова Ријека Дрине и Саве и промовише се њихова биоразноликост;

- Капацитет за спремност, превенцију и реаговање свих организација/институција у систему заштите и спашавања у пограничном подручју је дугорочно унапријеђен.

Туризам и културно и природно наслеђе

- Понуда и квалитет туристичких производа и услуга се даље заснива на заједничким напорима и иницијативама;

- Стварају се нове одрживе могућности запошљавања и пословања у сектору туризма због активности са обје стране границе;

- Промовише се одржива културна и спортска размјена преко граница; и,

- Историјско и природно наслеђе и традиције пограничног подручја су боље заштићени.

(2) Претпоставке и услови

Као потребан услов за ефикасно управљање Програмом, земље учеснице оснивају Заједнички одбор за надзор и обезбјеђују постојање одговарајућих и оперативни канцеларија и особља за Заједнички технички секретаријат (који ће бити основан у складу са посебном Одлуком о финансирању) и иста тијела с друге стране границе, у случају успостављања Заједничког техничког секретаријата.

Неиспуњавање наведених услова може довести до поврата средстава у оквиру овог програма и/или реалокације за будуће програме.

(3) Опис повјерених задатака

Оперативне структуре Србије и Босне и Херцеговине заједнички су припремиле Програм прекограничне сарадње за период од 2014. до 2020. године и усагласиле потребне аранжмане за управљање и спровођење Програма, укључујући успостављање система за надзор над спровођењем.

Оперативне структуре Србије организоваће поступке набавке и додјеле уговора у одабраним тематским

3 БУЏЕТ

	2015.			2016.			2017.			Укупни износ Одлуке о финансирању		
	Доприно с Уније*	Корисници гранта/Кофинан**	Укупни износ	Доприно с Уније	Корисници гранта/Кофинан**	Укупни износ	Доприно с Уније	Корисници гранта/Кофинан**	Укупни износ			
Операције Програма прекограничне сарадње	2.000.000	352.941	2.352.941	Операције Програма прекограничне сарадње	2.000.000	352.941	2.352.941	Операције Програма прекограничне сарадње	1.400.000	247.058	1.647.058	5.400.000

приоритетним дјеловима Програма. Када је у питању позив за достављање понуда, повјерени задаци укључују дефинисање смјерница за понуђаче, објављивање позива, избор корисника грантова и потписивање уговора о грантовима. Повјерени задаци укључују, такође, активности повезане са спровођењем и финансијским управљањем Програмом, попут надзора, оцјенивања, плаћања, поврата, верификације издатака, осигуравања интерне ревизије, неправилног извјештавања и дефинисање одговарајућих мјера за спречавање преваре.

(4) Кључни елементи активности

Грант - Позив за достављање понуда: 5.400.000 евра
а) Кључни критеријуми за избор:

Списак квалификованих активности дефинисан је у дијелу 3. 2 Додатка 2. Одлуке Комисије Ц (2014) 9423 од 10. 12. 2014. године. Сљедећи списак је сажетак који наводи главне прихватљиве активности/операције: обуке и изградње капацитета, активности међу људима, подршке едукацији, унапређење здравствених установа и социјалних услуга, техничка сарадња и системске размјене података, заједничке активности управљања ризицима, итд. Надаље, у контексту спровођења Програма, треба преферирати активности у вези са макрорегионалном стратегијом у којима учествују обје земље.

Корисници су правни субјекти који су основани унутар корисника програма ИПА II који учествује у Програму прекограничне сарадње.

Могући корисници могу бити: локалне власти, правна лица под управом локалних власти, удружења општина, развојне агенције, организације за подршку локалном предузетништву, економски субјекти попут малих и средњих предузећа, туристичка и културна удружења, невладине организације, јавна и приватна тијела која подржавају радну снагу, институције за занатско и техничко образовање, тијела и организације за заштиту природе, јавна тијела одговорна за управљање водама, ватрогасне/хитне службе, школе, колеџи, универзитети и истраживачки центри, укључујући институције за занатско и техничко образовање.

б) Кључни критеријум за избор су финансијски и оперативни капацитети апликанта;

ц) Кључни критеријуми за додјелу су релевантност, ефикасност и изводљивост, одрживост и економичност активности;

д) Највећа стопа суфинансирања средствима Уније у оквиру овог позива је 85% квалификованих трошкова активности;

е) Индикативни износ позива је 5.400.000 евра.

Одговорне структуре могу одлучити да објаве више позива који имају исти циљ, резултате, кључни критеријуми за избор, додјелу како је наведено. Сваки уговор о гранту биће финансиран из једне буџетске обавезе;

ф) Индикативни датум покретања позива за достављање понуда је први квартал 2016. године.

у %	85	15	100		85	15	100		85	15	100	
УКУПНО 2015.	2.000.000	352.941	2.352.941	УКУПНО 2016.	2.000.000	352.941	2.352.941	УКУПНО 2017.	1.400.000	247.058	1.647.058	5.400.000

*Допринос Уније обрачунат је у вези с класификованим подацима који се заснивају на укупним квалификованим издацима укључујући приватне и јавне издатке. Стопа суфинансирања Уније на нивоу сваког тематског приоритета неће бити мања од 20% нити већа од 85% квалификованих издатака.

**Суфинансирање тематских приоритета обезбјеђују корисници гранта. Корисници гранта морају обезбиједити минимално 15% средстава за укупне квалификоване трошкове пројекта.

4. СПРОВОЂЕЊЕ

4.1 МОДАЛИТЕТИ СПРОВОЂЕЊА И ОПШТА ПРАВИЛА НАБАВКЕ И ПРОЦЕДУРЕ ДОДЈЕЉИВАЊА ГРАНТОВА

ИНДИРЕКТНО УПРАВЉАЊЕ:

Овај програм се спроводи кроз директно управљање од стране Србије у складу са чланом 58 (1) (ц) Финансијских прописа и одговарајућих прописа Правила примјене.

Општа правила за набавку и процедуре додјеливања грантова дефинишу се у Споразуму о финансирању између Комисије и корисника програма ИПА II који учествује у Програму прекограничне сарадње.

5. АРАНЖМАНИ ПРАЋЕЊА УЧИНКА

Као дио оквира за праћење учинка, Комисија прати и оцјењује напредак у остваривању специфичних циљева дефинисаних у Уредби ИПА II на основу претходно дефинисаних, јасних, транспарентних и мјерљивих показатеља. Извјештаји о напредовању споменути у члану 4. Уредбе ИПА II узимају се као референтне тачке у оцјени резултата ИПА II помоћи.

Комисија ће прикупити податке о учинку (поступак, резултати и индикатори) из свих извора који ће бити обједињени и анализирани у смислу праћења напретка у односу на циљеве и прекретнице дефинисане за сваку активност у овом програму, као и Државни стратешки документ.

Државни координатори за ИПА II (НИПАЦ) прикупиће податке о извршењу активности и Програма (поступак, резултати и индикатори) и координисати управљање и дефинисање показатеља који се прикупљају из државних извора.

Цјелокупни напредак биће праћен на сљедеће начине:
а) систем надзора оријентисан на резултате (РОМ); б) сопствено праћење корисника ИПА II; ц) самонадзор који врше Делегације ЕУ-а; д) заједнички надзор Генералне дирекције за проширење и корисника програма ИПА II помоћу којег ће ИПА II Одбор за надзор редовно пратити усклађеност, кохерентност, ефикасност и координисање приликом спровођења финансијске помоћи, уз подршку Заједничког одбора за надзор, који ће обезбиједити поступак праћења на програмском нивоу.

ДОДАТАК

ИПА ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ 2014-2020.

СРБИЈА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

УСВОЈЕН 10. 12. 2014. ГОДИНЕ

Рјечник скраћеница:

БиХ Босна и Херцеговина

УТ Уговорно тијело

ПГС Прекогранична сарадња

ПИИПГС Регионални пројекат ЕУ-а за техничку помоћ у пројекту Изградња капацитета за прекограничну сарадњу (ЦБИБ+)

ПДП Позив за достављање понуда

ОЦД Организација цивилног друштва

ЕК Европска комисија

ЕУ Европска унија

ИЕУ Делегација Европске уније

БДП Бруто домаћи производ

ИПА Инструмент за претприступну помоћ

ЗНО Заједнички одбор

ЗРГ Заједничка радна група

ЗТС Заједнички технички секретаријат

КМ Конвертибилна марка

НВО Невладина организација

ОС Оперативна структура

РС Република Србија

ССП Споразум о стабилизацији и придруживању

МСП Мала и средња предузећа

СЦ Специфични циљ

ССПП Предности, слабости, прилике, пријетње

ТПом Техничка помоћ

ТП Тематски приоритет

Назив програма	Програм прекограничне сарадње између Србије и Босне и Херцеговине
Програмско подручје	Србија: Сремски, Мачвански, Златиборски и Колубарски округ Босна и Херцеговина: Сарајевски регион и сјевероисточни регион
Општи циљ програма	Унапређење социоекономског развоја у пограничном подручју између Републике Србије и Босне и Херцеговине кроз спровођење циљаних и конкретних активности, на основу компаративних предности програмских подручја и заједничке, ефикасне употребе ресурса
Тематски приоритети програма:	ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије ТП 2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних последица климатских промјена, спречавање ризика и управљање ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу ТП 4: Техничка помоћ
Специфични циљеви програма	ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије - СЦ 1: Унапређење могућности запошљавања радне снаге и стварање више прилика за запошљавање - СЦ2: Подстицање социјалне и економске инклузије ТП 2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних последица климатских промјена, спречавање ризика и управљање - СЦ 1: Унапређење одрживог планирања заштите животне средине и промовисање биодиверзитета - СЦ2: Унапређење система управљања у хитним ситуацијама ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу - СЦ 1: Повећање доприноса туризма социоекономском развоју програмског подручја - СЦ2: Јачање културног идентитета програмског подручја ТП 4: Техничка помоћ - СЦ 1: Обезбјеђивање учинковитог, ефикасног, транспарентног и правовременог спровођења програма и подизање свијести
Финансијска алокација 2014-2020.	14.000.000, 00 EUR

Начин спровођења	Индиректно управљање (зависи од повјеравања задатака спровођења буџета)
Уговорно тијело	Влада Републике Србије, Централна јединица за финансирање и уговарање (ЦФЦУ), Министарство финансија Републике Србије Адреса: Сремска 3-5, 11 000 Београд, Тел. +381 11 2021 389
Релевантна тијела у земљама учесницама	Србија: Канцеларија за европске интеграције, Влада Републике Србије, Сектор за прекограничне и транснационалне програме; Адреса: Немањина 34, 11000 Београд; Тел: +381 11 3061 18500; Босна и Херцеговина: Дирекција за европске интеграције; Адреса: Трг БиХ 1 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина; Тел: +387 33 703 154
ЗТС	ЗТС Канцеларија: Ужице (Србија) / ЗТС: Тузла (Босна и Херцеговина)

ДИО 1: САЖЕТАК ПРОГРАМА

Програм прекограничне сарадње између Републике Србије и Босне и Херцеговине (БиХ) биће спроведен у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II). Програм ИПА II подржава прекограничну сарадњу у смислу промовисања добросусједских односа, промовисања интеграција и социоекономског развоја. Законске одредбе за спровођење програма су дефинисане у сљедећим законским актима:

- Уредба (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Савјета од 11. 3. 2014. године којом се успоставља Инструмент претприступне помоћи (ИПА II);

- Уредба (ЕУ) бр. 236/2014 Европског парламента и Савјета од 11. 3. 2014. године којом се дефинишу заједничка правила и процедуре спровођења инструмената Уније за финансирање спољних активности;

- Спроведбена уредба Комисије ЕУ бр. 477/2014 од 2. 5. 2014. године о посебним правилима за спровођење Уредбе за ИПА II.

1.1 Сажетак Програма

Садашњи програм се заснива на детаљној анализи изазова и посебности програмског подручја. Оцјена ситуације је представљена у два додатка: Документ о анализи ситуације и *SWOT* анализа предности, слабости, прилика и пријетњи (Додатак 1. овом документу). Анализа ситуације представља преглед социоекономског статуса програмског подручја, с нагласком на сљедеће елементе: политичка ситуација, становништво и демографија, географске карактеристике, инфраструктура, економска и социјална ситуација. На анализу ситуације у одређеној мјери утицала је и неуједначена доступност статистичких података, односно, нису били доступни подаци о попису становништва у Босни и Херцеговини из 2013. године.

Анализа предности, слабости, прилика, и пријетњи програмског подручја утврдила је главне предности, слабости, прилике и пријетње. Анализа је спроведена засебно за сваки програмски приоритет, уз коришћење приступа у три корака. Први корак је истраживање о општинама и другим заинтересованим странама (комунална предузећа, коморе, агенције, министарства, невладине организације, школе и социјалне установе) из програмског подручја. Приближно 30% квалификованих општина и добар дио других заинтересованих страна се одазвао. Други корак је био низ интервјуа са циљем додатног појашњавања ситуације који су одржани са представницима кључних општина, регионалних развојних агенција, невладиних организација и министарстава. Трећи корак је била анализа стратешких докумената и статистичких података. Главни закључци за три изабрана тематска приоритета (потпуна *SWOT* анализа свих 8 тематских приоритета како је дефинисала ЕУ налази се у Додатку 1.) су:

Предности:

- У сектору запошљавања уочљива је доступност специфичних професионалних профила који се заснивају на традиционалним занатима и реструктурирању система традиционалне индустрије. Сектор је обухваћен великим бројем стратешких докумената и билатералних споразума између обје земље.

- Очувана животна средина и доступност природних ресурса, укључујући алтернативне изворе енергије, сматра се једном од значајнијих предности програмског подручја. У прошлости је покренут одређени број засебних и заједничких иницијатива у сектору заштите животне средине/енергетском сектору.

- Туризам се сматра једним од приоритетних сектора у програмском подручју. Доступне природне, културне и историјске знаменитости, могућности за повезивање са пољопривредним и руралним развојем и заједничке иницијативе из прошлости сматрају се главним предностима.

Слабости:

- У програмском подручју постоји висок ниво незапослености, нарочито међу младима. Забијежене су емиграције из руралних подручја, као и слаба интегрисаност рањивих група.

- Слабо развијена еколошка структура сматра се главном слабашћу у еколошком сектору. Друге слабости укључују низак ниво свијести о питањима животне средине и недовољну припремљеност и координираност система управљања у хитним ситуацијама.

- Главне слабости у сектору туризма укључују: низак квалитет туристичких услуга, ограничен приступ туристичким знаменитостима, ограничено умрежавање и незадовољавајућа доступност пратеће инфраструктуре.

Прилике:

- Прилике у сектору за запошљавање укључују бољу примјену компаративних активних мјера запошљавања ЕУ-а и унапређење планова за стручно образовање (за профиле за којима је потражња на тржишту рада велика).

- Главна прилика у сектору животне средине / енергетском сектору је унапријеђена употреба алтернативних извора енергије.

- Програмско подручје дозвољава могућности за развој ниша. Повећања сарадње и близина кључних тржишта представљају друге могућности.

Пријетње:

- Пријетње у сектору запошљавања укључују административне препреке мобилности радне снаге и стални неуспјеси тржишта рада да одговори на потребе приватног сектора.

- Када је у питању сектор животне средине, главне пријетње укључују: слабо или неконтролисано управљање природним ресурсима и ограничено финансирање програма заштите животне средине и алтернативних извора енергије.

- Пријетње у сектору туризма су у великој мјери повезане са еколошким сектором. Незадовољавајуће управљање природним ресурсима може имати разоран утицај на развој туризма.

Избор три тематска приоритета који ће се примјењивати у склопу програма 2014-2020. углавном се заснива на анализи стања и *SWOT* анализи. Утврђено је сљедеће:

ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије.

Овај ТИП је изабран као одговор на велику незапосленост и лоше изгледе за млађу популацију. ТИП би требао допринијети бољој економској и социјалној интеграцији угрожених и маргинализованих група. Изазови су слични са обе стране границе, а цјелокупни тематски приоритет пружа солидне могућности за реалне заједничке прекограничне иницијативе (нпр. заједничке обуке, заједнички напори у вези са социјалном инклузијом).

ТП 2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање.

Очувана животна средина представља једну од кључних компаративних предности програмског подручја. Овај ТИП је уско везан за друге приоритете, на примјер туризам. У случају да ови изазови остану неријешени, то би могло довести до значајних краткорочних (природне катастрофе) и дугорочних (уништена животна средина) негативних посљедица. Тематски приоритет везује обе стране границе, посебно у околини слива ријеке Дрине. Снажан прекогранични утицај може се очекивати у спречавању ризика и иницијативама за заштиту животне средине.

ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу.

Туризам се сматра сектором високог приоритета, на основу многобројних знаменитости у том подручју. С обзиром на сличности и синергију територије са обе стране границе, у сектору постоје велике могућности за прекограничну сарадњу. Типологија пројеката (заједничке активности, заједничка туристичка подручја) указују на солидне могућности за истинску прекограничну сарадњу.

1.2. ПРИПРЕМА ПРОГРАМА И УЧЕСТВОВАЊЕ ПАРТНЕРА

Програм је припремљен у уској сарадњи са заинтересованим странама на локалном, регионалном, државном нивоу у обе земље учеснице. У случају Босне и Херцеговине, Федерација Босне и Херцеговине, Република Српска и Брчко Дистрикт су равноправно учествовали у разговорима.

Циљ процеса јавних консултација био је да се постигне кохерентност програма са стварним потребама и очекивањима на локалном нивоу. Један од кључних задатака процеса припреме програма био је обезбјеђивање да су ове потребе у складу са процедуралним аспектима и финансијским могућностима програма.

Фазе у процесу припреме програма с најзначајнијим доприносом заинтересованих страна су укључивале:

Почетно испитивање на нивоу програмског подручја и на државном нивоу. Детаљно испитивање спроведено је на програмском подручју како би се утврдили изазови и очекивања. Испитивање је било усмјерено на јавне институције, општине, релевантна министарства на државном и ентитетским нивоима, на организације цивилног друштва, институције социјалног сектора, коморе, агенције, туристичке организације, образовне и истраживачке институције и јавна комунална предузећа. Укупан одзив био је око 25%. Детаљна анализа приказана је у Додатку 2.

Интервјуи на нивоу програмског подручја и на државном нивоу. Додатни интервјуи с циљем појашњавања стања спроведени су на локалном нивоу са релевантним државним / ентитетским министарствима. Интервјуи су

обављени са општинама, регионалним развојним агенцијама, коморама, министарствима и организацијама цивилног друштва. Детаљна анализа приказана је у Додатку 2.

Јавне консултације сматране су кључним током припреме програма. Одржана су два јавна састанка. Први састанак је одржан у Бањи Ковиљачи 7.11.2014. године, са 75 регистрованих учесника, а други у Бијељини 27.11.2014. године, са 69 регистрованих учесника. Учесници на оба састанка биле су локалне и регионалне заинтересоване стране из обе земље: представници општина, организација цивилног друштва, трговачких комора, социјалних и здравствених организација, образовних и истраживачких институција, јавних комуналних предузећа и туристичких организација. На првом састанку циљ расправе био је да се представи *SWOT* анализа и да се презентује и расправља о програмској стратегији. На сљедећем састанку циљ је био да се презентује нацрт програмског документа.

Процес је координисала Заједничка радна група, координационо тијело које се састоји од представника обе земље. Састанци ЗРС-а одржани су на крају сваке фазе пројекта, како би се потврдили резултати претходне фазе и са циљем усаглашавања даљњих интервенција.

Састанци ЗРС-а одржани су у обе партнерске земље сљедећим редослиједом:

Вријеме и мјесто	Активности и дјелокруг
Први састанак ЗРС-а (2.10.2013. године у Београду)	- Организовање и увод у методологију програма
Други састанак ЗРС-а (22.10.2013. године у Сарајеву)	- Презентација <i>SWOT</i> анализе и расправа о дијелу који се односи на ТИП
Трећи састанак ЗРС-а (6.11.2013. године у Тузли)	- Презентација предложеног стратешког оквира и одабраних ТИП-ова извршење (на основу спроведене анализе)
Четврти састанак ЗРС-а (27.11.2013. године у Бијељини)	- Презентација предложеног стратешког оквира (тематски приоритети, посебни циљеви, резултати и показатељи нацрта)
Пети састанак ЗРС-а (27.11.2014. године у Београду)	- Презентација и расправа о коментарима ЕК-а на нацрт програмског документа
Шести састанак ЗРС-а (21-26.5.2014. године)	- Расправа и одлука о нацрту коначног програмског документа
30.5.2014. године	- Достављање коначног нацрта програмског документа Европској комисији.

ДИО 2: ПРОГРАМСКО ПОДРУЧЈЕ

2.1 АНАЛИЗА СТАЊА

Анализа стања представља процјену програмског подручја, а циљ је утврђивање кључних изазова и приоритета подручја (цијели документ је доступан у Додатку 1). Документ је био један од главних елемената који је довео до утврђивања програмске стратегије. Анализа је заснована на анализи секундарних ресурса (углавном статистичке информације и постојеће стратегије) и потврди додатних примарних ресурса. На процес је утицала промјењива доступност статистичких података.

Опис програмског подручја

Квалификована територије у Републици Србији обухвата 15.370 km², с 1.064.198¹ становника, на квалификована територије у Босни и Херцеговини обухвата 16.742.34 km², с 1.706.214² становника, односно укупно 2.770.412 становника у квалификованом подручју. Укупан број општина у програмском подручју је 31 са србијанске стране, а 67 у Босни и Херцеговини.

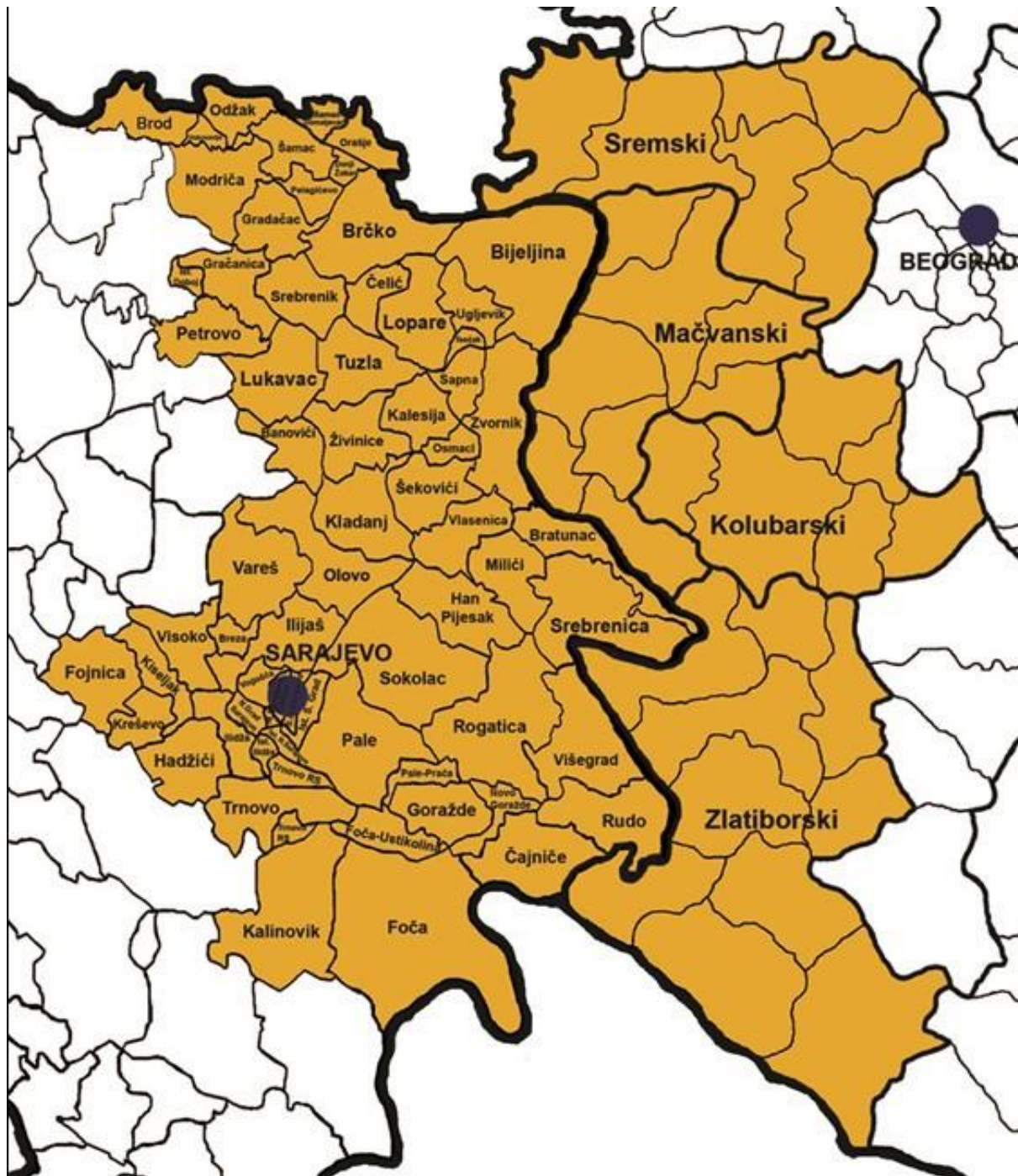
¹ На основу пописа становништва из 2011. (Општине у Србији 2012.)

² Извор: прелиминарни резултати пописа становништва из 2013. године (http://www.bhas.ba/obavjestenja/Preliminarni_rezultati_bos.pdf)

Укупна површина квалификованог подручја је 32.112.34 km², с укупно 2.770.412 становника. Укупна дужина границе између двије земље је 370. 9 km, од чега је 109.9 km копнена граница, а 261 km плава граница (ријеке

Дрина и Сава). Дуж цијеле границе постоји 14 граничних прелаза.

Шема 1: Мапа програмског подручја

Политичка ситуација

Обје земље су снажно посвећене интеграцији у ЕУ: Србија је 1.3.2012. године добијен статус кандидата за чланство у ЕУ-у. Након активних и конструктивних корака предузетих с циљем видљивог и одрживог унапређења односа с Косовом, Европски савјет је 28.3.2013. године одлучило отворити приступне преговоре са Србијом. Дана 16.6.2008. године, Босна и Херцеговина и Европска комисија су потписале Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП). Потписивањем споразума, ЕУ је препознала напоре које је Босна и Херцеговина уложила на свом путу ка ЕУ-овим интеграцијама. ССП са Босном и Херцеговином ратификовале су све земље чланице ЕУ-а, али ССП још увек није ступио на снагу. Обје земље су већ уложиле значајне напоре у усвајање прописа који су компатибилни с правном тековином ЕУ-а. Велики корак у унапређењу односа између Србије и Босне и Херцеговине, с једне стране и ЕУ-а, с друге стране, је визна либерализација. Ова либерализација за путовања у Шенген зону је на снази од децембра 2009. године за грађане Србије, а од децембра 2010. године за грађане Босне и Херцеговине.

Када је у питању билатерална сарадња, обје земље појачано унапређују политичке и социоекономске односе. До сада су Србија и Босна и Херцеговина потписале и спровеле око 50 билатералних споразума, протокола и меморандума.

Географски опис и клима

Смештено у југоисточном дијелу Европе, програмско подручје између Србије и Босне и Херцеговине састоји се од три веома различита географска дијела. Северни дио је плодна равница; средишњи дио је брдовит, а јужни планински. На србијанској страни квалификованог подручја према сјеверу налази се плодна пољопривредна земља - Срем. Један дио Срема припада једном од развијених пословних подручја у Србији. У протеклих неколико година се овај регион ширио и привлачио бројне инвеститоре у пословне зоне у Инђији и Старој Пазови, а Пећинци су најпросперитетније мјесто, не само у Војводини, него и у цијелој Србији. Даље, према југу, терен прераста у висоравни у региону планина Дивчибаре, Голија, Златар и Тара, које представљају подручја могућег економског развоја због постојања природних ресурса, као и прилику за развој туризма.

У Босни и Херцеговини, у низинама на сјеверу (300 метара испод нивоа мора) налазе се сливови ријека Саве и Дрине, с долиnama река Толисе, Тиње, Брке, Гњице и Јање које нуде најповољније могуће услове за пољопривредну производњу. Централни, брдовити дио Босне и Херцеговине богат је разним минералима и хидро-електричним потенцијалом као важним ресурсима за индустријску производњу.

Ријека Дрина, са неколико високих брана, представља 185,3 km дугу границу између Србије и Босне и Херцеговине. Спаја се са ријеком Савом на сјеверу. Обје ријеке су богате природним ресурсима, с разноврсном воденом животном средином и другом фауном.

Клима у квалификованом програмском подручју је континентална, а карактеришу је врућа, сува лjeta и јесени и хладне зиме са обилним сњежним падавинама због високих планина. У посљедње вријеме, клима се мијења на начин сличан као у другим земљама, с очигледним глобалним загађивањем и брзим промјенама времена.

Становништво, демографија и етничке мањине

На обје стране границе регистровано је смањење броја становника. На србијанској страни, број становника у програмском подручју смањен је за скоро 9,07 % између 2002. и 2010. године, са 1.171.126 на 1.064.198 у апсолутним бројкама. Босна и Херцеговина је у октобру 2013. године спровела први попис становништва од 1991. године. Резултати наведеног пописа становништва биће укључени у овај програм након што буду доступни.

Етничка припадност играла је важну улогу у давној историји региона и одразила се на тренутни профил квалификованог подручја. У Србији, већину становништва региона чине Срби. На основу пописа становништва из 2011. године, они чине до 89,39% укупног броја становника, што је значајно изнад државног просјека од 82,9%. Међутим, у неким општинама тај је проценат значајно испод просјека: Прибој (74,1%), Пријепоље (56,8%), Сјеница (23,5%). Подручје Златибора је, стога, једно од најразноврснијих подручја западног региона у етничком смислу. У четири квалификована округа у Србији, живи 6,89% свих етничких мањина у Србији. Највећа етничка група су Бошњаци, њих 36.607, и Муслимани, њих 8.921. У Босни и Херцеговини, не постоје тренутни статистички подаци који одражавају етничку припадност становништва карактеристичну за квалификовано подручје.

Програм прекограничне сарадње 2014-2020. представља могућност за истраживање етничких и демографских разноликости програмског подручја. Демографска слика може представљати основу за велики број квалитетних заједничких иницијатива које ће даље повећати толеранцију и интеграцију.

Инфраструктура и животна средина

Путна мрежа у обје земље на квалификованој територији је развијенија на сјеверу, што значи да су заједнице на југу дијелом изоловане због неадекватне путне мреже. Када је у питању квалификовано подручје у Републици Србији, укупна дужина путне мреже је¹ 10.303 km, али је само 6.089 km путева асфалтирано (59%). У Босни и Херцеговини је 56% путева локалне путеве, док регионалне путеве чине само 27%, а аутопутеви мање (17%) од укупне путне мреже.

Жељезничка мрежа у програмском подручју је значајно неразвијена. Недостатак инвестиција и ограничено одржавање доводе до ограничене ефикасности и повећавају вријеме путовања. Путовање између Пријепоља и Београда, на примјер, траје 6 сати.

У квалификованом подручју постоји 15 **граничних прелаза** (3 жељезничка, 1 пјешачки и 11 за моторна возила) између двију земаља. Број граничних прелаза је довољан, али квалитет инфраструктуре и капацитет требају бити унапријеђени и модернизовани.

У босанскохерцеговачком дијелу квалификованог подручја, постоје два потпуно функционална и добро опремљена мађународна **аеродрома**: у Тузли, у Дубравама-Живиницама, 8 km југоисточно од Тузле, који је отворен за саобраћај 1998. године, и у Сарајеву, потпуно обновљен 2005. године. На дијелу територије у Србији, постоји бивши војни аеродром Поникве, који се налази 12 km од Ужица и који се сада користи у цивилне сврхе. Аеродром је службено отворен за кориснике у октобру 2013. године.

Програмско подручје се суочава са изазовима у развоју **еколошке инфраструктуре**. Водоснабдијевање није довољно развијено упркос изворима воде којих има у изобиљу. Губици у мрежама водоснабдијевања на

¹ информације из „Општине и региона у 2012.“

србијанској страни су између 22 и 46%. Само мали дио домаћинства је прикључен на постројења за прераду отпадних вода. На примјер, проценат пречишћених отпадних вода у Босни и Херцеговини (мјерено као проценат укупне количине отпадних вода) је 4,12% у Федерацији Босне и Херцеговине (подаци за цијелу Федерацију Босне и Херцеговине) и 3,66% за Републику Српску. Процена управљања чврстим отпадом указује на значајна побољшања током последњих неколико година. На србијанској страни, оперативна су сва изграђена регионална одлагалишта (углавном захваљујући средствима ЕУ-а). Један од регионалних центара за управљање чврстим отпадом на програмској територији је Дубоко који користе Ужице, Бајина Башта, Пожега, Ариље, Чајетина, Косјерић, Лучани, Ивањица и Чачак. С босанскохерцеговачке стране, претходних година извршена су значајна улагања финансирана средствима Свјетске банке. Изграђено је регионално одлагалиште у Бијељини које користи пет општина: Бијељина, Угљевик, Лопаре, Теочак и Челић. Тренутно су угрожени радови на регионалној депонији у Зворнику коју ће користити 9 општина.

Независно од тога, потребно је предузети даље активности када су у питању раздвајање и рециклажа крутог отпада. Статистички подаци о управљању чврстим отпадом у Босни и Херцеговини показују да се у Републици Српској рециклира само 0,43% укупно произведеног крутог отпада.

Програмско подручје налази се између 3 ријеке: Босне на западу, Саве на сјеверу и Дрине, која читаво подручје дијели на два дијела. Планински и слабо насељени јужни дио карактерише велика биолошка разноликост флоре и фауне. Златибор, Фрушка Гора, Голија, Тара, Златар, Јахорина, Бјелашница и Игман су планине са густим шумама, незагађене и на којима се налазе многи природни ресурси. На програмском подручју налази се и највећи србијански национални парк Тара и резерват биосфере, планина Голија, која се налази на УНЕСКО-овој листи културне и природне баштине. Дио најстаријег националног парка у Босни и Херцеговини, Сутјеска, налази се на програмском подручју.

У мају 2014. године, Србија и Босна и Херцеговина су погођене озбиљним поплавама које су узроковале људске жртве и значајне материјалне штете. Укупна материјална штета у Србији могла би да буде већа од 1 милијарде евра. У обје земље очекује се помоћ донатора и помоћ из фондова солидарности ЕУ-а. Међу подручјима која су озбиљно погођена поплавама налазе се и територије и општине које се налазе у програмском подручју. На србијанској страни програмског подручја значајна штета је забиљежена у општинама Крупањ, Мали Зворник, Бајина Башта, Шабац и Сремска Митровица. С босанскохерцеговачке стране, програмска територије општине Бијељина, Брчко, Тузла, Шековићи, Шамац, Братунац, Олово и Добој Исток претрпјеле су велике штете. У програмском подручју потребно је предузети додатне напоре с циљем успјешнијег реаговања у хитним ситуацијама, као и развоја инфраструктуре за заштиту од поплава.

Економија

Економија на читавом програмском подручју не даје задовољавајуће резултате због маргинализовања региона и кризних ситуација из 1990-их. Низак ниво улагања, индустријски гиганти који су пропали током година, неуспјешан процес или приватизација која је довела до

губитка великог броја радних мјеста резултовали су ограниченим економским растом. Свјетска економска криза 2008/2009. године погоршала је већ тешку економску ситуацију у региону. Дошло је до опоравка и поновна изградња економије је у току.

Према методологији ИЛО-а, стопа незапослености у Босни и Херцеговини била је 27,2% у 2010. години, 27,6% у 2011. години, 28% у 2012. години и 27,5% у 2013. години (просјечна стопа незапослености у 2013. години је: у Федерацији Босне и Херцеговине 27,6%, у Брчко Дистрикту 35,5% и у Републици Српској 27,0%). Стопа незапослености у програмском подручју у Србији је била 36,28% у Мачви, 22,52% у Колубари, 33,48% на Златибору и 30,96% у Срему. Просјечна стопа незапослености у квалификованим подручјима у Србији је 30,81% (државна методологија, Статистичка канцеларија Србије, подаци из 2011. године).

У обје земље учеснице забиљежено је мало повећање БДП-а. Повећање БДП-а у 2010. години у Србији износило је 1%, а у Босни и Херцеговини 0,7%. Повећање БДП-а у 2011. години у Србији износило је 1,6% а у Босни и Херцеговини 1,3%. БДП по глави становника у 2011. години био је око 3.417 EUR у Босни и Херцеговини, и 4.415 EUR у Србији.

Повољни услови за **пољопривредну производњу** су једна од предности квалификованог подручја. Процјењује се да је између 20 и 25% радно способног становништва запослено у овом сектору. Осим у планинским подручјима на југу, тло и клима су идеални за разноврсну пољопривредну производњу и узгој стоке, укључујући и производњу органске хране.

Индустријски сектор био је главни сегмент босанскохерцеговачке економије у квалификованом подручју и представљао је скоро 50% запослености и улагања у периоду до 1990. године. Сада је потребно поновно достићи ниво на којем је прекогранично кретање робе било до тог периода. Главне активности у том подручју су: индустрија, производња струје и рударство, концентрисано углавном око Тузле, те индустрије засноване на пољопривреди у Посавини и Семберији (у општинама Бијељина и Брчко) и Зворнику, у централном дијелу. У јужном дијелу нема активности у сектору индустрије. Слично томе, у Србији, индустријску основу у квалификованом подручју карактеришу недовољно искоришћени капацитети и застарјела постројења. Постоје следеће кључне индустријске активности: прерада хране, прерада дрвета и производња намјештаја, индустрија лаких метала, текстилна индустрија и хемијска индустрија.

Развој малих и средњих предузећа је главни стуб политика обију Влада као средство постизања динамичког нивоа економске експанзије потребне у квалификованом подручју како би се постигао економски паритет с европским сусједима. Међутим, предузетничка култура није развијена у читавом квалификованом подручју. Усто, већина МСП-ова су микропредузећа, породични концерни, углавном продавнице и мали сервиси. Они не доприносе значајно укупној економији и пружају веома ограничене могућности за запошљавање. У програмском подручју у Босни и Херцеговини број правних (пословних) субјеката је 34.490.¹ Број правних пословних субјеката у србијанском дијелу програмског подручја је 18.817.

У програмском подручју постоји велики потенцијал за развој туризма. У Босни и Херцеговини, у квалификованим

¹ У Федерацији Босне и Херцеговине (у свим класификованим општинама), број правних (пословних) субјеката је 25.737 (према статистичким подацима

од 31. 12. 2012. године), а у Републици Српској, у програмском подручју послуже 8.573 правних (пословних) субјеката.

кантонима Федерације Босне и Херцеговине остварена су 566.153 ноћења (у читавим кантонима). Индикативни број (непотпуни подаци) туриста који посеђују програмско подручје у Републици Српској у 2011. години био је 81.254, а број ноћења 188.342, док туристи у том подручју у просјеку бораве 2,32 дана. У србијанском дијелу програмског подручја број туристичких посјета у 2011. години био је 562.660, број ноћења 2.326.939, а туристи у том подручју у просјеку бораве 4,13 дана.

Сличности у социоекономској ситуацији и изазови с обје стране границе представљају добру основу за покретање заједничких пројектних иницијатива које ће показати прави прекогранични утицај. Подручја у којима је могуће дефинисати заједничке иницијативе су, најприје, заједнички развој тржишта рада, истраживање туризма и природни ресурси, те даље активности с циљем социјалне интеграције рањивих група.

Образовање и култура

Образовне установе на примарном, секундарном и терцијарном нивоу постоје у програмском подручју у обје земље. Три призната универзитета у Тузли, Сарајеву и Источном Сарајеву налазе се у том подручју. Институције за стручно образовање присутне су у већим градовима. У Србији не постоји довољно специјализованих средњих школа које задовољавају тренутне стандарде, с изузетком специјализоване средње школе и туристичког колеџа у Ужицама.

У програмском подручју у Србији постоје 684 основне и 74 средње школе. У програмском подручју у Босни и Херцеговини постоје 528 основне и 162 средње школе.

Универзитет у Источном Сарајеву повезује 14 факултета, 2 академије умјетности и 1 факултет вјерских наука (укупно 84 програма). Универзитет у Сарајеву има 23 факултета и 3 умјетничке академије, те 5 научних/истраживачких института. Универзитет у Тузли има 12 факултета и 1 умјетничку академију. У србијанском дијелу квалификованог подручја постоји 6 приватних средњих школа, 3 приватна факултета и 1 јавни истраживачки институт.

Културно наслеђе обје земље учеснице може бити квалификовано као хетерогено у најбољем смислу те ријечи, укључујући културна добра створена током читаве историје, од предисторијског периода, антике, средњег вијека, Отоманског царства до модерних времена. Ово је резултат интеракције 4 главних култура (медитеранске, средње европске, византијске и оријенталне-исламске). У оквиру овог програма прекограничне сарадње, ово културно богатство може постати средство за развој свијести о култури, промовисање нових иницијатива у институционалној и сфери културе, за успостављање партнерских односа са другим секторима и међународних партнерстава, те подстаћи развој вриједности, очување и ревитализацију културног наслеђа.

2.2 ОСНОВНИ ЗАКЉУЧЦИ

Након анализе стања, дефинисано је неколико релевантних кључних порука.

Високе стопе незапослености и слаба социјална инклузија угрожених група. На читавом подручју обухваћеном програмом биљеже се изнадпросјечне стопе незапослености. Велики број прекобројних радника из великих индустријских комплекса и слаби економски изгледи доводе до негативних миграционих трендова, нарочито када су у питању млади образовани људи. Неповољна свеукупна социоекономска ситуација негативно

утиче на положај угрожених група чије су интегрисање и инклузија још увијек ограничени.

Очување животне средине и ограничена еколошка инфраструктура. Еколошки потенцијал и доступност алтернативних извора енергије представљају снажну компетитивну предност програмског подручја. Међутим, ограничена инфраструктура и низак ниво улагања с једне стране директно угрожавају животну средину, а са друге стране спречавају ефикасно коришћење доступних извора.

Снажна основа за развој туризма. Када се узме у обзир укупна економска ситуација, туризам представља једну од малобројних реалистичних и непосредних прилика за развој. Доступни природни ресурси, могућности за развој туристичких ниша (на примјер, екстремни спортови, рурални туризам) и повезаност са другим економским браншама (прерада хране, био-пољопривреда) представљају добру основу за развој туризма.

Анализа стања, испитивања и интервјуи спроведени у програмском подручју довели су до припремања *SWOT* анализе за све тематске приоритете. Консолидовани *SWOT* за изабране тематске приоритете налази се у наставку текста, док је читав документ доступан у Додатку 1.

Предности	Слабости
Квалификована радна снага, мали број професионалних профила заснованих на традицијама великих индустријских система	Висок ниво незапослености, нарочито међу младима и у групама људи са посебним потребама
Мултикултурално друштво које обезбјеђује основу за дијалог и сарадњу	Сталне миграције из руралних у урбана подручја и из програмског подручја
Добро очувана биоразноликост подручја, сличне специфичности на обје стране границе	Ограничена интеграција и учествовање у друштву угрожених и маргинализованих група
Примјери постојања добре праксе у рјешавању еколошких питања на регионалном нивоу, на примјер регионална одлагалишта	Низак ниво постојеће еколошке инфраструктуре - прерада кругог отпада, постројења за отпадне воде, итд.
Очувана природа и доступност природних знаменитости, укључујући заштићена подручја	Низак ниво свијести јавности о важности заштите животне средине, климатских промјена, енергетске ефикасности
Доступност историјских, етно и културних знаменитости, на примјер, Стари мост на Дрини, железничка пруга на Мокрој Гори	Низак ниво развијености система за управљање у случају катастрофа и спремности у хитним ситуацијама
Снажна традиционална средишта високог образовања у БиХ дио су програмског подручја	Незадовољавајући ниво пружања услуга у сектору туризма
	Ограничен приступ и непостојање инфраструктуре у случају бројних културних, природних и историјских знаменитости туристичких
	Мали удио БДП-а алоциран за истраживање и развој, као и за иновације
	Ограничена сарадња између предузећа у приватном и истраживачком сектору
Прилике	Пријетње
Унапређивање интервенција у сектору (на примјер, активне мјере запошљавања) у складу са стандардима и праксама ЕУ-а - повећање ефикасности	Мала прекогранична мобилност радне снаге због административних препрека
Покретање иницијатива за обучавање и преквалификацију на основу активних потражње на тржишту рада	Низак ниво спремности радне снаге да одговори на нове услове на тржишту рада и на нове потребе
Ефикасна и одржива употреба природних ресурса	Недовољна финансијска средства из државног буџета за финансирање еколошке инфраструктуре
Развој алтернативних извора енергије заснованих на предностима подручја	Неефикасно управљање природним ресурсима

- хидро-потенцијал, доступност биомаса попут дрвних остатака, итд.	
Могућности за активности у туристичким нишама, на примјер еколошки и етно-туризам, органска храна	Незадовољавајући ниво заштите природне животне средине, укључујући непостојање еколошке инфраструктуре
Релативна близина важних тржишта, на примјер Аустрије, Мађарске, Италије, Њемачке	Повећана конкурентност других регионалних дестинација на којима је туристичка понуда слична

ДИО 3: ПРОГРАМСКА СТРАТЕГИЈА 3.1 ЛОГИЧКА ПОДЛОГА - ОБЈАШЊЕЊЕ ИЗАБРАНЕ СТРАТЕГИЈЕ ДЈЕЛОВАЊА

Приликом избора тематских приоритета и дефинисања програмске стратегије поштована су сљедећа општа начела:

Релевантност изазова и очекивани утицај.

Предложени стратешки оквир је у складу са изазовима у програмском подручју и SWOT анализом. На избор тематских приоритета и дефинисање програмске стратегије утицале су величина и релевантност специјалних изазова (у односу на мање релевантне изазове).

Интереси и очекивања крајњих корисника у програмском подручју. Снажан нагласак стављен је на интересе на локалном и регионалном нивоу током читаваог процеса припреме програма. Крајњи корисници програма учествовали су у почетном истраживању и додатно су консултовани на јавним консултацијама.

Стратешки приоритети на државном/ентитетском, регионалном и локалном нивоу. Предложена програмска стратегија је употребљена са стратешким документима на државном/ентитетском, регионалном и локалном нивоу. Сваки од предложених тематских приоритета је добро обухваћен стратегијама које јасно потврђују предложене смјерове дјеловања.

Поштовање циљева дефинисаних релевантним макрорегионалним стратегијама у којима учествују обје земље: Стратегија ЕУ-а за Дунавски регион и Стратегија ЕУ-а за Јадранско-јонски регион.

Прикладност у контексту прекограничне сарадње и очекивани прекогранични утицај. Приликом избора тематских приоритета и припреме програмске стратегије поштована је типологија Програма прекограничне сарадње. Наиме, предложени тематски приоритети и стратегија могу реалистично приказати прекогранични утицај.

Лекције научене из претходних програма. С обзиром на то да се тренутно спроводи један читав програмски циклус за период 2007-2013. године, нови програм свакако треба бити корак напријед. Како би се обезбиједила већа ефикасност и боље искористила претходна искуства, научене лекције су анализирани и уврштене у програм.

Преглед и објашњење изабраних тематских приоритета налазе се у сљедећој табели.

Изабрани тематски приоритети	Објашњења избора
ТП1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије.	- Висока незапосленост у програмском подручју - Ограничена сарадња и комуникација између тржишта рада и приватног сектора - Низак ниво улагања у здравствени и друштвени сектор, ограничен приступ квалитетним услугама, нарочито када су у питању угрожене групе - Негативни миграциони трендови, посебно када су у питању млади, из руралних подручја у урбана и изван програмског подручја (одлив мозгова)
ТП2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних	- Очувана и чиста животна средина представља компаративну предност програмског подручја

посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање.	- Низак ниво свијести и ограничена инфраструктура у сектору, што програмско подручје излаже еколошким ризицима - Велика изложеност програмског подручја природним катастрофама (СЕЕ посебно погођена недавним климатским промјенама) - Разорне поплаве које су погодиле Србију и Босну и Херцеговину, укључујући и програмска подручја, у мају 2014. године
ТП3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу	- Снажни потенцијал и за развој туризма и велика влажност у прекограничном контексту - Доступност културног и природног наслеђа, потенцијално снажно повезано са развојем туризма

3.2 ОПИС ПРОГРАМСКИХ ПРИОРИТЕТА

Укупан циљ програма је:

Унапређење социоекономског развоја у пограничном подручју између Републике Србије и Босне и Херцеговине кроз спровођење циљаних и конкретних активности, на основу компаративних предности програмских подручја и заједничке, ефикасне употребе ресурса

3.2.1 Тематски приоритети

Посебни циљеви, резултати, показатељи и типови активности су дефинисани према тематским приоритетима на сљедећи начин.

ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије.	
Посебан циљ 1: Унапређење могућности запошљавања радне снаге и стварање више прилика за запошљавање	Посебан циљ 2: Промовисање социјалне и економске инклузије
<p>Резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нови производи и услуге, као и индустријски и комерцијални процеси, захваљујући преносу знања и иновативности резултују новим одрживим приликама за запошљавање у пограничном подручју; - Повећана конкурентност у комерцијализацији производа и услуга заједничком употребом ресурса у стратешким секторима (нпр. производња дрвета, прерада хране и метална индустрија); - Незапослена лица стекле су нове практичне вјештине у реалном радном окружењу, на основу потражње на тржишту рада и сличностима са обје стране границе. <p>Показатељи*:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Најмање 15 компанија је унаприједило пословање, производе и / или процесе у оквиру заједничких иницијатива (основа: 0); - Најмање 10 приватних и / или субјеката у јавном сектору развија могућности и услове за практичну обуку незапослених (основа: 0); - Најмање 100 особа усваја нове практичне вјештине које директно доприносе могућности запошљавања (основа: 0). 	<p>Резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нови одрживи социјални и здравствени сервиси су развијени и/или постојећи су унапријеђени прекограничном размјеном, сарадњом и синергијама, уз повећање ефикасности у пружању услуга и броја корисника услуга; - Могућности запошљавања и покретања сопственог пословања унутар угрожених група су унапријеђене заједничким прекограничним напорима, укључујући промовисање одрживог социјалног предузетништва; - Створене су одрживе перспективе за социјалну интеграцију угрожених група, кроз заједничке иницијативе са обје стране границе. <p>Показатељи*:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развијено је 5 нових или унапријеђено 5 постојећих програма социјалне подршке (основа: 0); - Најмање 100 особа рјешава конкретне социјалне проблеме и изазове уз помоћ социјалних програма (основа: 0); - Интеграција и запошљавање припадника угрожених група побољшано је кроз најмање 5 нових иницијатива, догађаја и/или заједничких активности; - Најмање 3 семинара/радионице са циљем пружања подршке новим пословним приликама за угрожене групе, укључујући друштвене предузетничке иницијативе; - Најмање 50 особа из угрожених група побољшало је свој социјални и

	економски статус на основу учествовања у иницијативама у оквиру програма фокусираним на интеграцију и запошљавање (основа: 0).
Активности: - Заједничке активности развоја пословања; - Заједнички развој нових производа и услуга; - Умрежавање пословних субјеката са спољним иноваторима, истраживачима и дипломцима; - Брендировање роба и услуга; - Сертификовање и унапређење квалитетних система; - Развој и спровођење програма стручног обучавања са циљем одговарања на конкретне и доказане потребе; - Практичне обуке у реалном радном окружењу (субјекти из јавног или приватног сектора); - Мали инфраструктурни радови и набавка опреме.	Активности: - Дефинисање нових социјалних и здравствених планова, и/или реструктурисање постојећих на основу иновативних приступа, метода и процеса; - Подршка пружању саветодавних услуга угроженим групама; - Организовање културних догађаја са циљем унапређења социјалне интеграције; - Развој нових или унапређење постојећих иницијатива у вези са друштвеним предузетништвом; - Циљна подршка промовисању предузетничких вјештина међу женама, младима и људима с посебним потребама; - Помоћ у дефинисању нових пословних иницијатива за рањиве групе, укључујући и друштвена предузећа; - Мањи радови на инфраструктури и набавка испоручивна.

* Основа за већину индикатора постигнућа је "0". Ограничена доступност статистичких података и ресурса не дозвољава прецизно дефинисање индикатора на основном нивоу (на примјер, број постојећих заједничких пословних иницијатива, број постојећих система за обезбјеђивање квалитета или укупан број постојећих програма социјалне подршке). У приступу програму се, према томе, користи основа „0“, а мјере се показатељи који су резултат програмских интервенција. Уз индикаторе у складу са овим приступом обично се примјењују дефиниције „нове иницијативе“, „новостечене вјештине“ или „нови унапријеђени социјални програми“. Исти се приступ примјењује на сва три тематска приоритета. Напомињемо да гдје год постоје циљеви, они могу бити само провизорни будући да су износи алокација у оквиру програма још увек непознати.

Када је у питању практична примјена показатеља, сугерише се да су показатељи циљева унутар сваког позива за достављање понуда (смјернице за апликанте) презентовани тако да потенцијалним апликантима представљају циљеве програма и по могућности усмјеравају њихово дјеловање у спровођењу програма.

Одговорна тијела и ЈМЦ ће редовно ревидирати индикаторе. Када је то могуће, приликом планирања даљњих циљаних позива за достављање понуда у обзир ће се узимати резултати претходних позива за достављање понуда. На примјер, могуће је да посебни циљеви за које ће индикатори углавном бити остварени у раним фазама програма не буду одабрани за даље циљане позиве за достављање понуда.

ГП 2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних последица климатских промјена, спречавање ризика и управљање.	
Посебан циљ 1: Унапређење одрживог планирања заштите животне средине и промовисање биоразноликости	Посебан циљ 2: Унапређење система управљања у хитним ситуацијама
Резултати: - Ефикасности јавних услуга и пракси у вези са управљањем крутим и канализационим	Резултати: - Капацитет за спремност, превенцију и реаговање свих организација/институција у систему

отпадом је повећана кроз заједничке иницијативе са обје стране границе; - Промовише се заштита сливова ријека Дрине и Саве и промовише њихова биоразноликост.	заштите и спасавања у пограничном подручју је дугорочно унапријеђен.
Показатељи: - Најмање 4 јавна предузећа која се баве чврстим отпадом и отпадним водама на територији општине унаприједила су своје пословање у сегменту управљања чврстим отпадом и отпадним водама (основна вриједност: 0); - Најмање 3 нове иницијативе које доприносе унапређењу стања животне средине и промовисању биоразноликости у подручју сливова ријека Дрине и Саве (основна вриједност: 0); - Најмање 1 платформа за заштиту сливова ријека Дрине и Саве и промовисање њихове биоразноликости постоји и примјењује се изван оквира програмских активности (основна вриједност: 0); - Најмање 8000 особа је упознато са питањима заштите животне средине и биодиверзитета ријека Дрине и Саве (основна вриједност: 0).	Показатељи: - Најмање 3 хитне службе с обје стране границе повећале су капацитете уз помоћ заједничких иницијатива (основна вриједност: 0); - Капацитет најмање 100 чланова хитних служби и њихова опрема су повећани (основна вриједност: 0); - Најмање 8000 особа упознато је са питањима спречавања и смањења последица поплава; - Најмање 10 локалних заједница биле су корисници активности изградње капацитета везаних за спречавање и смањење последица поплава.
Активности: - Унапређење постројења и опреме јавних комуналних предузећа; - Унапређење постојећих процедура у јавним сервисима који се баве чврстим отпадом и управљањем отпадним водама, укључујући јавна комунална предузећа и школошку инспекцију; - Анализа и подизање свијести о загађењу извора воде, попут оних у пољопривреди; - Информисање и изградња капацитета грађана и предузећа за одрживо дјеловање у погледу крутог отпада и подручја заштите воде; - Стварање административних и просторних капацитета за одрживо управљање чврстим отпадом и отпадним водама; - Обучавање и изградња капацитета особља јавних комуналних предузећа; - Чишћење и поправку нехигијенских одлагалишта.	Активности: - Обучавање и изградња капацитета служби цивилне заштите и других хитних служби, нарочито у случају поплава и након њих, у складу са међународним стандардима; - Мали инфраструктурни радови и набавка опреме; - Размјена искустава и најбољих пракси и умрежавање; - Развој и/или унапређење система планирања, дјеловања, информисања, координисања и обавештавања у вези са спречавањем и смањивањем последица природних катастрофа и управљање на централном и/или локалном нивоу у хитним случајевима; - Подизање свијести и изградња капацитета локалних заједница за реаговање у хитним ситуацијама.

ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу	
Посебан циљ 1: Повећање доприноса туризма социоекономском развоју програмског подручја	Посебан циљ 2: Јачање културног идентитета програмског подручја
Резултати: - Понуда и квалитет туристичких производа и услуга се даље заснива на заједничким напорима и иницијативама; - Стварају се нове одрживе могућности запошљавања и пословања у сектору туризма због активности са обје стране границе.	Резултати: - Промовише се одржива културна и спортска прекогранична размјена; - Историјско и природно наслеђе и традиције пограничног подручја су боље заштићени.
Показатељи: - Најмање 5 нових заједничких туристичких производа/подручја је	Показатељи: - Повезаност субјеката са обје стране границе у најмање 4 културна или

развијено или су унапријеђени постојећи производи/подручја (основна вриједност: 0); - Свијест је подигнута кроз најмање 3 промотивне кампање и организоване догађаје (основна вриједност: 0); - Најмање 3 прекограничне везе/мреже/ групе туристичких субјеката; - Најмање 15 туристичких субјеката је повезано у новонасталим заједничким активностима (основна вриједност: 0); - Капацитети најмање 50 радника у туризму и 50 незапослених повећани су кроз иницијативе обучавања (основна вриједност: 0); - Број нових туриста који посјећују нове локације због нових услуга које су резултат нових програмских активности је најмање 1000 (основна вриједност: 0).	спортска догађаја (основна вриједност: 0); - Очување историјског наслеђа је повећано кроз најмање 3 заједничке иницијативе (основна вриједност: 0); - Унапријеђене могућности умрежавања и сарадње за најмање 8000 становника и туриста са обје стране границе (основна вриједност: 0).
Активности: - Умрежавање, структурисање, позиционирање нових туристичких производа и услуга; - Успостављање прекограничних туристичких група; - Промовисање, комуницирање и јавне активности; - Организовање догађаја и кампања; - Размјена и пренос искустава; - Обучавање и изградња капацитета запослених у туризму и/или незапослених; - Мали инфраструктурни радови и набавка опреме; - Промовисање и заштита природних ресурса и заштићених подручја.	Активности: - Организовање догађаја, симпозијума, радионица, итд; - Посебне професионалне интервенције с циљем заштите и промовисања историјског наслеђа, као и културних традиција; - Мали инфраструктурни радови на реставрацији и заштити историјских или уметничких знаменитости и набавка опреме; - Развој нових и унапређење постојећих музејских збирки, изложби и слично; - Умрежавање између различитих сектора са циљем доприноса ефикасности и атрактивности туристичке понуде.

Спровођење тематских приоритета и посебних циљева програма ће, гдје је то примјенимо, бити у складу са циљевима Стратегије ЕУ-а за Дунавски регион (ЦОМ (2010) 715) и Стратегије ЕУ-а за Јадранско-јонски регион (ЦОМ (2014) 357).

3.2.2 Техничка помоћ

Посебни циљ:

Посебан циљ техничке помоћи је обезбјеђивање ефикасног, транспарентног и правовременог спровођења Прекограничног програма сарадње, као и подизање свијести о програму на државном, регионалном и локалном нивоу и, уопштено, међу становништвом у квалификованом програмском подручју. Такође, подржава активности подизања свијести на нивоу државе како би грађани у обје земље кориснице ИПА II програма били информисани о програму. Надаље, искуство припреме програмског циклуса 2007-2013. показује да ће овај приоритет, такође, представљати подршку административном капацитету власти и корисника програма у погледу унапређења власништва и погодности програма и пројектних резултата.

Алокација за техничку помоћ биће употребљена за подршку раду државних оперативних структура (ОС) и Заједничког надзорног одбора (ЗНО) у обезбјеђивању ефикасног успостављања, спровођења, надзора и евалуације програма, као и оптималне употребе ресурса. Ово ће бити постигнуто кроз успостављање и дјеловање Заједничког

техничког секретаријата (ЗТС) на територији Србије и Канцеларије у Босни и Херцеговини. ЗТС ће бити одговоран за свакодневно управљање програмом и извјештавање ОС-у и ЗНО-у.

Планирани резултати:

1. Административна подршка Оперативним структурама и Заједничком одбору програма је унапријеђена

Овај приоритет ће обезбједити несметано спровођење програма током свих фаза. Укључује доступност финансијских средстава и ангажовање квалификованог особља задуженог за пружање помоћи Оперативним структурама и Заједничком одбору, као и успостављање и спровођење механизма и процедура управљања, надзора и контроле. Ако буде потребно, допринијеће и припреми следећег финансијског циклуса (2021-2026.).

Показатељи резултата:

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
Просечни удио корисника задовољних подршком спровођењу програма	Процент	Нема доступних података	85 %

2. Технички и административни капацитети за управљање програмом и спровођење је повећан

Овај приоритет ће, такође, пружити могућност унапређења стручности и вјештина структура које управљају програмом, као и могућих апликаната и корисника гранта. Посебне активности изградње капацитета биће планиране и изведене на основу утврђених потреба током спровођења програма. Као дио лекција научених из програмског циклуса 2007-2013. године, (I) очекује се повећано учествовање чланова ЗНО-а у задацима дефинисаним у оквиру правног оквира ИПА II програма; (II) биће повећан капацитет потенцијалних апликаната за развој одрживих прекограничних партнерстава; и (III) биће повећан капацитет корисника гранта у смислу задовољавајућег начина испуњавања обавеза из њихових уговора.

Показатељи резултата:

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
Просјечно повећање броја примљених понуда у оквиру сваког заустопног позива		Нема доступних података	Нема података ¹
Просјечно повећање броја концепата пројекта који ће бити квалификовани за даљу процену	Процент	Нема доступних података	50 %

3. Видљивост програма и његови резултати су загарантовани

Програм прекограничне сарадње је веома популаран у квалификованим подручјима захваљујући, између осталог, видљивости активности које су предузете током програмског циклуса 2007-2013. године. С обзиром на број апликаната у накнадним позивима, примијењено је да постоји повећан интерес за иницијативе сарадње. Ова постигнућа треба одржати и унаприједити током спровођења финансијске перспективе 2014-2020. године. Треба развити разноврсне канале комуникације и публициитета како би се обезбједила редовна размјена информација између заинтересованих страна и шире

¹ Напомињемо да су у финансијској перспективи 2014-2020. усклађени стратешки позиви за достављање понуда замишљени с јасним фокусом и/или одређеним условима који се односе на потенцијалне кориснике. Такође, у

позиву за достављање понуда могуће је да ће се користити ротирајуће начело за избор тематских приоритета и њихових специфичних циљева, а у том смислу, број понуда не мора нужно бити повећан.

публике, укључујући учествовање у догађајима у вези макрорегионалних стратегија у којима учествују обје државе.

Показатељи резултата:

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
Људи који учествују у промотивним догађајима	Процент	2. 705	120 %
Посјете интернетској страници програма	Процент	37. 604	110 %

Врста активности:

Непотпун списак могућих активности обухваћених алокацијом за техничку помоћ укључиваће:

- Успостављање и функционисање Заједничког техничког секретаријата и његове Канцеларије;
- Организовање догађаја, састанака, обука, студијских путовања или узајамних посјета са циљем усвајања нових знања о најбољим праксама других развојних иницијатива;
- Учествовање особља управљачких структура на форумима о Западном Балкану или о ЕУ-у;
- Припремање интерних и/или екстерних приручника;
- Помоћ потенцијалним апликантима у партнерству и развоју пројеката (форуми за проналажење партнера, итд);
- Савјетовање корисника гранта о питањима спровођења пројекта;
- Надзор над спровођењем пројеката и програма, укључујући успостављање система надзора и повезаног извјештавања;

- Организовање активности оцјенивања, анализирања, испитивања и/или проучавања позадине програма;

- Информисање и публицитет, укључујући и припрему, усвајање и редовну ревизију плана видљивости и комуницирања, ширења информација (инфо-дани, научене лекције, студије најбољих случајева, новински чланци и саопштења), промотивни догађаји и штампани материјал, развој комуникационих алата, одржавање, ажурирање и унапређење интернетске странице програма, итд;

- Подршку раду Заједничке радне групе задужене за припрему програмског циклуса 2021-2026;

- Учествовање на годишњим форумима и другим догађајима у вези са макрорегионалним стратегијама: Стратегија ЕУ-а за Јадранско-јонски регион и Стратегија ЕУ-а за Дунавски регион.

Циљане групе и крајњи корисници (непотпуни списак):

- Структуре које управљају програмом, укључујући уговорна тијела
- Потенцијални апликатни
- Корисници гранта
- Крајњи корисници пројекта

Година	ИПА II ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ Србија - Босна и Херцеговина							Укупно (EUR)
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2014-2020.
Операције у оквиру Програма прекограничне сарадње (сви тематски приоритети)	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.800.000	12.600.000
Техничка помоћ	600.000	0	0	600.000	0	0	200.000	1.400.000
Укупно (EUR)	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	14.000.000

Табела 2: Индикативни износи финансијске алокације и стопа доприноса ЕУ-а по приоритету

ПРИОРИТЕТИ	ИПА II Програм прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2014-2020.
------------	--

- Општа јавност

3.3 ХОРИЗОНТАЛНА И ПОПРЕЧНА ПИТАЊА

Посебне мјере подршке представљене изнад биће испуњене хоризонталним питањима која морају бити прикладно описана и уврштена у сваку интервенцију која произилази из овог програма. У овом смислу биће размотрени следећи елементи.

Једнаке могућности. Уз посебне интервенције предложене за социјалну интеграцију и инклузију (тематски приоритет 1 - *Промовисање запошљавања, мобилност радне снаге, прекогранична социјална и културна инклузија*), програм неће дискриминисати никога ни у једном тематском приоритету. Штавише, угрожене групе попут инвалида, мањина, дјеце и младих, старих и социјално маргинализованих ће се охрабривати да учествују у свим активностима под једнаким условима. Усто, једнакост полова биће промовисана током читавог периода спровођења програма.

Заштита животне средине. Тематски приоритет 2 - *Заштита животне средине, промовисање прилагођавања на климатске промјене и смањење, спречавање и управљање ризицом* - изабран је у оквиру кључних приоритета програма. Уска повезаност са другим тематским приоритетима, туризмом, на примјер, и релевантност сектора за програмску територију довеле су до одлуке да заштита животне средине буде примијењена као хоризонтална мјера током читавог периода спровођења програма. У свим интервенцијама у оквиру програма мораће постојати позитиван став према заштити животне средине и мораће се обезбиједити да у овом смислу не постоје негативни утицаји.

Пројекти припремљени у оквиру приступа Развоју подручја с циљем омогућавања одрживог раста у дефинисаним географским подручјима у пограничним подручјима на Западном Балкану, посебно у руралним подручјима које карактеришу сложени развојни проблеми, могу бити размотрени за финансирање у оквиру овог програма прекограничне сарадње. У обзир ће бити узете припремне активности за Развој подручја које су већ спроведене у пограничном региону који обухвата Србију и Босну и Херцеговину.

ДИО 4: ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

Табела 1 показује индикативни годишњи износ доприноса Уније Програму прекограничне сарадње за период 2014 - 2020. године. Табела 2 приказује индикативну расподелу алокација по тематском приоритету и највећи износ суфинансирања које врши Унија.

Табела 1: Индикативни износи годишње финансијске алокације за Програм прекограничне сарадње 2014-2020.

	Допринос Уније	Корисник/корисници суфинансирања	Укупно финансирање	Стопа доприноса Уније
	(а)	(б)	(ц) = (а)+(б)	(д) = (а)/(ц)
ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије	3.500.000,00	617.647,06	4.117.647,06	85%
ТП2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних последица климатских промјена, спречавање ризика и управљање	4.900.000,00	864.705,88	5.764.705,88	85%
ТП3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу	4.200.000,00	741.176,47	4.941.176,47	85%
ТП4: Техничка помоћ	1.400.000,00	0,00	1.400.000,00	100 %
УКУПНО	14.000.000,00	2.223.529,41	16.223.529,41	

ДИО 5: СПРОВЕДБЕНЕ ОДРЕДБЕ

Позив за достављање понуда

Одговорна тијела у земљама учесницима планирају спровођење већег дијела интервенција кроз грантове засноване на јавним позивима за достављање понуда. Они ће обезбиједити потпуну транспарентност процеса и приступ различитим јавним и нејавним субјектима. ЗНО ће бити одговоран за утврђивање тематских приоритета, специфичних циљева, циљаних крајњих корисника и посебног фокуса сваког позива за достављање понуда који ће подржати Европска комисија.

Динамика објављивања позива за достављање понуда зависи од великог броја фактора, укључујући логистику, вријеме оцјене понуда и нивоа интереса потенцијалних понуђача. Према томе, у овом тренутку не може бити утврђено колико ће позива за достављање понуда бити објављено током програмског периода. Одговорна тијела ће, у сваком случају, водити рачуна о томе да приликом објављивања позива за достављање понуда избјегну преклапање тематских приоритета у оквиру различитих програма прекограничне сарадње. Приликом објављивања позива за достављање понуда користиће се ротирајуће начело за избор тематских приоритета и њихових специфичних циљева.

Прије објављивања позива (и дефинисања тендерске документације), одговорна тијела ће ревидирати тренутне потребе/перспективе и остваривање индикатора у претходним позивима за достављање понуда. На основу тога биће предложен списак тематских приоритета и посебних циљева који ће бити објављени у позивима за достављање понуда. План ће бити усклађен са другим програмима/позивима за достављање понуда који могу бити отворени/објављени у исто вријеме, како би се избјегло преклапање. У накнадним позивима за достављање понуда биће изабрани они тематски приоритети и / или посебни циљеви који нису претходно били објављени.

Стратешки пројекти

Током припреме програма нису утврђени никакви стратешки пројекти. Међутим, током периода спровођења програма могуће је размотрити алоцирање дијела средстава за један или више стратешких пројеката. Утврђивање стратешких пројеката зависиће од тога да ли је показан посебан интерес обје земље за рјешавање посебних стратешких приоритета који очигледно прате циљеве обје земље и доказују јасан прекогранични утицај.

Стратешки оквир пројеката може бити дефинисан у релевантним макрорегионалним стратегијама у којима учествују обје земље.

Стратешки пројекти могу бити изабрани кроз позив за стратешке пројекте или кроз јавни позив за достављање понуда. У случају јавног позива, партнери у програму ће заједнички утврдити и усагласити све стратешке пројекте

које ће одобрити ЗНО у одговарајућем тренутку током периода спровођења програма. Након што одговорна тијела и ЗНО утврде и потврде стратешки приступ, релевантне институције (водеће институције за стратешке пројекте) биће позване да доставе своје приједлоге у виду пројектних задатака, техничких спецификација или трошковника. У том случају, након што га предложи и одобри ЗНО и подржи Комисија, Програм прекограничне сарадње мора бити измијенjen како би садржавао тај стратешки пројекат.

У оба случаја, примљени приједлози биће оцјењени на основу претходно дефинисаних и недискриминирајућих критеријума за избор. Стратешки пројекти ће имати јасан прекогранични утицај и позитиван ефекат на погранично подручје и његове становнике. У обзир ће бити узето и следеће: релевантност и допринос пројекта посебним циљевима програма и очекивани резултати, доспјевање и изводљивост, те одрживост пројектних резултата.

Тематски приоритет 2 - *Заштита животне средине, промовисање прилагођавања на климатске промјене и смањење, спречавање и управљање ризиком* - чини се најприкладнијом формулацијом стратешких пројеката. Одговорне власти посвећене су спровођењу стратешких пројеката који показују значајан утицај и јасан прекогранични утицај. Пројекти припремног карактера, попут припреме пројектне документације, не могу се сматрати стратешким пројектима. Само већ спремне институционалне иницијативе, чији су јасан циљ заједнички изазови с обје стране границе и чији су резултат одржива и заједничка рјешења, могу се сматрати стратешким пројектима.

У вези са поплавама у прољеће 2014. године, земље учеснице могу размотрити алоцирање средстава програма на два начина:

1. на поновљене тренутно активне позиве за достављање понуда; и/или
2. на стратешки пројекат.

Макрорегионалне стратегије:

Како обје земље учествују у Стратегији ЕУ-а за Дунавски регион (ЦОМ (2010) 715) и Стратегији ЕУ-а за Јадранско-јонски регион (ЦОМ (2014) 357), дефиниција и развој стратешких пројеката могу бити урађени у оквиру приоритетних области или тема идентификованих и у плану комуникације и у акционом плану тих стратегија. Исто важи и за позиве за подношење приједлога пројеката који могу бити лансирани у вези са приоритетним областима или темама макрорегионалних стратегија којима програм припада.

СПИСАК ДОДАТАКА

ДОДАТАК 1: Опис и анализе програмског подручја Стање и SWOT анализа

Главне методе за анализу података су такозване PESTLE (ПЕСТПО-политички, економски, социјални,

технолошки/територијални, правни, еколошки фактори) и SWOT (ПСПП-анализа предности, слабости, прилика и пријетњи). PESTLE се примјењује за утврђивање спољних фактора који имају утицај на развој програмског подручја, а SWOT за означавање предности и слабости региона у смислу развоја. Ове анализе требају размотрити програмско подручје као цјелину.

ДОДАТАК II - ОПШТИ УСЛОВИ

ДОДАТАК II	ОПШТИ УСЛОВИ	I
Први дио:	Опште одредбе	2
Члан 1.	Период извршења, период оперативног спровођења и рок за уговарање	2
Члан 2.	Корисници ИПА II програма и њихове заједничке дужности	2
Члан 3.	Извјештавање	3
Члан 4.	Видљивост и комуницирање	3
Члан 5.	Права интелектуалног власништва	3
Члан 6.	Квалификованост трошкова	3
Други дио:	Одредбе које се примјењују на индиректно управљање корисника ИПА II програма	4
Члан 7.	Општа начела	4
Члан 8.	Процедуре набавке и додјеле гранта	4
Члан 9.	Ex-ante контроле процедура додјеле гранта и набавке и ex-post контроле уговора и грантова које спроводи Комисија	6
Члан 10.	Банковни рачуни, рачуноводствени системи и признати трошкови	7
Члан 11.	Одредбе о плаћању које је Комисија извршила кориснику ИПА II програма који је уговорно тијело	8
Члан 12.	Прекид плаћања	9
Члан 13.	Поврат средстава	9
Трећи дио:	Коначне одредбе	10
Члан 14.	Консултације између корисника ИПА II програма и Комисије	10
Члан 15.	Амандмани на овај споразум о финансирању	10
Члан 16.	Суспендовање овог споразума о финансирању	10
Члан 17.	Раскид овог споразума о финансирању	11
Члан 18.	Аранжмани за рјешавање спорова	12

Први дио: Опште одредбе

Члан 1. - Период извршења, период оперативног спровођења и рок за уговарање

(1) Период извршења је период током којег се Споразум о финансирању спроводи и укључује период оперативног спровођења као и завршну фазу. Трајање периода спровођења је дефинисано у члану 2.(1) Посебних услова и започиње са ступањем на снагу овог споразума о финансирању.

(2) Период оперативног спровођења је период у којем се спроводе и завршавају све оперативне активности обухваћене уговорима о набавци и гранту у оквиру Програма активности. Трајање овог периода дефинисано је у члану 2.(2) Посебних услова и започиње са ступањем на снагу овог споразума о финансирању.

(3) Уговорно тијело поштује периоде извршења и оперативног спровођења приликом закључивања и спровођења уговора о набавци и гранту у оквиру овог споразума о финансирању.

(4) Трошкови повезани са активностима у оквиру овог програма активности квалификовани су за финансирање средствима ЕУ-а само ако су настали током периода оперативног спровођења.

(5) Уговори о набавци и гранту закључују се најкасније три године од ступања на снагу овог споразума о финансирању, осим у случају:

(а) већ закључених амандмана на уговоре;
(б) појединачних уговора о набавци који требају бити закључени након пријевременог раскида постојећих уговора о набавци;

(ц) уговора који се односе на ревизију и процјену који могу бити потписани након оперативног спровођења; (Д) промјене субјекта који је задужен за обављање повјерених задатака.

(6) Уговор о набавци или гранту који није резултовао никаквим плаћањем у периоду од двије године од потписивања аутоматски се раскида, а средства за његово финансирање се ослобађају.

Члан 2. - Корисници ИПА II програма и њихове заједничке дужности

(1) Као што је дефинисано у члану 76.(3) односних Оквирних споразума, корисници ИПА II програма сарађују, а нарочито заједнички обављају следеће функције и преузимају следеће одговорности:

(а) припремају програме прекограничне сарадње у складу са чланом 68. односних Оквирних споразума или њихову ревизију;

(б) обезбјеђују учествовање на састанцима Заједничког одбора (ЗНО) и другим билатералним састанцима;

(ц) номинују своје представнике у ЗНО-у;

(д) успостављају Заједнички технички секретаријат (ЗТС) и обезбјеђују његову адекватну попуњеност;

(е) припремају и спроводе стратешке одлуке ЗНО-а;

(ф) дају подршку раду ЗНО-а обезбјеђују податке потребне за обављање његових задатака, нарочито податке који се односе на напредовање оперативног програма у смислу посебних циљева по тематским приоритетима, као што је то дефинисано у Програму прекограничне сарадње;

(г) успостављају систем за прикупљање поузданих информација о спровођењу Програма прекограничне сарадње;

(х) припремају годишње и коначне извјештаје о спровођењу, како је наведено у члану 80. односних Оквирних споразума у складу са чланом 3;

(и) припремају и спроводе кохерентан план у вези са комуницирањем и видљивости;

(ј) припремају годишњи план рада Заједничког техничког секретаријата, којег одобрава ЗНО.

Члан 3. - Извјештавање

(1) За потребе извјештавања дефинисано у члану 80.(1) односних Оквирних споразума, оперативне структуре користе обрасце дефинисане у Додатку III Споразуму о финансирању.

(2) За потребе општих услова извјештавања Комисији дефинисаних у члану 58. Оквирног споразума и посебних услова извјештавања у оквиру индиректног управљања дефинисаних у члановима 59. (1) односних Оквирних споразума о годишњем извјештају о спровођењу помоћи у оквиру ИПА II програма, НИПАК-ови користе образац дефинисан у Додатку III А овом споразуму о финансирању.

(3) За потребе одређених услова извјештавања у оквиру индиректног управљања дефинисаних под тачком (а) члана 59.(2) Оквирног споразума о годишњим финансијским извјештајима или изводима, НАО у кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, користи обрасце дефинисане у Додатку IV овом споразуму о финансирању.

(4) За потребе члана 59.(4) Оквирног споразума, НИПАК у кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, подноси коначан извјештај о спровођењу ИПА II помоћи у оквиру овог програма активности Комисији,

најкасније четири мјесеца након последње исплате извођачима или корисницима гранта.

(5) За потребе члана 59.(6) Оквирног споразума, НАО у кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, до 15. јануара наредне фискалне године доставља, у електронској форми, копију података који се воде у рачуноводственом систему у складу са чланом 10.(5). Ово треба бити пропраћено потписаним неревидираним сажетим финансијским извјештајем у складу са тачком (ц) Додатка IV.

Члан 4.- Видљивост и комуницирање

(1) Као што је дефинисано у одредбама чланова 24.(1), 76.(3)(к) и 78.(8)(ф) односних Споразума о финансирању, корисници ИПА II програма припремају кохерентни план видљивости и активности комуницирања који се доставља Комисији на сагласност у периоду од 6 мјесеци од ступања на снагу овог споразума о финансирању.

(2) Ове активности комуницирања и видљивости у складу су са Приручником за комуникације и видљивост за спољне активности ЕУ-а који је дефинисала и објавила Комисија, а који је на снази у вријеме обављања активности.

Члан 5. - Права интелектуалног власништва

(1) Уговори финансирани у оквиру овог споразума о финансирању обезбјеђују да корисници ИПА II програма остваре сва права интелектуалног власништва у погледу информационог технологија, студија, нацрта, планова, материјала за објављивање и свих других материјала припремљених за потребе планирања, спровођења, надзора и процјене.

(2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело гарантује да Комисија или било ко кога Комисија овласти, као и други корисник ИПА II програма имају приступ и право да користе такав материјал. Комисија ће користити такве материјале само за своје властите потребе.

Члан 6. - Квалификованост трошкова

(1) Сљедећи подаци нису квалификовани за финансирање у оквиру овог споразума о финансирању:

- (а) дугови и трошкови финансирања дуга (камата);
- (б) резерве за губитке или потенцијалне будуће обавезе;
- (ц) трошкови које пријави корисник (корисници) и који се финансирају из друге активности или програма рада који се финансира бесповратним средствима Уније;
- (д) губици због девизног курса;
- (е) кредити трећим странама;
- (ф) новчане казне, пенали и трошкови парничних поступака;

(2) Куповина земљишта на којем не постоје грађевине и земљиште на којем постоје, у износу до 10% укупних квалификованих издатака за односну активност квалификована је за финансирање у оквиру ИПА II програма прекограничне сарадње ако је природа куповине оправдана природом активности и ако је дефинисана у Додатку I.

Други део: Одредбе које се примјењују за индиректно управљање корисника ИПА II програма

Члан 7. - Општа начела

(1) Сврха другог дијела је дефинисање правила за спровођење Програма активности у оквиру индиректног управљања, а нарочито правила која се односе на спровођење повјерених буџетских задатака описаних у Додатку I, као и дефинисање права и обавеза корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело и Комисије у смислу обављања ових задатака.

(2) Као што је дефинисано у тачки (б), члан 76.(3) односних Оквирних споразума, корисници ИПА II програма заједнички припремају билатерални аранжман и обезбјеђују његово спровођење.

(3) Корисник ИПА II програма који није Уговорно тијело сарађује са ИПА II корисником који јесте Уговорно тијело како би обезбиједио обављање сљедећих задатака:

(а) спровођење оперативног праћења и управљање активностима дефинисаним у тачки (б), члан 76.(4) Оквирног споразума;

(б) верификације у складу са чланом 76.(5) Оквирног споразума;

(ц) заштиту финансијског интереса Уније како је дефинисано у члану 51. Оквирног споразума.

Члан 8. - Процедуре набавке и додјеле гранта

(1) Задатке наведене у члану 7.(3) обавља корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, у складу са поступцима и стандардним документима које дефинише и објављује Комисија за додјелу уговора о набавци и уговоре о гранту у спољним активностима, који су на снази на датум покретања односног поступка (ПРАГ), као и у складу са стандардима видљивости и комуницирања наведеним у члану 4.(2).

(2) У складу са чланом 18.(2) Оквирног споразума, Комисија ће ИПА II кориснику који је Уговорно тијело обезбиједити даље смјернице које се односе на прилагођавање поступака и стандардних докумената за додјелу уговора о набавци и уговора о гранту у спољним активностима које дефинише и објављује Комисија појединачним случајевима прекограничне сарадње.

(3) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело спроводи поступак додјеле уговора о набавци и уговора о гранту, закључује односне уговоре и обезбјеђује да је сва релевантна документација која представља ревизорски траг на језику овог споразума о финансирању.

(4) Корисници ИПА II програма у потпуности сарађује приликом успостављања комисија за процјену као што је дефинисано у тачки (а) члана 76.(4) односних Оквирних споразума.

(5) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело обавјештава Комисију када је кандидат, понуђач или подносилац захтјева искључен из учествовања у поступцима набавке и додјеле уговора о гранту, или када је установљено озбиљно кршење његових уговорних обавеза.

У тим случајевима, независно од овлашћења Комисије да предузме мјере против таквог субјекта у складу са важећим Финансијским прописима, овај корисник ИПА II програма може извођачима и корисницима гранта изрећи новчане казне споменуте у одредбама о административним и новчаним казнама Општих услова за додјелу уговора о набавци и уговора о грантовима које закључи корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, под условом да је ово дозвољено у његовим државним законима. Такве новчане казне изричу се након доказног поступка у којем је извођачу или кориснику гранта осигурано право на одбрану. Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело узима у обзир податке садржане у Централној бази података искључених субјеката приликом додјеле уговора о набавци и уговора о грантовима. Приступ информацијама може бити осигуран путем контакт особе/особа или у консултацијама

са Комисијом¹ (Европска комисија, Генерална дирекција за буџет, службеника за рачуноводствене послове Комисије, БРЕ2-13 / 505, Б-1049 Брисел, Белгија, и путем *електронске адресе BUDG-C01-EXCL DB@ec.europa.eu*, уз копију на адресу Комисије наведену у члану 3. Посебних услова).

(6) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело види све релевантне финансијске документе и пратећу уговорну документацију од датума ступања на снагу овог споразума о финансирању или од ранијег датума у случају да је поступак набавке, позив за достављање понуда или поступак директне додјеле уговора покренут прије ступања на снагу овог споразума о финансирању:

- (a) Нарочито за процедуре набавке:
 - а) Објава најаве с доказом објаве најаве набавке и све исправке;
 - б) Именовање комисије за ужи избор;
 - ц) Извјештај комисије за избор (укључујући додатке) и пријаве;
 - д) Доказ о објављивању обавјештења о ужем избору;
 - е) Писма кандидатима који нису ушли у ужи избор;
 - ф) Позив за учествовање у процедури надметања или еквивалентној процедури;
 - г) Тендерски досије који укључује додатке, појашњења, записнике са састанака, доказе о објављивању;
 - х) Именовање комисије за процјену понуда;
 - и) Извјештај о процедури, укључујући додатке;
 - ј) Извјештај о процјени/преговорима, укључујући додатке и примљене понуде²;
 - к) Писмо обавјештења;
 - л) Пратеће писмо за достављање уговора;
 - м) Писма неуспјешним кандидатима;
 - н) Обавјештење о додјели/поништавању, укључујући доказ о објави;
 - о) Потписани уговори, измјене, материјали, извјештаји о спровођењу и релевантна кореспонденција.
- (6) Нарочито, за позиве за достављање понуда и директну додјелу грантова:
 - а) Именовање комисије за процјену понуда;
 - б) Отварање и административни извјештаји укључујући додатке и примљене пријаве³;
 - ц) Писма успјешним и неуспјешним кандидатима након чега слиједи процјена концепта;
 - д) Извјештај о процјени концепта;
 - е) Извјештај о процјени комплетне апликације или извјештај о преговарачком поступку са релевантним додацима;
 - ф) Провјера квалификованости и пратеће документације;
 - г) Писма успјешним и неуспјешним понуђачима са одобреним резервним листама након процјене потпуних понуда;
 - х) Пратеће писмо за достављање уговора о гранту;
 - и) Обавјештење о додјели/поништавању, укључујући доказ о објави;
 - ј) Потписани уговори, измјене, материјали, извјештаји о спровођењу и релевантна кореспонденција.

¹ Кориснику ИПА II програма биће дозвољен директан приступ Централној бази искључених субјеката кроз контакт особу када Корисник потврди одговорној служби Комисије да примјењује адекватне мјере заштите података дефинисане у Уредби (ЕЦ) бр. 45/2001 Европског парламента и Савета од 18. 12. 2000. године о заштити појединаца у смислу обраде личних података у институцијама и тијелима Комисије и о слободном протоку таквих информација (ОЈЛ8, 12. 1. 2001. п. 1).

Надаље, финансијски и уговорни документи наведени у ставу 6.(а) и (б) овог члана пропраћени су свим релевантним пратећим документима захтијеваних у поступку описаном у дијелу 1. овог члана, као и свом документацијом која се односи на плаћања, поврате и оперативне трошкове, на примјер извјештаја о пројекту и провјерама на терену, прихватање радова и испорука, гаранције, јемства и извјештаје инжењера који обављају надзор.

Сва релевантна финансијска и уговорна документација чува се током истог периода, у складу са чланом 49. Оквирног споразума.

Члан 9. - *Ex-ante* контроле процедура додјеле гранта и набавке и *ex-post* контроле уговора и грантова које спроводи Комисија

(1) Комисија може извршити *ex-ante* контроле поступка набавке, објављивања позива за достављање понуда и поступка додјеле уговора о набавци и уговора о гранту током сљедећих фаза поступка додјеле уговора о набавци или о гранту:

- (а) одобрења обавјештења о уговору за набавку, програме рада за позиве за достављање понуда и њихове измјене;
 - (б) одобрења тендерске документације и смјерница за подносиоце захтјева за додјелу гранта;
 - (ц) одобрења именовања чланова Комисија;
 - (д) одобрења извјештаја о набавци и одлука о додјелама⁴;
 - (е) одобрење уговорних досијеа и додатака уговорима.
- (2) У смислу *ex-ante* контрола, Комисија одлучује о:
- (а) спровођењу *ex-ante* контрола свих списка, или
 - (б) спровођењу *ex-ante* контрола одабраних списка, или
 - (ц) потпуном одустајању од *ex-ante* контрола.
- (3) Ако Комисија одлучи да изврши *ex-ante* контроле у складу са ставом 2. тачака (а) и (б) овог члана, корисника ИПА ИИ програма који је Уговорно тијело извјештава о документима изабраним за *ex-ante* контроле. Овај корисник ИПА II програма, након обавјештења о томе који је документ изабран, Комисији доставља сву потребну документацију и информације, а најкасније у вријеме достављања обавјештења о уговору или радног програма за објављивање.

(4) Комисија може у било којем тренутку одлучити да изврши *ex-post* контроле било којег уговора или гранта који је додјелио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, а на основу овог споразума о финансирању, укључујући ревизију и провјере на лицу мјеста. Овај корисник ИПА II програма доставља Комисији сву документацију и потребне податке након што буде обавијештен да је документ изабран за *ex-post* контролу. Комисија може овластити особу или субјект да изврши *ex-post* контролу у њезино име.

Члан 10. - Банковни рачуни, рачуноводствени системи и признати трошкови

(1) Након ступања на снагу овог споразума о финансирању, Државни фонд и оперативна структура

² Елиминисање неуспјешне понуде пет година након завршетка процедуре набавке.

³ Елиминисање неуспјешних апликација три године након завршетка процедуре набавке додјеле уговора о гранту.

⁴ За уговоре о пружању услуга овај корак укључује претходне контроле које се односе на одобравање ужег избора.

корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело за Програм активности отварају најмање један банковни рачун у еврима. Укупни банковни биланс за Програм активности је сума биланса на свим банкарским рачунима Програма активности чији су власници Државни фонд и све учествујуће оперативне структуре корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело.

(2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело припрема и доставља Комисији планове прогнозе исплата за период трајања спровођења Програма активности. Ове прогнозе ажурирају се за потребе годишњег финансијског извјештаја наведеног у члану 3.(2) и за сваки захтјев за исплату средстава. Предвиђања се заснивају на документованим детаљним анализама (укључујући планирани распоред уговарања по уговору за сљедећих 12 мјесеци) које су на захтјев доступне Комисији.

(3) Почетни план прогнозе исплата садржи сажетак годишњих прогноза исплата за читав период спровођења и мјесечне прогнозе исплата за првих 12 мјесеци Програма активности. Накнадни планови садрже сажетак годишњих прогноза исплата за биланс акционог периода Програма активности и мјесечне прогнозе исплате за наредних 14 мјесеци.

(4) Од корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело захтијева се да успостави и одржава рачуноводствени систем у складу са одредбом 2.(3)(б) Додатка А Оквирном споразуму, у којем се барем прикупљају подаци о уговорима у оквиру Програма активности наведеног у Додатку V.

(5) Трошкови препознати у рачуноводственом систему који се користе у складу са дијелом 4. овог члана морају настати, бити плаћени и прихваћени, те одговарати стварним трошковима који се доказују пратећом документацијом, а користе се када је то потребно како би се покрило авансно финансирање које је исплатио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело по локалним уговорима.

(6) Комисија користи трошкове препознате у рачуноводственом систему за потребе свог признавања трошкова током периода спровођења Програма активности (укључујући покриће авансног финансирања које је исплатио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело), поступка одобравања плаћања, поступка коначног сравњивања рачуна на крају Програма активности, годишњег пресека стања и за све друге анализе управљања и учинка.

(7) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело Комисији на захтјев доставља сљедеће извјештаје:

(а) Извјештај о пресеку стања - дефинисан у члану 3.(5);

(б) Годишње извјештаје дефинисане у ставовима од (2) до (4) члана 3;

(ц) Захтјев за извјештаје о средствима наведене у члану 11.

Члан 11. - Одредбе о плаћању које је Комисија извршила кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело

(1) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело доставља годишње прогнозе исплате за Програм активности које су припремљене у складу са чланом 10.(2) уз први захтјев за авансну исплату. Први захтјев за авансну исплату износи 100% прогнозираних исплата за прву годину плана прогнозе исплата.

(2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело доставља накнадно захтјеве за авансну исплату када укупни банкарски биланс за Програм активности буде испод

прогнозираних исплата за сљедећих пет мјесеци Програма активности.

(3) Сваки захтјев за додатну авансну исплату праћен је сљедећим извјештајима у складу са тачкама (а), (б) и (д) Додатка IV:

(а) Сажети извјештај о свим извршеним исплатама за Програм активности;

(б) Банкарски биланси за Програм активности на датум пресека стања захтјева;

(ц) Прогнозу исплата за Програм активности за наредних 14 мјесеци на датум пресека стања захтјева.

(4) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело може тражити за свако накнадно авансно плаћање укупан прогнозиран износ исплата за 14 мјесеци након датума пресека стања захтјева, умањен за билансе наведене у дијелу 3(б) овог члана, на датум пресека стања захтјева за средства, увећан за било који износ који је обезбједио корисник ИПА II програма у складу са ставом 5. овог члана, а за који још увијек није извршен поврат.

Комисија задржава право да умањи износ сваке накнадне авансне уплате ако укупни банкарски биланс који има корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело у оквиру овог Програма активности иу оквиру свих других ИПА I или II ИПА програма којима управља корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело премашује износ прогнозираних исплата за наредних 14 мјесеци.

(5) Када је износ исплате умањен у складу са ставом 4. овог члана, корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело мора финансирати Програм сопственим средствима до износа умањења. Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело након тога може затражити рефундирање тог износа као дио сљедећег захтјева за исплату средстава како је наведено у ставу 4. овог члана.

(6) Комисија има право да изврши поврат вишка средстава која нису искоришћена током периода дужег од 12 мјесеци. Прије коришћења овог права, Комисија позива корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело да појасни због чега је дошло до кашњења у исплати и да докаже да и даље постоји потреба за тим средствима у наредна два мјесеца.

(7) Не доспијевају камате настале на основу банкарских биланса Програма активности због авансног финансирања.

(8) Слједећи члан 33.(4) Оквирног споразума, ако прекид временског ограничења захтјева за исплату буде дужи од два мјесеца, корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело може очекивати од Комисије да донесе одлуку о томе хоће ли прекид временског ограничења бити настављен.

(9) НАО подноси коначни финансијски извјештај наведен у члану 37.(2) Оквирног споразума најкасније 16 мјесеци након краја периода оперативног спровођења.

Члан 12. - Прекид плаћања

(1) Независно од обуставе или раскида овог споразума о финансирању у складу са чланом 16, односно 17, као и у складу са чланом 39. Оквирног споразума, Комисија може дјелимично или у потпуности обуставити исплате у сљедећим случајевима:

(а) Комисија је установила, или има озбиљне основе да сумња, да је корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело починио озбиљне грешке, узроковао неправилности или превару која доводи у питање законитост или регуларност трансакција у спровођењу Програма активности, или није испунио своје обавезе у складу с овим споразумом о финансирању;

(б) Комисија је установила, или има озбиљне основе да сумња, да је корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело починио системске или поновљене грешке или неправилности, превару или кршење обавеза у складу са овим или другим споразумом о финансирању, под условом да су ове грешке, неправилности, превара или кршење обавеза материјално утицале на спровођење овог споразума о финансирању или су довеле у питање поузданост система интерне контроле корисника ИПА II програма и регуларност насталих издатака.

Члан 13. - Поврат средстава

(1) Уз два случаја наведена у члану 41. Оквирног споразума, Комисија може извршити поврат средстава од корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело као што је то дефинисано у Финансијским прописима, а нарочито у сљедећим случајевима:

(а) Комисија је установила да циљеви Програма активности дефинисани у Додатку I нису испуњени;

(б) постоје неквалификовани издаци;

(ц) постоје трошкови настали као резултат грешака, неправилности, преваре или кршења обавеза у спровођењу Програма активности, а нарочито у вези са поступком додјеле уговора о набавци или уговора о гранту.

(2) У складу са државним законима, корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело врши поврат доприноса који је исплаћен кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело од прималаца који су се нашли у било којој од ситуација наведених у ставу 1. тачке (б) или (ц) овог члана или које су наведене у члану 41. Оквирног споразума. Чињеница да корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело не успије извршити поврат свих или дијела средстава не спречава Комисију да изврши поврат тих средстава од корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело.

(3) Корисник ИПА II програма који није Уговорно тијело предузима све потребне мјере како би дао подршку кориснику ИПА II програма приликом поступка поврата средстава када је сједиште примаоца на његовој територији. Аранжман за поврат дефинише се у билатералном аранжману који се закључује у складу са чланом 69. односних Оквирних споразума.

(4) Износи неправилно исплаћених или средстава чији је поврат извршио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, износи финансијских гаранција или гаранција учинка и авансног плаћања које је извршено на основу поступка додјеле уговора о набавци или уговора о додјели гранта, из новчаних казни које је кандидатима, понуђачима, подносиоцима захтјева, извођачима или корисницима гранта, кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело изрекао корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, поново се користе за Програм активности или се враћају Комисији.

Трећи дио: Завршне одредбе

Члан 14. - Консултације између корисника ИПА II програма и Комисије

(1) Корисници ИПА II програма и Комисија консултују једни друге прије покретања било каквог спора који се односи на спровођење или тумачење овог споразума о финансирању, у складу са чланом 18. ових општих услова.

(2) Када Комисија постане упозната са проблемима у спровођењу поступка који се односе на спровођење овог споразума о финансирању, она успоставља све потребне контакте са корисницима ИПА II програма како би пронашла рјешење настале ситуације и предузела све потребне кораке.

(3) Консултације могу довести до измјене, обуставе или раскида овог споразума о финансирању.

(4) Комисија редовно извјештава кориснике ИПА II програма о спровођењу активности описаних у Додатку I које не спадају под други дио ових општих услова.

Члан 15. - Амандмани на овај споразум о финансирању

(1) Све измјене овог споразума о финансирању врше се писменим путем.

(2) Ако корисници ИПА II програма захтијевају измјену, захтјев заједнички подносе Комисији најкасније шест мјесеци прије планираног ступања измјене на снагу.

(3) Комисија може измијенити Моделе докумената у Додацима III, III A, IV и V а да ово не подразумева измјену овог споразума о финансирању. Корисници ИПА II програма се писменим путем обавјештавају о свим таквим измјенама и њиховом ступању на снагу.

Члан 16. - Суспендовање овог споразума о финансирању

(1) Спровођење овог споразума о финансирању може бити обустављено у сљедећим случајевима:

а) Ако било који корисник ИПА II програма прекрши обавезу у оквиру овог споразума о финансирању;

б) Ако корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело прекрши било коју своју обавезу дефинисану у оквиру процедура и стандардних докумената наведених у члану 18.(2) односних оквирних споразума независно од одредаба члана 8.(2);

ц) Ако корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело не задовољи услове за повјеравање задатака буџетског спровођења;

д) Ако корисници ИПА II програма заједнички не врше функције и одговорности дефинисане у члану 2.(1) и, када је примјениво, у индиректном управљању у члану 7.(3);

е) Ако корисник ИПА II програма одлучи обуставити или прекинути поступак придруживања Европској унији;

ф) Ако било који корисник ИПА II програма прекрши било коју обавезу која се односи на поштовање људских права, демократских принципа и владавину права и у озбиљним случајевима корупције;

г) У случајевима више силе, како је дефинисано у даљем тексту. "Виша сила" значи било коју непредвиђену и изузетну ситуацију или догађај изван контроле уговорних страна који било коју од њих спречава у испуњавању њених обавеза, а који се не може приписати њиховој грешки или немару (или њихових извођача, заступника или запослених) и који не може бити ријешен упркос дубинској анализи. Кварови опреме или материјала или кашњења у стављању на располагање, раднички штрајкови или финансијске потешкоће не могу се сматрати вишом силом. Неће се сматрати да уговорна страна крши своје обавезе ако је у томе спречава виша сила о којој је друга страна уредно обавијештена. Уговорна страна која се суочава са случајем више силе без одлагања обавјештава другу страну и наводи природу, изгледни период трајања и предвиђене посљедице проблема, и предузима све мјере како би умањила могућу штету. Ниједна уговорна страна не сматра се одговорном за кршење својих обавеза у складу са овим споразумом о финансирању ако је у испуњавању обавеза спречава виша сила, под условом да предузима мјере да умањи сву могућу штету.

(2) Комисија може обуставити овај споразум о финансирању без претходног обавјештења.

(3) Комисија може предузети све одговарајуће превентивне мјере прије самог обустављања.

(4) Приликом давања обавјештења о обустављању, посљедицама тренутних поступака додјели уговора о набавци или уговора о гранту и споразумима о делегирању дужности, наводе се и споразуми о делегирању који ће бити потписани.

(5) Обустављање овог споразума о финансирању не зависи од раскида овог споразума о финансирању од стране Комисије у складу са чланом 17.

(6) Уговорне стране настављају са спровођењем споразума о финансирању када услови то дозволе, уз претходно писмено одобрење Комисије. Ово не зависи од било каквих измјена овог споразума о финансирању које могу бити потребне како би се Програм активности прилагодио новим условима спровођења, укључујући, ако је могуће, продужење периода спровођења, или раскид овог споразума о финансирању, у складу са чланом 17.

Члан 17. - Раскид овог споразума о финансирању

(1) Ако питања која су довела до обустављања овог споразума о финансирању нису ријешена у периоду који најдуже траје 180 дана, било која уговорна страна може раскинути Споразум о финансирању уз обавјештење које даје 30 дана прије раскида.

(2) Овај споразум о финансирању се аутоматски раскида ако у периоду од двије године од његовог потписивања:

(а) није дошло ни до какве исплате;

(б) није потписан ниједан уговор о спровођењу или делегирању надлежности.

(3) Приликом давања обавјештења о раскиду, наводе се посљедице по тренутне поступке додјеле уговора за набавку или уговора о гранту и уговора и грантова који требају бити потписани.

(4) Раскид овог споразума о финансирању не искључује могућност да Комисија изврши финансијске корекције у складу са члановима 43. и 44. Оквирног споразума.

Члан 18. - Аранжмани за рјешавање спорова

(1) Сви спорови који се односе на Финансијски споразум, и који не могу бити ријешени у периоду од шест мјесеци путем консултација између уговорних страна које су дефинисане у члану 14. могу се ријешити арбитражним путем на захтјев једне од уговорних страна.

(2) Свака уговорна страна именује арбитра у периоду од 30 дана од датума захтјева за арбитражу. Ако то не учине, било која уговорна страна има право да затражи од генералног секретара Сталног арбитражног суда (Хаг) да именује другог арбитра. Та два арбитра именују трећег арбитра у периоду од 30 дана. Ако то не учине, било која уговорна страна може од генералног секретара Сталног арбитражног суда затражити да именује трећег арбитра.

(3) Осим ако арбитра одлуче другачије, примјењује се поступак дефинисан у Факултативним правилима Сталног арбитражног суда о арбитражном поступку у који су укључене међународне организације и државе. Арбитражне одлуке доносе се већином гласова у периоду од три мјесеца.

(4) Свака уговорна страна обавезна је предузети мјере потребне за спровођење арбитражне одлуке.

МОДЕЛ

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ИПА II ПРОГРАМА ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ ИЗМЕЂУ КОРИСНИКА ИПА II ПРОГРАМА (ЧЛАН 80. ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА)

1. ИДЕНТИФИКАЦИЈА

ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ	Назив програма: Програм прекограничне сарадње <земља А> - <земља Б> <година>/<година>
	Апропријација у 20xx:
	Апропријација у 20xx:
	Апропријација у 20xx:
ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВОЂЕЊУ	Година извјештавања (од 1. 1. 20xx. године до 31. 12. 20xx. године) Припремио: - <оперативна структура земља Х> - <оперативна структура земља У> Датум прегледа Годишњег извјештаја који врши Заједнички надзорни одбор

Правна основа: члан 80. Оквирног споразума за програма ИПА II

2. Преглед спровођења Програма прекограничне сарадње

2.1 Опис и анализа напредовања

- Сажетак спровођења програма током обухваћеног периода (извршене активности, покренути позиви, форуми за проналажење партнера, састанци ЗНО-а, итд);

- Ако је релевантно, уврстите и информације о припреми или ревизији програма за период 2014-2020. године.

2.2 Напредак остварен у спровођењу Програма прекограничне сарадње (члан 80. 1(а) Оквирног споразума за програма ИПА II)

Остварени напредак у спровођењу Програма прекограничне сарадње, а нарочито у остваривању специфичних циљева по тематском приоритету (и приоритетима Техничке помоћи), укључујући квалитативне и квантитативне елементе који указују на напредовање по циљевима.

2.2.1 Квантитативне анализе

- Информације о оствареном напретку у спровођењу Програма прекограничне сарадње, с нумеричким вриједностима када је то потребно, уз коришћење циљева и показатеља уврштених у програма (испунити Додатак I).

Анализе остварења мјерених физичким и финансијским показатељима. Показатељи ће бити поредани по полу гдје је то могуће.

Ако бројеви (подаци) нису још доступни, треба дати информације о томе када ће бити доступни и када ће бити уврштени у Годишњи извјештај о спровођењу. Усто, подаци могу бити приказани и графички.

2.2.2 Квалитативне анализе

- Квалитативне анализе оствареног напретка у спровођењу Прекограничног програма, укључујући и анализе утицаја програма у програмском подручју.

2.3 Детаљни подаци о финансијском спровођењу Програма прекограничне сарадње (члан 80.1(д) Оквирног споразума за програма ИПА II)¹

- Подаци о уговарању и исплати годишњих апропријација (**испунити Додатак 2)

- Анализе сљедећих фактора:

- Финансијски статус;

- Подаци о суфинансирању;

- Фактори који су негативно утицали на и/или због којих је дошло до кашњења у финансијском спровођењу;

¹ Овај одломак треба бити уврштен у извјештаје само у случају индиректног управљања.

- Фактори који су позитивно утицали на финансијско спровођење.

2.4 Подаци о корацима које су оперативне структуре и/или Заједнички надзорни одбор предузели како би осигурали квалитет и дјелотворност спровођења

2.4.1 Надзор и оцјена

- Мјере надзора које су предузеле оперативне структуре или Заједнички надзорни одбор, укључујући аранжмане за прикупљање података.

- У програмима који се спроводе у оквиру индиректног управљања које предузима оперативна структура у којој се налази Уговорно тијело (члан 57. Оквирног споразума).

2.4.2 Настали проблеми и корективне активности

- Сажетак свих важних проблема који су се појавили приликом спровођења Програма и све предузете корективне мјере.

- Препоруке за (даље) корективне активности.

2.5 Видљивост и публицитет

- Мјере које су предузете како би се обезбједила видљивост и како би се Програм публиковао (план видљивости), укључујући примјере најбоље праксе и истицање значајних догађаја.

2.6 Коришћење техничке помоћи

- Детаљно објашњење о начину коришћења техничке помоћи;

- Сажетак свих важних проблема који су се појавили током спровођења буџета за Техничку помоћ.

2.7 Промјене контекста спровођења Програма прекограничне сарадње (ако је релевантно)

- Опис свих елемената који, иако директно не потичу од помоћи у Програму, имају директан утицај на спровођење Програма (нпр. измјене прописа, релевантне социјалне и економске промјене, итд).

***- уврстити Додатак 2.-списак пројеката и кратки сажетак

Модел Годишњег извјештаја о спровођењу ИПА II помоћи у складу са чланом 58. и 59(1) Оквирног споразума

Годишњи извјештај о спровођењу ИПА II помоћи у оквиру директног и индиректног управљања од стране [земља] које подноси Државни координатор за ИПА-у

I Завршни извјештај

1. Позивање на циљеве Државних стратешких докумената и кратак преглед изазова по секторима;

2. Учествовање у програмирању;

3. Односи са Европском комисијом;

4. Проблеми приликом испуњавања потребних услова за спровођење и обезбјеђивања одрживости, предузете/планиране мјере, препоруке за даље активности;

5. Релевантна питања која проистичу из учествовања корисника ИПА II програма у надзорном одбору ИПА-е и секторски надзорни одбори (укључујући Заједнички одбор за прекограничну сарадњу), ако постоје;

6. Учествовање у активностима које спроводи више држава и сва повезана питања;

7. Надзор и оцјена, главни закључци и уважавање препорука;

8. Комуницирање и видљивост;

9. Координација донатора.

У случају индиректног управљања завршни извјештај треба да обухвата и:

10. Цјелокупно спровођење ИПА II помоћи у оквиру индиректног управљања (највише једна страница);

11. Главне хоризонталне проблеме приликом спровођења ИПА II помоћи и надокнаде предузете/планиране мјере (највише пола странице);

12. Препоруке за даље активности (највише једна страница);

13. Ревизије - главне закључке и препоруке и предузете корективне активности.

II Информације по сектору

Назив сектора¹: [Саобраћај]

Наративни део: сажетак по сектору, укључујући сљедеће информације:

1. Учествовање у програмирању;

2. Преглед резултата у напредовању ка постизању потпуно развијеног секторског приступа (односно, циљеви остварени у односу на секторски акциони план у Секторском планском документу);

3. Координација са другим инструментима и/или донаторима/међународним финансијским институцијама у оквиру сектора;

4. Утицај активности у оквиру ИПА II програма на развој релевантних државних административних капацитета у сектору, стратешко планирање и буџетирање.

У оквиру индиректног управљања сљедеће информације требају, такође, бити уврштене:

5. Дефинисана оперативна структура/структуре и повезане промјене, ако су релевантне: [Министарство саобраћаја];

6. Информације о спровођењу програма у сектору;

7. Главна достигнућа у сектору;

8. Сви значајни проблеми приликом спровођења повјерених задатака, на примјер одлагање приликом уговарања и накнадне предузете/планиране мјере;

9. Препоруке за даље активности;

10. Спроведене активности надзора и процјене, ревизије - главни налази и закључци, препоруке, праћење и предузете корективне мјере.

Назив сектора: Прекогранична сарадња²

1. Учествовање у програмирању према потреби;

2. Напредак остварен у спровођењу Програма прекограничне сарадње, нарочито у остваривању специфичних циљева у смислу тематских приоритета (укључујући квалитативне и квантитативне елементе који осликавају напредовање у односу на циљеве);

3. Сажетак проблема приликом спровођења Програма прекограничне сарадње и све предузете корективне мјере, као и препоруке за даље корективне активности;

4. Надзор, укључујући аранжмане за прикупљање информација и активности процјене гдје је то могуће;

5. Комуницирање и видљивост;

6. Координација са партнерском земљом.

У оквиру индиректног управљања сљедеће информације требају бити, такође, уврштене:

1. Дефинисана оперативна структура и повезане промјене, ако су релевантне;

2. Сви значајни проблеми приликом спровођења повјерених задатака, на примјер одлагање приликом уговарања и накнадне предузете/планиране мјере;

3. Препоруке за даље активности;

4. Спроведене ревизије - главни закључци и препоруке и предузете корективне активности.

II а. Индикатори учинка у [нпр. Саобраћај] сектору који обухватају и директно и индиректно управљање:

¹ По секторима у индикативним Стратешком документу.

² За Прекограничну сарадњу потребно је посебно извјештавање.

Индикатори ¹ по програму

Споразум о финансирању/Референца програма ²	Индикатор за сектор (Свобраћај)	Извор	Основа	Кључни догађај (2017)	Циљ (2020)	Вриједност (2014 ³)
Државни програм 2014.	Смањење просјечног времена путовања између главних урбаних средишта по начину превоза					
2014-20xx вишедржавни програм	Смањени трошкови превоза по јединици резултата					

II. б. Преглед по нивоу активности за сектор [нпр.

Превоз]

Споразум о финансирању/Референца програма	Активност	Стање/Напредовање за одређену активност (нпр. Пројектни задатак у припреми, покренута тендерска процедура, закључен уговор, уговор у спровођењу, уговор извршен)	Главна постигнућа и њихова оцјена	Значајни проблеми у спровођењу појединих задатака и предузете/планиране мјере за њихово рјешавање	Развој догађаја који утичу на будуће спровођење	Препоруке за даљње корективне мјере
Државни програм 2014.	Електрификација жељезничке линије од xxx до границе са xxx	нпр. уговори о пружању услуга припреме Пројектног задатка за уговоре о извођењу радова који су потписани и који се спроводе, тендерске процедуре за уговоре о извођењу радова које требају бити покренуте у другом тромјесечју 2015. године.		нпр. закључивање уговора о пружању услуга за припрему Пројектног задатка за уговоре о извођењу радова је одложено будући да је преговарачки поступак био неуспјешан због чега га је било потребно поновно покренути.	нпр. измјена домаћих закона, попут усклађивања са и спровођења четвртог Жељезничког пакета	

У оквиру индиректног управљања, потребно је додати и сљедеће:

Додатак 1.

Преглед функционисања система управљања и контроле (укључујући промјене у институционалној структури) (највише једна страница).

Транспарентност, видљивост, информације и активности сарадње у складу с FWA (највише једна страница).

Додатак 4.

Секторски план активности - достигнућа (нагласити јесу ли планирани циљеви испуњени или не).

Додатак 2.

Успеси (Н. Б. овај дио се може употребити за годишњи извјештај о финансијској помоћи које припрема Европска комисија).

Додатак 3.

Годишњи план набавки.
И за директно и за индиректно управљање потребно је додати сљедеће:

Финансијски извјештај о реализацији програма (ФАИ Г)

Управна јединица	Без обзира на финансирање	Назив Пројекта	Укупно издаци		Укупно приходи		Укупно средства		Укупно средства		Укупно средства		Укупно средства		Укупно средства		Укупно средства		Укупно средства		
			Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно	Укупно

¹ Ово углавном требају бити резултати, као и изабрани релевантни показатељи резултата.

² Мора бити у складу са начином програмирања (годишње, вишегодишње са или без подјеле обавеза) и са НАО извјештајем.

³ Број колона треба бити прилагођен за све године од 2014. до године периода извјештавања. Вриједности требају бити кумулативне.

Додатак IV (б): Годишњи финансијски извјештај - допринос ЕУ-а за индивидуалне програме

Финансијски извјештај корисника програма ИПА II (*)

Референца програма	Број споразума о финансирању	Буџет програма доприноса ЕУ-а	Активности локалног уговора									
			Укупан уговорени износ	Уговорено %	Укупан износ обустављен при	Обустављено %	Укупан уплаћени износ	Исплаћено %	Укупни признати трошкови	Трошкови %	Укупно отворено авансно	Отворено авансно финансира
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
НП2010	2010/123-456			43*100%		64*100%		84*100%		104*100%		124*100%
Потпрограм												
Активност												

(*) 15. фебруара

Додатак IV (ц): Годишњи финансијски извјештај - поједностављен консолидован допринос ЕУ-а

Финансијски извјештај корисника програма ИПА II (*)

Референца програма	Број споразума о финансирању	Буџет програма доприноса ЕУ-а	Активности локалног уговора					Банковни салдо
			Укупан уговорени износ	Укупан износ обустављен при затварању	Укупан уплаћени износ	Укупни признати трошкови	Укупно отворено авансно финансирање	Укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9
НП2010	2010/123-456							

(*) 15. јануара

Додатак IV (д) - прогноза исплата

Референца програма	План прогнозе исплата (Према потреби додати године)														Укупно 1. година	2. година	3. година
	Мјесечна прогноза исплата (12 мјесеци за прво авансно финансирање/14 мјесеци за следеће авансно финансирање)																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
НП2010															0		
ЦБЦ АА/ББ 2010															0		

Рачуноводствени систем корисника средстава из ИПА II фонда задовољава следеће услове:

1. Одражава организациону структуру успостављену за системе унутрашње контроле који одговарају обављању дужности. Посебно се подразумева да прије одобрења неке операције, све аспекте (оперативне и финансијске) те операције морају верификовати радници који не припадају особљу које је ту операцију покренуло. Особа која ради на верификацији не може бити подређена покретачу трансакције.

2. Укључује ревизорски поступак за све трансакције и измјене.

3. Посједује одговарајућу физичку и електронску безбједност, укључујући системе за додатно складиштење и поврат података.

4. Рачуноводствени систем треба садржавати најмање следеће информације за локалне уговоре којима се управља у оквиру сваког програма:

- (а) Број уговора;
- (б) Вриједност уговора, укључујући све измјене;
- (ц) Датуме потписивања уговора (обје стране);
- (д) Датум почетка спровођења уговора;

Ради се о додатном датуму у односу на датум потписивања уговора, који се може разликовати од тог датума, као у ситуацији када се датум почетка уговорених радова одређује након потписивања уговора, управним рјешењем.

(е) Датум завршетка спровођења уговора, укључујући све измјене;

То је крајњи датум до којег могу настати квалификовани трошкови. Њиме се не обухвата било какав гарантни рок или вријеме дозвољено уговарачу за припрему извјештаја.

(ф) Укупно плаћено (готовина) по уговору;

(г) Претфинансирање плаћено по уговору;

Изричито признање и евидентирање у билансу стања претфинансирања које се захтијева уговором.

(х) Признати трошкови - директно (по уговору);

Изричито признавање трошкова као обрачуна расхода за дату годину. Нека плаћања ће директно покривати већ настале трошкове. Никакво претфинансирање није укључено. Та плаћања могу бити коначна када је неко претфинансирање већ покривено, или међуплаћања када је претфинансирање покривено или када уговор не садржи одредбу о претфинансирању.

(и) Признати трошкови - индиректно (по уговору);

Изричито признавање трошкова као обрачуна расхода за дату годину. Неке фактуре или захтјеви за покриће трошкова које поднесе корисник гранта или уговарач односиће се на трошкове покривене претфинансирањем које је раније исплаћено у периоду спровођења споразума или уговора о гранту. У таквим случајевима, извршено плаћање биће мање од пријављеног трошка. Оно чак може бити једнако нули ако је укупни трошак покривен претфинансирањем (оно ће свакако бити једнако нули, ако су пријављени трошкови недовољни за апсорбовање претфинансирања и ако се за неискоришћен биланс претфинансирања изда налог за поврат). У свим таквим

случајевима, систем треба евидентирати укупну вриједност пријављених квалификованих трошкова као расхода за дату годину и умањити биланс претфинансирања за износ поравнања трошкова према претфинансирању када се установи плативи износ.

(ј) Налози за поврат у циљу умањења претфинансирања (по уговору);

Признавање умањења претфинансирања у билансу стања након поврата неискоришћеног претфинансирања.

(к) Налози за поврат у циљу смањења трошкова (по уговору);

Када се изврши поврат за трошкове који су раније били прихваћени - евентуално након спроведене истраге о превари. У таквим случајевима, евидентирани трошкови за дату годину морају бити умањени, ако су расходи били

прихваћени у истој години као и накнадни поврат; или, када су расходи прихваћени у претходној години у односу на годину поврата, мора бити евидентиран приход.

(л) Датум фактуре добављача за сваку фактуру или други документ попраћен финансијским извјештајем који доводи до признатих трошкова;

(м) Подаци о контексту поврата у вези са квалификованим трошковима и приносима.

Додатак VI: Услови у вези са индиректним управљањем

Услови наведени у Додатку VI Споразума о финансирању *Програма активности прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина за 2014. годину, 2014/037-636* се у потпуности примјењују на овај споразум о финансирању.

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-5080-48/16
20. децембра 2016. године
Сарајево

Предсједавајући
Др Младен Иванић, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj: 01,02-05-2-2643/16 od 22. novembra 2016. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 32. redovnoj sjednici, održanoj 20. decembra 2016. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O FINANSIRANJU PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SARADNJE BOSNA I HERCEGOVINA - SRBIJA ZA 2015. GODINU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE, EVROPSKE KOMISIJE I VLADE REPUBLIKE SRBIJE

Član 1.

Ratifikuje se Sporazum o finansiranju programa aktivnosti prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Srbija za 2015. godinu između Bosne i Hercegovine, Evropske komisije i Vlade Republike Srbije, potpisan 7. januara 2016. godine u Briselu, 25. januara 2016. godine u Beogradu i 7. jula 2016. godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

SPORAZUM O FINANSIRANJU

POSEBNI USLOVI

Europska komisija, u daljnjem tekstu "**Komisija**" ili "ugovorna strana", koja djeluje u ime Evropske unije, u daljnjem tekstu "Unija",

s jedne strane, i

vlada Republike Srbije, koju predstavlja ministar bez portfolija za Evropske integracije, i Bosna i Hercegovina, koju predstavlja Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara BiH, u daljnjem tekstu zajedno "IPA korisnici", ili pojedinačno "**IPA II korisnik**" ili "ugovorna strana",

s druge strane,

i zajedno označeni kao "ugovorne strane",

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Član 1. - Program aktivnosti

- (1) Unija pristaje da finansira, a IPA II korisnici prihvataju finansiranje alokacije za 2015. godinu sljedećeg programa aktivnosti kako je opisano u Dodatku I:

Program aktivnosti prekogranične saradnje Srbija - Bosna i Hercegovina 2015 - 2017, CRIS 2015/038-200

Ovaj program aktivnosti se finansira sredstvima iz budžeta Unije na temelju sljedećeg osnovnog dokumenta: Instrument pretpriступne pomoći (IPA II).¹

- (2) Ukupni procijenjeni troškovi za alokaciju 2015. godine ovog programa aktivnosti iznose 2. 352. 941 eura, a najveći doprinos Unije ovom programu aktivnosti definiran je u iznosu od 2. 000. 000 eura.

Ne zahtijeva se finansijski doprinos od IPA II korisnika.

Član 2. - Razdoblje izvršenja i razdoblje operativne provedbe

- (1) Razdoblje izvršenja ovog sporazuma o finansiranju, definirano u članu 1 (1) Dodatka II je 12 godina od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju.
- (2) Razdoblje operativne provedbe ovog sporazuma o finansiranju, definirano u članu 1 (2) Dodatka II je 6 godina od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju.

Član 3. - Adrese i obavijesti

Sve obavijesti koje se tiču provedbe ovog sporazuma o finansiranju su u pismenoj formi i izričito se pozivaju na ovaj program kako je definirano u članu 1. 1. i šalju se na sljedeće adrese:

¹ Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. 03. 2014. kojom se uspostavlja Instrument pretpriступne pomoći (IPA II), OJ L 77, 15. 3. 2014. godine, str. 11

(1) **za Komisiju**
gđa. Catherine Wendt
Izvršna direktorica D, zapadni Balkan
Europska komisija
Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju
Rue de la Loi 15,B-1049 Brisel, Belgija
E-mail: NEAR-D2@ec.europa.eu

(2) **za IPA II korisnike**

Za Srbiju:

Ured gđe. Jadranke Joksimović
Ministrica zadužena za europske integracije
Državni IPA koordinator (DIPAK)
Nemanjina 40, Beograd, Srbija
E-mail: kabinet@eu.rs

Za Bosnu i Hercegovinu:

Direkcija za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine

Trg Bosne i Hercegovine 3/XVIII
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
E-mail: kabinet.dei@dei.gov.ba

Član 4. - Kontakt osoba za OLAF

Kontakt osobe IPA II korisnika s odgovarajućim ovlaštenjima za direktnu saradnju s Europskim uredom za borbu protiv prevara (OLAF), s ciljem olakšavanja operativnih aktivnosti OLAF-a su:

gđa. Jelena Sedlacek, rukovoditeljica Službe za koordinaciju borbe protiv prevara (AFCOS), Ministarstvo finansija, Kneza Miloša 20, Beograd - jelena.sedlacek@mfin.gov.rs - Tel: +381 113642630

gđa. Sehija Mujkanović, pomoćnica ministra u Sektoru za trezorsko poslovanje, smujkanovic@mft.gov.ba - tel +387 33 703 070 (Ministarstvo finansija i trezora BiH - e-mail: cfcu@mft.gov.ba)

Član 5. - Okvirni sporazumi

Program aktivnosti se provodi u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Republike Srbije o aranžmanima za provedbu finansijske podrške Unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II), koji je stupio na snagu dana 30. decembra 2014. godine i sukladno odredbama Okvirnog sporazuma između Europske komisije i Bosne i Hercegovine o aranžmanima za implementaciju finansijske pomoći Unije Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II), koji je stupio na snagu 24. augusta 2015. godine (u daljnjem tekstu "Okvirni sporazum (i)").

Ovaj sporazum o finansiranju dopunjuje odredbe spomenutih okvirnih sporazuma. U slučaju suprotnosti između odredaba ovog sporazuma o finansiranju s jedne strane, i odredaba odgovarajućeg okvirnog sporazuma s druge strane, prednost se daje odredbama Okvirnog sporazuma.

Član 6. - Dodaci

- (1) Ovaj sporazum o finansiranju se sastoji od:
- (a) ovih posebnih uslova;
 - (b) Dodatka I: Program aktivnosti prekogranične saradnje Srbija - Bosna i Hercegovina 2015 - 2017. (C (2015) 5239 konačna, od 22.07.2015. godine);
 - (c) Dodatka I A: IPA II Program prekogranične saradnje 2014 - 2020. između Srbije - Bosne i Hercegovine (Dodatak II Implementacijskoj odluci Komisije C (2014) 9448 konačna, od 10. 12. 2014. godine);
 - (d) Dodatka II: Opći uslovi;
 - (e) Dodatka III: Model godišnjeg izvještaja prekogranične saradnje o provedbi IPA II pomoći sukladno članu 80. Okvirnog sporazuma;

- (f) Dodatka III A: Model godišnjeg izvještaja o provedbi IPA II pomoći sukladno članu 58. i 59. 1. Okvirnog sporazuma;
 - (g) Dodatka IV: Model finansijskog izvještaja prema članu 59. 2 Okvirnog sporazuma;
 - (h) Dodatka V: Minimalna specifikacija sistema računovodstva na obračunskoj osnovi;
 - (i) Dodatka VI: Uslovi koji se tiču indirektnog upravljanja.
- (2) U slučaju suprotnosti između odredaba Dodataka, s jedne strane, i odredaba ovih posebnih uslova s druge strane, prednost se daje odredbama Posebnih uslova. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I i Dodatka I A, s jedne strane, i odredaba Dodatka II, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodatka II. U slučaju suprotnosti između odredaba Dodatka I, s jedne strane, i odredaba Dodatka I A, s druge strane, prednost se daje odredbama Dodatka I.

Član 7. - Stupanje na snagu

Ovaj sporazum o finansiranju stupa na dan kada ga potpiše posljednja ugovorna strana.

Ovaj sporazum o finansiranju je sastavljen u tri primjerka na engleskom jeziku, od kojih je jedan predat Komisiji a po jedan IPA II korisnicima.

Za IPA II korisnike:

Za Srbiju:

/svojeručni potpis/

gđa. Jadranka Joksimović

Ministrica zadužena za europske integracije

Državni IPA koordinator (DIPAK)

Srbija, 25. 01. 2016. godine

Za Bosnu i Hercegovinu:

gosp. Edin Dilberović

Direktor

Direkcija za europske integracije

Vijeća ministara BiH

Sarajevo, dana 07.07.2016.

Za Komisiju:

/svojeručni potpis/

gđa. Catherine Wendt

Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju

Europska komisija

Brisel 07. 01. 2016. godine

**DODATAK 1.
PROGRAM AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE
SARADNJE SRBIJA - BOSNA I HERCEGOVINA ZA
GODINE 2015, 2016. I 2017.**

1. Identifikacija

Korisnici	Srbija i Bosna i Hercegovina
CRIS/ABAC Reference obaveza Doprinos Unije	IPA/2015/038-200; EUR 2. 000. 000, 00 BGUE-B2015-22. 020401 IPA/2016/038-201; EUR 2. 000. 000, 00 BGUE-B2016-22. 020401
Budžetske stavke	IPA/2017/038-202; EUR 1. 400. 000, 00 BGUE-B2017-22. 020401
Način upravljanja	Indirektno upravljanje Republike Srbije
Odgovorne strukture	Operativna struktura odgovorna za provedbu aktivnosti je: Ured Srbije za europske integracije - Sektor za prekogranične i transnacionalne programe Ugovorno tijelo je Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava

	Europske unije pri Ministarstvu finansija (CFCU) Partnerska operativna struktura u Bosni i Hercegovini je: Direkcija za europske integracije, Vijeće ministara
Krajnji datum za zaključivanje Sporazuma o finansiranju sa zemljama korisnicama programa IPA II (tripartitni)	Za budžetsku obavezu za 2015. godinu najkasnije do 31.12.2016. godine Za budžetsku obavezu za 2016. godinu najkasnije do 31.12.2017. godine Za budžetsku obavezu za 2017. godinu najkasnije do 31.12.2018. godine
Krajnji datum za zaključivanje Ugovora o nabavci i grantovima	3 godine nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum), s iznimkom slučajeva navedenih u članu 189 (2) Finansijskog propisa
Krajnji datum za operativnu provedbu	6 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Krajnji datum za provedbu Sporazuma o finansiranju (datum do kojeg Program treba biti izvršen i zatvoren) nakon prihvatanja računa	12 godina nakon datuma zaključivanja Sporazuma o finansiranju (nakon što posljednja ugovorna strana potpiše Sporazum)
Programska jedinica	DG NEAR - Dir. D, Jedinica D2 - Srbija
Jedinica za provedbu/Izaslanstvo EU-a	Izaslanstvo EU-a u Srbiji

2. OPIS PROGRAMA AKTIVNOSTI

2.1. PREGLED PROGRAMA SARADNJE 2014 - 2020. I PROGRAMA AKTIVNOSTI PREKOGRANIČNE SARADNJE 2015 - 2017.

Program prekogranične saradnje Srbija - Bosna i Hercegovina 2014 - 2020. odobren je Provedbenom odlukom Komisije C (2014) 9448 od 10.12.2014. godine. Usvojeni Program 2014 - 2020. uspostavlja strategiju prekogranične saradnje za pogranična područja, i uspostavlja, između ostalog, geografski kvalificirana područja, kontekst područja, tematske prioritete za Program i indikativni budžet alociran za razdoblje od 7 godina.

Program prekogranične saradnje 2014 - 2020. ujedno služi i kao referenca za usvajanje programa aktivnosti prekogranične saradnje. Program aktivnosti prekogranične saradnje 2015 - 2017. ima za cilj pružanje pomoći za prekograničnu saradnju u tematskim područjima iznesenim u Programu 2014 - 2020. (kako je navedeno u dijelu 2.2).

Spisak geografski kvalificiranih područja

U Bosni i Hercegovini, kvalificirana područja su: Sarajevski region i sjeveroistočni region. Sve općine iz ova dva regiona se, prema tome, smatraju kvalificiranim.

U Srbiji, kvalificirana područja su: Sremski, Mačvanski, Zlatiborski i Kolubarski okrug. Sve općine iz ovih okruga se, prema tome, smatraju kvalificiranim.

Kontekst kvalificiranih područja za prekograničnu saradnju

Analize stanja provedene prilikom pripreme Programa ukazale su na nekoliko ključnih izazova i prilika kojima se treba posvetiti i koje je potrebno poduprijeti u okviru prekogranične saradnje:

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina

Na čitavom području obuhvaćenom Programom bilježe se nadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slabi ekonomski izgledi dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna

socijalno-ekonomska situacija negativno utječe na položaj ugroženih skupina, čije su integriranje i inkluzija još uvijek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna struktura

Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i nizak nivo ulaganja s jedne strane direktno ugrožavaju okoliš, a s druge strane sprječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma

Kada se u obzir uzme ukupna ekonomska situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer, ekstremni sportovi, ruralni turizam) i povezanost s drugim ekonomskim granama (prerada hrane, bio-poljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Na temelju rezultata gore spomenute analize, tematski prioriteti i strategija Programa definirani su u skladu sa sljedećim načelima:

Relevantnost izazova i očekivani utjecaj;

Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području;

Strateški prioriteti na državnom/entitetskom, regionalnom i lokalnom nivou;

Prikladnost u kontekstu prekogranične saradnje i očekivani utjecaj prekogranične saradnje;

Lekcije naučene iz prethodnih programa; i,

Oslanjanje na ciljeve i aktivnosti definirane u dvjema makroregionalnim strategijama čije su i Srbija i Bosna i Hercegovina članice.

Pregled prethodnih i trenutnih iskustava iz Programa prekogranične saradnje, uključujući i naučene lekcije

Srbija i Bosna i Hercegovina ostvarile su korist od Programa prekogranične saradnje u okviru programa IPA I u ukupnoj vrijednosti od 14 miliona eura u razdoblju od 2007. do 2013. godine. Ključne preporuke definirane nakon privremenih ocjena i revizija Programa prekogranične saradnje u razdoblju od 2007. do 2013. godine razmatrane su prilikom razvoja ovog programa. Prema tome, Programi prekogranične saradnje za razdoblje od 2014. do 2020. godine orijentirani su na broj tematskih prioriteta i geografsku kvalificiranost, što pomaže u postizanju boljih rezultata i dovode do većeg utjecaja. Usto, provedba Programa prekogranične saradnje je pojednostavljena, prvenstveno zbog postojanja jedinstvenog ugovornog tijela i jedinstvenog finansijskog okvira za svaki program.

Također, Program bi trebalo dograđivati na aktivnostima i izgledu definiranim od strane obiju zemalja, Srbije i Bosne i Hercegovine, u okviru Jadransko-jonske makroregionalne strategije EU-a (COM (2014) 357 o Strategiji EU-a za Jadranski i Jonski region), kao i u okviru Strategije EU-a za makroregion Dunava (COM (2010) 715 o Strategiji EU-a za Dunavski region).

2.1 OPIS I PROVEDBA AKTIVNOSTI

Aktivnost 1	Prekogranična saradnja	5.400.000 EUR
--------------------	-------------------------------	----------------------

(1) Opis aktivnosti, cilj, očekivani rezultati

Programska aktivnost prekogranične saradnje 2015 - 2017. će doprinijeti postizanju općih ciljeva i očekivanih rezultata kao što je navedeno u Programu prekogranične saradnje 2014 - 2020. Za više detalja, pogledati dio 3. 2. Programa prekogranične saradnje 2014 - 2020. (Dodatak 2 Odluke komisije C (2014) 9448 od 10. 12. 2014. godine).

Opis Aktivnosti: Prekogranična saradnja u graničnom regionu u područjima zapošljavanja, mobilnost radne snage i socijalne i kulturne inkluzije, okoliša, prilagodbe klimatskim

promjenama i smanjenju negativnih utjecaja klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje turizmom i kulturnim i prirodnim naslijeđem.

Cilj: Socioekonomski razvoj i jačanje susjedskih odnosa u pograničnom području kroz provedbu aktivnosti prekogranične saradnje s ciljem:

promoviranja zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne prekogranične inkluzije kroz, između ostalog: integriranje prekograničnih tržišta rada, uključujući prekograničnu mobilnost; zajedničke lokalne inicijative zapošljavanja, informiranje i savjetodavne usluge i zajedničke obuke, jednakost spolova, jednake prilike, integriranje zajednica imigranata i ugroženih skupina, ulaganja u javne službe za zapošljavanje i podrška javnim zdravstvenim i socijalnim servisima;

zaštite okoliša i promoviranja prilagodbi klimatskim promjenama i smanjenje negativnih utjecaja klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje, kroz, između ostalog: zajedničke aktivnosti s ciljem zaštite okoliša, promoviranje održive upotrebe prirodnih resursa, učinkovitost resursa, obnovljive izvore energije i pomak prema sigurnoj i održivoj privredi s niskim udjelom ugljika, promoviranje ulaganja s ciljem rješavanja pitanja posebnih rizika, osiguravanje otpornosti na katastrofe i razvijanje sistema za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnost u hitnim situacijama;

podrške turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu.

Gdje je to moguće, uzimaju se u obzir aktivnosti koje se odnose na gore spomenute ciljeve razvijene u Planu aktivnosti Jadransko-jonske makroregionalne strategije i Strategije EU-a za Dunavski region, u kojoj učestvuju obje zemlje.

Očekivani rezultati:

Zapošljavanje, mobilnost radne snage i socijalna i kulturna inkluzija

Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju u novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području;

Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotrebom resursa u strateškim sektorima (npr. proizvodnja drveta, prerada hrane i metalska industrija);

Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice;

Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijeđeni prekograničnom razmjenom, saradnjom i sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga;

Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijeđene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva; i,

Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.

Okoliš, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje

Učinkovitost javnih usluga i prakse u vezi s upravljanjem krutim i kanalizacionim otpadom je povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice;

Promovira se zaštita slivova rijeka Drine i Save i promovira se njihova bioraznolikost;

Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sistemu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprijeđen.

Turizam i kulturno i prirodno naslijeđe

Ponuda i kvalitet turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama;

Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice;

Promiče se održiva kulturna i sportska razmjena preko granica; i,

Historijsko i prirodno naslijeđe i tradicije pograničnog područja su bolje zaštićene.

(2) Pretpostavke i uslovi

Kao potreban uslov za učinkovito upravljanje Programom, zemlje učesnice osnivaju Zajednički odbor za nadzor i osiguravaju postojanje prikladnih i operativni ureda i osoblja za Zajednički tehnički sekretarijat (koji će biti osnovan u skladu sa zasebnom Odlukom o finansiranju) i ista tijela s druge strane granice, u slučaju uspostavljanja Zajedničkog tehničkog sekretarijata.

Neispunjavanje gore navedenih uslova može dovesti do povrata sredstava u okviru ovog programa i/ili realokacije za buduće programe.

(3) Opis povjerenih zadataka

Operativne strukture Srbije i Bosne i Hercegovine zajednički su pripremile Program prekogranične saradnje za razdoblje od 2014. do 2020. godine i usaglasile potrebne aranžmane za upravljanje i provedbu Programa, uključujući uspostavljanje sistema za nadzor nad provedbom.

Operativne strukture Srbije organizirat će postupke nabavke i dodjele ugovora u odabranim tematskim prioritetnim dijelovima Programa. Kada je u pitanju poziv za dostavljanje ponuda, povjereni zadaci uključuju definiranje smjernica za ponuđače, objavljivanje poziva, odabir korisnika grantova i potpisivanje ugovora o grantovima. Povjereni zadaci također uključuju aktivnosti povezane s provedbom i finansijskim upravljanjem Programom, poput nadzora, ocjenjivanja, plaćanja, povrata, verifikacije izdataka, osiguravanja interne revizije, nepravilnog izvještavanja i definiranje odgovarajućih mjera za sprječavanje prevare.

(4) Ključni elementi aktivnosti

Grant - Poziv za dostavljanje ponuda: 5. 400. 000 eura

a) Ključni kriteriji za odabir:

Spisak kvalificiranih aktivnosti definiran je u dijelu 3. 2 Dodatka 2. Odluke Komisije C (2014) 9423 od 10. 12. 2014. godine. Sljedeći spisak je sažetak koji navodi glavne prihvatljive aktivnosti/operacije: obuke i izgradnje kapaciteta, aktivnosti među ljudima, podrške edukaciji, unaprijeđenje zdravstvenih ustanova i socijalnih usluga, tehnička saradnja i systemske razmjene podataka, zajedničke aktivnosti upravljanja rizicima, itd. Nadalje, u kontekstu provedbe Programa, treba preferirati aktivnosti vezane za makroregionalne strategije u kojima učestvuju obje zemlje.

Korisnici su pravni subjekti koji su osnovani unutar korisnika programa IPA II koji učestvuju u Programu prekogranične saradnje.

Mogući korisnici mogu biti: lokalne vlasti, pravne osobe pod upravom lokalnih vlasti, udruženja općina, razvojne agencije, organizacije za podršku lokalnom poduzetništvu, ekonomski subjekti poput malih i srednjih poduzeća, turistička i kulturna udruženja, nevladine organizacije, javna i privatna tijela koja podupiru radnu snagu, institucije za zanatsko i tehničko obrazovanje, tijela i organizacije za zaštitu prirode, javna tijela odgovorna za upravljanje vodama, vatrogasne/hitne službe, škole, koledži, univerziteti i istraživački centri, uključujući institucije za zanatsko i tehničko obrazovanje.

- b) Ključni kriterij za odabir su finansijski i operativni kapaciteti aplikanta;
- c) Ključni kriteriji za dodjelu su relevantnost, učinkovitost i izvodljivost, održivost i ekonomičnost aktivnosti;
- d) Najveća stopa sufinansiranja sredstvima Unije u okviru ovog poziva je 85% kvalificiranih troškova aktivnosti;
- e) Indikativni iznos poziva je 5. 400. 000 eura.

Odgovorne strukture mogu odlučiti da objave više poziva koji imaju isti cilj, rezultate, ključni kriteriji za odabir, dodjelu kako je gore navedeno. Svaki ugovor o grantu bit će financiran iz jedne budžetske obaveze;

f) Indikativni datum pokretanja poziva za dostavljanje ponuda je prvi kvartal 2016. godine.

3. Budžet

2015.				2016.				2017.				Ukupni iznos Odluke o finansiranju
	Doprinos Unije*	Korisnici granta/ Kofinan**	Ukupni iznos		Doprinos Unije	Korisnici granta/ Kofinan*	Ukupni iznos		Doprinos Unije	Korisnici granta/ Kofinan*	Ukupni iznos	
Operacije Programa prekogranične saradnje	2. 000. 000	352. 941	2. 352. 941	Operacije Programa prekogranične saradnje	2. 000. 000	352. 941	2. 352. 941	Operacije Programa prekogranične saradnje	1. 400. 000	247. 058	1. 647. 058	5. 400. 000
u%	85	15	100		85	15	100		85	15	100	
UKUPNO 2015.	2. 000. 000	352. 941	2. 352. 941	UKUPNO 2016.	2. 000. 000	352. 941	2. 352. 941	UKUPNO 2017.	1. 400. 000	247. 058	1. 647. 058	5. 400. 000

* Doprinos Unije obračunat je u vezi s kvalificiranim izdacima koji se temelje na ukupnim kvalificiranim izdacima uključujući privatne i javne izdatke. Stopa sufinansiranja Unije na nivou svakog tematskog prioriteta neće biti manja od 20% niti veća od 85% kvalificiranih izdataka.

**Sufinansiranje tematskih prioriteta osiguravaju korisnici granta. Korisnici granta moraju osigurati minimalno 15% sredstava za ukupne kvalificirane troškove projekta.

4. PROVEDBA

4.1 MODALITETI PROVEDBE I OPĆA PRAVILA NABAVKE I PROCEDURE DODJELJIVANJA GRANTOVA

INDIREKTNO UPRAVLJANJE:

Ovaj program se provodi kroz direktno upravljanje od strane Srbije u skladu s članom 58 (1) (c) Finansijskih propisa i odgovarajućih propisa Pravila primjene.

Opća pravila za nabavku i procedure dodjeljivanja grantova definiraju se u Sporazumu o finansiranju između Komisije i korisnika programa IPA II koji učestvuje u Programu prekogranične saradnje.

5. ARANŽMANI PRAĆENJA UČINKA

Kao dio okvira za praćenje učinka, Komisija prati i ocjenjuje napredak u ostvarivanju posebnih ciljeva definiranih u Uredbi IPA II na temelju prethodno definiranih, jasnih, transparentnih i mjerljivih pokazatelja. Izvještaji o napredovanju spomenuti u članu 4. Uredbe IPA II uzimaju se kao referentne tačke u ocjeni rezultata IPA II pomoći.

Komisija će prikupiti podatke o učinku (postupak, rezultati i indikatori) iz svih izvora koji će biti objedinjeni i analizirani u smislu praćenja napretka u odnosu na ciljeve i prekretnice definirane za svaku aktivnost u ovom programu, kao i Državni strateški dokument.

Državni koordinatori za IPA II (NIPAC) će prikupiti podatke o izvršenju aktivnosti i Programa (postupak, rezultati i indikatori) i koordinirati upravljanje i definiranje pokazatelja koji se prikupljaju iz državnih izvora.

Cjelokupni napredak bit će praćen na sljedeće načine: a) sistem nadzora orijentiran na rezultate (ROM); b) vlastito praćenje korisnika IPA II; c) samonadzor koji vrše Izaslanstva EU-a; d) zajednički nadzor Generalne direkcije za proširenje i korisnika programa IPA II pomoću kojeg će IPA II Odbor za nadzor redovno pratiti usklađenost, koherentnost, učinkovitost i koordiniranje prilikom provedbe finansijske pomoći, uz podršku

Zajedničkog odbora za nadzor, koji će osigurati postupak praćenja na programskom nivou.

IPA Program prekogranične saradnje 2014-2020.

Srbija - Bosna i Hercegovina
Usvojen 10. 12. 2014. godine

Glosar skraćenica:

BiH Bosna i Hercegovina
UT Ugovorno tijelo
PGS Prekogranična saradnja
PIIPGS Regionalni projekat EU-a za tehničku pomoć u projektu Izgradnja kapaciteta za prekograničnu saradnju (CBIB+)

PDP Poziv za dostavljanje ponuda
OCD Organizacija civilnog društva
EK Europska komisija
EU Europska unija
IEU Izaslanstvo Europske unije
BDP Bruto domaći proizvod
IPA Instrument za pretprijetnu pomoć
ZNO Zajednički nadzorni odbor
ZRG Zajednička radna grupa
ZTS Zajednički tehnički sekretarijat
KM Konvertibilna marka
NVO Nevladina organizacija
OS Operativna struktura
RS Republika Srbija
SSP Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
MSP Mala i srednja poduzeća
SC Specifični cilj
SSPP Prednosti, slabosti, prilike, prijetnje
TPom Tehnička pomoć
TP Tematski prioritet

Naziv programa	Program prekogranične saradnje između Srbije i Bosne i Hercegovine
Programsko područje	Srbija: Sremski, Mačvanski, Zlatiborski i Kolubarski okrug Bosna i Hercegovina: Sarajevski region i sjeveroistočni region
Opći cilj programa	Unaprjeđenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa
Tematski prioriteti programa:	TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije

	TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu TP 4: Tehnička pomoć
Specifični ciljevi programa	TP 1: Promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije - SC 1: Unaprjeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje više prilika za zapošljavanje - SC 2: Poticanje socijalne i ekonomske inkluzije TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene, sprječavanje rizika i upravljanje - SC 1: Unaprjeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promicanje bioraznolikosti - SC 2: Unaprjeđenje sistema upravljanja u hitnim situacijama TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu - SC 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja - SC 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja TP 4: Tehnička pomoć - SC 1: Osiguravanje učinkovite, efikasne, transparentne i pravovremene provedbe programa i podizanje svijesti
Finansijska alokacija 2014-2020.	14. 000. 000, 00 EUR
Način provedbe	Indirektno upravljanje (zavisi od povjeravanja zadataka provedbe budžeta)
Ugovorno tijelo	Vlada Republike Srbije, Centralna jedinica za finansiranje i ugovaranje (CFCU), Ministarstvo finansija Republike Srbije Adresa: Sremska 3-5, 11 000 Beograd, Tel. +381 11 2021 389
Relevantna tijela u zemljama učesnicama	Srbija: Ured za evropske integracije, Vlada Republike Srbije, Sektor za prekogranične i transnacionalne programe; Adresa: Nemanjina 34, 11000 Beograd; Tel.: +381 11 3061 18500; Bosna i Hercegovina: Direkcija za evropske integracije; Adresa: Trg BiH 1 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina; Tel.: +387 33 703 154
ZTS	ZTS Ured: Užice (Srbija) / ZTS: Tuzla (Bosna i Hercegovina)

DIO 1: SAŽETAK PROGRAMA

Program prekogranične saradnje između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine (BiH) će biti proveden u okviru Instrumenta pretpriступne pomoći (IPA II). Program IPA II podupire prekograničnu saradnju u smislu promoviranja dobrosusjedskih odnosa, promoviranja integriranja i socioekonomskog razvoja. Zakonske odredbe za provedbu programa su definirane u sljedećim zakonskim aktima:

- Uredba (EU) br. 231/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. 03. 2014. godine kojom se uspostavlja Instrument pretpriступne pomoći (IPA II);

- Uredba (EU) br. 236/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. 03. 2014. godine kojom se definiraju zajednička pravila i procedure provedbe instrumenata Unije za finansiranje vanjskih aktivnosti;

- Provedbena uredba Komisije EU br. 477/2014 od 02. 05. 2014. godine o posebnim pravilima za provedbu Uredbe za IPA II.

1.1 Sažetak Programa

Sadašnji program se temelji na detaljnoj analizi izazova i posebnosti programskog područja. Ocjena situacije je predstavljena u dva dodatka: Dokument o analizi situacije i SWOT analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji (Dodatak 1. ovom dokumentu). Analiza situacije predstavlja pregled socioekonomskog statusa programskog područja, s naglaskom na sljedeće elemente: politička situacija, stanovništvo i demografija, geografske karakteristike, infrastruktura, ekonomska i socijalna situacija. Na analizu situacije u određenoj

mjeri je utjecala i neujednačena dostupnost statističkih podataka, odnosno, nisu bili dostupni podaci o popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini iz 2013. godine.

Analiza prednosti, slabosti, prilika, i prijetnji programskog područja utvrdila je glavne prednosti, slabosti, prilike i prijetnje. Analiza je provedena zasebno za svaki programski prioritet, uz korištenje pristupa u tri koraka. Prvi korak je istraživanje o općinama i drugim zainteresiranim stranama (komunalna poduzeća, komore, agencije, ministarstva, nevladine organizacije, škole i socijalne ustanove) iz programskog područja. Približno 30% kvalificiranih općina i dobar dio drugih zainteresiranih strana se odazvao. Drugi korak je bio niz intervjua s ciljem dodatnog pojašnjavanja situacije koji su održani s predstavnicima ključnih općina, regionalnih razvojnih agencija, nevladinih organizacija i ministarstava. Treći korak je bila analiza strateških dokumenata i statističkih podataka. Glavni zaključci za tri odabrana tematska prioriteta (potpuna SWOT analiza svih 8 tematskih prioriteta kako je definirala EU nalazi se u Dodatku 1.) su:

Prednosti:

- U sektoru zapošljavanja uočljiva je dostupnost specifičnih profesionalnih profila koji se temelje na tradicionalnim zanatima i restrukturiranju sistema tradicionalne industrije. Sektor je obuhvaćen velikim brojem strateških dokumenata i bilateralnih sporazuma između obje zemlje.

- Očuvani okoliš i dostupnost prirodnih resursa, uključujući alternativne izvore energije, smatra se jednom od značajnijih prednosti programskog područja. U prošlosti je pokrenut određeni broj zasebnih i zajedničkih inicijativa u sektoru zaštite okoliša/energetskom sektoru.

- Turizam se smatra jednim od prioriteta sektora u programskom području. Dostupne prirodne, kulturne i historijske znamenitosti, mogućnosti za povezivanje s poljoprivrednim i ruralnim razvojem i zajedničke inicijative iz prošlosti smatraju se glavnim prednostima.

Slabosti:

- U programskom području postoji visok nivo nezaposlenosti, naročito među mladima. Zabilježene su emigracije iz ruralnih područja, kao i slaba integriranosti ranjivih skupina.

- Slabo razvijena okolišna struktura smatra se glavnim slabošću u okolišnom sektoru. Druge slabosti uključuju nizak nivo svijesti o pitanjima okoliša i nedovoljnu pripremljenost i koordiniranost sistema upravljanja u hitnim situacijama.

- Glavne slabosti u sektoru turizma uključuju: nizak kvalitet turističkih usluga, ograničen pristup turističkim znamenitostima, ograničeno umrežavanje i nezadovoljavajuća dostupnost prateće infrastrukture.

Prilike:

- Prilike u sektoru za zapošljavanje uključuju bolju primjenu komparativnih aktivnih mjera zapošljavanja EU-a i unaprjeđenje planova za strukovno obrazovanje (za profile za kojima je potražnja na tržištu rada velika).

- Glavna prilika u sektoru okoliša/energetskom sektoru je unaprjeđena upotreba alternativnih izvora energije.

- Programsko područje dozvoljava mogućnosti za razvoj niša. Povećanja saradnje i blizina ključnih tržišta predstavljaju druge mogućnosti.

Prijetnje:

- Prijetnje u sektoru zapošljavanja uključuju administrativne prepreke mobilnosti radne snage i stalni neuspjesi tržišta rada da odgovori na potrebe privatnog sektora.

- Kada je u pitanju sektor okoliša, glavne prijetnje uključuju: slabo ili nekontrolirano upravljanje prirodnim resursima i ograničeno finansiranje programa zaštite okoliša i

alternativnih izvora energije. Prijetnje u sektoru turizma su u velikoj mjeri povezane s okolišnim sektorom. Nezadovoljavajuće upravljanje prirodnim resursima može imati razoran utjecaj na razvoj turizma.

Odabir tri tematska prioriteta koji će se primjenjivati u sklopu programa 2014-2020. uglavnom se temelji na analizi stanja i SWOT analizi. Utvrđeno je sljedeće:

TP 1: Promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.

Ovaj TP je odabran kao odgovor na veliku nezaposlenost i loše izgleda za mladu populaciju. TP bi trebao doprinijeti boljoj ekonomskoj i socijalnoj integraciji ugroženih i marginaliziranih skupina. Izazovi su slični s obje strane granice, a cjelokupni tematski prioritet pruža solidne mogućnosti za realne zajedničke prekogranične inicijative (npr. zajedničke obuke, zajednički napori vezani za socijalnu inkluziju).

TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.

Očuvani okoliš predstavlja jednu od ključnih komparativnih prednosti programskog područja. Ovaj TP je usko vezan za druge prioritete, na primjer turizam. U slučaju da ovi izazovi ostanu neriješeni, to bi moglo dovesti do značajnih kratkoročnih (prirodne katastrofe) i dugoročnih (uništen okoliš) negativnih posljedica. Tematski prioritet vezuje obje strane granice, posebno širom sliva rijeke Drine. Snažan prekogranični utjecaj može se očekivati u sprječavanju rizika i inicijativama za zaštitu okoliša.

TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu.

Turizam se smatra sektorom visokog prioriteta, na temelju mnogobrojnih znamenitosti u tom području. S obzirom na sličnosti i sinergiju teritorije s obje strane granice, u sektoru postoje velike mogućnosti za prekograničnu saradnju. Tipologija projekata (zajedničke aktivnosti, zajednička turistička područja) ukazuju na solidne mogućnosti za istinsku prekograničnu saradnju.

1.2 PRIPREMA PROGRAMA I UČESTVOVANJE PARTNERA

Program je pripremljen u uskoj saradnji sa zainteresiranim stranama na lokalnom, regionalnom, državnom nivou u obje zemlje učesnice. U slučaju Bosne i Hercegovine, Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt su ravnopravno učestvovali u razgovorima.

Cilj procesa javnih konsultacija bio je da se postigne koherentnost programa sa stvarnim potrebama i očekivanjima na lokalnom nivou. Jedan od ključnih zadataka procesa pripreme programa bio je osiguravanje da su ove potrebe u skladu s proceduralnim aspektima i finansijskim mogućnostima programa.

Faze u procesu pripreme programa s najznačajnijim doprinosom zainteresiranih strana su uključivale:

Početno ispitivanje na nivou programskog područja i na državnom nivou. Detaljno ispitivanje provedeno je na programskom području kako bi se utvrdili izazovi i očekivanja. Ispitivanje je bilo usmjereno na javne institucije, općine, relevantna ministarstva na državnom i entitetskim nivoima, na organizacije civilnog društva, institucije socijalnog sektora, komore, agencije, turističke organizacije, obrazovne i istraživačke institucije i javna komunalna poduzeća. Ukupan odaziv bio je oko 25%. Detaljna analiza prikazana je u **Dodatku 2.**

Intervjui na nivou programskog područja i na državnom nivou. Dodatni intervjui s ciljem pojašnjavanja stanja provedeni su na lokalnom nivou s relevantnim državnim/entitetskim ministarstvima. Intervjui su obavljeni s općinama, regionalnim razvojnim agencijama, komorama, ministarstvima i organizacijama civilnog društva. Detaljna analiza prikazana je u **Dodatku 2.**

Javne konsultacije smatrane su ključnima tokom pripreme programa. Održana su dva javna sastanka. Prvi sastanak je održan u Banji Koviljači 07. 11. 2014. godine, sa 75 registriranih učesnika, a drugi u Bijeljini 27. 11. 2014. godine, sa 69 registriranih učesnika. Učesnici na oba sastanka bile su lokalne i regionalne zainteresirane strane iz obje zemlje: predstavnici općina, organizacija civilnog društva, trgovačkih komora, socijalnih i zdravstvenih organizacija, obrazovnih i istraživačkih institucija, javnih komunalnih poduzeća i turističkih organizacija. Na prvom sastanku cilj rasprave bio je da se predstavi SWOT analiza i da se prezentira i raspravlja o programskoj strategiji. Na sljedećem sastanku cilj je bio da se prezentira nacrt programskog dokumenta.

Proces je koordinirala Zajednička radna skupina, koordinaciono tijelo koje se sastoji od predstavnika objiju zemalja. Sastanci ZRS-a održani su na kraju svake faze projekta, kako bi se potvrdili rezultati prethodne faze i s ciljem usaglašavanja daljnjih intervencija.

Sastanci ZRS-a održani su u obje partnerske zemlje sljedećim redoslijedom:

Vrijeme i mjesto	Aktivnosti i djelokrug
Prvi sastanak ZRS-a (02.10.2013. godine u Beogradu)	- Organiziranje i uvod u metodologiju programa
Drugi sastanak ZRS-a (22.10.2013. godine u Sarajevu)	- Prezentiranje SWOT analize i rasprava o dijelu koji se odnosi na TP
Treći sastanak ZRS-a (06.11.2013. godine u Tuzli)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira i odabranih TP-ova (na temelju provedene analize)
Četvrti sastanak ZRS-a (27.11.2013. godine u Bijeljini)	- Prezentiranje predloženog strateškog okvira (tematski prioriteti, posebni ciljevi, rezultati i pokazatelji nacarta)
Peti sastanak ZRS-a (27.11.2014. godine u Beogradu)	- Prezentacija i rasprava o komentarima EK-a na nacrt programskog dokumenta
Šesti sastanak ZRS-a (21-26.05.2014. godine)	- Rasprava i odluka o nacrtu konačnog programskog dokumenta
30.5.2014. godine	- Dostavljanje konačnog nacarta programskog dokumenta Europskoj komisiji.

DIO 2: PROGRAMSKO PODRUČJE

2.1 ANALIZA STANJA

Analiza stanja predstavlja procjenu programskog područja, a cilj je utvrđivanje ključnih izazova i prioriteta područja (cijeli dokument je dostupan u Dodatku 1). Dokument je bio jedan od glavnih elemenata koji je doveo do utvrđivanja programske strategije. Analiza je temeljena na analizi sekundarnih resursa (uglavnom statističke informacije i postojeće strategije) i potvrdi dodatnih primarnih resursa. Na proces je utjecala promjenjiva dostupnost statističkih podataka.

Opis programskog područja

Kvalificirana teritorija u Republici Srbiji obuhvaća 15.370 km², s 1.064.198¹ stanovnika, a kvalificirana teritorija u Bosni i Hercegovini obuhvaća 16.742.34 km² s 1.706.214² stanovnika, odnosno ukupno 2.770.412 stanovnika u kvalificiranom području. Ukupan broj općina u programskom području je 31 sa srbijanske strane, a 67 u Bosni i Hercegovini.

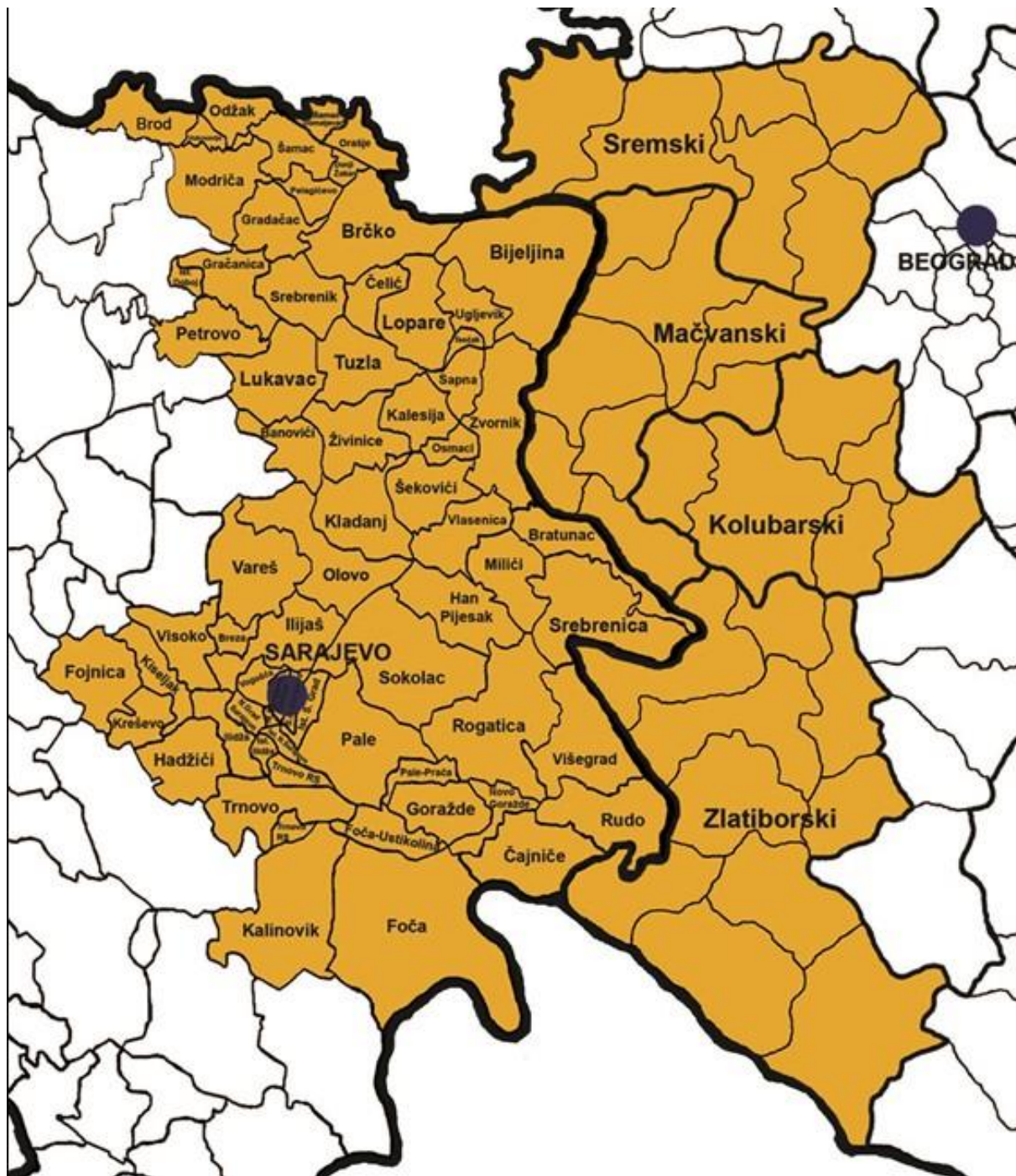
¹ Na temelju popisa stanovništva iz 2011. (Općine u Srbiji 2012.)

² Izvor: preliminarni rezultati popisa stanovništva iz 2013. godine (http://www.bhas.ba/obavjestenja/Preliminarni_rezultati_bos.pdf)

Ukupna površina kvalificiranog područja je 32.112.34 km², s ukupno 2.770.412 stanovnika. Ukupna dužina granice između dvije zemlje je 370. 9 km, od čega je 109.9 km kopnena

granica, a 261 km plava granica (rijeka Drina i Sava). Duž cijele granice postoji četrnaest graničnih prijelaza.

Schema 1: Mapa programskog područja

Politička situacija

Objе zemlje su snažno posvećene integraciji u EU: Srbiji je 01. 03. 2012. godine dodijeljen status kandidata za članstvo u EU-u. Nakon aktivnih i konstruktivnih koraka poduzetih s ciljem vidljivog i održivog unaprjeđenja odnosa s Kosovom, Europsko

vijeće je 28. 03. 2013. godine odlučilo otvoriti pristupne pregovore sa Srbijom. Dana 16. 06. 2008. godine, Bosna i Hercegovina i Europska komisija su potpisale Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). Potpisivanjem sporazuma, EU je prepoznala napore koje je Bosna i Hercegovina uložila na svom putu ka EU-ovim integracijama. SSP s Bosnom i

Hercegovinom ratificirale su sve zemlje članice EU-a, ali SSP još uvijek nije stupio na snagu. Obje zemlje su već uložile značajne napore u usvajanje propisa koji su kompatibilni s pravnom stečevinom EU-a. Veliki korak u unaprjeđenju odnosa između Srbije i Bosne i Hercegovine, s jedne strane i EU-a, s druge strane, je vizna liberalizacija. Ova liberalizacija za putovanja u Schengen zonu je na snazi od decembra 2009. godine za građane Srbije, a od decembra 2010. godine za građane Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju bilateralna saradnja, obje zemlje pojačano unaprjeđuju političke i socioekonomske odnose. Do sada su Srbija i Bosna i Hercegovina potpisale i provele oko 50 bilateralnih sporazuma, protokola i memoranduma.

Geografski opis i klima

Smješteno u jugoistočnom dijelu Europe, programsko područje između Srbije i Bosne i Hercegovine sastoji se od tri veoma raznolika geografska dijela. Sjeverni dio je plodna ravnica; središnji dio je brdovit, a južni planinski. Na srbijanskoj strani kvalificiranog područja prema sjeveru nalazi se plodna poljoprivredna zemlja - Srem. Jedan dio Srema pripada jednoj od razvijenih poslovnih područja u Srbiji. U proteklih nekoliko godina se ovaj region širio i privlačio brojne ulagače u poslovne zone u Indiji i Staroj Pazovi, a Pećinci su najprosperitetnije mjesto, ne samo u Vojvodini, nego i u cijeloj Srbiji. Dalje prema jugu teren prerasta u visoravni u regionu planina Divčibare, Golija, Zlatar i Tara, koja predstavljaju područja mogućeg ekonomskog razvoja zbog postojanja prirodnih resursa, kao i priliku za razvoj turizma.

U Bosni i Hercegovini, u nizinama na sjeveru (300 metara ispod nivoa mora) nalaze se slivovi rijeka Save i Drine, s dolinama rijeka Tolise, Tinje, Brke, Gnjice i Janje koje nude najpovoljnije moguće uslove za poljoprivrednu proizvodnju. Središnji, brdoviti dio Bosne i Hercegovine bogat je raznim mineralima i hidro-električnim potencijalom kao važnim resursima za industrijsku proizvodnju.

Rijeka Drina, s nekoliko visokih brana, predstavlja 185, 3 km dugu granicu između Srbije i Bosne i Hercegovine. Spaja se s rijekom Savom na sjeveru. Obje rijeke su bogate prirodnim resursima, s raznolikim vodenim okolišem i drugom faunom.

Klima u kvalificiranom programskom području je kontinentalna, a karakteriziraju je vruća, suha ljeta i jeseni i hladne zime s obilnim snježnim padavinama zbog visokih planina. U posljednje vrijeme, klima se mijenja na način sličan kao u drugim zemljama, s očitim globalnim zatopljenjem i brzim promjenama vremena.

Stanovništvo, demografija i etničke manjine

Na obje strane granice registrirano je smanjenje broja stanovnika. Na srbijanskoj strani, broj stanovnika u programskom području smanjen je za skoro 9,07% između 2002. i 2010. godine, sa 1.171.126 na 1.064.198 u apsolutnim brojkama. Bosna i Hercegovina je u oktobru 2013. godine provela prvi popis stanovništva od 1991. godine. Rezultati navedenog popisa stanovništva će biti uključeni u ovaj program nakon što budu dostupni.

Etnička pripadnost igrala je važnu ulogu u nedavnoj historiji regiona i odrazila se na trenutni profil kvalificiranog područja. U Srbiji, većinu stanovništva regiona čine Srbi. Na temelju popisa stanovništva iz 2011. godine, oni čine do 89,39% ukupnog broja stanovnika, što je značajno iznad državnog prosjeka od 82,9%. Međutim, u nekim općinama taj je procenat značajno ispod prosjeka: Priboj (74,1%), Prijepolje (56,8%), Sjenica (23,5%). Područje Zlatibora je, stoga, jedno od najraznolikijih područja zapadnog regiona u etničkom smislu. U

četiri kvalificirana okruga u Srbiji, živi 6,89% svih etničkih manjina u Srbiji. Najveća etnička skupina su Bošnjaci, njih 36.607, i muslimani, njih 8.921. U Bosni i Hercegovini, ne postoje trenutni statistički podaci koji odražavaju etničku pripadnost stanovništva karakterističnu za kvalificirano područje.

Program prekogranične saradnje 2014-2020. predstavlja mogućnost za istraživanje etničkih i demografskih raznolikosti programskog područja. Demografska slika može predstavljati osnovu za veliki broj kvalitetnih zajedničkih inicijativa koje će dalje povećati toleranciju i integraciju.

Infrastruktura i okoliš

Cestovna mreža u obje zemlje na kvalificiranoj teritoriji je razvijenija na sjeveru, što znači da su zajednice na jugu dijelom izolirane zbog neadekvatne cestovne mreže. Kada je u pitanju kvalificirano područje u Republici Srbiji, ukupna dužina cestovne mreže je ¹ 10.303 km, ali je samo 6.089 km cesta asfaltirano (59%). U Bosni i Hercegovini je 56% cesta lokalne ceste, dok regionalne ceste čine samo 27%, a autoceste manje (17%) od ukupne cestovne mreže.

Željeznička mreža u programskom području je značajno nerazvijena. Nedostatak investicija i ograničeno održavanje dovode do ograničene efikasnosti i povećavaju vrijeme putovanja. Putovanje između Prijepolja i Beograda, na primjer, traje 6 sati.

U kvalificiranom području postoji 15 **graničnih prijelaza** (3 željeznička, 1 pješački i 11 za motorna vozila) između dviju zemalja. Broj graničnih prijelaza je dovoljan, ali kvalitet infrastrukture i kapacitet trebaju biti unaprijeđeni i modernizirani.

U bosanskohercegovačkom dijelu kvalificiranog područja, postoje dva potpuno funkcionalna i dobro opremljena međunarodna **aerodroma**: u Tuzli, u Dubravama-Živinicama, 8 km jugoistočno od Tuzle, koji je otvoren za saobraćaj 1998. godine, i u Sarajevu, potpuno obnovljen 2005. godine. Na dijelu teritorije u Srbiji, postoji bivši vojni aerodrom Ponikve, koji se nalazi 12 km od Užica i koji se sada koristi u civilne svrhe. Aerodrom je službeno otvoren za upotrebu u oktobru 2013. godine.

Programsko područje se suočava s izazovima u razvoju **okolišne infrastrukture**. Vodosnabdijevanje nije dovoljno razvijeno unatoč izvorima vode kojih ima u izobilju. Gubici u mrežama vodosnabdijevanja na srbijanskoj strani su između 22 i 46%. Samo mali dio kućanstava je priključen na postrojenja za preradu otpadnih voda. Na primjer, procenat prerađenih otpadnih voda u Bosni i Hercegovini (mjereno kao procenat ukupne količine otpadnih voda) je 4,12% u Federaciji Bosne i Hercegovine (podaci za cijelu Federaciju Bosne i Hercegovine) i 3,66% za Republiku Srpsku. Procjena upravljanja krutim otpadom ukazuje na značajna unaprjeđenja tokom posljednjih nekoliko godina. Na srbijanskoj strani, operativna su sva izgrađena regionalna odlagališta (uglavnom zahvaljujući sredstvima EU-a). Jedan od regionalnih centara za upravljanje krutim otpadom na programskoj teritoriji je Duboko koji koriste Užice, Bajina Bašta, Požega, Arilje, Čajetina, Kosjerić, Lučani, Ivanjica i Čačak. S bosanskohercegovačke strane, prethodnih godina izvršena su značajna ulaganja finansirana sredstvima Svjetske banke. Izgrađeno je regionalno odlagalište u Bijeljini koje koristi pet općina: Bijeljina, Ugljevik, Lopare, Teočak i Čelić. Trenutno su ugroženi radovi na regionalnoj deponiji u Zvorniku koju će koristiti 9 općina.

Nezavisno od toga, potrebno je poduzeti daljnje aktivnosti kada su u pitanju razdvajanje i reciklaža krutog otpada. Statistički podaci o upravljanju krutim otpadom u Bosni i

¹ informacije iz "Općine i regiona u 2012."

Hercegovini pokazuju da se u Republici Srpskoj reciklira samo 0, 43% ukupno proizvedenog krutog otpada.

Programsko područje se nalazi između tri rijeke: Bosne na zapadu, Save na sjeveru i Drine, koja čitavo područje dijeli na dva dijela. Planinski i slabo naseljeni južni dio karakterizira velika biološka raznolikost flore i faune. Zlatibor, Fruška Gora, Golija, Tara, Zlatar, Jahorina, Bjelašnica i Igman su planine s gustim šumama, nezagađene i na kojima se nalaze mnogi prirodni resursi. Na programskom području nalazi se i najveći srbijanski nacionalni park Tara i rezervat biosfere, planina Golija, koja se nalazi na UNESCO-ovoj listi kulturne i prirodne baštine. Dio najstarijeg nacionalnog parka u Bosni i Hercegovini, Sutjeska, nalazi se na programskom području.

U maju 2014. godine, Srbija i Bosna i Hercegovina su pogođene ozbiljnim poplavama koje su uzrokovale ljudske žrtve i značajne materijalne štete. Ukupna materijalna šteta u Srbiji mogla bi biti veća od 1 milijarde eura. U obje zemlje se očekuje pomoć donatora i pomoć iz fondova solidarnosti EU-a. Među područjima koja su ozbiljno pogođena poplavama nalaze se i teritorije i općine koje se nalaze u programskom području. Na srbijanskoj strani programskog područja značajna šteta je zabilježena u općinama Krupanj, Mali Zvornik, Bajina Bašta, Šabac i Sremska Mitrovica. S bosanskohercegovačke strane, programska teritorija Općine Bijeljina, Brčko, Tuzla, Šekovići, Samac, Bratunac, Olovo i Doboj Istok pretrpjele su velike štete. U programskom području potrebno je poduzeti dodatne napore s ciljem uspješnijeg reagiranja u hitnim situacijama, kao i razvoja infrastrukture za zaštitu od poplava.

Ekonomija

Ekonomija na čitavom programskom području ne daje zadovoljavajuće rezultate zbog marginaliziranja regiona i kriznih situacija iz 1990-ih. Nizak nivo ulaganja, industrijski giganti koji su propali tokom godina, neuspješan proces ili privatizacija koja je dovela do gubitka velikog broja radnih mjesta rezultirali su ograničenim ekonomskim rastom. Svjetska ekonomska kriza 2008/2009. godine pogoršala je već tešku ekonomsku situaciju u regionu. Došlo je do oporavka i ponovna izgradnja ekonomije je u toku.

Prema metodologiji ILO-a, stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini bila je 27,2% u 2010. godini, 27,6% u 2011. godini, 28% u 2012. godini i 27,5% u 2013. godini (prosječna stopa nezaposlenosti u 2013. godini je: u Federaciji Bosne i Hercegovine 27,6%, u Brčko Distriktu 35,5% i u Republici Srpskoj 27,0%). Stopa nezaposlenosti u programskom području u Srbiji je bila 36,28% u Mačvi, 22,52% u Kolubari, 33, 48% na Zlatiboru i 30,96% u Sremlu. Prosječna stopa nezaposlenosti u kvalificiranim područjima u Srbiji je 30,81% (državna metodologija, Statistički ured Srbije, podaci iz 2011. godine).

U obje zemlje učesnice zabilježeno je malo povećanje BDP-a. Povećanje BDP-a u 2010. godini u Srbiji iznosilo je 1%, a u Bosni i Hercegovini 0, 7%. Povećanje BDP-a u 2011. godini u Srbiji iznosilo je 1, 6%, a u Bosni i Hercegovini 1, 3%. BDP po glavi stanovnika u 2011. godini bio je oko 3. 417 EUR u Bosni i Hercegovini, i 4. 415 EUR u Srbiji.

Povoljni uslovi za poljoprivrednu proizvodnju su jedna od prednosti kvalificiranog područja. Procjenjuje se da je između 20 i 25% radno sposobnog stanovništva zaposleno u ovom sektoru. Osim u planinskim područjima na jugu, tlo i klima su idealni za raznovrsnu poljoprivrednu proizvodnju i uzgoj stoke, uključujući i proizvodnju organske hrane.

Industrijski sektor bio je glavni segment bosanskohercegovačke ekonomije u kvalificiranom području i

predstavljao je skoro 50% zaposlenosti i ulaganja u razdoblju do 1990. godine. Sada je potrebno ponovno dostići nivo na kojem je prekogranično kretanje robe bilo do tog razdoblja. Glave aktivnosti u tom području su: industrija, proizvodnja struje i rudarstvo, koncentrirano uglavnom oko Tuzle te industrije temeljene na poljoprivredi u Posavini i Semberiji (u općinama Bijeljina i Brčko) i Zvorniku, u središnjem dijelu. U južnom dijelu nema aktivnosti u sektoru industrije. Slično tome, u Srbiji, industrijsku osnovu u kvalificiranom području karakteriziraju nedovoljno iskorišteni kapaciteti i zastarjela postrojenja. Postoje sljedeće ključne industrijske aktivnosti: prerada hrane, prerada drveta i proizvodnja namještaja, industrija lakih metala, tekstilna industrija i kemijska industrija.

Razvoj malih i srednjih poduzeća je glavni stup politika obiju Vlada kao sredstvo postizanja dinamičnih nivoa ekonomske ekspanzije potrebne u kvalificiranom području kako bi se postigao ekonomski paritet s europskim susjedima. Međutim, poduzetnička kultura nije razvijena u čitavom kvalificiranom području. Usto većina MSP-ova su mikropoduzeća, porodični koncerni, uglavnom prodavaonice i mali servisi. Oni ne doprinose značajno ukupnoj ekonomiji i pružaju veoma ograničene mogućnosti za zapošljavanje. U programskom području u Bosni i Hercegovini broj pravnih (poslovnih) subjekata je 34. 490.¹ Broj pravnih poslovnih subjekata u srbijanskom dijelu programskog područja je 18. 817.

U programskom području postoji veliki potencijal za **razvoj turizma**. U Bosni i Hercegovini, u kvalificiranim kantonima Federacije Bosne i Hercegovine ostvarena su 566. 153 noćenja (u čitavim kantonima). Indikativni broj (nepotpuni podaci) turista koji posjećuju programsko područje u Republici Srpskoj u 2011. godini bio je 81. 254, a broj noćenja 188. 342, dok turisti u tom području u prosjeku borave 2, 32 dana. U srbijanskom dijelu programskog područja broj turističkih posjeta u 2011. godini bio je 562. 660, broj noćenja 2. 326. 939, a turisti u tom području u prosjeku borave 4, 13 dana.

Sličnosti u socioekonomskoj situaciji i izazovi s obje strane granice predstavljaju dobru osnovu za pokretanje zajedničkih projektnih inicijativa koje će pokazati pravi prekogranični utjecaj. Područja u kojima je moguće definirati zajedničke inicijative su najprije zajednički razvoj tržišta rada, istraživanje turizma i prirodni resursi, te daljnje aktivnosti s ciljem socijalne integracije ranjivih skupina.

Obrazovanje i kultura

Obrazovne ustanove na primarnom, sekundarnom i terciarnom nivou postoje u programskom području u obje zemlje. Tri priznata univerziteta u Tuzli, Sarajevu i Istočnom Sarajevu nalaze se u tom području. Institucije za strukovno obrazovanje prisutne su u većim gradovima. U Srbiji ne postoji dovoljno specijaliziranih srednjih škola koje zadovoljavaju trenutne standarde, s iznimkom specijalizirane srednje škole i turističkog koledža u Užicama.

U programskom području u Srbiji postoje 684 osnovne i 74 srednje škole. U programskom području u Bosni i Hercegovini postoje 528 osnovne i 162 srednje škole.

Univerzitet u Istočnom Sarajevu povezuje 14 fakulteta, 2 akademije umjetnosti i 1 fakultet vjerskih nauka (ukupno 84 programa). Univerzitet u Sarajevu ima 23 fakulteta i 3 umjetničke akademije, te 5 naučnih/istraživačkih instituta. Univerzitet u Tuzli ima 12 fakulteta i 1 umjetničku akademiju. U srbijanskom dijelu kvalificiranog područja postoji 6 privatnih srednjih škola, 3 privatna fakulteta i 1 javni istraživački institut.

¹ U Federaciji Bosne i Hercegovine (u svim kvalificiranim općinama), broj pravnih (poslovnih) subjekata je 25. 737 (prema statističkim podacima od 31. 12. 2012.

godine), a u Republici Srpskoj, u programskom području postoji 8. 573 pravnih (poslovnih) subjekata.

Kulturno naslijeđe obje zemlje učesnice može biti kvalificirano kao heterogeno u najboljem smislu te riječi, uključujući kulturna dobra stvorena tokom čitave historije, od prehistorijskog razdoblja, antike, srednjeg vijeka, Otomanskog carstva do modernih vremena. Ovo je rezultat interakcije četiri glavne kulture (mediteranske, srednje europske, bizantske i orijentalne-islamske). U okviru ovog programa prekogranične saradnje, ovo kulturno bogatstvo može postati sredstvo za razvoj svijesti o kulturi, promoviranje novih inicijativa u institucionalnoj i sferi kulture, za uspostavljanje partnerskih odnosa s drugim sektorima i međunarodnih partnerstava, te potaknuti razvoj vrijednosti, očuvanje i revitalizaciju kulturnog naslijeđa.

2.2 OSNOVNI ZAKLJUČCI

Nakon analize stanja, definirano je nekoliko relevantnih ključnih poruka.

Visoke stope nezaposlenosti i slaba socijalna inkluzija ugroženih skupina. Na čitavom području obuhvaćenom programom bilježe se iznadprosječne stope nezaposlenosti. Veliki broj prekobrojnih radnika iz velikih industrijskih kompleksa i slabi ekonomski izgledi dovode do negativnih migracijskih trendova, naročito kada su u pitanju mladi obrazovani ljudi. Nepovoljna sveukupna socioekonomska situacija negativno utječe na položaj ugroženih skupina čije su integriranje i inkluzija još uvijek ograničeni.

Očuvanje okoliša i ograničena okolišna infrastruktura.

Okolišni potencijal i dostupnost alternativnih izvora energije predstavljaju snažnu kompetitivnu prednost programskog područja. Međutim, ograničena infrastruktura i nizak nivo ulaganja s jedne strane direktno ugrožavaju okoliš, a s druge strane sprječavaju efikasno korištenje dostupnih izvora.

Snažna osnova za razvoj turizma. Kada se uzme u obzir ukupna ekonomska situacija, turizam predstavlja jednu od malobrojnih realističnih i neposrednih prilika za razvoj. Dostupni prirodni resursi, mogućnosti za razvoj turističkih niša (na primjer, ekstremni sportovi, ruralni turizam) i povezanost s drugim ekonomskim granama (prerada hrane, bio-poljoprivreda) predstavljaju dobru osnovu za razvoj turizma.

Analiza stanja, ispitivanja i intervjui provedeni u programskom području doveli su do pripremanja SWOT analize za sve tematske prioritete. Konsolidirani SWOT za odabrane tematske prioritete nalazi se u nastavku teksta, dok je čitav dokument dostupan u Dodatku 1.

Prednosti	Slabosti
Kvalificirana radna snaga, mali broj profesionalnih profila temeljenih na tradicijama velikih industrijskih sistema	Visok nivo nezaposlenosti, naročito među mladima i u skupinama ljudi s posebnim potrebama
Multikulturalno društvo koje osigurava osnovu za dijalog i saradnju	Stalne migracije iz ruralnih u urbana područja i iz programskog područja
Dobro očuvana bioraznolikost područja, slične specifičnosti na obje strane granice	Ograničena integracija i učestvovanje u društvu ugroženih i marginaliziranih skupina
Primjeri postojanja dobre prakse u rješavanju okolišnih pitanja na regionalnom nivou, na primjer regionalna odlagališta	Nizak nivo postojeće okolišne infrastrukture - prerada krutog otpada, postrojenja za otpadne vode, itd.
Očuvana priroda i dostupnost prirodnih znamenitosti, uključujući zaštićena područja	Nizak nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša, klimatskih promjena, energetske učinkovitosti
Dostupnost historijskih, etno i kulturnih znamenitosti, na primjer, Stari most na Drini, željeznička pruga na Mokroj Gori	Nizak nivo razvijenosti sistema za upravljanje u slučaju katastrofa i spremnosti u hitnim situacijama
Snažna tradicionalna središta visokog obrazovanja u BiH su dio programskog područja	Nezadovoljavajući nivo pružanja usluga u sektoru turizma

Prilike	Prijetnje
Unaprjeđivanje intervencija u sektoru (na primjer, aktivne mjere zapošljavanja) u skladu sa standardima i praksama EU-a - povećanje učinkovitosti	Ograničen pristup i nepostojanje infrastrukture u slučaju brojnih kulturnih, prirodnih i historijskih turističkih znamenitosti
Pokretanje inicijativa za obučavanje i prekvalifikaciju na temelju realne potražnje na tržištu rada	Mali udio BDP-a alociran za istraživanje i razvoj, kao i za inovacije
Učinkovita i održiva upotreba prirodnih resursa	Ograničena saradnja između poduzeća u privatnom i istraživačkom sektoru
Razvoj alternativnih izvora energije temeljenih na prednostima područja - hidro-potencijal, dostupnost biomasa poput drvnih ostataka, itd.	Mala prekogranična mobilnost radne snage zbog administrativnih prepreka.
Mogućnosti za aktivnosti u turističkim nišama, na primjer ekološki i etno-turizam, organska hrana	Nizak nivo spremnosti radne snage da odgovori na nove uslove na tržištu rada i na nove potrebe
Relativna blizina važnih tržišta, na primjer Austrije, Mađarske, Italije, Njemačke	Nedovoljna finansijska sredstva iz državnog budžeta za finansiranje okolišne infrastrukture
	Neučinkovito upravljanje prirodnim resursima
	Nezadovoljavajući nivo zaštite prirodnog okoliša, uključujući nepostojanje okolišne infrastrukture
	Povećana konkurentnost drugih regionalnih destinacija na kojima je turistička ponuda slična

DIO 3: PROGRAMSKA STRATEGIJA

3.1 Logička podloga - pojašnjenje odabrane strategije djelovanja

Prilikom odabira tematskih prioriteta i definiranja programske strategije poštovana su sljedeća opća načela:

Relevantnost izazova i očekivani utjecaj. Predloženi strateški okvir je u skladu s izazovima u programskom području i SWOT analizom. Na odabir tematskih prioriteta i definiranje programske strategije utjecale su veličina i relevantnost posebnih izazova (u odnosu na manje relevantne izazove).

Interesi i očekivanja krajnjih korisnika u programskom području. Snažan naglasak stavljen je na interese na lokalnom i regionalnom nivou tokom čitavog procesa pripreme programa. Krajnji korisnici programa učestvovali su u početnom istraživanju i dodatno su konsultirani na javnim konsultacijama.

Strateški prioritete na državnom/entitetskom, regionalnom i lokalnom nivou. Predložena programska strategija je uspoređena sa strateškim dokumentima na državnom/entitetskom, regionalnom i lokalnom nivou. Svaki od predloženih tematskih prioriteta je dobro obuhvaćen strategijama koje jasno potvrđuju predložene smjerove djelovanja.

Poštivanje ciljeva definiranih relevantnim makroregionalnim strategijama u kojima učestvuju obje zemlje: Strategija EU-a za Dunavski region i Strategija EU-a za Jadransko-jonski region.

Prikladnost u kontekstu prekogranične saradnje i očekivani prekogranični utjecaj. Prilikom odabira tematskih prioriteta i pripreme programske strategije poštovana je tipologija Programa prekogranične saradnje. Naime, predloženi tematski prioritete i strategija mogu realistično prikazati prekogranični utjecaj.

Lekcije naučene iz prethodnih programa. S obzirom na to da se trenutno provodi jedan čitav programski ciklus za razdoblje 2007-2013. godine, novi program svakako treba biti korak naprijed. Kako bi se osigurala veća učinkovitost i bolje iskoristila prethodna iskustva, naučene lekcije su analizirane i uvrštene u program.

Pregled i pojašnjenje odabranih tematskih prioriteta nalaze se u sljedećoj tabeli.

Odabrani tematski prioriteti	Pojašnjenje odabira
TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	- Visoka nezaposlenost u programskom području - Ograničena saradnja i komunikacija između tržišta rada i privatnog sektora - Nizak nivo ulaganja u zdravstveni i društveni sektor, ograničen pristup kvalitetnim uslugama, naročito kada su u pitanju ugrožene skupine - Negativni migracijski trendovi, posebno kada su u pitanju mladi, iz ruralnih područja i urbana i izvan programskog područja (odljev mozgova)
TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.	- Očuvan i čist okoliš predstavlja komparativnu prednost programskog područja - Nizak nivo svijesti i ograničena infrastruktura u sektoru, što programsko područje izlaže okolišnim rizicima - Velika izloženost programskog područja prirodnim katastrofama (SEE posebno pogođena nedavnim klimatskim promjenama) - Razorne poplave koje su pogodile Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, uključujući i programska područja, u maju 2014. godine
TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	- Snažni potencijali za razvoj turizma i velika važnost u prekograničnom kontekstu - Dostupnost kulturnog i prirodnog naslijeđa s potencijalnom snažnom povezanošću s razvojem turizma

3.2 Opis programskih prioriteta

kupan cilj programa je:

Unaprjeđenje socioekonomskog razvoja u pograničnom području između Republike Srbije i Bosne i Hercegovine kroz provedbu ciljanih i konkretnih aktivnosti, na temelju komparativnih prednosti programskih područja i zajedničke, efikasne upotrebe resursa

3.2.1 Tematski prioriteti

Posebni ciljevi, rezultati, pokazatelji i tipovi aktivnosti su definirani prema tematskim prioritetima na sljedeći način.

TP1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije.	
Poseban cilj 1: Unaprjeđenje mogućnosti zapošljavanja radne snage i stvaranje više prilika za zapošljavanje	Poseban cilj 2: Promicanje socijalne i ekonomske inkluzije
Rezultati: - Novi proizvodi i usluge, kao i industrijski i komercijalni procesi, zahvaljujući prijenosu znanja i inovativnosti rezultiraju novim održivim prilikama za zapošljavanje u pograničnom području; - Povećana konkurentnost u komercijalizaciji proizvoda i usluga zajedničkom upotrebom resursa u strateškim sektorima (npr. proizvodnja drveta, prerada hrane i metalna industrija); - Nezaposlene osobe stekle su nove praktične vještine u realnom radnom okruženju, na temelju potražnje na tržištu rada i sličnostima s obje strane granice.	Rezultati: - Novi održivi socijalni i zdravstveni servisi su razvijeni i/ili postojeći su unaprijeđeni prekograničnom razmjenom, saradnjom i sinergijama, uz povećanje učinkovitosti u pružanju usluga i broja korisnika usluga; - Mogućnosti zapošljavanja i pokretanja vlastitog poslovanja unutar ugroženih skupina su unaprijeđene zajedničkim prekograničnim naporima, uključujući promoviranje održivog socijalnog poduzetništva; - Stvorene su održive perspektive za socijalnu integraciju ugroženih skupina, kroz zajedničke inicijative s obje strane granice.
Pokazatelji*: - Najmanje 15 kompanija je unaprijedilo poslovanje, proizvode i/ili procese u okviru zajedničkih inicijativa (osnova: 0);	Pokazatelji*: - Razvijeno je 5 novih ili unaprijeđeno 5 postojećih programa socijalne podrške (osnova: 0);

Najmanje 10 privatnih i/ili subjekata u javnom sektoru razvija mogućnosti i uslove za praktičnu obuku nezaposlenih (osnova: 0); - Najmanje 100 osoba usvaja nove praktične vještine koje direktno doprinose mogućnosti zapošljavanja (osnova: 0).	- Najmanje 100 osoba rješava konkretne socijalne probleme i izazove uz pomoć socijalnih programa (osnova: 0); - Integracija i zapošljavanje pripadnika ugroženih skupina poboljšano je kroz najmanje 5 novih inicijativa, događaja i/ili zajedničkih aktivnosti; - Najmanje 3 seminara/radionice s ciljem pružanja podrške novim poslovnim prilikama za ugrožene skupine, uključujući društvene poduzetničke inicijative; - Najmanje 50 osoba iz ugroženih skupina poboljšalo je svoj socijalni i ekonomski status na temelju učestvovanja u inicijativama u okviru programa fokusiranim na integraciju i zapošljavanje (osnova: 0).
Aktivnosti: - Zajedničke aktivnosti razvoja poslovanja; - Zajednički razvoj novih proizvoda i usluga; - Umrežavanje poslovnih subjekata s vanjskim inovatorima, istraživačima i diplomantima; - Brendiranje roba i usluga; - Certificiranje i unaprjeđenje kvalitetnih sistema; - Razvoj i provedba programa strukovnog obučavanja s ciljem odgovaranja na konkretne i dokazane potrebe; - Praktične obuke u stvarnom radnom okruženju (subjekti iz javnog ili privatnog sektora); Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme.	Aktivnosti: - Definiranje novih socijalnih i zdravstvenih planova, i/ili restrukturiranje postojećih na temelju inovativnih pristupa, metoda i procesa; - Podrška pružanju savjetodavnih usluga ugroženim skupinama; - Organiziranje kulturnih događaja s ciljem unaprjeđenja socijalne integracije; - Razvoj novih ili unaprjeđenih postojećih inicijativa vezanih za društveno poduzetništvo; - Ciljana podrška promoviranju poduzetničkih vještina među ženama, mladima i ljudima s posebnim potrebama; - Pomoć u definiranju novih poslovnih inicijativa za ranjive skupine, uključujući i društvena poduzeća; - Manji radovi na infrastrukturi i nabavka isporučevina.

* Osnova za većinu indikatora postignuća je "0". Ograničena dostupnost statističkih podataka i resursa ne dozvoljava precizno definiranje indikatora na osnovnom nivou (na primjer, broj postojećih zajedničkih poslovnih inicijativa, broj postojećih sistema za osiguravanje kvaliteta ili ukupan broj postojećih programa socijalne podrške). U pristupu programu se, prema tome, koristi osnova „0“ a mjere se pokazatelji koji su rezultat programskih intervencija. Uz indikatore u skladu s ovim pristupom obično se primjenjuju definicije „nove inicijative“, „novostečene vještine“ ili „novi unaprijeđeni socijalni programi“. Isti se pristup primjenjuje na sva tri tematska prioriteta. Napominjemo da gdje god postoje ciljevi, oni mogu biti samo provizorni budući da su iznosi alokacija u okviru programa još uvijek nepoznati.

Kada je u pitanju praktična primjena pokazatelja, sugerira se da su pokazatelji ciljeva unutar svakog poziva za dostavljanje ponuda (smjernice za aplikante) prezentirani tako da potencijalnim aplikantima predstavljaju ciljeve programa i po mogućnosti usmjeravaju njihovo djelovanje u provedbi programa.

Odgovorna tijela i JMC će redovno revidirati indikatore. Kada je to moguće, prilikom planiranja daljnjih ciljanih poziva za dostavljanje ponuda u obzir će se uzimati rezultati prethodnih poziva za dostavljanje ponuda. Na primjer, moguće je da posebni ciljevi za koje će indikatori uglavnom biti ostvareni u ranim fazama programa ne budu odabrani za daljnje ciljane pozive za dostavljanje ponuda.

TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje.
Poseban cilj 1:
Poseban cilj 2:

Unaprjeđenje održivog planiranja zaštite okoliša i promoviranje bioraznolikosti	Unaprjeđenje sistema upravljanja u hitnim situacijama	razvijeno ili su unaprjeđeni postojeći proizvodi/područja (osnovna vrijednost: 0); - Svijest je podignuta kroz najmanje 3 promotivne kampanje i organizirane događaje (osnovna vrijednost: 0); Najmanje 3 prekogranične veze/mreže/skupine turističkih subjekata; - Najmanje 15 turističkih subjekata je povezano u novonastalim zajedničkim aktivnostima (osnovna vrijednost: 0); Kapaciteti najmanje 50 radnika u turizmu i 50 nezaposlenih su povećani kroz inicijative obučavanja (osnovna vrijednost: 0); - Broj novih turista koji posjećuju nove lokacije zbog novih usluga koje su rezultat novih programskih aktivnosti je najmanje 1000 (osnovna vrijednost: 0).	- Povezanost subjekata s obje strane granice u najmanje 4 kulturna ili sportska događaja (osnovna vrijednost: 0); - Očuvanje historijskog naslijeđa je povećano kroz najmanje 3 zajedničke inicijative (osnovna vrijednost: 0); - Unaprjeđene mogućnosti umrežavanja i saradnje za najmanje 8000 stanovnika i turista s obje strane granice (osnovna vrijednost: 0).
<p>Rezultati: - Učinkovitost javnih usluga i praktični u vezi s upravljanjem krutim i kanalizacionim otpadom je povećana kroz zajedničke inicijative s obje strane granice; - Promovira se zaštita slivova rijeka Drine i Save i promovira njihova bioraznolikost.</p> <p>Pokazatelji: - Najmanje 4 javna poduzeća koja se bave krutim otpadom i otpadnim vodama na teritoriji općine unaprijedila su svoje poslovanje u segmentu upravljanja krutim otpadom i otpadnim vodama (osnovna vrijednost: 0); - Najmanje 3 nove inicijative koje doprinose unaprjeđenju stanja okoliša i promoviranju bioraznolikosti u području slivova rijeka Drine i Save (osnovna vrijednost: 0); - Najmanje jedna platforma za zaštitu slivova rijeka Drine i Save i promoviranje njihove bioraznolikosti postoji i primjenjuje se izvan okvira programskih aktivnosti (osnovna vrijednost: 0); - Najmanje 8000 osoba je upoznato s pitanjima zaštite okoliša i bioraznolikosti rijeka Drine i Save (osnovna vrijednost: 0).</p> <p>Aktivnosti: - Unaprjeđenje postrojenja i opreme javnih komunalnih poduzeća; - Unaprjeđenje postojećih procedura u javnim servisima koji se bave krutim otpadom i upravljanjem otpadnim vodama, uključujući javna komunalna poduzeća i okolišnu inspekciju; - Analiza i podizanje svijesti o zagađenju izvora vode, poput onih u poljoprivredi; - Informiranje i izgradnja kapaciteta građana i poduzeća za održivo djelovanje u pogledu krutog otpada područja zaštite vode; - Stvaranje administrativnih i prostornih kapaciteta za održivo upravljanje krutim otpadom i otpadnim vodama; - Obučavanje i izgradnja kapaciteta osoblja javnih komunalnih poduzeća; - Čišćenje i popravak nehigijenskih odlagališta.</p>	<p>Rezultati: Kapacitet za spremnost, prevenciju i reagiranje svih organizacija/institucija u sistemu zaštite i spašavanja u pograničnom području je dugoročno unaprjeđen.</p> <p>Pokazatelji: - Najmanje 3 hitne službe s obje strane granice povećale su kapacitete uz pomoć zajedničkih inicijativa (osnovna vrijednost: 0); - Kapacitet najmanje 100 članova hitnih službi i njihova oprema su povećani (osnovna vrijednost: 0); - Najmanje 8000 osoba upoznato je s pitanjima sprječavanja i smanjenja posljedica poplava; - Najmanje 10 lokalnih zajednica bile su korisnici aktivnosti izgradnje kapaciteta vezanih za sprječavanje i smanjenje posljedica poplava.</p> <p>Aktivnosti: - Obučavanje i izgradnja kapaciteta službi civilne zaštite i drugih hitnih službi, naročito u slučaju poplava i nakon njih, u skladu s međunarodnim standardima; - Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme; - Razmjena iskustava i najboljih praksi i umrežavanje; - Razvoj i/ili unaprjeđenje sistema planiranja, djelovanja, informiranja, koordiniranja i obavještanja u vezi sa sprječavanjem i smanjivanjem posljedica prirodnih katastrofa i upravljanje na središnjem i/ili lokalnom nivou u hitnim slučajevima; - Podizanje svijesti i izgradnja kapaciteta lokalnih zajednica za reagiranje u hitnim situacijama.</p>	<p>Aktivnosti: - Umrežavanje, strukturiranje, pozicioniranje novih turističkih proizvoda i usluga; - Uspostavljanje prekograničnih turističkih skupina; - Promoviranje, komuniciranje i javne aktivnosti; - Organiziranje događaja i kampanja; - Razmjena i prijenos iskustava; - Obučavanje i izgradnja kapaciteta zaposlenih u turizmu i/ili nezaposlenih; - Mali infrastrukturni radovi i nabavka opreme; - Promoviranje i zaštita prirodnih resursa i zaštićenih područja.</p>	<p>Aktivnosti: - Organiziranje događaja, simpozija, radionica, itd.; - Posebne profesionalne intervencije s ciljem zaštite i promoviranja historijskog naslijeđa, kao i kulturnih tradicija; - Mali infrastrukturni radovi na restauraciji i zaštiti historijskih ili umjetničkih znamenitosti i nabavka opreme; - Razvoj novih i unaprjeđenje postojećih muzejskih zbirki, izložbi i slično; - Umrežavanje između različitih sektora s ciljem doprinosa učinkovitosti i atraktivnosti turističke ponude.</p>

Provedba tematskih prioriteta i posebnih ciljeva programa će, gdje je to primjenjivo, biti u skladu s ciljevima Strategije EU-a za Dunavski region (COM (2010) 715) i Strategije EU-a za Jadransko-jonski region (COM (2014) 357).

3.2.2 Tehnička pomoć

Posebni cilj:

Poseban cilj tehničke pomoći je osiguravanje učinkovite, transparentne i pravovremene provedbe Prekograničnog programa saradnje, kao i podizanje svijesti o programu na državnom, regionalnom i lokalnom nivou i, općenito, među stanovništvom u kvalificiranom programskom području. Također podupire aktivnosti podizanja svijesti na nivou države kako bi građani u obje zemlje korisnice IPA II programa bili informirani o programu. Nadalje, iskustvo pripreme programskog ciklusa 2007-2013. pokazuje da će ovaj prioritet također predstavljati podršku administrativnom kapacitetu vlasti i korisnika programa u pogledu unaprjeđena vlasništva i prikladnosti programa i projektnih rezultata.

Alokacija za tehničku pomoć će biti upotrijebljena za podršku radu državnih Operativnih struktura (OS) i Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) u osiguravanju učinkovitog uspostavljanja, provedbe, nadzora i evaluacije programa, kao i optimalne upotrebe resursa. Ovo će biti postignuto kroz uspostavljanje i djelovanje Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS) na teritoriji Srbije i Ureda u Bosni i Hercegovini. ZTS će biti odgovoran za svakodnevno upravljanje programom i izvještavati će OS-u i ZNO-u.

Planirani rezultati:

1. Administrativna podrška Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru programa je unaprjeđena

TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	
Poseban cilj 1: Povećanje doprinosa turizma socioekonomskom razvoju programskog područja	Poseban cilj 2: Jačanje kulturnog identiteta programskog područja
<p>Rezultati: - Ponuda i kvalitet turističkih proizvoda i usluga se dalje temelji na zajedničkim naporima i inicijativama; - Stvaraju se nove održive mogućnosti zapošljavanja i poslovanja u sektoru turizma zbog aktivnosti s obje strane granice.</p> <p>Pokazatelji: - Najmanje 5 novih zajedničkih turističkih proizvoda/područja je</p>	<p>Rezultati: - Promiče se održiva kulturna i sportska prekogranična razmjena; - Historijsko i prirodno naslijeđe i tradicije pograničnog područja su bolje zaštićene.</p> <p>Pokazatelji:</p>

Ovaj prioritet će osigurati nesmetanu provedbu programa tokom svih faza. Uključuje dostupnost finansijskih sredstava i angažiranje kvalificiranog osoblja zaduženog za pružanje pomoći Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru, kao i uspostavljanje i provedbu mehanizama i procedura upravljanja, nadzora i kontrole. Ako bude potrebno, doprinijet će i pripremi sljedećeg finansijskog ciklusa (2021-2026.).

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječni udio korisnika zadovoljnih podrškom provedbi programa	Procenat	Nema dostupnih podataka	85%

2. Tehnički i administrativni kapacitet za upravljanje programom i provedbu je povećan

Ovaj prioritet će također pružiti mogućnost unaprjeđenja stručnosti i vještina struktura koje upravljaju programom, kao i mogućih aplikacija i korisnika granta. Posebne aktivnosti izgradnje kapaciteta će biti planirane i izvedene na temelju utvrđenih potreba tokom provedbe programa. Kao dio lekcija naučenih iz programskog ciklusa 2007-2013. godine, (i) očekuje se povećano učestvovanje članova ZNO-a u zadacima definiranim u okviru pravnog okvira IPA II programa; (ii) bit će povećan kapacitet potencijalnih aplikacija za razvoj održivih prekograničnih partnerstava; i (iii) bit će povećan kapacitet korisnika granta u smislu zadovoljavajućeg načina ispunjavanja obaveza iz njihovih ugovora.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Prosječno povećanje broja primljenih ponuda u okviru svakog uzastopnog poziva		Nema dostupnih podataka	Nema podataka ¹
Prosječno povećanje broja koncepata projekta koji će biti kvalificirani za daljnju procjenu	Procenat	Nema dostupnih podataka	50%

3. Vidljivost programa i njegovi rezultati su zagarantirani

Program prekogranične saradnje je veoma popularan u kvalificiranim područjima zahvaljujući, između ostalog, vidljivosti aktivnosti koje su poduzete tokom programskog ciklusa 2007-2013. godine. S obzirom na broj aplikacija u naknadnim pozivima, primijećeno je da postoji povećan interes za inicijative saradnje. Ova postignuća treba održati i unaprijediti tokom provedbe finansijske perspektive 2014-2020. godine. Treba razviti raznovrsne kanale komunikacije i publiciteta kako bi se obezbijedila redovna razmjena informacija između zainteresiranih strana i šire publike, uključujući učestvovanje u događajima u vezi makroregionalnih strategija u kojima učestvuju obje države.

Pokazatelji rezultata:

Pokazatelj	Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj 2022
Ljudi koji učestvuju u promotivnim događajima	Procenat	2. 705	120%
Posjete internetskoj stranici programa	Procenat	37. 604	110%

Vrsta aktivnosti:

Nepotpun spisak mogućih aktivnosti obuhvaćenih alokacijom za tehničku pomoć uključivat će:

- Uspostavljanje i funkcioniranje Zajedničkog tehničkog sekretarijata i njegovog Ureda;

- Organiziranje događaja, sastanaka, obuka, studijskih putovanja ili uzajamnih posjeta s ciljem usvajanja novih znanja o najboljim praksama drugih razvojnih inicijativa;
- Učestvovanje osoblja upravljačkih struktura na forumima o zapadnom Balkanu ili o EU-u;
- Pripremanje internih i/ili eksternih priručnika;
- Pomoć potencijalnim aplikantima u partnerstvu i razvoju projekata (forumi za pronalaženje partnera, itd.);
- Savjetovanje korisnika granta o pitanjima provedbe projekta;
- Nadzor nad provedbom projekata i programa, uključujući uspostavljanje sistema nadzora i povezanog izvještavanja;
- Organiziranje aktivnosti ocjenjivanja, analiziranja, ispitivanja i/ili proučavanja pozadine programa;
- Informiranje i publicitet, uključujući i pripremu, usvajanje i redovnu reviziju plana vidljivosti i komuniciranja, širenja informacija (info-dani, naučene lekcije, studije najboljih slučajeva, novinski članci i priopćenja), promotivni događaji i štampani materijal, razvoj komunikacionih alata, održavanje, ažuriranje i unaprjeđenje internetske stranice programa, itd.;
- Podršku radu Zajedničke radne skupine zadužene za pripremu programskog ciklusa 2021-2026;
- Učestvovanje na godišnjim forumima i drugim događajima u vezi makroregionalnih strategija: Strategija EU-a za Jadransko-jonski region i Strategija EU-a za Dunavski region.

Ciljane skupine i krajnji korisnici (nepotpuni spisak):

- Strukture koje upravljaju programom, uključujući ugovorna tijela
- Potencijalni aplikatni
- Korisnici granta
- Krajnji korisnici projekta
- Opća javnost

3.3 Horizontalna i poprečna pitanja

Posebne mjere podrške predstavljene iznad će biti dopunjene horizontalnim pitanjima koja moraju biti prikladno opisana i izvršena u svaku intervenciju koja proizilazi iz ovog programa. U ovom smislu će biti razmotreni sljedeći elementi.

Jednake mogućnosti. Uz posebne intervencije predložene za socijalnu integraciju i inkluziju (tematski prioritet 1 Promoviranje zapošljavanja, mobilnost radne snage, prekogranična socijalna i kulturna inkluzija), program neće diskriminirati nikoga ni u jednom tematskom prioritetu. Štaviše, ugrožene skupine poput invalida, manjina, djece i mladih, starih i socijalno marginaliziranih će se ohrabrivati da učestvuju u svim aktivnostima pod jednakim uslovima. Usto, jednakost spolova će biti promovirana tokom čitavog razdoblja provedbe programa.

Zaštita okoliša. Tematski prioritet 2 Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom odabran je u okviru ključnih prioriteta programa. Uska povezanost s drugim tematskim prioritetima, turizmom, na primjer, i relevantnost sektora za programsku teritoriju dovele su do odluke da zaštita okoliša bude primijenjena kao horizontalna mjera tokom čitavog razdoblja provedbe programa. U svim intervencijama u okviru programa će morati postojati pozitivan stav prema zaštiti okoliša i morat će se osigurati da u ovom smislu ne postoje negativni utjecaji.

Projekti pripremljeni u okviru pristupa Razvoju područja s ciljem omogućavanja održivog rasta u definiranim geografskim područjima u pograničnim područjima na zapadnom Balkanu, posebno u ruralnim područjima koje karakteriziraju složeni razvojni problemi, mogu biti razmotreni za finansiranje u okviru

¹ Napominjemo da su u finansijskoj perspektivi 2014-2020. usklađeni strateški pozivi za dostavljanje ponuda zamišljeni s jasnim fokusom i/ili određenim uslovima koji se odnose na potencijalne korisnike. Također, u pozivu za

dostavljanje ponuda moguće je da će se koristiti rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva, a u tom smislu, broj ponuda ne mora nužno biti povećan.

ovog programa prekogranične saradnje. U obzir će biti uzete pripreme aktivnosti za Razvoj područja koje su već provedene u pograničnom regionu koji obuhvaća Srbiju i Bosnu i Hercegovinu.

DIO 4: FINANSIJSKI PLAN**Tabela 1: Indikativni iznosi godišnje finansijske alokacije za Program prekogranične saradnje 2014-2020.**

Godina	IPA II PROGRAM PREKOGRAIČNE SARADNJE Srbija - Bosna i Hercegovina							Ukupno (EUR)
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2014-2020.
Operacije u okviru Programa prekogranične saradnje (svi tematski prioriteti)	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.800.000	12.600.000
Tehnička pomoć	600.000	0	0	600.000	0	0	200.000	1.400.000
Ukupno (EUR)	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	14.000.000

Tabela 1 pokazuje indikativni godišnji iznos doprinosa Unije Programu prekogranične saradnje za razdoblje 2014-2020. godine. Tabela 2 prikazuje indikativnu raspodjelu alokacija po tematskom prioritetu i najveći iznos sufinansiranja od strane Unije.

Tabela 2.: Indikativni iznosi finansijske alokacije i stopa doprinosa EU-a po prioritetu

PRIORITETI	IPA II Program prekogranične saradnje Srbija - Bosna i Hercegovina 2014-2020.			
	Doprinos Unije	Korisnik/korisnici sufinansiranja	Ukupno finansiranje	Stopa doprinosa Unije
	(a)	(b)	(c) = (a)+(b)	(d) = (a)/(c)
TP 1: Promoviranje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije	3.500.000,00	617.647,06	4.117.647,06	85%
TP 2: Zaštita okoliša, prilagodba na klimatske promjene i smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena, sprječavanje rizika i upravljanje	4.900.000,00	864.705,88	5.764.705,88	85%
TP 3: Podrška turizmu i kulturnom i prirodnom naslijeđu	4.200.000,00	741.176,47	4.941.176,47	85%
TP 4: Tehnička pomoć	1.400.000,00	0,00	1.400.000,00	100%
UKUPNO	14.000.000,00	2.223.529,41	16.223.529,41	

DIO 5: PROVEDBENE ODREDBE**Poziv za dostavljanje ponuda**

Odgovorna tijela u zemljama učesnicama planiraju provedbu većeg dijela intervencija kroz grantove temeljene na javnim pozivima za dostavljanje ponuda. Oni će osigurati potpunu transparentnost procesa i pristup različitim javnim i nejavnim subjektima. ZNO će biti odgovoran za utvrđivanje tematskih prioriteta, posebnih ciljeva, ciljanih krajnjih korisnika i posebnog fokusa svakog poziva za dostavljanje ponuda koji će poduprijeti Europska komisija.

Dinamika objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda zavisi od velikog broja faktora, uključujući logistiku, vrijeme ocjene ponuda i nivoa interesa potencijalnih ponuđača. Prema tome, u ovom trenutku ne može biti utvrđeno koliko će poziva za dostavljanje ponuda biti objavljeno tokom programskog razdoblja. Odgovorna tijela će u svakom slučaju voditi računa o tome da prilikom objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda izbjegnju preklapanje tematskih prioriteta u okviru različitih programa prekogranične saradnje. Prilikom objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda koristit će se rotirajuće načelo za odabir tematskih prioriteta i njihovih posebnih ciljeva.

Prije objavljivanja poziva (i definiranja tenderske dokumentacije), odgovorna tijela će revidirati trenutne potrebe/perspektive i ostvarivanje indikatora u prethodnim pozivima za dostavljanje ponuda. Na temelju toga će biti predložen spisak tematskih prioriteta i posebnih ciljeva koji će biti objavljeni u pozivima za dostavljanje ponuda. Plan će biti usklađen s drugim programima/pozivima za dostavljanje ponuda koji mogu biti otvoreni/objavljeni u isto vrijeme, kako bi se izbjeglo preklapanje. U naknadnim pozivima za dostavljanje ponuda će biti odabrani oni tematski prioriteti i/ili posebni ciljevi koji nisu prethodno bili objavljeni.

Strateški projekti

Tokom pripreme programa nisu utvrđeni nikakvi strateški projekti. Međutim, tokom razdoblja provedbe programa moguće je razmotriti alociranje dijela sredstava za jedan ili više strateških projekata. Utvrđivanje strateških projekata zavisit će od toga je li pokazan poseban interes obje zemlje za rješavanje posebnih strateških prioriteta koji očigledno prate ciljeve obje zemlje i dokazuju jasan prekogranični utjecaj.

Strateški okvir projekata može biti definiran u relevantnim makroregionalnim strategijama u kojima učestvuju obje zemlje.

Strateški projekti mogu biti odabrani kroz poziv za strateške projekte ili kroz javni poziv za dostavljanje ponuda. U slučaju javnog poziva, partneri u programu će zajednički utvrditi i usaglasiti sve strateške projekte koje će odobriti ZNO u odgovarajućem trenutku tokom razdoblja provedbe programa. Nakon što odgovorna tijela i ZNO utvrde i potvrde strateški pristup, relevantne institucije (vodeće institucije za strateške projekte) će biti pozvane da dostave svoje prijedloge u vidu projektnih zadataka, tehničkih specifikacija ili troškovnika. U tom slučaju, nakon što ga predloži i odobri ZNO i podupre Komisija, Program prekogranične saradnje mora biti izmijenjen kako bi sadržavao taj strateški projekat.

U oba slučaja, primljeni prijedlozi će biti ocijenjeni na temelju prethodno definiranih i nediskriminirajućih kriterija za odabir. Strateški projekti će imati jasan prekogranični utjecaj i pozitivan učinak na pogranično područje i njegove stanovnike. U obzir će biti uzeto i sljedeće: relevantnost i doprinos projekta posebnim ciljevima programa i očekivani rezultati, dostizivanje i izvodljivost, te održivost projektnih rezultata.

Tematski prioritet 2 Zaštita okoliša, promoviranje prilagodbe na klimatske promjene i smanjenje, sprječavanje i upravljanje rizikom čini se najprikladnijom formulacijom

strateških projekata. Odgovorne vlasti su posvećene provedbi strateških projekata koji pokazuju značajan utjecaj i jasan prekogranični utjecaj. Projekti pripremnog karaktera, poput pripreme projektne dokumentacije, ne mogu se smatrati strateškim projektima. Samo već spremne institucionalne inicijativne, čiji su jasan cilj zajednički izazovi s obje strane granice i čiji su rezultat održiva i zajednička rješenja, mogu se smatrati strateškim projektima.

U vezi s poplavama u proljeće 2014. godine, zemlje učesnice mogu razmotriti alociranje sredstava programa na dva načina:

1. na ponovljene trenutno aktivne pozive za dostavljanje ponuda; i/ili

2. na strateški projekat.

Makroregionalne strategije:

Kako obje zemlje učestvuju u Strategiji EU-a za Dunavski region (COM (2010) 715) i Strategiji EU-a za Jadransko-jonski region (COM (2014) 357), definicija i razvoj strateških projekata mogu biti urađeni u okviru prioritarnih oblasti ili tema identificiranih i u planu komunikacije i u akcionom planu tih strategija. Isto važi i za pozive za podnošenje prijedloga projekata koji mogu biti lansirani u vezi s prioritarnim područjima ili temama makroregionalnih strategija kojima program pripada.

SPISAK DODATAKA

DODATAK 1: Opis i analize programskog područja Stanje i SWOT analiza

Glavne metode za analizu podataka su takozvane PESTLE (PESTPO-politički, ekonomski, socijalni, tehnološki/teritorijalni, pravni, okolišni faktori) i SWOT (PSPP-analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji). PESTLE se primjenjuje za utvrđivanje vanjskih faktora koji imaju utjecaj na razvoj programskog područja, a SWOT za označavanje prednosti i slabosti regiona u smislu razvoja. Ove analize trebaju razmotriti programsko područje kao cjelinu.

DODATAK II - OPCII USLOVI

DODATAK II	OPĆI USLOVI	1
Prvi dio:	Opće odredbe	2
Član 1.	Razdoblje izvršenja, razdoblje operativne provedbe i rok za ugovaranje	2
Član 2.	Korisnici IPA II programa i njihove zajedničke dužnosti	2
Član 3.	Izveštavanje	3
Član 4.	Vidljivost i komuniciranje	3
Član 5.	Prava intelektualnog vlasništva	3
Član 6.	Kvalificiranost troškova	3
Drugi dio:	Odredbe koje se primjenjuju na indirektno upravljanje korisnika IPA II programa	4
Član 7.	Opća načela	4
Član 8.	Procedure nabavke i dodjele granta	4
Član 9.	Ex-ante kontrole procedura dodjele granta i nabavke i ex-post kontrole ugovora i grantova koje provodi Komisija	6
Član 10.	Bankovni račun, računovodstveni sistemi i priznati troškovi	7
Član 11.	Odredbe o plaćanju koje je Komisija izvršila korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo	8
Član 12.	Prekid plaćanja	9
Član 13.	Povrat sredstava	9
Treći dio:	Konačne odredbe	10
Član 14.	Konsultacije između korisnika IPA II programa i Komisije	10
Član 15.	Amandmani na ovaj sporazum o finansiranju	10
Član 16.	Suspendiranje ovog sporazuma o finansiranju	10
Član 17.	Raskid ovog sporazuma o finansiranju	11
Član 18.	Aranžmani za rješavanje sporova	12

Prvi dio: Opće odredbe

Član 1. - Razdoblje izvršenja, razdoblje operativne provedbe i rok za ugovaranje

(1) Razdoblje izvršenja je razdoblje tokom kojeg se Sporazum o finansiranju provodi i uključuje razdoblje operativne provedbe kao i završnu fazu. Trajanje razdoblja provedbe je definirano u članu 2. (1) Posebnih uslova i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o finansiranju.

(2) Razdoblje operativne provedbe je razdoblje u kojem se provode i završavaju sve operativne aktivnosti obuhvaćene ugovorima o nabavci i grantu u okviru Programa aktivnosti. Trajanje ovog razdoblja definirano je u članu 2. (2) Posebnih uslova i započinje sa stupanjem na snagu ovog sporazuma o finansiranju.

(3) Ugovorno tijelo poštuje razdoblja izvršenja i operativne provedbe prilikom zaključivanja i provedbe ugovora o nabavci i grantu u okviru ovog sporazuma o finansiranju.

(4) Troškovi povezani s aktivnostima u okviru ovog programa aktivnosti kvalificirani su za finansiranje sredstvima EU-a samo ako su nastali tokom razdoblja operativne provedbe.

(5) Ugovori o nabavci i grantu zaključuju se najkasnije tri godine od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju, osim u slučaju:

(a) već zaključenih amandmana na ugovore;

(b) pojedinačnih ugovora o nabavci koji trebaju biti zaključeni nakon prijevremenog raskida postojećih ugovora o nabavci;

(c) ugovora koji se odnose na reviziju i procjenu koji mogu biti potpisani nakon operativne provedbe; (d) promjene subjekta koji je zadužen za obavljanje povjerenih zadataka.

(6) Ugovor o nabavci ili grantu koji nije rezultirao nikakvim plaćanjem u razdoblju od dvije godine od potpisivanja automatski se raskida, a sredstva za njegovo finansiranje se oslobađaju.

Član 2. - Korisnici IPA II programa i njihove zajedničke dužnosti

(1) Kao što je definirano u članu 76. (3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa saraduju, a naročito zajednički obavljaju sljedeće funkcije i preuzimaju sljedeće odgovornosti:

(a) pripremaju programe prekogranične saradnje u skladu s članom 68. odnosnih Okvirnih sporazuma ili njihovu reviziju;

(b) osiguravaju učestvovanje na sastancima Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) i drugim bilateralnim sastancima;

(c) nominiraju svoje predstavnike u ZNO-u;

(d) uspostavljaju Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS) i osiguravaju njegovu adekvatnu popunjenost;

(e) pripremaju i provode strateške odluke ZNO-a;

(f) daju podršku radu ZNO-a osiguravaju podatke potrebne za obavljanje njegovih zadataka, naročito podatke koji se odnose na napredovanje operativnog programa u smislu posebnih ciljeva po tematskim prioritetima, kao što je to definirano u Programu prekogranične saradnje;

(g) uspostavljaju sistem za prikupljanje pouzdanih informacija o provedbi Programa prekogranične saradnje;

(h) pripremaju godišnje i konačne izvještaje o provedbi, kako je navedeno u članu 80. odnosnih Okvirnih sporazuma u skladu s članom 3;

(i) pripremaju i provode koherentan plan vezan za komuniciranje i vidljivost;

(j) pripremaju godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog sekretarijata, kojeg odobrava ZNO.

Član 3. - Izvještavanje

(1) Za potrebe izvještavanja definirane u članu 80. (1) odnosnih Okvirnih sporazuma, operativne strukture koriste predloške definirane u Dodatku III Sporazumu o finansiranju.

(2) Za potrebe općih uslova izvještavanja Komisiji definiranih u članu 58. Okvirnog sporazuma i posebnih uslova izvještavanja u okviru indirektnog upravljanja definiranih u članovima 59. (1) odnosnih Okvirnih sporazuma o godišnjem izvještaju o provedbi pomoći u okviru IPA II programa, NIPAK-ovi koriste predložak definiran u Dodatku III A ovom sporazumu o finansiranju.

(3) Za potrebe određenih uslova izvještavanja u okviru indirektnog upravljanja definiranih pod tačkom (a) člana 59. (2) Okvirnog sporazuma o godišnjim finansijskim izvještajima ili izvodima, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, koristi predloške definirane u Dodatku IV ovom sporazumu o finansiranju.

(4) Za potrebe člana 59. (4) Okvirnog sporazuma, NIPAK u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, podnosi konačan izvještaj o provedbi IPA II pomoći u okviru ovog programa aktivnosti Komisiji, najkasnije četiri mjeseca nakon posljednje isplate izvođačima ili korisnicima granta.

(5) Za potrebe člana 59. (6) Okvirnog sporazuma, NAO u korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, do 15. januara naredne fiskalne godine dostavlja, u elektronskoj formi, kopiju podataka koji se vode u računovodstvenom sistemu u skladu s članom 10. (5). Ovo treba biti popraćeno potpisanim nerevidiranim sažetim finansijskim izvještajem u skladu s tačkom (c) Dodatka IV.

Član 4. - Vidljivost i komuniciranje

(1) Kao što je definirano u odredbama članova 24. (1), 76. (3) (k) i 78. (8) (f) odnosnih Sporazuma o finansiranju, korisnici IPA II programa pripremaju koherentni plan vidljivosti i aktivnosti komuniciranja koji se dostavlja Komisiji na saglasnost u razdoblju od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju.

(2) Ove aktivnosti komuniciranja i vidljivosti u skladu su s Priručnikom za komunikacije i vidljivost za vanjske aktivnosti EU-a koji je definirala i objavila Komisija, a koji je na snazi u vrijeme obavljanja aktivnosti.

Član 5. - Prava intelektualnog vlasništva

(1) Ugovori finansirani u okviru ovog sporazuma o finansiranju osiguravaju da korisnici IPA II programa ostvare sva prava intelektualnog vlasništva u pogledu informacionih tehnologija, studija, nacрта, planova, materijala za objavljivanje i svih drugih materijala pripremljenih za potrebe planiranja, provedbe, nadzora i procjene.

(2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo jemči da Komisija ili bilo ko koga Komisija ovlasti, kao i drugi korisnik IPA II programa imaju pristup i pravo da koriste takav materijal. Komisija će koristiti takve materijale samo za svoje vlastite potrebe.

Član 6. - Kvalificiranost troškova

(1) Sljedeći izdaci nisu kvalificirani za finansiranje u okviru ovog sporazuma o finansiranju:

- (a) dugovi i troškovi finansiranja duga (kamata);
- (b) rezerve za gubitke ili potencijalne buduće obaveze;
- (c) troškovi koje prijavi korisnik (korisnici) i koji se finansiraju iz druge aktivnosti ili programa rada koji se finansira bespovratnim sredstvima Unije;
- (d) gubici zbog deviznog kursa;
- (e) krediti trećim stranama;
- (f) novčane kazne, penali i troškovi pamičnih postupaka;

(2) Kupovina zemljišta na kojem ne postoje građevine i zemljišta na kojem postoje, u iznosu do 10% ukupnih kvalificiranih izdataka za odnosnu aktivnost kvalificirana je za finansiranje u okviru IPA II programa prekogranične saradnje ako je priroda kupovine opravdana prirodom aktivnosti i ako je definirana u Dodatku I.

Drugi dio: Odredbe koje se primjenjuju na indirektno upravljanje korisnika IPA II programa

Član 7. - Opća načela

(1) Svrha drugog dijela je definiranje pravila za provedbu Programa aktivnosti u okviru indirektnog upravljanja, a naročito pravila koja se odnose na provođenje povjerenih budžetskih zadataka opisanih u Dodatku I, kao i definiranje prava i obaveza korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo i Komisije u smislu obavljanja ovih zadataka.

(2) Kao što je definirano u tački (b), član 76. (3) odnosnih Okvirnih sporazuma, korisnici IPA II programa zajednički pripremaju bilateralni aranžman i osiguravaju njegovu provedbu.

(3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo saraduje s IPA II korisnikom koji jeste Ugovorno tijelo kako bi osigurao obavljanje sljedećih zadataka:

(a) provođenje operativnog praćenja i upravljanje aktivnostima definiranim u tački (b), član 76. (4) Okvirnog sporazuma;

(b) verifikacije u skladu s članom 76. (5) Okvirnog sporazuma;

(c) zaštitu finansijskog interesa Unije kako je definirano u članu 51. Okvirnog sporazuma.

Član 8. - Procedure nabavke i dodjele granta

(1) Zadatke navedene u članu 7. (3) obavlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, u skladu s postupcima i standardnim dokumentima koje definira i objavljuje Komisija za dodjelu ugovora o nabavci i ugovore o grantu u vanjskim aktivnostima, koji su na snazi na datum pokretanja odnosno postupka (PRAG), kao i u skladu sa standardima vidljivosti i komuniciranja navedenim u članu 4. (2).

(2) U skladu s članom 18. (2) Okvirnog sporazuma, Komisija će IPA II korisniku koji je Ugovorno tijelo osigurati daljnje smjernice koje se odnose na prilagođavanje postupaka i standardnih dokumenata za dodjelu ugovora o nabavci i ugovora o grantu u vanjskim aktivnostima koje definira i objavljuje Komisija pojedinačnim slučajevima prekogranične saradnje.

(3) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo provodi postupak dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu, zaključuje odnosne ugovore i osigurava da je sva relevantna dokumentacija koja predstavlja revizorski trag na jeziku ovog sporazuma o finansiranju.

(4) Korisnici IPA II programa u potpunosti saraduju prilikom uspostavljanja komisija za procjenu kao što je definirano u tački (a) člana 76. (4) odnosnih Okvirnih sporazuma.

(5) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo obavještava Komisiju kada je kandidat, ponuđač ili podnosilac zahtjeva isključen iz učestvovanja u postupcima nabavke i dodjele ugovora o grantu, ili kada je ustanovljeno ozbiljno kršenje njegovih ugovornih obaveza.

U tim slučajevima, nezavisno od ovlaštenja Komisije da poduzme mjere protiv takvog subjekta u skladu s važećim finansijskim propisima, ovaj korisnik IPA II programa može izvođačima i korisnicima granta izreći novčane kazne spomenute u odredbama o administrativnim i novčanim kaznama Općih uslova za dodjelu ugovora o nabavci i ugovora o grantovima koje zaključuje korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, pod uslovom da je ovo dozvoljeno u njegovim državnim zakonima.

Takve novčane kazne izriču se nakon dokaznog postupka u kojem je izvođaču ili korisniku granta osigurano pravo na odbranu. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo uzima u obzir podatke sadržane u Centralnoj bazi podataka isključenih subjekata prilikom dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantovima. Pristup informacijama može biti osiguran putem kontakt osobe/osoba ili u konsultacijama s Komisijom¹ (Europska komisija, Generalna direkcija za budžet, službenika za računovodstvene poslove Komisije, BRE2-13/505, B-1049 Brisel, Belgija, i putem *e-mail* adrese BUDG-C01-EXCL DB@ec.europa.eu, uz kopiju na adresu Komisije navedenu u članu 3. Posebnih uslova).

(6) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vodi sve relevantne finansijske dokumente i prateću ugovornu dokumentaciju od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju ili od ranijeg datuma u slučaju da je postupak nabavke, poziv za dostavljanje ponuda ili postupak direktne dodjele ugovora pokrenut prije stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju:

- (a) Naročito za procedure nabavke:
- a) Objava najave s dokazom objave najave nabavke i sve ispravke;
 - b) Imenovanje komisije za uži izbor;
 - c) Izvještaj komisije za izbor (uključujući dodatke) i prijave;
 - d) Dokaz o objavljivanju obavijesti o užem izboru;
 - e) Pisma kandidatima koji nisu ušli u uži izbor;
 - f) Poziv za učestvovanje u proceduri nadmetanja ili ekvivalentnoj proceduri;
 - g) Tenderski dosje koji uključuje dodatke, pojašnjenja, zapisnike sa sastanaka, dokaze o objavljivanju;
 - h) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
 - i) Izvještaj o proceduri, uključujući dodatke;
 - j) Izvještaj o procjeni/pregovorima, uključujući dodatke i primljene ponude²;
 - k) Pismo obavijesti;
 - l) Prateće pismo za dostavljanje ugovora;
 - m) Pisma neuspješnim kandidatima;
 - n) Obavijest o dodjeli/poništanju, uključujući dokaz o objavi;
 - o) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvještaji o provedbi i relevantna korespondencija.
- (b) Naročito, za pozive za dostavljanje ponuda i direktnu dodjelu grantova:
- a) Imenovanje komisije za procjenu ponuda;
 - b) Otvaranje i administrativni izvještaji uključujući dodatke i primljene prijave³;
 - c) Pisma uspješnim i neuspješnim kandidatima nakon čega slijedi procjena koncepta;
 - d) Izvještaj o procjeni koncepta;
 - e) Izvještaj o procjeni kompletne aplikacije ili izvještaj o pregovaračkom postupku s relevantnim dodacima;
 - f) Provjera kvalificiranosti i prateće dokumentacije;
 - g) Pisma uspješnim i neuspješnim ponuđačima s odobrenim rezervnim listama nakon procjene potpunih ponuda;
 - h) Prateće pismo za dostavljanje ugovora o grantu;
 - i) Obavijest o dodjeli/poništanju, uključujući dokaz o objavi;

¹ Korisniku IPA II programa će biti dozvoljen direktan pristup Centralnoj bazi isključenih subjekata kroz kontakt osobu kada Korisnik potvrdi odgovornoj službi Komisije da primjenjuje adekvatne mjere zaštite podataka definirane u Uredbi (EC) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. 12. 2000. godine o zaštiti pojedinaca u smislu obrade osobnih podataka u institucijama i tijelima Komisije i o slobodnom protoku takvih informacija (OJL8, 12. 1. 2001. p. 1).

j) Potpisani ugovori, izmjene, materijali, izvještaji o provedbi i relevantna korespondencija.

Nadalje, finansijski i ugovorni dokumenti navedeni u stavu 6. (a) i (b) ovog člana popraćeni su svim relevantnim pratećim dokumentima zahtijevanih u postupku opisanom u dijelu 1. ovog člana, kao i svom dokumentacijom koja se odnosi na plaćanja, povrate i operativne troškove, na primjer izvještaja o projektu i provjerama na terenu, prihvatanje radova i isporuka, garancije, jemstva i izvještaje inženjera koji obavljaju nadzor.

Sva relevantna finansijska i ugovorna dokumentacija čuva se tokom istog razdoblja, u skladu s članom 49. Okvirnog sporazuma.

Član 9. - Ex-ante kontrole procedura dodjele granta i nabavke i ex-post kontrole ugovora i grantova koje provodi Komisija

(1) Komisija može izvršiti *ex-ante* kontrole postupka nabavke, objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda i postupka dodjele ugovora o nabavci i ugovora o grantu tokom sljedećih faza postupka dodjele ugovora o nabavci ili o grantu:

- (a) odobrenja obavijesti o ugovoru za nabavku, programe rada za pozive za dostavljanje ponuda i njihove izmjene;
 - (b) odobrenja tenderske dokumentacije i smjernica za podnosiocima zahtjeva za dodjelu granta;
 - (c) odobrenja imenovanja članova Komisija;
 - (d) odobrenja izvještaja o nabavci i odluka o dodjelama⁴;
 - (e) odobrenje ugovornih dosjea i dodatka ugovorima.
- (2) U smislu *ex-ante* kontrola, Komisija odlučuje o:
- (a) provođenju *ex-ante* kontrola svih spisa, ili
 - (b) provođenju *ex-ante* kontrola odabranih spisa, ili
 - (c) potpunom odustajanju od *ex-ante* kontrola.

(3) Ako Komisija odluči izvršiti *ex-ante* kontrole u skladu sa stavom 2. tačaka (a) i (b) ovog člana, korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izvještava o dokumentima izabranim za *ex-ante* kontrole. Ovaj korisnik IPA II programa, nakon obavijesti o tome koji je dokument izabran, Komisiji dostavlja svu potrebnu dokumentaciju i informacije, a najkasnije u vrijeme dostavljanja obavijesti o ugovoru ili radnog programa za objavljivanje.

(4) Komisija može u bilo kojem trenutku odlučiti da izvrši *ex-post* kontrole bilo kojeg ugovora ili granta koji je dodijelio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, a na temelju ovog sporazuma o finansiranju, uključujući reviziju i provjere na licu mjesta. Ovaj korisnik IPA II programa dostavlja Komisiji svu dokumentaciju i potrebne podatke nakon što bude obaviješten da je dokument izabran za *ex-post* kontrolu. Komisija može ovlastiti osobu ili subjekt da izvrši *ex-post* kontrolu u njezino ime.

Član 10. - Bankovni računi, računovodstveni sistemi i priznati troškovi

(1) Nakon stupanja na snagu ovog sporazuma o finansiranju, Državni fond i operativna struktura korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo za Program aktivnosti otvaraju najmanje jedan bankovni račun u eurima. Ukupni bankovni bilans za Program aktivnosti je zbir bilansa na svim bankovnim računima Programa aktivnosti čiji su vlasnici Državni fond i sve učestvujuće operativne strukture korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.

² Eliminiranje neuspješne ponude pet godina nakon završetka procedure nabavke.

³ Eliminiranje neuspješnih aplikacija tri godine nakon završetka procedure nabavke dodjele ugovora o grantu.

⁴ Za ugovore o pružanju usluga ovaj korak uključuje prethodne kontrole koje se odnose na odobravanje užeg izbora.

(2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo priprema i dostavlja Komisiji planove prognoze isplata za razdoblje trajanja provedbe Programa aktivnosti. Ove prognoze ažuriraju se za potrebe godišnjeg finansijskog izvještaja navedenog u članu 3. (2) i za svaki zahtjev za isplatu sredstava. Prognoze se temelje na dokumentiranim detaljnim analizama (uključujući planirani raspored ugovaranja po ugovoru za sljedećih dvanaest mjeseci) koje su na zahtjev dostupne Komisiji.

(3) Početni plan prognoze isplata sadrži sažetak godišnjih prognoza isplata za čitavo razdoblje provedbe i mjesečne prognoze isplata za prvih dvanaest mjeseci Programa aktivnosti. Naknadni planovi sadrže sažetak godišnjih prognoza isplata za bilans provedbenog razdoblja Programa aktivnosti i mjesečne prognoze isplate za narednih četrnaest mjeseci.

(4) Od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo zahtijeva se da uspostavi i održava računovodstveni sistem u skladu s odredbom 2. (3) (b) Dodatka A Okvirnom sporazumu, u kojem se barem prikupljaju podaci o ugovorima u okviru Programa aktivnosti navedenog u Dodatku V.

(5) Troškovi prepoznati u računovodstvenom sistemu koji se koristi u skladu s dijelom 4. ovog člana moraju nastati, biti plaćeni i prihvaćeni, te odgovarati stvarnim troškovima koji se dokazuju pratećom dokumentacijom, a koriste se kada je to potrebno kako bi se pokrilo avansno finansiranje koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo po lokalnim ugovorima.

(6) Komisija koristi troškove prepoznate u računovodstvenom sistemu za potrebe svog priznavanja troškova tokom razdoblja provedbe Programa aktivnosti (uključujući pokriće avansnog finansiranja koje je isplatio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo), postupka odobravanja plaćanja, postupka konačnog sravnjivanja računa na kraju Programa aktivnosti, godišnjeg presjeka stanja i za sve druge analize upravljanja i učinka.

(7) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo Komisiji na zahtjev dostavlja sljedeće izvještaje:

(a) Izvještaj o presjeku stanja - definiran u članu 3. (5);

(b) Godišnje izvještaje definirane u stavovima od (2) do (4) člana 3;

(c) Zahtjev za izvještaje o sredstvima navedene u članu 11.

Član 11. - Odredbe o plaćanju koje je Komisija izvršila korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo

(1) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja godišnje prognoze isplate za Program aktivnosti koje su pripremljene u skladu s članom 10. (2) uz prvi zahtjev za avansnu isplatu. Prvi zahtjev za avansnu isplatu iznosi 100% prognoziranih isplata za prvu godinu plana prognoze isplata.

(2) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo dostavlja naknadne zahtjeve za avansnu isplatu kada ukupni bankovni bilans za Program aktivnosti bude ispod prognoziranih isplata za sljedećih pet mjeseci Programa aktivnosti.

(3) Svaki zahtjev za dodatnu avansnu isplatu popraćen je sljedećim izvještajima u skladu s tačkama (a), (b) i (d) Dodatka IV:

(a) Sažeti izvještaj o svim izvršenim isplatama za Program aktivnosti;

(b) Bankovni bilansi za Program aktivnosti na datum presjeka stanja zahtjeva;

(c) Prognozu isplata za Program aktivnosti za narednih četrnaest mjeseci na datum presjeka stanja zahtjeva.

(4) Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može zatražiti za svako naknadno avansno plaćanje ukupan prognozirani iznos isplata za četrnaest mjeseci nakon datuma presjeka stanja zahtjeva, umanjeno za bilanse navedene u dijelu 3

(b) ovog člana, na datum presjeka stanja zahtjeva za sredstva, uvećano za bilo koji iznos koji je osigurao korisnik IPA II programa u skladu sa stavom 5. ovog člana, a za koji još uvijek nije izvršen povrat.

Komisija zadržava pravo da umanjuje iznos svake naknadne avansne uplate ako ukupni bankovni bilans koji ima korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo u okviru ovog Programa aktivnosti i u okviru svih drugih IPA I ili IPA II programa kojima upravlja korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo premašuje iznos prognoziranih isplata za narednih četrnaest mjeseci.

(5) Kada je iznos isplate umanjeno u skladu sa stavom 4. ovog člana, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo mora finansirati Program vlastitim sredstvima do iznosa umanjenja. Korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo nakon toga može zatražiti refundiranje tog iznosa kao dio sljedećeg zahtjeva za isplatu sredstava kako je navedeno u stavu 4. ovog člana.

(6) Komisija ima pravo da izvrši povrat viška sredstava koja nisu iskorištena tokom razdoblja dužeg od 12 mjeseci. Prije korištenja ovog prava, Komisija poziva korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo da pojasni zbog čega je došlo do kašnjenja u isplati i da dokaže da i dalje postoji potreba za tim sredstvima u naredna dva mjeseca.

(7) Ne dospjevaju kamate nastale na temelju bankovnih bilansa Programa aktivnosti zbog avansnog finansiranja.

(8) Sljedeći član 33. (4) Okvirnog sporazuma, ako prekid vremenskog ograničenja zahtjeva za isplatu bude duži od dva mjeseca, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo može očekivati od Komisije da donese odluku o tome hoće li prekid vremenskog ograničenja biti nastavljen.

(9) NAO podnosi konačni finansijski izvještaj naveden u članu 37. (2) Okvirnog sporazuma najkasnije 16 mjeseci nakon kraja razdoblja operativne provedbe.

Član 12. - Prekid plaćanja

(1) Nezavisno od obustave ili raskida ovog sporazuma o finansiranju u skladu s članom 16, odnosno 17, kao i u skladu s članom 39. Okvirnog sporazuma, Komisija može djelimično ili u cijelosti obustaviti isplate u sljedećim slučajevima:

(a) Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio ozbiljne pogreške, uzrokovao nepravilnosti ili prevaru koja dovodi u pitanje zakonitost ili regularnost transakcija u provedbi Programa aktivnosti, ili nije ispunio svoje obaveze u skladu s ovim sporazumom o finansiranju;

(b) Komisija je ustanovila, ili ima ozbiljne osnove da sumnja, da je korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo počinio sistemske ili opetovane pogreške ili nepravilnosti, prevaru ili kršenje obaveza u skladu s ovim ili drugim sporazumom o finansiranju, pod uslovom da su ove greške, nepravilnosti, prevara ili kršenje obaveza materijalno utjecale na provedbu ovog sporazuma o finansiranju ili su dovele u pitanje pouzdanost sistema interne kontrole korisnika IPA II programa i regularnost nastalih izdataka.

Član 13. - Povrat sredstava

(1) Uz dva slučaja navedena u članu 41. Okvirnog sporazuma, Komisija može izvršiti povrat sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo kao što je to definirano u Finansijskim propisima, a naročito u sljedećim slučajevima:

(a) Komisija je ustanovila da ciljevi Programa aktivnosti definirani u Dodatku I nisu ispunjeni;

(b) postoje nekvalificirani izdaci;

(c) postoje troškovi nastali kao rezultat pogrešaka, nepravilnosti, prevare ili kršenja obaveza u provedbi Programa

aktivnosti, a naročito u vezi s postupkom dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o grantu.

(2) U skladu s državnim zakonima, korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo vrši povrat doprinosa koji je isplaćen korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo od primalaca koji su se našli u bilo kojoj od situacija navedenih u stavu 1. tačke (b) ili (c) ovog člana ili koje su navedene u članu 41. Okvirnog sporazuma. Činjenica da korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne uspije izvršiti povrat svih ili dijela sredstava ne sprječava Komisiju da izvrši povrat tih sredstava od korisnika IPA II programa koji je Ugovorno tijelo.

(3) Korisnik IPA II programa koji nije Ugovorno tijelo poduzima sve potrebne mjere kako bi dao podršku korisniku IPA II programa prilikom postupka povrata sredstava kada je sjedište primaoca na njegovoj teritoriji. Aranžman za povrat definira se u bilateralnom aranžmanu koji se zaključuje u skladu s članom 69. odnosnih Okvirnih sporazuma.

(4) Iznosi nepravilno isplaćenih ili sredstva čiji je povrat izvršio korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, iznosi finansijskih garancija ili garancija učinka i avansnog plaćanja koje je izvršeno na temelju postupka dodjele ugovora o nabavci ili ugovora o dodjeli granta, iz novčanih kazni koje je kandidatima, ponuđačima, podnosiocima zahtjeva, izvođačima ili korisnicima granta, korisniku IPA II programa koji je Ugovorno tijelo izrekao korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo, ponovno se koriste za Program aktivnosti ili se vraćaju Komisiji.

Treći dio: Završne odredbe

Član 14. - Konsultacije između korisnika IPA II programa i Komisije

(1) Korisnici IPA II programa i Komisija konsultiraju jedni druge prije pokretanja bilo kakvog spora koji se odnosi na provedbu ili tumačenje ovog sporazuma o finansiranju, u skladu s članom 18. ovih općih uslova.

(2) Kada Komisija postane upoznata s problemima u provođenju postupaka koji se odnose na provedbu ovog sporazuma o finansiranju, ona uspostavlja sve potrebne kontakte s korisnicima IPA II programa kako bi pronašla rješenje nastale situacije i poduzela sve potrebne korake.

(3) Konsultacije mogu dovesti do izmjene, obustave ili raskida ovog sporazuma o finansiranju.

(4) Komisija redovno izvještava korisnike IPA II programa o provedbi aktivnosti opisanih u Dodatku I koje ne spadaju pod drugi dio ovih općih uslova.

Član 15. - Amandmani na ovaj sporazum o finansiranju

(1) Sve izmjene ovog sporazuma o finansiranju vrše se pismenim putem.

(2) Ako korisnici IPA II programa zahtijevaju izmjenu, zahtjev zajednički podnose Komisiji najkasnije šest mjeseci prije planiranog stupanja izmjene na snagu.

(3) Komisija može izmijeniti Modele dokumenata u Dodacima III, III A, IV i V a da ovo ne podrazumijeva izmjenu ovog sporazuma o finansiranju. Korisnici IPA II programa se pismenim putem obavještavaju o svim takvim izmjenama i njihovom stupanju na snagu.

Član 16. - Suspendiranje ovog sporazuma o finansiranju

(1) Provedba ovog sporazuma o finansiranju može biti obustavljena u sljedećim slučajevima:

a) Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši obavezu u okviru ovog sporazuma o finansiranju;

b) Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo prekrši bilo koju svoju obavezu definiranu u okviru procedura i standardnih dokumenata navedenih u članu 18. (2) odnosnih okvirnih sporazuma nezavisno od odredaba člana 8. (2);

c) Ako korisnik IPA II programa koji je Ugovorno tijelo ne zadovolji uslove za povjeravanje zadataka budžetske provedbe;

d) Ako korisnici IPA II programa zajednički ne vrše funkcije i odgovornosti definirane u članu 2. (1) i, kada je primjenjivo, u indirektnom upravljanju u članu 7. (3);

e) Ako korisnik IPA II programa odluči obustaviti ili prekinuti postupak pridruživanja Europskoj uniji;

f) Ako bilo koji korisnik IPA II programa prekrši bilo koju obavezu koja se odnosi na poštivanje ljudskih prava, demokratskih načela i vladavinu prava i u ozbiljnim slučajevima korupcije;

g) U slučajevima više sile, kako je definirano u daljnjem tekstu. "Viša sila" znači bilo koju nepredviđenu i iznimnu situaciju ili događaj izvan kontrole ugovornih strana koji bilo koju od njih sprječava u ispunjavanju njezinih obaveza, a koji se ne može pripisati njihovoj grešci ili nemaru (ili njihovih izvođača, zastupnika ili zaposlenika) i koji ne može biti riješen unatoč dubinskoj analizi. Kvarovi opreme ili materijala ili kašnjenja u stavljanju na raspolaganje, radnički štrajkovi ili finansijske poteškoće ne mogu se smatrati višom silom. Neće se smatrati da ugovorna strana krši svoje obaveze ako je u tome sprječava viša sila o kojoj je druga strana uredno obaviještena. Ugovorna strana koja se suočava sa slučajem više sile bez odlaganja obavještava drugu stranu i navodi prirodu, izgledno razdoblje trajanja i predviđene posljedice problema, i poduzima sve mjere kako bi umanjila moguću štetu. Nijedna ugovorna strana ne smatra se odgovornom za kršenje svojih obaveza u skladu s ovim sporazumom o finansiranju ako je u ispunjavanju obaveza sprječava viša sila, pod uslovom da poduzima mjere da umani svu moguću štetu.

(2) Komisija može obustaviti ovaj sporazum o finansiranju bez prethodne obavijesti.

(3) Komisija može poduzeti sve prikladne preventivne mjere prije same obustave.

(4) Prilikom davanja obavijesti o obustavi, posljedicama trenutnih postupaka dodjeli ugovora o nabavci ili ugovora o grantu i sporazumima o delegiranju dužnosti, navode se i sporazumi o delegiranju koji će biti potpisani.

(5) Obustava ovog sporazuma o finansiranju ne zavisi od raskida ovog sporazuma o finansiranju od strane Komisije u skladu s članom 17.

(6) Ugovorne strane nastavljaju s provedbom sporazuma o finansiranju kada uslovi to dozvole, uz prethodno pismeno odobrenje Komisije. Ovo ne zavisi od bilo kakvih izmjena ovog sporazuma o finansiranju koje mogu biti potrebne kako bi se Program aktivnosti prilagodio novim uslovima provedbe, uključujući, ako je moguće, produženje razdoblja provedbe, ili raskid ovog sporazuma o finansiranju, u skladu s članom 17.

Član 17. - Raskid ovog sporazuma o finansiranju

(1) Ako pitanja koja su dovela do obustave ovog sporazuma o finansiranju nisu riješena u razdoblju koje najduže traje 180 dana, bilo koja ugovorna strana može raskinuti Sporazum o finansiranju uz obavijest koju daje 30 dana prije raskida.

(2) Ovaj sporazum o finansiranju se automatski raskida ako u razdoblju od dvije godine od njegovog potpisivanja:

(a) nije došlo ni do nikakve isplate;

(b) nije potpisan nijedan ugovor o provedbi ili delegiranju nadležnosti.

(3) Prilikom davanja obavijesti o raskidu, navode se posljedice po trenutne postupke dodjele ugovora za nabavku ili ugovora o grantu i ugovora i grantova koji trebaju biti potpisani.

(4) Raskid ovog sporazuma o finansiranju ne isključuje mogućnost da Komisija izvrši finansijske korekcije u skladu s članovima 43. i 44. Okvirnog sporazuma.

Član 18. - Aranžmani za rješavanje sporova

(1) Svi sporovi koji se odnose na Finansijski sporazum, i koji ne mogu biti riješeni u razdoblju od šest mjeseci putem konsultacija između ugovornih strana koje su definirane u členu 14. mogu se riješiti arbitražnim putem na zahtjev jedne od ugovornih strana.

(2) Svaka ugovorna strana imenuje arbitra u razdoblju od 30 dana od datuma zahtjeva za arbitražu. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana ima pravo zatražiti od generalnog sekretara Stalnog arbitražnog suda (Haag) da imenuje drugog arbitra. Ta dva arbitra imenuju trećeg arbitra u razdoblju od 30 dana. Ako to ne učine, bilo koja ugovorna strana može od generalnog sekretara Stalnog arbitražnog suda zatražiti da imenuje trećeg arbitra.

(3) Osim ako arbitri odluče drugačije, primjenjuje se postupak definiran u Fakultativnim pravilima Stalnog arbitražnog suda o arbitražnom postupku u koji su uključene međunarodne organizacije i države. Arbitražne odluke donose se većinom glasova u razdoblju od tri mjeseca.

(4) Svaka ugovorna strana je obavezna da poduzme mjere potrebne za provedbu arbitražne odluke.

MODEL

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PROVEDBI IPA II PROGRAMA PREKOGRANIČNE SARADNJE IZMEĐU KORISNIKA IPA II PROGRAMA (ČLAN 80. OKVIRNOG SPORAZUMA)

1. IDENTIFIKACIJA

PROGRAM PREKOGRANIČNE SARADNJE	Naziv programa: Program prekogranične saradnje <zemlja A><zemlja B> <godina>/<godina> Aproprijacija u 20xx: Aproprijacija u 20xx: Aproprijacija u 20xx:
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PROVEDBI	Godina izvještavanja (od 1. 1. 20xx. godine do 31. 12. 20xx. godine) Pripremio: - <operativna struktura zemlja X> - <operativna struktura zemlja Y> Datum pregleda Godišnjeg izvještaja koji vrši Zajednički nadzorni odbor

Pravna osnova: član 80. Okvirnog sporazuma za program IPA II

2. Pregled provedbe Programa prekogranične saradnje

2.1 Opis i analiza napredovanja

- Sažetak provedbe programa tokom obuhvaćenog razdoblja (izvršene aktivnosti, pokrenuti pozivi, forumi za pronalaženje partnera, sastanci ZNO-a, itd.);

- Ako je relevantno, uvrstite i informacije o pripremi ili reviziji programa za razdoblje 2014-2020. godine.

2.2 Napredak ostvaren u provedbi Programa prekogranične saradnje (član 80. 1 (a) Okvirnog sporazuma za program IPA II)

Ostvareni napredak u provedbi Programa prekogranične saradnje, a naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva po tematskom prioritetu (i prioritetima Tehničke pomoći), uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji ukazuju na napredovanje po ciljevima.

2.2.1 Kvantitativne analize

- Informacije o ostvarenom napretku u provedbi Programa prekogranične saradnje, s broječanim vrijednostima kada je to

potrebno, uz korištenje ciljeva i pokazatelja uvrštenih u program (ispuniti Dodatak 1.).

Analize ostvarenja mjerenih fizičkim i finansijskim pokazateljima. Pokazatelji će biti razvrstani po spolu gdje je to moguće.

Ako brojevi (podaci) nisu još dostupni, treba dati informacije o tome kada će biti dostupni i kada će biti uvršteni u Godišnji izvještaj o provedbi. Usto, podaci mogu biti prikazani i grafički.

2.2.2 Kvalitativne analize

- Kvalitativne analize ostvarenog napretka u provedbi Prekograničnog programa, uključujući i analize utjecaja programa u programskom području.

2.3 Detaljni podaci o finansijskoj provedbi Programa prekogranične saradnje (član 80.1 (d) Okvirnog sporazuma za program IPA II)¹

- Podaci o ugovaranju i isplati godišnjih aproprijacija (**ispuniti Dodatak 2.)

- Analize sljedećih faktora:

- iFinansijski status;

- Podaci o sufinansiranju;

- Faktori koji su negativno utjecali na i/ili zbog kojih je došlo do kašnjenja u finansijskoj provedbi;

- Faktori koji su pozitivno utjecali na finansijsku provedbu.

2.4 Podaci o koracima koje su operativne strukture i/ili Zajednički nadzorni odbor poduzeli kako bi osigurali kvalitet i djelotvornost provedbe

2.4.1 Nadzor i ocjena

- Mjere nadzora koje su poduzele operativne strukture ili Zajednički nadzorni odbor, uključujući aranžmane za prikupljanje podataka.

- U programima koji se provode u okviru indirektnog upravljanja koje poduzima operativna struktura u kojoj se nalazi Ugovorno tijelo (član 57. Okvirnog sporazuma).

2.4.2 Nastali problemi i korektivne aktivnosti

- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili prilikom provedbe Programa i sve poduzete korektivne mjere.

- Preporuke za (daljnje) korektivne aktivnosti.

2.5 Vidljivost i publicitet

- Mjere koje su poduzete kako bi se osigurala vidljivost i kako bi se Program publicirao (plan vidljivosti), uključujući primjere najbolje prakse i isticanje značajnih događaja.

2.6 Korištenje tehničke pomoći

- Detaljno objašnjenje o načinu korištenja tehničke pomoći;

- Sažetak svih važnih problema koji su se pojavili tokom provedbe budžeta za Tehničku pomoć.

2.7 Promjene konteksta provedbe Programa prekogranične saradnje (ako je relevantno)

- Opis svih elemenata koji, iako direktno ne potječu od pomoći u Programu, imaju direktan utjecaj na provedbu Programa (npr. izmjene propisa, relevantne socijalne i ekonomske promjene, itd.).

***-uvrstiti Dodatak 2.-spisak projekata i kratki sažetak

Razdoblje obuhvaćeno izvještajem: 01/01/20XX-31/12/20XX

Izveštaj izdat: XX/XX/20XX

Model godišnjeg izvještaja o provedbi pomoći IPA II u skladu s članom 58. i 59(1) Okvirnog sporazuma

Godišnji izvještaj o provedbi IPA II pomoći u okviru direktnog i indirektnog upravljanja od strane [zemlja] koje podnosi Državni koordinator za IPA-u I Završni izvještaj

¹ Ovaj odlomak treba biti uvršten u izvještaje samo u slučaju indirektnog upravljanja.

1. Pozivanje na ciljeve Državnih strateških dokumenata i kratak pregled izazova po sektorima;
2. Učestvovanje u programiranju;
3. Odnosi s Europskom komisijom;
4. Problemi prilikom ispunjavanja potrebnih uslova za provedbu i osiguravanja održivosti, poduzete/planirane mjere, preporuke za daljnje aktivnosti;

5. Relevantna pitanja koja proističu iz učestvovanja korisnika IPA II programa u nadzornom odboru IPA-e i sektorski nadzorni odbori (uključujući Zajednički nadzorni odbor za prekograničnu saradnju), ako postoje;

6. Učestvovanje u aktivnostima koje provodi više država i sva povezana pitanja;

7. Nadzor i ocjena, glavni zaključci i uvažavanje preporuka;

8. Komuniciranje i vidljivost;

9. Koordinacija donatora.

U slučaju indirektnog upravljanja završni izvještaj treba obuhvaćati i:

10. Cjelokupnu provedbu IPA II pomoći u okviru indirektnog upravljanja (najviše jedna stranica);

11. Glavne horizontalne probleme prilikom provedbe IPA II pomoći i naknadne poduzete/planirane mjere (najviše pola stranice);

12. Preporuke za daljnje aktivnosti (najviše jedna stranica);

13. Revizije - glavne zaključke i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

II Informacije po sektoru

Naziv sektora¹: [Saobraćaj]

Narativni dio: sažetak po sektoru, uključujući sljedeće informacije:

1. Učestvovanje u programiranju;

2. Pregled rezultata u napredovanju ka postizanju potpuno razvijenog sektorskog pristupa (odnosno, ciljevi ostvareni u odnosu na sektorski akcioni plan u Sektorskom planskom dokumentu);

3. Koordinacija s drugim instrumentima i/ili donatorima/međunarodnim finansijskim institucijama unutar sektora;

4. Utjecaj aktivnosti u okviru IPA II programa na razvoj relevantnih državnih administrativnih kapaciteta u sektoru, strateško planiranje i budžetiranje.

U okviru indirektnog upravljanja sljedeće informacije trebaju također biti uvrštene:

5. Definirana operativna struktura/strukture i povezane promjene, ako su relevantne: [Ministarstvo saobraćaja];

6. Informacije o provedbi programa u sektoru;

7. Glavna dostignuća u sektoru;

8. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mjere;

9. Preporuke za daljnje aktivnosti;

10. Provedene aktivnosti nadzora i procjene, revizije - glavni nalazi i zaključci, preporuke, praćenje i poduzete korektivne mjere.

Naziv sektora: Prekogranična saradnja²

1. Učestvovanje u programiranju prema potrebi;

2. Napredak ostvaren u provedbi Programa prekogranične saradnje, naročito u ostvarivanju posebnih ciljeva u smislu tematskih prioriteta (uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji oslikavaju napredovanje u odnosu na ciljeve);

3. Sažetak problema prilikom provedbe Programa prekogranične saradnje i sve poduzete korektivne mjere, kao i preporuke za daljnje korektivne aktivnosti;

4. Nadzor, uključujući aranžmane za prikupljanje informacija i aktivnosti procjene gdje je to moguće;

5. Komuniciranje i vidljivost;

6. Koordinacija s partnerskom zemljom.

U okviru indirektnog upravljanja sljedeće informacije trebaju također biti uvrštene:

1. Definirana operativna struktura i povezane promjene, ako su relevantne;

2. Svi značajni problemi prilikom provedbe povjerenih zadataka, na primjer odgoda prilikom ugovaranja i naknadne poduzete/planirane mjere;

3. Preporuke za daljnje aktivnosti;

4. Provedene revizije - glavni zaključci i preporuke i poduzete korektivne aktivnosti.

II a. Indikatori učinka u [npr. Saobraćaj] sektoru koji obuhvaćaju i direktno i indirektno upravljanje:

Indikatori³ po programu

Sporazum o finansiranju/Referenca programa ⁴	Indikator za sektor [Saobraćaj]	Izvor	Osnova	Ključni događaj (2017)	Cilj (2020)	Vrijednost (2014 ⁵)
Državni program 2014.	Smanjenje prosječnog vremena putovanja između glavnih urbanih središta po načinu prijevoza					
2014-20xx višedržavni program	Smanjeni troškovi prijevoza po jedinici rezultata					

II. b. Pregled po nivou aktivnosti za sektor [npr. Prijevoz]

Sporazum o finansiranju/Referenca programa	Aktivnost	Stanje/Napredovanje za određenu aktivnost (npr. Projektni zadatak u pripremi, pokrenuta tenderska procedura, zaključen ugovor, ugovor u provedbi, ugovor izvršen)	Glavna postignuća i njihova ocjena	Značajni problemi u provedbi povjerenih zadataka i poduzete/planirane mjere za njihovo rješavanje	Razvoj događaja koji utječu na buduću provedbu	Preporuke za daljnje korektivne mjere

¹ Po sektorima u indikativnom Strateškom dokumentu.

² Za Prekograničnu saradnju potrebno je posebno izvještavanje.

³ Ovo uglavnom trebaju biti rezultati, kao i odabrani relevantni pokazatelji rezultata.

⁴ Mora biti u skladu s načinom programiranja (godišnje, višegodišnje s ili bez podjele obaveza) i s NAO izvještajem.

⁵ Broj kolona treba biti prilagođen za sve godine od 2014. do godine razdoblja izvještavanja. Vrijednosti trebaju biti kumulativne.

[Državni program 2014.]	Elektrifikacija željezničke linije od xxx do granice s xxx	npr. ugovori o pružanju usluga pripreme Projektnog zadatka za ugovore o izvođenju radova koji su potpisani i koji se provode, tenderske procedure za ugovore o izvođenju radova koje trebaju biti pokrenute u drugom tromjesečju 2015.		npr. zaključivanje ugovora o pružanju usluga za pripremu Projektnog zadatka za ugovore o izvođenju radova je odgođeno budući da je pregovarački postupak bio neuspješan zbog čega ga je bilo potrebno ponovno pokrenuti.	npr. izmjena domaćih zakona, poput usklađivanja sa i provedbe četvrtog Željezničkog paketa	
-------------------------	--	--	--	--	--	--

U okviru indirektnog upravljanja, potrebno je dodati i sljedeće:

Dodatak 1. Pregled funkcioniranja sistema upravljanja i kontrole (uključujući promjene u institucionalnoj strukturi) (najviše jedna stranica).

Transparentnost, vidljivost, informacije i aktivnosti saradnje u skladu s FWA (najviše jedna stranica).

Dodatak 4.

Sektorski plan aktivnosti - dostignuća (naglasiti jesu li planirani ciljevi ispunjeni ili ne).

Računovodstveni sistem korisnika sredstava iz IPA II fonda zadovoljava sljedeće uslove:

1. Odražava organizacionu strukturu uspostavljenu za

Dodatak 2. Uspjesi (N. B. ovaj dio se može upotrijebiti za godišnji izvještaj o finansijskoj pomoći koje priprema Europska komisija).

Dodatak 3.

Godišnji plan nabavki.

I za direktno i za indirektno upravljanje potrebno je dodati sljedeće:

Posebno se podrazumijeva da prije odobrenja neke operacije, sve aspekte (operativne i finansijske) te operacije moraju verificirati djelatnici koji ne pripadaju osoblju koje je tu operaciju

Dodatak V(a) - Sistem kontrole izvan - Uspjesi i Uspjesi

Finansijski izvještaj korisnika programa IPA II (*)

Referenca programa	Broj sporazuma o finansiranju	Budžet programa doprinosa EU-a	Aktivnosti lokalnog ugovora														Ukupno priznati troškovi	Troškovi %	Ukupno otvoreno avansno finansiranje	Otvoreno avansno finansiranje %
			Ukupno ugovoreni iznos	Ugovoreno %	Ukupno iznos obustavljen pri zatvaranju	Obustavljeno %	Ukupno isplaćeni iznos	Isplaćeno %	Ukupni priznati troškovi	Troškovi %	Ukupno otvoreno avansno finansiranje	Otvoreno avansno finansiranje %								
NP2010	2010/123-456		413	100%		64	100%													

15. februara

sisteme unutrašnje kontrole koji odgovaraju obavljanju dužnosti.

Dodatak IV(b): Godišnji finansijski izvještaj - doprinos EU-a za individualne programe

Finansijski izvještaj korisnika programa IPA II (*)

Referenca programa	Broj sporazuma o finansiranju	Budžet programa doprinosa EU-a	Aktivnosti lokalnog ugovora										Ukupno otvoreno avansno finansiranje	Otvoreno avansno finansiranje %					
			Ukupno ugovoreni iznos	Ugovoreno %	Ukupno iznos obustavljen pri zatvaranju	Obustavljeno %	Ukupno isplaćeni iznos	Isplaćeno %	Ukupni priznati troškovi	Troškovi %	Ukupno otvoreno avansno finansiranje	Otvoreno avansno finansiranje %							
NP2010	2010/123-456		413	100%		64	100%												

(*) 15. februara

Dodatak IV (c): Godišnji finansijski izvještaj - pojednostavljen konsolidiran doprinos EU-a

Finansijski izvještaj korisnika programa IPA II (*)

Referenca programa	Broj sporazuma o finansiranju	Budžet programa doprinosa EU-a	Aktivnosti lokalnog ugovora					Ukupni priznati troškovi	Ukupno otvoreno avansno finansiranje	Bankovni saldo
			Ukupno ugovoreni iznos	Ukupno iznos obustavljen pri zatvaranju	Ukupno isplaćeni iznos	Ukupni priznati troškovi	Ukupno otvoreno avansno finansiranje			
NP2010	2010/123-456									

(*) 15. januara

Dodatak IV (d) - prognoza isplata

Referenca programa	Plan prognoze isplata (Prema potrebi dodati godine)														Ukupno 1. godina	2. godina	3. godina
	Mjesečna prognoza isplata (12 mjeseci za prvo avansno finansiranje/14 mjeseci za sljedeće avansno finansiranje)																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
NP2010															0		
CBC AA/BB 2010															0		

pokrenulo. Osoba koja radi na verificiranju ne može biti podređena pokretaču transakcije.

2. Uključuje revizorski postupak za sve transakcije i izmjene.

3. Posjeduje odgovarajuću fizičku i elektroničku sigurnost, uključujući sisteme za dodatnu pohranu i povrat podataka.

4. Računovodstveni sistem treba sadržavati najmanje sljedeće informacije za lokalne ugovore kojima se upravlja u okviru svakog programa:

- (a) Broj ugovora;
- (b) Vrijednost ugovora, uključujući sve izmjene;
- (c) Datume potpisivanja ugovora (obje strane);
- (d) Datum početka provedbe ugovora;

Radi se o dodatnom datumu u odnosu na datum potpisivanja ugovora, koji se može razlikovati od tog datuma, kao u situaciji kada se datum početka ugovorenih radova određuje nakon potpisivanja ugovora, upravnim rješenjem.

(e) Datum završetka provedbe ugovora, uključujući sve izmjene;

To je krajnji datum do kojeg mogu nastati kvalificirani troškovi. Njime se ne obuhvaća bilo kakav garancijski rok ili vrijeme dopušteno ugovaraču za pripremu izvještaja.

(f) Ukupno plaćeno (gotovina) po ugovoru;

(g) Pretfinansiranje plaćeno po ugovoru;

Izričito priznavanje i evidentiranje u bilansu stanja pretfinansiranja koje se zahtijeva ugovorom.

(h) Priznati troškovi - direktno (po ugovoru);

Izričito priznavanje troškova kao obračuna rashoda za datu godinu. Neka plaćanja će direktno pokriti već nastale troškove. Nikakvo pretfinansiranje nije uključeno. Ta plaćanja mogu biti konačna kada je neko pretfinansiranje već pokriveno, ili međuplaćanja kada je pretfinansiranje pokriveno ili kada ugovor ne sadrži odredbu o pretfinansiranju.

(i) Priznati troškovi - indirektno (po ugovoru);

Izričito priznavanje troškova kao obračuna rashoda za datu godinu. Neke fakture ili zahtjevi za pokriće troškova koje

podnese korisnik granta ili ugovarač odnosit će se na troškove pokrivene pretfinansiranjem koje je ranije isplaćeno u razdoblju provedbe sporazuma ili ugovora o grantu. U takvim slučajevima, izvršeno plaćanje bit će manje od prijavljenog troška. Ono čak može biti jednako nuli ako je ukupni trošak pokriven pretfinansiranjem (ono će svakako biti jednako nuli ako su prijavljeni troškovi nedovoljni za apsorpiranje pretfinansiranja i ako se za neiskorišten bilans pretfinansiranja izda nalog za povrat). U svim takvim slučajevima sistem treba evidentirati ukupnu vrijednost prijavljenih kvalificiranih troškova kao rashoda za datu godinu i umanjiti bilans pretfinansiranja za iznos poravnanja troškova prema pretfinansiranju kada se ustanovi plativi iznos.

(j) Nalozi za povrat u cilju umanjenja pretfinansiranja (po ugovoru);

Priznanje umanjenja pretfinansiranja u bilansu stanja nakon povrata neiskorištenog pretfinansiranja.

(k) Nalozi za povrat u cilju umanjenja troškova (po ugovoru);

Kada se izvrši povrat za troškove koji su ranije bili prihvaćeni - eventualno nakon provedne istrage o prevari. U takvim slučajevima, evidentirani troškovi za datu godinu moraju biti umanjeni, ako su rashodi bili prihvaćeni u istoj godini kao i naknadni povrat; ili, kada su rashodi prihvaćeni u prethodnoj godini u odnosu na godinu povrata, mora biti evidentiran prihod.

(l) Datum fakture dobavljača za svaku fakturu ili drugi dokument popraćen finansijskim izvještajem koji dovodi do priznatih troškova;

(m) Podaci o kontekstu povrata u vezi s kvalificiranim troškovima i povratima.

Dodatak VI: Uslovi vezani za indirektno upravljanje

Uslovi navedeni u Dodatku VI Sporazuma o finansiranju *Programa aktivnosti prekogranične saradnje Srbija - Bosna i Hercegovina za 2014. godinu, 2014/037-636* se u potpunosti primjenjuju na ovaj sporazum o finansiranju.

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-5080-48/16
20. decembra 2016.godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Dr. Mladen Ivanić, s. r.

KAZALO

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

21	Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Kraljevine Maroko o uzajamnom ukidanju viza za nosioce diplomatskih, službenih i posebnih putovnica (hrvatski jezik)			Odluka o ratifikaciji Ugovora o zajmu (Projekat vodovod Visoko) između Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o suradnji u području zaštite okoliša i održivog razvoja (bosanski jezik)	19
	Одлука о ратификацији Споразума између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Краљевине Мароко о узјамном укидању виза за носиоце дипломатских, службених и посебних пасоша (српски језик)	1			
	Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Kraljevine Maroko o uzajamnom ukidanju viza za nosioce diplomatskih, službenih i posebnih pasosa (bosanski jezik)	2	24	Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o suradnji u području zaštite okoliša i održivog razvoja (bosanski jezik)	22
	Одлука о ратификацији Споразума између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о сарадњи у области заштите животне средине и одрживог развоја (српски језик)	2			26
22	Odluka o ratifikaciji Sporazuma o financiranju - Program razvoja konkurentnosti u ruralnim područjima (RCDP) između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (hrvatski jezik)	3		Odluka o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o suradnji u području zaštite okoliša i održivog razvoja (bosanski jezik)	27
	Одлука о финансирању - Програм развоја конкурентности у руралним подручјима (РЦДП) између Босне и Херцеговине и Међународног фонда за пољопривредни развој (српски језик)	3			
	Odluka o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju - Program razvoja konkurentnosti u ruralnim područjima (RCDP) - između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (bosanski jezik)	5	25	Odluka o ratifikaciji Sporazuma o financiranju programa aktivnosti prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina - Srbija za 2015. godinu između Bosne i Hercegovine, Evropske komisije i Vlade Republike Srbije (hrvatski jezik)	29
	Одлука о ратификацији Споразума о финансирању програма активности прекограничне сарадње Босна и Херцеговина - Србија за 2015. годину између Босне и Херцеговине, Европске комисије и Владе Републике Србије (српски језик)	5			
	Odluka o ratifikaciji Ugovora o zajmu (Projekt vodovod Visoko) između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj (hrvatski jezik)	8		Odluka o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju programa aktivnosti prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina - Srbija za 2015. godinu između Bosne i Hercegovine, Evropske komisije i Vlade Republike Srbije (bosanski jezik)	30
	Одлука о ратификацији Споразума о финансирању програма активности прекограничне сарадње Босна и Херцеговина - Србија за 2015. годину између Босне и Херцеговине, Европске комисије и Владе Републике Србије (српски језик)	8			54
23	Odluka o ratifikaciji Ugovora o zajmu (Projekt vodovod Visoko) između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj (hrvatski jezik)	12			
	Одлука о ратификацији Уговора о зајму (Пројекат водовод Високо) између Босне и Херцеговине и Европске банке за обнову и развој (српски језик)	12			
		15			

Nakladnik: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za nakladnika: tajnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Bojan Ninković - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Ravnatelj: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Ravnatelj: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050 faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044, 722-046 - Komercijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFKA BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Tisak: GIK "OKO" d.d. Sarajevo - Za tiskaru: Mevludin Hamzić - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.

Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obvezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.

Pretplata za I polugodište 2017. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 200,00 KM